



gemeente
Zuidplas



Programmabegroting 2023-2026

Gemeente Zuidplas
Corsa A22.001751

Inhoudsopgave

Inleiding	4
Van collegeprogramma naar programmabegroting.....	4
Leeswijzer.....	7
Bestuurlijke samenvatting.....	8
Begroting 2023 in één overzicht.....	9
Financiële samenvatting.....	10
Programma 1 Bestuur en organisatie.....	18
Product 1.1 Bestuur, organisatie en participatie	19
Product 1.2 Dienstverlening.....	21
Product 1.3 Veiligheid	22
Programma 2 Sociaal domein	28
Product 2.1 Algemeen sociaal domein	29
Product 2.2 Werk en inkomen.....	32
Product 2.3 Jeugd	35
Product 2.4 Maatschappelijke ondersteuning	36
Product 2.5 Volksgezondheid	38
Programma 3 Maatschappelijk domein	43
Product 3.1 Sport	44
Product 3.2 Onderwijs.....	44
Product 3.3 Cultuur	46
Programma 4 Ruimtelijk beleid en ontwikkeling.....	50
Product 4.1 Ruimtelijke ordening en vergunningverlening	51
Product 4.2 Wonen	52
Product 4.3 Economie.....	54

Product 4.4	Verkeer en vervoer	58
Product 4.5	Gebiedsontwikkeling	63
Product 4.6	Duurzaamheid	64
Programma 5	Fysieke omgeving	69
Product 5.1	Beheer buitenruimte	70
Product 5.2	Afval, riolering en begraven	74
Product 5.3	Vastgoed	77
Financiële producten		81
Overzicht van lasten en baten		86
Paragraaf 1: Lokale heffingen		88
Paragraaf 2: Verbonden partijen		97
Paragraaf 3: Grondbeleid		120
Paragraaf 4: Onderhoud kapitaalgoederen		124
Paragraaf 5: Bedrijfsvoering		129
Paragraaf 6: Openbaarheid		133
Paragraaf 7: Financiering		135
Paragraaf 8: Weerstandsvermogen en risicobeheersing		140
Bijlage 1 Meerjareninvesteringsplan (MIP)		146
Bijlage 2 Reserves en voorzieningen		150
Bijlage 3 Geprognosticeerde balans en EMU-saldo		160
Bijlage 4 Incidentele baten en lasten		163
Bijlage 5 Kerngegevens en bestuursstructuur		174
Bijlage 6 Toelichting op de verschillen per programma		176
Bijlage 7 Begroting per taakveld		190
Bijlage 8 Inzicht in de stelposten prijs, groei en loon		193

Inleiding

Voor u ligt de programmabegroting van de gemeente Zuidplas voor het begrotingsjaar 2023 en een doorkijk naar de meerjarenbegroting van 2024-2026. De programmabegroting is het document waarin aangegeven wordt wat er in een specifiek jaar uitgevoerd wordt. De (financiële basis voor deze programmabegroting wordt gevormd door de kaders uit de Zomernota 2022. De zomernota bevat normaliter naast de financieel technische uitgangspunten de beleidskaders voor het komende begrotingsjaar. Deze beleidskaders voor 2023 worden in een verkiezingsjaar niet in de zomernota weergegeven maar in een collegeprogramma. Het Collegeprogramma 2022-2026 is september 2022 door het college vastgesteld. Daardoor bevat deze begroting naast de technische kaders uit de zomernota ook de nieuwe inspanningen die voortvloeien uit de in het Collegeprogramma 2022-2026 opgenomen ambities en doelstellingen. Hiermee is dit de eerste begroting die op basis van het Collegeprogramma 2022-2026 tot stand is gekomen.

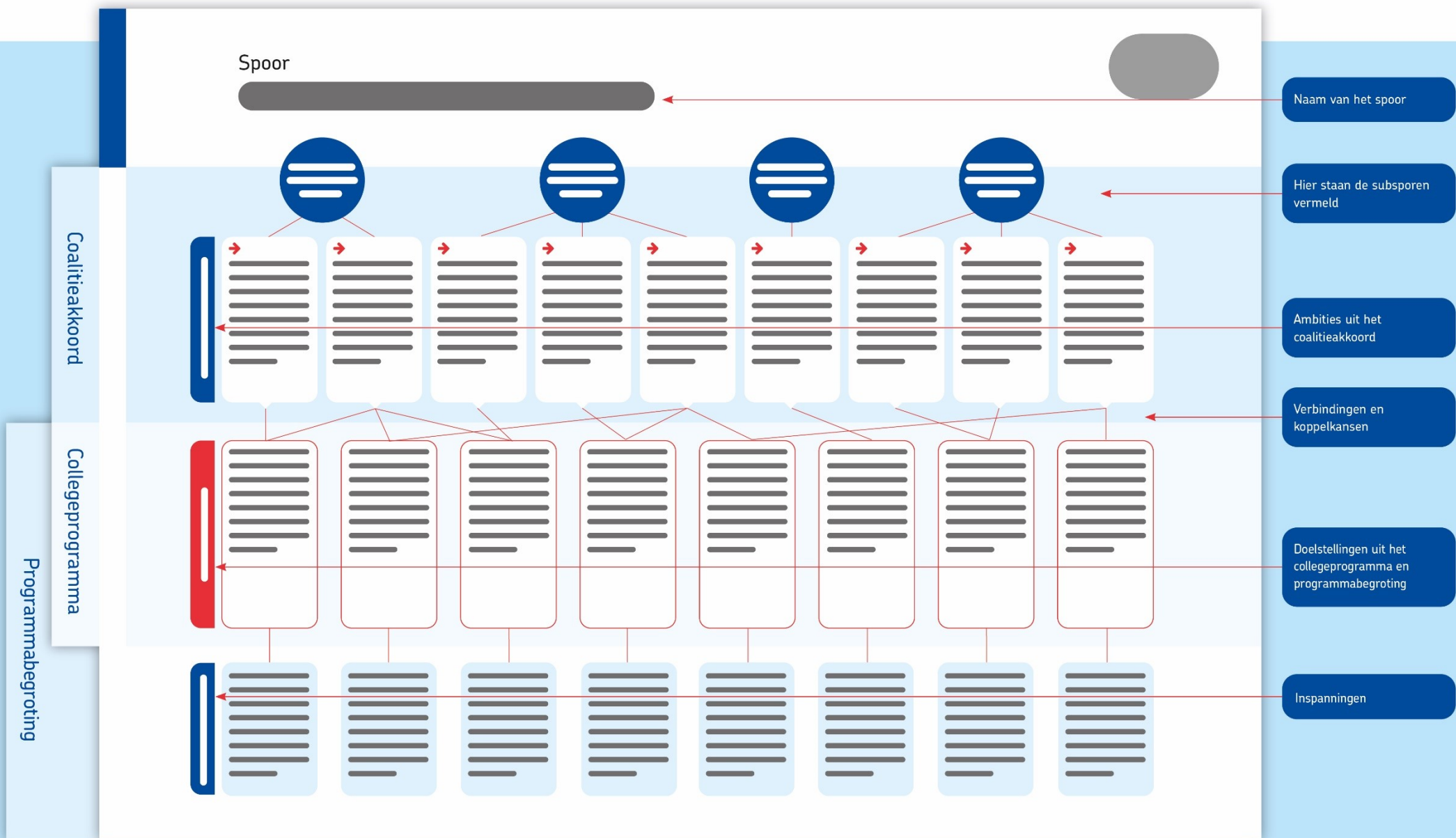
Van collegeprogramma naar programmabegroting

In het collegeprogramma is dezelfde structuur als in het coalitieakkoord met sporen en subsporen gehanteerd. In het collegeprogramma zijn de ambities uitgewerkt naar doelstellingen. In de programmabegroting zijn deze doelstellingen vervolgens uitgewerkt naar inspanningen voor 2023 (zie infographic op de volgende pagina). Deze wijze van werken verplicht ons allen om bij elke inspanning na te denken wat hiervan de toegevoegde waarde is aan de in het collegeprogramma opgenomen ambities en doelstellingen. Dat betekent niet dat dit eenvoudig is geweest. Zeker niet, maar het is ook pas ons eerste jaar dat we op deze manier werken. Het college vindt het belangrijk om de volgende punten mee te geven:

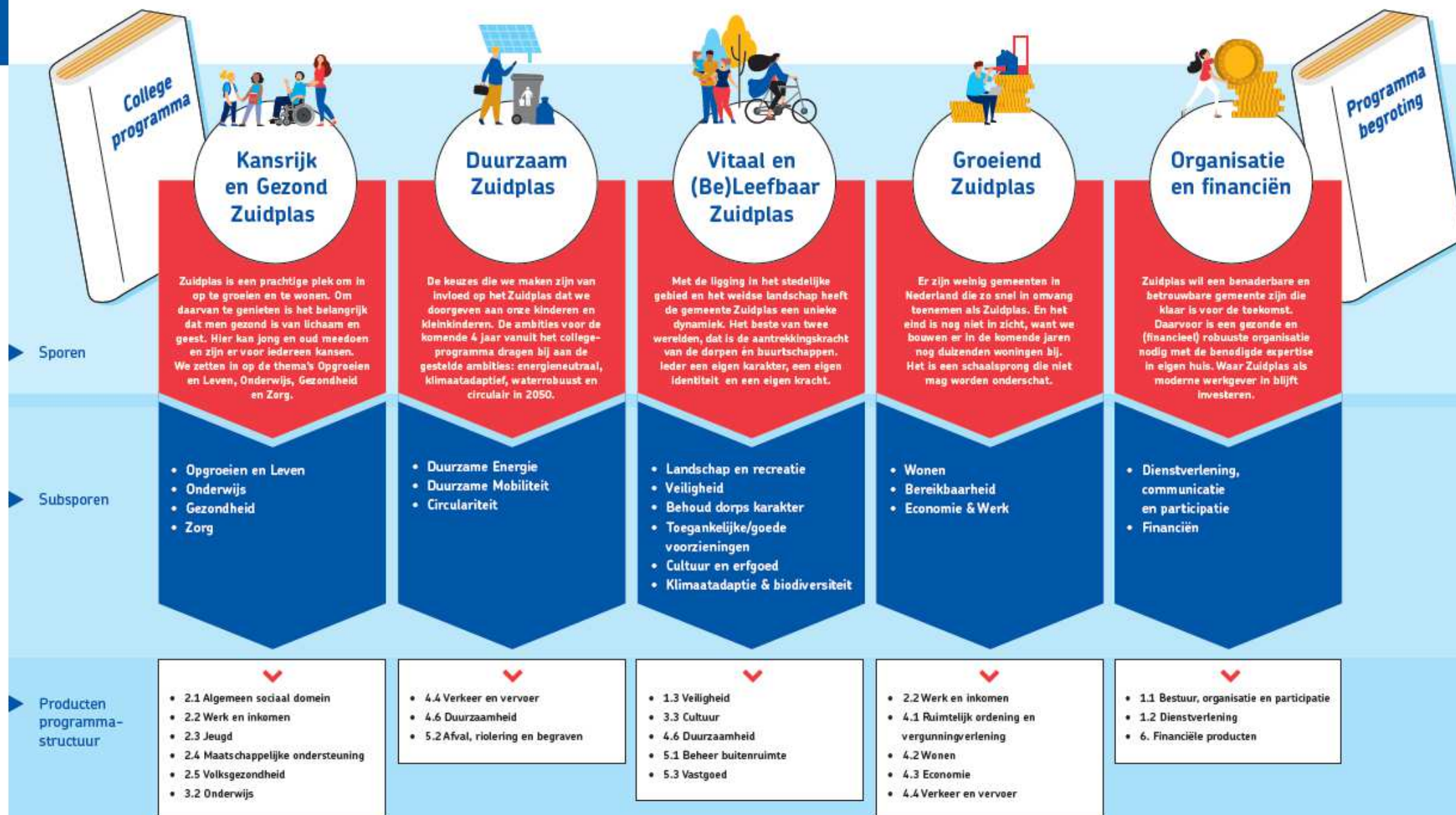
- De begroting 2023 is opgebouwd uit de bekende programma's. Een opbouw die niet aansluit bij de gehanteerde sporen uit het coalitieakkoord. Het college onderzoekt de mogelijkheid om vanaf de Zomernota 2023 over te gaan naar dezelfde indeling gebaseerd op sporen.
- Door de verschillende structuren zien we dat niet alle producten (programmaonderdelen) gevuld zijn omdat de inhoud daarvan op een andere plek terugkomt. Dat komt doordat met het gebruik van sporen vaak breder gedacht wordt en gebruik wordt gemaakt van koppelkansen. Een mooi voorbeeld is sport, dat geen doel op zich is maar breed bijdraagt aan meerdere ambities en doelstellingen. Daarnaast zien we ook dat sommige doelstellingen bij meerdere programma's/producten passen. Op dat moment is bewust ervoor gekozen deze doelstelling niet op meerdere plekken op te nemen maar op de plek waar deze het beste tot zijn recht komt. In het collegeprogramma is vervolgens te zien welke koppelkansen er zijn.
- Daar waar ambities op doelstellingen dan wel inspanningen niveau zijn geformuleerd en doelstellingen op inspanningen niveau is de inspanning nagenoeg hetzelfde overgenomen. Nog een niveau dieper is niet wenselijk ter voorkoming dat er op een te laag detailniveau gerapporteerd wordt ondanks dat het college geen voorstander is van dubbele teksten.
- Het college ziet alle ontwikkelingen om ons heen en wil daarom naar een wendbare P&C-cyclus. Geeft een inspanning niet het gewenste effect of lijkt een doelstelling achterhaald, dan wil het college hierover zo snel mogelijk met u als raad over in gesprek. Deze begroting is een eerste aanzet naar een zo wendbaar mogelijke P&C-cyclus.
- De doelstellingen van het subspoor financiën ziet u niet terugkomen en hieronder zijn dan ook geen inspanningen opgenomen. Dit omdat deze doelstellingen en ambities geen doel op zich zijn maar randvoorwaarden. Randvoorwaarden waaraan wij moeten voldoen om de ambities uit de andere sporen te kunnen behalen.



Sporen & programmastructuur



Sporen & programmastructuur



Leeswijzer

De Programmabegroting 2023-2026 bestaat uit diverse onderdelen, waarvan een aantal verplicht zijn, hierdoor is het een behoorlijk lijvig document. In deze leeswijzer wordt inzichtelijk gemaakt welke informatie waar in dit document staat zodat voor elke lezer direct zichtbaar is waar de voor hem/haar interessante informatie te vinden is.

Voor de lezer die geïnteresseerd is in de [grote lijnen](#) zijn de eerste driehoofdstukken ontwikkeld:

1. [Inleiding](#)
2. [Bestuurlijke samenvatting](#)
3. [Financiële samenvatting](#)

Voor diegene die meer willen weten over de in 2022 te realiseren [doelenstellingen en inspanningen](#) verwijzen we naar de programma's.

4. [Programma 1 Bestuur en organisatie](#)
5. [Programma 2 Sociaal domein](#)
6. [Programma 3 Maatschappelijk domein](#)
7. [Programma 4 Ruimtelijk beleid en ontwikkeling](#)
8. [Programma 5 Fysieke omgeving](#)
9. [Financiële producten](#)

Naast de programma's bestaan er tevens paragrafen die informatie verstrekken over [specifieke onderwerpen](#) die in meerdere programma's voorkomen. Dit zijn vaak technische en verplichte elementen. Als laatste onderdeel van deze programmabegroting wordt verdergaande specifieke informatie (veelal financieel technisch) verstrekt in een aantal bijlagen.

Bestuurlijke samenvatting

Onzekerheden

Maatschappelijke ontwikkelingen volgen elkaar snel op. Terwijl we in de nasleep van een pandemie van ongekeende proporties leven, maken oorlogen in verschillende delen van de wereld dat we in ons dagelijks leven opnieuw getroffen worden door onzekerheid. Waar de eerste effecten enkel flexibiliteit vroegen, bijvoorbeeld door het verminderen van het gebruik van zonnebloemolie, zien we inmiddels dat energiekosten velen van ons boven het hoofd uitstijgen. De prijs van gas en andere brandstof was niet eerder zo hoog. Effecten die inmiddels merkbaar zijn voor ons allemaal: van de meest kwetsbare inwoners, tot inwoners die tot nu konden terugvallen op een stabiele financiële basis. Onze brede welvaart staat onder druk: op korte termijn moeten we ons hoofd boven water houden, op de lange termijn gunnen we onze kinderen een betere wereld. Inflatie op recordhoogte, enorme schommelingen in de algemene uitkering en meer en meer taken die richting de gemeentelijke overheid komen, waarbij de financiën niet altijd aansluiten, maken ook het gemeentelijk toekomstbeeld onzeker. We steven af op het ravijnjaar 2026, waar zonder dat de rijksoverheid over de brug komt, de financiën niet sluitend te maken zijn. Deze boodschap blijven we, in regionaal en landelijk verband, keer op keer onder de aandacht brengen. Toch vinden we het belangrijk om te blijven investeren in al onze dorpen. Het collegeprogramma 'Ruimte voor iedereen' dient hiervoor als basis. De komende vier jaar gaan we, samen met gemeenteraad, organisatie, inwoners en ondernemers keihard aan de slag om Zuidplas nog mooier te maken. In onze doelstellingen schetsen we een meerjarig beeld, in onze inspanningen maken we zichtbaar welke stap we hier komend jaar op gaan zetten. Het goede, constructieve gesprek hierover voeren we in de gemeenteraad, maar uiteraard zijn wij hier ook op aanspreekbaar voor al onze inwoners en ondernemers.

Passende financiële strategie

Bij al deze onzekerheden voor onze inwoners, maar ook voor onze gemeente zelf, hoort een passende financiële strategie. Het ravijnjaar 2026 veroorzaakt een grote onzekerheid waardoor we behoedzaam om moeten gaan met onze structurele middelen. Toch wil het college de komende jaren fors investeren in de dorpen. Het college zet daarom sterk in op incidentele inspanningen. Daarvoor moeten we soms nog eerst inzicht verkrijgen in waar we nu staan. In 2023 zal veel geïnvesteerd worden in het inzichtelijk maken waar we staan maar ook wat de mogelijkheden zijn. Daar waar het inzicht er is, worden er over het algemeen incidentele inspanningen voorgesteld voor 1 tot maximaal 3 jaar. De inspanning wordt in die periode gemeten en zal zich eerst moeten bewijzen. Kan aangetoond worden dat de maatregel daadwerkelijk bijdraagt aan een doelstelling en/of ambitie, dan zal bij een integraal afwegingsmoment bekeken worden of een structurele invulling van de inspanning wenselijk is.

Participatie

Samen mooie dingen doen voor Zuidplas vraagt om goede afspraken en helderheid voor alle betrokkenen bij de start. Zo is er geen teleurstelling achteraf. We zetten daarom vanaf komend jaar nog steviger in op het kader participatie bij alle initiatieven, plannen en projecten, zoals vastgesteld door de gemeenteraad.

Sociaal

We zetten de komende tijd in op een benadering die de hele keten van zorg raakt. Van preventie, tot interventie en nazorg. Zeker tegen de achtergrond van de huidige maatschappelijke ontwikkelingen vinden we het belangrijk om vroegtijdig problemen te signaleren, om zo ernstigere problematiek op een later moment te voorkomen. Een eventuele aanzuigende werken nemen we hierin voor lief. In 2023 zetten we onder meer in op extra inzet van de praktijkondersteuner van de huisarts, om zo drempels weg te nemen. Maar ook samen met Stichting ZO! gaan we aan de slag, zo realiseren we een inlooplocatie in iedere dorpskern.



gemeente
Zuidplas

Begroting 2023

in één overzicht

Het saldo van
inkomsten en uitgaven

€ 0,-
MILJOEN



Inkomsten 2022
€ 134,3
MILJOEN



Waar komt het vandaan?

INKOMSTEN VAN HET RIJK
€ 80,4 MILJOEN



LOKALE HEFFINGEN
€ 25,3 MILJOEN



ONTTREKKINGEN UIT RESERVES
€ 1,3 MILJOEN



OVERIGE INKOMSTEN
€ 27,3 MILJOEN



Uitgaven 2022
€ 134,2
MILJOEN



Waar gaat het naar toe?

BESTUUR EN ORGANISATIE
DIENSTVERLENING EN VEILIGHEID

€ 7,3 MILJOEN

€ 159,- PER INWONER



SOCIAAL DOMEIN

JEUGD, WMO EN PARTICIPATIE

€ 45,6 MILJOEN

€ 996,- PER INWONER



**RUIMTELIJK BELEID
EN -ONTWIKKELING**
€ 29,7 MILJOEN

€ 649,- PER INWONER



MAATSCHAPPELIJK DOMEIN
SPORT, ONDERWIJS EN CULTUUR

€ 11,5 MILJOEN

€ 251,- PER INWONER



FINANCIËLE PRODUCTEN
ALGEMENE DEKKING, OVERHEAD

€ 17,2 MILJOEN

€ 376,- PER INWONER



FYSIEKE OMGEVING
BEHEER OPENBARE RUIMTE

€ 23,0 MILJOEN

€ 502,- PER INWONER



Doelen 2023

- Vangnet voor inwoners die hulp nodig hebben
- Stimuleren van gezonde fysieke en mentale gezondheid en levensstijl
- Bieden van geschikte onderwijsplekken
- Extra inzet op vergroten veiligheid
- Meer ruimte aan de natuur en spelen
- Inzetten op bewegen, sporten en spelen in de buitenruimte
- Betaalbaar en passend woningaanbod
- Versterking samenwerking ondernemers
- Mobiliteitsvisie met aandacht voor verkeersveiligheid, doorstroming en duurzame mobiliteit
- Duidelijke en begrijpelijke taal naar inwoners
- Inzetten op het besparen van energie
- Bevorderen van duurzame vormen van mobiliteit
- Bevorderen circulariteit bij inkoop, afvalinzameling en ontwikkeling

Totaal aantal inwoners
Gemeente Zuidplas

45.794

PER 01/01/2022



Financiële samenvatting

Deze begroting 2023 en meerjarenraming 2024 t/m 2026 geeft inzicht in het financiële huishoudboekje van de gemeente voor de komende jaren. Bij het vaststellen van deze begroting door de raad krijgt het college autorisatie om binnen deze kaders uitgaven te doen en inkomsten te verwerven. Gemeenten hebben niet het doel om winst te maken, maar om inkomsten en uitgaven op een verantwoorde manier in balans te laten zijn. De gemeentewet schrijft voor dat de begroting structureel en reëel in evenwicht is, of dat het aannemelijk is dat dit evenwicht in de eerstvolgende jaren tot stand zal worden gebracht (art. 189 lid 2 Gemeentewet). Ook onze toezichthouder de provincie beoordeelt dit.

Financiële hoofdlijn

Deze begroting heeft een sluitende exploitatie in de jaren 2023 t/m 2025. Deze jaren zijn ook structureel in evenwicht, wanneer wij corrigeren voor incidentele baten en lasten. Het jaar 2026 heeft echter nog een behoorlijk tekort. Dit wordt veroorzaakt door ontwikkelingen in het gemeentefonds, waarin het Rijk de uitkering vooralsnog fors lager heeft bijgesteld en waarin het nadelig herverdeeffect voor Zuidplas zichtbaar wordt.

Vanwege onzekerheden over het financiële perspectief vanaf 2026 kiezen wij ervoor om onze nieuwe beleidsvoornemens deels incidenteel in plaats van structureel in de begroting te verwerken. Tegelijkertijd is het voor beleidsintensivering soms nodig om structureel zaken te verbeteren. Ook zien wij ruimte om enkele ingrijpende bezuinigingen van het Herstelplan van vorig jaar terug te draaien, zoals de Ozb verhogingen en bezuinigingen op de openbare ruimte, op parkrenovatie en op werk & inkomen.

Er vinden nog gesprekken tussen gemeenten het Rijk plaats over hoe in de toekomst het nadeel vanaf 2026 opgelost kan worden. Eén van de mogelijkheden die verkend wordt, is het introduceren van nieuwe gemeentelijke belastingen vanaf dat jaar. In afwachting van deze besluitvorming hebben wij geen ingrijpend bezuinigingspakket voor het laatste jaar opgezet. Wij volgen de ontwikkelingen nauwlettend en nemen ons voor om volgend jaar, bij de voorbereidingen voor de Zomernota 2023, verschillende scenario's voor de periode vanaf 2026 te maken.

Waar komen we vandaan: terugblik Begroting 2022 en Zomernota 2022

Vorig jaar bij de Begroting 2022 en meerjarenraming 2023 t/m 2025 was er geen evenwicht in de jaren 2022 t/m 2024, maar wel in 2025. Via een herstelplan zijn er bezuinigingen doorgevoerd om dit evenwicht te realiseren. Inmiddels zitten wij in een andere financiële realiteit. In de Zomernota 2022 (A22.000698) en de raadsinformatienota over de meicirculaire 2022 (Z22.001132) is aangegeven dat het gemeentefonds inmiddels gegroeid is in de jaren 2022 t/m 2025. Dit komt doordat er een nieuw kabinet is aangetreden. Vanwege de systematiek “samen de trap op, samen de trap af” ontvangen gemeenten daardoor meer inkomsten.

Er zit echter wel een belangrijke adder onder het gras: in het jaar 2026 gaat het kabinet vooralsnog uit van een aanzienlijk lager gemeentefonds. Als gevolg van deze ontwikkelingen, verschoof bij de Zomernota 2022 de focus van het “sluitend maken” van het laatste jaar van de meerjarenraming (2026) naar het eerste jaar (2023) of de eerste jaren. Ook in deze begroting 2023 is dit nog steeds de focus.

Waar bestaat deze begroting uit?

De cijfers die in dit boekwerk staan, vormen de “primitieve begroting”. Deze is op basis van de financieel technische uitgangspunten van de Zomernota 2022 opgesteld. Parallel aan deze primitieve begroting hebben wij een drietal afzonderlijke begrotingswijzigingen met financiële effecten. De effecten van deze begrotingswijzigingen geven wij hieronder ook weer. Het gaat om:

1. Meerjarige effecten uit de Najaarsnota 2022;
2. Beleidsvoornemens uit het collegeprogramma;
3. Effecten septembercirculaire 2022.

In deze financiële samenvatting geven wij inzicht in het saldo van de primitieve begroting en de andere begrotingswijzigingen.

Resultaat van primitieve begroting

In de onderstaande tabel is aangegeven wat het saldo van baten en lasten van de primitieve begroting is (bedragen * € 1.000).

	2022	2023	2024	2025	2026
Beginstand begrotingssaldo	422	1.819	3.797	4.546	-1.914
Mutaties primitieve begroting	0	-994	-813	-180	351
Amendement "omvormen groen structureel"					-14
Amendement "visie op onderwijs"		0			
Saldo primitieve begroting	422	825	2.984	4.366	-1.577

Uit deze tabel blijkt dat de begroting 2023 en de meerjarenraming voor 2024 en 2025 in evenwicht is. Het jaar 2026 is dat niet. Dit sluit aan bij de verwachting die bij de Zomernota 2022 is aangegeven: de focus ligt niet meer op het laatste jaar van de begroting maar op de eerdere jaren.

In deze primitieve begroting zijn mutaties doorgevoerd op basis van de financieel technische uitgangspunten van de Zomernota 2022. In de Zomernota 2022 zijn deze uitgebreid omschreven, maar hieronder staat nog een beknopte samenvatting.

Nr.	Uitgangspunt	Is hieraan voldaan?
1	Rekenen met constante prijzen i.p.v. lopende prijzen	Ja
2	Indexatie o.b.v. consumentenprijsindex prognose volgend jaar	Ja, betreft 2,4%
3	Septembercirculaire als aparte begrotingswijziging bij Begroting	Ja
4	Taakmutaties e.d. gemeentefonds reserveren en bij volgend P&C-document inzetten	Ja, in Najaarsnota 2022
5	Stelposten begroting gemeentefonds	Ja, mutaties in Najaarsnota 2022
6	Belastingen: kostendekkend bij gesloten systemen, indexatie van Ozb, Rzb, precariobelasting, lijkbezorging, marktgeld, leges en toeristen- en forensenbelasting	Ja

7	Geen tariefdifferentiatie instellingen sociaal belang	Ja
8	Renterente conform BBV	Ja
9	Afschrijvingstermijnen conform financiële verordening	Ja
10	Overhead toerekenen	Ja
11	Groeimechanisme toepassen	Ja, in Zomernota 2022
12	Stelposten prijs, groei en loon instellen en toepassen	Ja, grotendeels*

* Conform de financieel technische uitgangspunten zou de stelpost prijs in de primitieve begroting alleen ingezet worden voor de indexatie van subsidies en zou de rest van de stelpost ingezet worden bij de Zomernota 2023. Vanwege onvermijdelijke prijsstijgingen op een aantal domeinen achten wij het verstandig om nu al in de begroting een aantal zaken te indexeren, namelijk ICT-kosten, verzekeringen, VNG-contributie en vergoedingen raad & college. Voor de volledigheid wordt opgemerkt dat er bij de begrotingswijziging van de Septemercirculaire een voorstel ligt om de Stelpost Prijs nog verder te verhogen omdat de inflatie op dit moment zeer hoog. Meer informatie is te vinden in bijlage 8.

In de onderstaande tabel is aangegeven wat de grootste mutaties zijn in de primitieve begroting.

Grootste mutaties primitieve begroting	2023	2024	2025	2026
Terugdraaien algemene reserve Begr. 2022	-1.525	-599		
Bijstellen leges ODMH	-302	-302	-302	-302
Indexatie Ozb	251	251	251	251
Aanpassing rente	-26	-217	-298	-449
Overig	608	54	169	851
Totaal mutaties	-994	-813	-180	351

Toelichting:

- **Algemene reserve.** In het Herstelplan behorend bij de begroting 2022 is besloten om voor 2022 t/m 2024 te onttrekken uit de algemene reserve om tot een sluitende begroting te komen. Om het mogelijk te maken dat de begroting *structureel* sluitend is, dus zonder incidentele onttrekking algemene reserve, is deze onttrekking teruggedraaid.
- **Bijstellen leges ODMH.** Bij de begroting 2022 zijn zowel de jaarlijkse baten als de jaarlijkse lasten verhoogd. In de praktijk van de afgelopen jaren is gebleken dat de ODMH meerwerk factureert. Om deze reden zijn de kosten verhoogd in het nieuwe jaarplan. Het lijkt ons goed om voor de begroting uit te gaan van het jaarplan.
- **Ozb.** De ozb is met 2,4% geïndexeerd ten opzichte van 2022.
- **Rente.** De rente is aangepast op basis van de geactualiseerde liquiditeitsbehoefte en stijgende renteprijzen.

Resultaat van de andere begrotingswijzigingen

Zoals bij de inleiding aangegeven, zijn er aanvullend op de primitieve begroting nog een drietal begrotingswijzigingen. Hieronder is weergegeven wat het effect van deze begrotingswijzigingen op het saldo van baten en lasten is.

	2022	2023	2024	2025	2026
Beginstand begrotingssaldo	422	1.819	3.797	4.546	-1.914
Mutaties primitieve begroting	0	-994	-813	-180	351
Amendement "omvormen groen structureel"					-14
Amendement "visie op onderwijs"		0			
Saldo primitieve begroting	422	825	2.984	4.366	-1.577
1. Mutaties Najaarsnota 2022	738	151	-768	-1.079	-1.304
Saldo na Najaarsnota 2022	1.160	976	2.216	3.287	-2.881
2. Mutaties Nieuw beleid/ collegeprogramma	0	-1.257	-1.619	-1.686	-1.515
Saldo na nieuw beleid/ collegeprogramma	1.160	-281	597	1.601	-4.396
3. Mutaties Septembercirculaire 2022	842	281	-505	-985	498
Saldo na Septembercirculaire 2022	2.002	0	92	616	-3.898

Uit deze tabel blijkt dat het positieve saldo van baten en lasten in de jaren 2023 t/m 2025 positief is, maar in 2026 niet.

Beleidsvoornemens uit collegeprogramma

Het coalitieakkoord hebben wij uitgewerkt in een collegeprogramma. Verschillende voornemens hieruit krijgen een plek in deze begroting 2023 en andere voornemens werken wij de komende jaren verder uit. De strategie van het college is om zo veel mogelijk ambities met incidentele middelen uit te voeren in de jaren 2023 tot en met 2025, en om structurele effecten vanaf 2026 te beperken. De reden hiervoor is dat er op dit moment in het "ravijnjaar 2026" een aanzienlijk financieel tekort is en dat het nog niet duidelijk welke middelen of instrumenten het Rijk vanaf dat jaar ter beschikking gaat stellen.

In de onderstaande tabel staat een overzicht van de financiële mutaties van het collegeprogramma.

Inspanningen obv ambities en doelstellingen uit Collegeprogramma						
Ambitie	Spoor 1	2023	2024	2025	2026	I/S
1	Vroegsignalering schulden	130.000	130.000	-	-	S
1	Diverse initiatieven laaggeletterdheid	10.000	-	-	-	S
1	Pilots armoede en schulden	50.000	-	-	-	S
6	Stimulering jongeren op gezond gewicht (JOGG)	75.000	-	-	-	S
6	Uitvoering geven aan preventieakkoord en gezondheidsbeleid	50.000	-	-	-	S
7	Pilot structureel praktijkondersteuning jeugd bij huisarts (POH JGGZ)	87.000	78.000	78.000	78.000	S
	Totaal	402.000	208.000	78.000	78.000	
	Spoor 2	2023	2024	2025	2026	
11	Op koers blijven RES	-	100.000	100.000	100.000	S
12	Evalueren en herijken transitie visie warmte	70.000	-	-	-	I
12	Warmtevoorziening verkenningsswijken	-	200.000	200.000	200.000	S
13	Laadpalen plan	15.000	-	-	-	S
13	Realisatie laadvoorziening gemeentelijke parkeervoorzieningen	30.000	-	-	-	I
14	Uitvoering geven aan deelmobiliteit	15.000	15.000	15.000	15.000	S
15	Opstellen fietsroutenetwerk	20.000	-	-	-	S
15	Iedere 2 jaar fietstellingen	-	20.000	-	20.000	S
16	Opstellen beleidskader circulariteit rondom bouwopgaven en openbare ruimte	40.000	-	-	-	I
16	Uitvoering nulmeting en plan van aanpak duurzame inkoop	40.000	-	-	-	+ I
	Totaal	230.000	335.000	315.000	335.000	
	Spoor 3	2023	2024	2025	2026	
17	Jaarlijks 10K investeringsbudget t.b.v. verbinding kern	1.000	2.000	3.000	4.000	S
17	Extra onderhoudskosten parken brede ambities (bewegen en ecologisch)	22.000	33.000	41.000	67.000	S
18	Aanvullend budget communicatie plan sport, speel en bewegen	50.000	-	-	-	S
20	Extra ambtelijke inzet op veiligheid	240.000	240.000	240.000	80.000	S
21	Verward gedrag (wijk GGD)	75.000	-	-	-	S
24	Onderzoek en nulmeting 3x30x300	40.000	-	-	-	I
26	Visie op onderwijs	70.000	-	-	-	S
28	Intensiveren activiteitenbudget cultuurbeleid	10.000	10.000	10.000	-	S
28	Samenwerking Bückebug intensiveren	10.000	10.000	10.000	-	S
29	Onderzoek hoofdroute bereikbaar	-	-	10.000	-	S
29	Voorkomen hittestress	25.000	25.000	25.000	-	S
30	Nulmeting biodiversiteit	50.000	-	-	-	I
30	Informatie- en communicatieplan biodiversiteit	-	25.000	-	-	+ S
	Totaal	593.000	345.000	339.000	151.000	

	Spoor 4	2023	2024	2025	2026		
31	Opstellen woonzorgvisie	50.000	-	-	-	I	
31	Digitalisering data rondom wonen	40.000	-	-	-	I	
35	Opstellen overzicht top 13 verkeersveiligheidsknelpunten	50.000	-	-	-	I	
36	Opstellen mobiliteitsvisie	150.000	-	-	-	I	
36	Dekking mobiliteitsvisie uit grex Middengebied en PRO	-150.000	-	-	-	I	
38	Onderzoek mobiliteits HUB's	25.000	-	-	-	I	
40	Uitvoeringsbudget bedrijfsinvesteringszone + capaciteit	25.000	25.000	-	-	S	
40	Verkennen samenwerking ondernemers bedrijventerreinen en gemeente	40.000	-	-	-	I	
42	Haalbaarheidsonderzoek verplaatsingsregelingen	50.000	-	-	-	I	
	Totaal	280.000	25.000	-	-		
	Spoor 5	2023	2024	2025	2026		
46	Opnieuw participatiekader in 2024	-	50.000	-	-	S	
48	Risicoanalyses en trainingen privacy AVG	50.000	-	-	-	+	S
	Totaal	50.000	50.000	-	-		
	Totaal aan nieuwe inspanningen collegeprogramma	1.555.000	963.000	732.000	564.000		
Terugdraaien keuzemogelijkheden herstelplan							
	Terugdraaien keuzemogelijkheden herstelplan	2023	2024	2025	2026		
17	Terug naar plusvariant parkrenovatie	1.000	30.000	32.000	36.000	S	
44	Budget IJsselgemeenten W&I gedeeltelijk terug	100.000	100.000	100.000	100.000	S	
	Taakstelling IBOR	54.000	161.000	357.000	350.000	S	
	Geen oplopende reeks OZB	350.000	650.000	750.000	750.000	+	S
	Totaal terugdraaien herstelplan	505.000	941.000	1.239.000	1.236.000		
	Totaal collegeprogramma en terugdraaien herstelplan	2.060.000	1.904.000	1.971.000	1.800.000		
	Dekking stelpost groei	-355.000	-285.000	-285.000	-285.000	S	
	Dekking algemene reserve 2023	-448.000	-	-	-	I	
	Totaal collegeprogramma en terugdraaien herstelplan	1.257.000	1.619.000	1.686.000	1.515.000		

Is er sprake van structureel evenwicht?

De gemeentewet schrijft voor dat de begroting *structureel* in evenwicht is: structurele lasten dienen gedekt te worden door structurele baten. Dit betekent dat incidentele baten en lasten gecorrigeerd moeten worden op het saldo. In het onderstaande overzicht is aangegeven wat het structurele saldo is van de verschillende boekwerken. Deze is positief in alle jaren, behalve 2026. Een uitgebreide toelichting op de incidentele baten en lasten is te vinden in bijlage 4 Incidentele Baten en Lasten.

	2022	2023	2024	2025	2026
Beginstand begrotingssaldo	422	1.819	3.797	4.546	-1.914
Mutaties primitieve begroting	0	-994	-813	-180	351
Amendement "omvormen groen structureel"					-14
Amendement "visie op onderwijs"		0			
Saldo primitieve begroting	422	825	2.984	4.366	-1.577
1. Mutaties Najaarsnota 2022	738	151	-768	-1.079	-1.304
Saldo na Najaarsnota 2022	1.160	976	2.216	3.287	-2.881
2. Mutaties Nieuw beleid/ collegeprogramma	0	-1.257	-1.619	-1.686	-1.515
Saldo na nieuw beleid/ collegeprogramma	1.160	-281	597	1.601	-4.396
3. Mutaties Septembercircularie 2022	842	281	-505	-985	498
Saldo na Septembercircularie 2022	2.002	0	92	616	-3.898
Bepalen structureel saldo vanaf 2023:					
Incidenteel saldo primitieve begroting		145	-92	1.513	-
Incidenteel saldo Najaarsnota 2022		-214	-	-	-
Incidenteel saldo nieuw beleid/ collegepr.		77	-	-	-
Totaal incidenteel saldo		8	-92	1.513	-
Structureel saldo begroting	2.002	8	0	2.129	-3.898

Financiële positie gemeente

In de paragraaf Financiering is zichtbaar gemaakt dat er naar verwachting de komende jaren nog een financieringsbehoefte is, waardoor wij geld op de markt aan moeten trekken. Hierdoor zal ook de schuldquote stijgen, naar verwachting tot boven 130%, de categorie die de provincie als meest risicovol beschouwt. Bij deze berekeningen is nog geen rekening gehouden met de aankoop van grond voor het Middengebied. Het college komt op termijn met voorstellen om hier mee om te gaan.

Programma 1 Bestuur en organisatie

Toekomstbestendig en resultaatgericht



We willen een benaderbare en betrouwbare gemeente zijn. De dienstverlening moet daarom open, snel en toegankelijk blijven. Het is belangrijk dat inwoners weten wat ze wanneer kunnen verwachten, afspraken duidelijk zijn en worden nageleefd en meldingen binnen een bepaalde termijn worden afgehandeld.

We zien dat steeds meer inwoners gebruik maken van de digitale dienstverlening om zaken te regelen via www.zuidplas.nl en om mee te praten en te participeren via www.maakzuidplas.nl. Op proces en vorm zorgen we dat verwachtingen en verantwoordelijkheden helder zijn. Dit doen we door duidelijk te communiceren én door goed na te denken over hoe we communiceren – dit verwachten wij ook van partijen waar wij mee samenwerken (ketenpartners). Duidelijk communiceren betekent ook vooraf aangeven hoe en waarover we gaan participeren (en waarover niet), hoe de input vanuit inwoners en andere belanghebbenden wordt verwerkt in de plannen en op welke manier terugkoppeling plaatsvindt over de gemaakte keuzes.

Dit programma bestaat uit de volgende producten:

- 1.1 Bestuur, organisatie en participatie
- 1.2 Dienstverlening
- 1.3 Veiligheid

Product 1.1 Bestuur, organisatie en participatie

Algemeen doel product

Ondersteunen van inwoners bij de digitale dienstverlening om zaken te regelen via www.zuidplas.nl en om mee te praten en te participeren via www.maakzuidplas.nl. Verwachtingen bij inwoners en belanghebbenden helder maken door duidelijk te communiceren én goed na te denken over hoe we communiceren. Vooraf aangeven hoe en waarover we gaan participeren (en waarover niet), hoe de input vanuit inwoners en andere belanghebbenden wordt verwerkt in de plannen en op welke manier terugkoppeling plaatsvindt over de gemaakte keuzes.

Ontwikkelingen

Bouwen aan vertrouwen in lokale democratie en participatie

Door begrijpelijke en duidelijke taal te gebruiken en informatie tijdig en volledig te verspreiden, bouwen we aan vertrouwen in de lokale democratie. Duidelijk communiceren betekent ook vooraf aangeven hoe en waarover we gaan participeren, hoe de input vanuit inwoners en andere belanghebbenden wordt verwerkt in de plannen en op welke manier terugkoppeling plaatsvindt over de gemaakte keuzes. Hiervoor gebruiken we het Kader Participatie en de Checklist Afweging Participatie, dat een vast onderdeel van het proces wordt. We zetten een mix aan fysieke en digitale middelen in om zoveel mogelijk inwoners te kunnen bereiken en betrekken bij de plannen en projecten. Bij alle initiatieven die niet vanuit de gemeente worden gestart, is gebruik van de handreiking participatie bij ruimtelijke initiatieven en een participatieverslag vereist. Waar nodig onderzoeken we de mogelijkheid van juridische verankering.

Beleef Zuidplas

Zuidplas is een prachtige gemeente om in te wonen, te werken en te recreëren. Op www.beleefzuidplas.nl communiceren we hierover om potentiële bezoekers en inwoners hierop attent te maken. De komende jaren wordt meer verbinding gemaakt met lokale ondernemers en ambassadeurs om (dag)arrangementen te ontwikkelen en de mooie kanten van Zuidplas te promoten.

Doelstellingen en inspanningen

In onderstaande tabel zijn de doelstelling(en) en inspanning(en) opgenomen voor product 1.1, de doelstelling(en) volgen vanuit ambitie “*Bouwen aan vertrouwen in de (lokale) democratie*” uit spoor 5 organisatie en financiën, subspoor dienstverlening, communicatie en participatie.

Doelstelling(en) – Wat willen we bereiken?						
1. Voor eind 2026 is minimaal 70% van de gemeentelijke communicatie (standaardbrieven, websiteteksten en andere uitingen naar inwoners) op B1 niveau, zodat inwoners begrijpen waarover wordt geschreven.						
2. Eind 2024 zijn de servicenormen herijkt en handelen medewerkers daarnaar, zodat inwoners beter weten wat ze kunnen verwachten.						
3. Voor eind 2026 voldoet de gemeente minimaal 80% aan de servicenormen.						
Effectindicator	Realisatie 2022	Begroting 2026				
Gemeentelijke communicatie B1 niveau	niet bekend	≥ 70%				
Servicenorm klantcontact	niet bekend	≥ 80%				

Inspanning(en) – Wat gaan we daarvoor doen?	Extra kosten
Quickscan duidelijke taal van de huidige gemeentelijke communicatie (met name standaardbrieven, websiteteksten). Op basis van resultaat hiervan besluit nemen tot aan te stellen schrijfcoach voor trainingen en herschrijven o.a. de standaardbrieven. Opzet plan van aanpak voor capaciteit en middelen. Via DVO vragen we ook ketenpartners op B1-niveau te communiceren.	

In onderstaande tabel zijn de doelstelling(en) en inspanning(en) opgenomen voor product 1.1, de doelstelling(en) volgen vanuit ambitie *“Duidelijker maken van verwachtingen en zorgen voor meer eenduidigheid in participatietrajecten, ook wanneer dit is uitbesteed.”* uit spoor 5 organisatie en financiën, subspoor dienstverlening, communicatie en participatie.

Doelstelling(en) – Wat willen we bereiken?
1. Vanaf 2023 wordt bij alle initiatieven, plannen en projecten van de gemeente het Kader Participatie toegepast, zodat dit een vast onderdeel is van het proces.
2. Vanaf 2023 wordt bij alle initiatieven die niet vanuit de gemeente worden gestart, de initiatiefnemer gewezen op het gebruik van de handreiking participatie bij ruimtelijke initiatieven. De gemeente vereist van alle initiatiefnemers gebruik van deze handreiking en een participatieverslag.

Inspanning(en) – Wat gaan we daarvoor doen?	Extra kosten
Het Kader Participatie, de checklist en de handreiking participatie bij ruimtelijke initiatieven worden als vast format en eenduidig kader gebruikt bij participatietrajecten.	

In onderstaande tabel zijn de doelstelling(en) en inspanning(en) opgenomen voor product 1.1, de doelstelling(en) volgen vanuit ambitie *“Meer aandacht voor digitale veiligheid in de eigen organisatie.”* uit spoor 5 organisatie en financiën, subspoor dienstverlening, communicatie en participatie.

Doelstelling(en) – Wat willen we bereiken?						
1. Uiterlijk 1-1-2025 voldoet Zuidplas volledig aan de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO).						
2. Voor 1-1-2023 is de bewustwordingscampagne binnen de organisatie gestart.						
3. Het werken aan de bewustwording van Informatieveiligheid is als continue proces in de organisatie geborgd per 1-1-2023.						
4. De AVG kent 5 niveaus van volwassenheid. We gaan naar volwassenheidsniveau 3 (“Bepaald”) van de AVG per 1-1-2025 en naar minimaal niveau 4 (“Beheerst”) voor eind 2026.						
Effectindicator	Realisatie 2022	Begroting 2025	Begroting 2026			
Baseline Informatiebeveiliging Overheid	niet bekend	100%				
Volwassenheidsniveau van de AVG	Niveau 1	Niveau 3	Niveau 4			

Inspanning(en) – Wat gaan we daarvoor doen?	Extra kosten
Voortzetten van de bewustwordingscampagne omtrent informatieveiligheid binnen de organisatie.	
Risicoanalyses voor privacy maken en de organisatie daarin trainen via de Zuidplas academie.	€ 50.000

In onderstaande tabel zijn de doelstelling(en) en inspanning(en) opgenomen voor product 1.1, de doelstelling(en) volgen vanuit ambitie “*We zetten meer in op public affairs.*” uit spoor 5 organisatie en financiën, subspoor dienstverlening, communicatie en participatie.

Doelstelling(en) – Wat willen we bereiken?
Uiterlijk 1-1-2024 heeft de gemeente de verantwoordelijkheid voor het opstellen en beheren van de lobby-agenda in de organisatie belegd en is er een eerste agenda opgesteld.

Inspanning(en) – Wat gaan we daarvoor doen?	Extra kosten
Uiterlijk 1-1-2024 is de lobby-agenda opgesteld.	

Verbonden partijen

Regio Midden Holland

De Regio Midden-Holland is een netwerkorganisatie waarin regionaal samengewerkt wordt ten behoeve van grensoverschrijdende opgaven. De Regio MH draagt bij aan de bevordering van regionale samenwerking en draagt zorg voor gezamenlijk beleidsvorming en behartiging van bestuurlijke belangen. Deze samenwerking kan vorm krijgen in afstemming, beleidsvorming of belangenbehartiging.

De aandacht gaat momenteel uit naar het verder versterken van de samenwerking en het verstevigen van de positie in de regio.

Streekarchief

Het Streekarchief voert namens de gemeente wettelijk verplichte taken uit op grond van de Archiefwet 1995. Het Streekarchief zorgt ervoor dat de geschiedenis van de regio ‘klopt’ door professioneel het wettelijk beheer van overheidsinformatie te voeren en de samenleving te verrijken met zaken van culturele en historische waarde. Door gebundelde specialistische kennis wordt er doelmatig en doeltreffend in de informatieketen geopereerd. Als partner in de informatieketen wordt een bijdrage aan digitale duurzaamheid geleverd. Per 1 januari 2022 heeft het Streekarchief een nieuwe directeur.

Product 1.2 Dienstverlening

Algemeen doel product

Zuidplas staat voor een dienstverlening, die optimaal bereikbaar, transparant, efficiënt en bij de tijd is. In de dialoog met inwoners en ondernemers stelt de gemeente zich dienstbaar en klantgericht op. Inwoners en ondernemers ervaren de gemeente als een professionele en betrouwbare organisatie die flexibel inspeelt op hun vragen en behoefte.

Ontwikkelingen

Goede dienstverlening is cruciaal. Betrouwbaarheid is belangrijk. Toch kan dat door meerdere oorzaken onder druk komen te staan. Landelijk was het bijvoorbeeld in 2022 een probleem met wachttijden bij de aanvraag van paspoorten. Wij blijven ons inzetten om een goede dienstverlening neer te zetten, zowel off- als online.

Doelstellingen en inspanningen

In onderstaande tabel zijn de doelstelling(en) en inspanning(en) opgenomen voor product 1.2, de doelstelling(en) volgen vanuit ambitie “*Streven naar goede dienstverlening afgestemd op de behoefte van inwoners en ondernemers.*” uit spoor 5 organisatie en financiën, subspoor dienstverlening, communicatie en participatie.

Doelstelling(en) – Wat willen we bereiken?						
Voor eind 2023 heeft de gemeente inzicht in de doorlooptijden van de processen waarbij er direct klantcontact is, zodat we deze in de servicenormen kunnen opnemen.						
Effectindicator	Realisatie 2022	Begroting 2023				
Inzicht in doorlooptijden processen met direct klantcontact.	niet bekend	100%				

Inspanning(en) – Wat gaan we daarvoor doen?	Extra kosten
Inzicht krijgen in de doorlooptijden van de processen waarbij er direct klantcontact is.	

Product 1.3 Veiligheid

Algemeen doel product

Zuidplas draagt zorg en verantwoordelijkheid voor een veilige en leefbare gemeente voor inwoners, ondernemers en bezoekers.

Ontwikkelingen

De maatschappij is onderhevig aan diverse crisissen en de effecten daarvan. Door de coronapandemie, de vluchtelingencrisis, de energie- en stikstofcrisis is de maatschappij verder verhard geraakt en is polarisatie merkbaar. Dat heeft effect op onze vrijheid, de veiligheid en criminaliteit. Inwoners en ondernemers hebben soms moeite om het hoofd boven water te houden en zijn daardoor vatbaar voor criminelen die zich ‘spontaan’ aanbieden als snelle geldverstrekkers. Een vermenging tussen de onder- en de bovenwereld die ondermijnende criminaliteit, zoals drugscriminaliteit, in de hand werkt. Vormen van criminaliteit waarbij excessief geweld niet wordt geschuwd. Ook blijven inwoners en ondernemers geconfronteerd worden met digitale vormen van criminaliteit (cybercrime). Zuidplas focust op een veilige en leefbare samenleving en maakt lokaal en interregionaal een vuist tegen deze vormen van criminaliteit.

Doelstellingen en inspanningen

In onderstaande tabel zijn de doelstelling(en) en inspanning(en) opgenomen voor product 1.3, de doelstelling(en) volgen vanuit ambitie “Het bevorderen van de subjectieve en objectieve veiligheid.” uit spoor 3 vitaal en (be)leefbaar Zuidplas, subspoor veiligheid.

Doelstelling(en) – Wat willen we bereiken?						
1. In de periode 2023-2026 blijkt uit bevolkingsonderzoek (veiligheidsmonitor) dat het veiligheidsgevoel bij inwoners in de gemeente niet lager wordt gewaardeerd dan met een 7 en in elk geval boven het landelijk gemiddelde ligt.						
2. In de periode 2023-2026 blijkt uit de criminaliteitscijfers dat de objectieve veiligheid bevordert is ten opzichte van de cijfers 2019. Hierbij opgemerkt dat de criminaliteitscijfers 2020 en 2021 een verminderd reëel beeld geven door aanwezigheid coronavirus.						
3. In 2023 is het beleid cameratoezicht herzien en is niet langer alleen sprake van statisch cameratoezicht, maar is dit ook flexibel en mobiel toepasbaar bij risicolocaties.						
4. In 2023 groeit het team veiligheid teneinde adequaat te kunnen blijven we acteren en anticiperen op algemene veiligheids- en crisisvraagstukken, waarmee bovendien de bestuurlijke aanpak van ondermijning op het gebied van onder meer toenemende drugscriminaliteit vergrote en noodzakelijke aandacht krijgt, er geparticipeerd wordt in projectmatige (gebiedsgerichte) intergemeentelijke aanpakken en beleidsstukken hieromtrent kunnen worden opgepakt.						
5. In de periode 2023-2026 groeit het team handhaving (uitvoering) in het belang van het bevorderen van de subjectieve als de objectieve veiligheid.						
Effectindicator	Realisatie 2019	Realisatie 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Veiligheidsgevoel bij inwoners		7	$7 \leq \text{cijfer} \leq$ landelijk gem.	$7 \leq \text{cijfer} \leq$ landelijk gem.	$7 \leq \text{cijfer} \leq$ landelijk gem.	$7 \leq \text{cijfer} \leq$ landelijk gem.
Objectieve veiligheid (totale misdrijven per 10.00 inwoners)	112,3	Niet bekend	< 112,3	< 112,3	< 112,3	< 112,3

Inspanning(en) – Wat gaan we daarvoor doen?	Extra kosten
1.1 Opstellen van onder andere een integraal veiligheidsbeleidsplan, herziening APV, prostitutiebeleid, herziening beleid Opiumwet, BIBOB-beleid, beleid Diefstal Opkoop Register, uitvoeringsplan mensenhandel, waaronder seksuele en arbeidsuitbuiting, beleidsregels woonoverlast, beleid huisuitzettingen.	€ 240.000
1.2 Intensiveren opbouw netwerk en contacten met stakeholders en partners in het veiligheidsdomein.	
1.3 Structureel meer zichtbaarheid van handhavers in de openbare ruimte van maandag tot en met vrijdag (gehele dag en avond) en incidenteel in de weekenden.	
1.4 Handhavingsteam is onderdeel van projectmatige aanpakken in samenwerking met interne en externe ketenpartners.	
2.1 Maken van structurele analyse van de maandelijkse criminaliteitscijfers.	
2.2 Naar aanleiding van de criminaliteitscijfers van de politie wordt meer preventief, op basis van analyse, doelgericht ingezet op wisselende veiligheidsvraagstukken.	
3.1 Herziening beleid cameratoezicht en maken werkafspraken met de politie/ OM (uitvoeringsplan) met betrekking tot de inzet van mobiele camera's.	

In onderstaande tabel zijn de doelstelling(en) en inspanning(en) opgenomen voor product 1.3, de doelstelling(en) volgen vanuit ambitie “*Verdere versterking van de samenwerking met onze ketenpartners o.a. op het gebied van verward gedrag.*” uit spoor 3 vitaal en (be)leefbaar Zuidplas, subspoor veiligheid.

Doelstelling(en) – Wat willen we bereiken?	
1. In de periode 2023-2026 wordt de samenwerking met onze ketenpartners geïntensiveerd in de preventieve sfeer.	
2. In 2026 is er meer zicht op mensen met onbegrepen (verward) gedrag in een zo vroeg mogelijk stadium.	
3. Mensen met onbegrepen (verward) gedrag vallen niet tussen wal en schip.	
4. In de periode 2023-2026 wordt ten opzichte van 2022 de intergemeentelijke samenwerking vergroot door participatie in projectmatige (al dan niet gebiedsgerichte) aanpakken ondermijning, waaronder mensenhandel en illegale prostitutie (seksuele- en arbeidsuitbuiting).	

Inspanning(en) – Wat gaan we daarvoor doen?	Extra kosten
1.1 Continueren en borgen van succesvolle bestaande samenwerkingen op het gebied van zorg & veiligheid (pilots zoals de pilot wijk GGD-er, Jeugd Overlast Overleg, persoonsgerichte aanpak).	€ 75.000
1.2 Continueren en borgen van bestaande samenwerkingen op het gebied van ondermijning (lokale ondermijningstafel)	
2 en 3. In een zo vroeg mogelijk stadium inzetten van de persoonsgerichte aanpak op personen met verward gedrag in samenwerking met de ketenpartners.	Extra kosten opgenomen bij 1.1
4.1 Versterken van effectieve informatie-uitwisseling en daarmee samenwerking tussen gemeente, politie en Openbaar Ministerie in het kader van de bestuurlijke aanpak ondermijning.	
4.2 Actualiseren en door ontwikkelen van beleid om effectief te kunnen samenwerken en opvolging te kunnen geven in integrale aanpakken, bijvoorbeeld integraal optreden tegen High Impact Crimes en vormen van ondermijnende criminaliteit.	
4.3 Maken van intergemeentelijke samenwerkingsafspraken en uitvoeringskaders met betrekking tot aanpak mensenhandel en seksuele uitbuiting.	

In onderstaande tabel zijn de doelstelling(en) en inspanning(en) opgenomen voor product 1.3, de doelstelling(en) volgen vanuit ambitie “*Vergroten van het bewustzijn over cyberveiligheid onder verschillende doelgroepen.*” uit spoor 3 vitaal en (be)leefbaar Zuidplas, subspoor veiligheid.

Doelstelling(en) – Wat willen we bereiken?	
1. In de periode 2023-2026 blijven wij aansluiten bij de landelijke preventiecampagnes met betrekking tot cyberveiligheid.	
2. In de periode 2023-2026 maken wij inwoners en ondernemers voortdurend bewust van de risico's van cybercriminaliteit en continueren wij preventieacties vanuit team Veiligheid hieromtrent, samen met onze ketenpartners.	

Inspanning(en) – Wat gaan we daarvoor doen?	Extra kosten
1.1 Vergroten bewustzijn bij onze inwoners en ondernemers door actief aan te sluiten bij de landelijke preventiecampagnes rondom cyberveiligheid.	
2.1 Jaarlijks benadert het team Veiligheid samen met de politie actief de ouderinstellingen om in gesprek te gaan over de gevaren van cybercriminaliteit.	

2.2 In de week van de veiligheid wordt extra jaarlijks aandacht gevestigd op de gevaren van cybercriminaliteit, onder meer via sociale media.	
2.3 Continueren (tot min. 2024) campagne Hack-Shield voor kinderen tot en met 12 jaar en verlengen bij succes.	

In onderstaande tabel zijn de doelstelling(en) en inspanning(en) opgenomen voor product 1.3, de doelstelling(en) volgen vanuit ambitie “Meer aandacht voor de bestuurlijke aanpak ondermijning, zo mogelijk gebiedsgericht.” uit spoor 3 vitaal en (be)leefbaar Zuidplas, subspoor veiligheid.

Doelstelling(en) – Wat willen we bereiken?						
1. In de periode 2023-2026 krijgt minimaal 95% van de overtreders een bestuurlijke maatregel opgelegd als deze vatbaar zijn voor de bestuurlijke aanpak om zo het opwerpen van barrières tegen ondermijnende criminaliteit te vergroten en herhaling van crimineel ondermijnend gedrag te ontmoedigen.						
2. In de periode 2023-2026 wordt – naast incidentele (ad-hoc) controles – minimaal eens per drie maanden een integrale controle verricht in het kader van ‘awareness’, het tegengaan van overtredingen waarmee tevens ook de aanpak van ondermijnende criminaliteit vergroot wordt. We laten ons zien, krijgen zicht op wat er plaatsvindt, belonen waar het kan en pakken door waar het moet.						
3. In de periode 2023-2026 wordt op projectmatige basis intergemeentelijke samenwerking versterkt bij de aanpak van ondermijnende criminaliteit, waar mogelijk gebiedsgericht. Daar onder ook bedoeld de aanpak van mensenhandel en uitbuiting.						
Effectindicator	Realisatie 2021	Begroting 2023				
Overtreders die een bestuurlijke maatregel opgelegd krijgen	niet bekend	≥ 95%				

Inspanning(en) – Wat gaan we daarvoor doen?	Extra kosten
1. Uitgangspunt is dat de kosten die voortvloeien uit bestuurlijke maatregelen bij de aanpak van ondermijning altijd worden verhaald op de overtreder(s).	
2. Versterken van de integrale aanpak van ondermijning door op projectmatige basis intergemeentelijk samen te werken.	
3. Anticiperen op fenomenen die zich rondom de diverse vormen van ondermijnende criminaliteit ontwikkelen, waarbij we projectmatig inzetten op specifieke gebieden.	
4. Blijven aansluiten bij landelijke en regionale awareness-campagnes om inwoners en ondernemers te blijven voorzien van preventietips om geen slachtoffer te worden van ondermijnende criminaliteit.	
5. Vergroten van de zichtbaarheid van bestuurlijke interventies door actief te blijven communiceren over de uitgevoerde controles en werkzaamheden, maar ook fysiek door specialisten bestuurlijke aanpak herkenbaar aanwezig te laten zijn bij controles hetgeen de samenwerking en herkenbaarheid nog meer ten goede komt.	

Verbonden partijen

Veiligheidsregio Holland Midden (VRHM)

De Veiligheidsregio verricht taken voor crisisbeheersing en rampenbestrijding, bijvoorbeeld door brandweezorg en een gemeenschappelijke meldkamer. Ook houdt de Veiligheidsregio de Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio (GHOR) in stand.

Beleidsindicatoren programma 1

Beleidsindicatoren Programma 1			Werkelijk						Begroting
Taakveld: Veiligheid				2018	2019	2020	2021	2022	2023
Naam indicator	Eenheid	Bron							
Verwijzingen Halt	Aantal per 10.000 jongeren	Waarstaatjegemeente.nl (primaire bron: Halt.nl)	Zuidplas:	132	79	56	120	nmb	nvt
			Referentiegemeenten:	111	122	100	nmb	nmb	nvt
Winkeldiefstallen	Aantal per 1000 inwoners	Waarstaatjegemeente.nl (primaire bron: Politie)	Zuidplas:	1,4	2,1	1,8	1,8	nmb	nvt
			Referentiegemeenten:	1,0	1,1	1,1	1	nmb	nvt
			Nederland	2,0	2,3	2,0	1,8	nmb	nvt
Geweldsmisdrijven	Aantal per 10.000 inwoners	CBS	Zuidplas:	3,1	3,6	3,9	3	nmb	nvt
			Referentiegemeenten:	3,4	3,4	3,2	3,1	nmb	nvt
Diefstallen uit woning	Aantal per 1000 inwoners	Waarstaatjegemeente.nl (primaire bron: Politie)	Zuidplas:	2,0	2,7	2,5	1,7	nmb	nvt
			Referentiegemeenten:	2,0	1,9	1,4	1,1	nmb	nvt
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Aantal per 10.000 inwoners	CBS	Zuidplas:	3,2	3,2	3,6	3,8	nmb	nvt
			Referentiegemeenten:	4,2	4,6	4,9	4,7	nmb	nvt

Wat mag het programma bestuur en organisatie kosten?

Bestuur en organisatie bedragen x € 1.000						
	Rekening 2021	Begroting 2022 na wijziging	Begroting 2023	Meerjaren raming 2024	Meerjaren raming 2025	Meerjaren raming 2026
Lasten						
Bestuur, organisatie en participatie	2.584	2.882	2.481	2.481	2.481	2.481
Dienstverlening	1.174	1.109	1.248	1.402	1.398	1.398
Veiligheid	3.396	3.471	3.523	3.520	3.517	3.516
Totaal Lasten	7.154	7.462	7.251	7.403	7.396	7.395
Baten						
Bestuur	397	1	-	-	-	-
Dienstverlening	559	421	361	701	686	686
Veiligheid	132	10	10	10	10	10
Totaal baten	1.087	431	371	711	696	696
Saldo van baten en lasten	-6.067	-7.031	-6.880	-6.691	-6.700	-6.698
Toevoeging aan reserves	-	-	-	-	-	-
Onttrekking aan reserves	-	-	-	-	-	-
Resultaat	-6.067	-7.031	-6.880	-6.691	-6.700	-6.698

De vergelijkende cijfers in de tabellen zijn conform eerdere besluitvorming in de raad.

Programma 2 Sociaal domein

Werken aan een inclusieve samenleving



De inclusieve samenleving krijgt vorm door het ondersteunen van inwoners die het op eigen kracht niet redden en door het stimuleren van een gezonde leefstijl. We stimuleren personen met een afstand tot de arbeidsmarkt bij het vinden van werk en we richten ons op de samenhang tussen jeugdhulp, onderwijs en de aansluiting op de arbeidsmarkt. Ook geven we prioriteit aan de thema's langer thuis wonen en eenzaamheid.

Dit programma bestaat uit de volgende producten:

- 2.1 Algemeen sociaal domein
- 2.2 Werk en inkomen
- 2.3 Jeugd
- 2.4 Maatschappelijke ondersteuning
- 2.5 Volksgezondheid

Product 2.1 Algemeen sociaal domein

Algemeen doel product

Algemene voorzieningen, de toegang en dienstverlening binnen het sociaal domein zijn makkelijk toegankelijk voor inwoners.

Ontwikkelingen

Vereniging Gezondheidsregio Midden-Holland

In 2022 is regionaal de Vereniging Gezondheidsregio Midden-Holland opgericht. Gemeente Zuidplas heeft een convenant voor samenwerking ondertekend. Het gemeenschappelijke doel van de samenwerking is de gezondheid en het welzijn van de inwoners van Midden Holland te bevorderen en om de beschikbaarheid van zorgprofessionals en vrijwilligers maximaal te stimuleren.

Hulp bij het huishouden

Er wordt gesproken over een wetswijziging (2025) met betrekking tot een inkomenstoets voor hulp bij het huishouden. De inwoners die zelf de zorg kunnen betalen, betalen het dan zelf. Voor diegenen die zelf geen zorg kunnen betalen, kunnen een beroep doen op de gemeente.

Zorgproducten

Het inkooptraject voor de zorgproducten is gestart. De nieuwe contracten lopen vanaf 2025.

Laaggeletterdheid

Tot slot zien we dat een deel van onze inwoners over onvoldoende basisvaardigheden beschikt. Bij basisvaardigheden gaat het om lezen, schrijven, rekenen en digitale vaardigheden. Zo is naar schatting 10% van de inwoners in Zuidplas [laaggeletterd](#). Het gebrek aan basisvaardigheden bemoeilijkt het vinden en behouden van werk, vergroot de kans op financiële problemen, en vergroot de kans op gezondheidsproblemen. Het vergroten van de basisvaardigheden van onze inwoners draagt daarmee ook bij aan de doelstellingen op het gebied van werk, inkomen en gezondheid.

Doelstellingen en inspanningen

In onderstaande tabel zijn de doelstelling(en) en inspanning(en) opgenomen voor product 2.1., de doelstelling(en) volgen vanuit ambitie “*Verstevigen van de effectieve keten van zorg: van preventie naar interventie tot nazorg.*” uit spoor 1 kansrijk en gezond Zuidplas, subspoor zorg.

Doelstelling(en) – Wat willen we bereiken?						
1. De effectiviteit van de in 2026 geleverde zorg is gelijk gebleven ten opzichte van 2021. Dit wordt gemeten aan de hand van de volgende indicatoren: - Het percentage unieke cliënten met een maatwerkvoorziening vanuit de Wmo of Jeugdwet ten opzichte van het aantal inwoners is in 2026 gelijk gebleven ten opzichte van 2021. - Het percentage indicaties vanuit de Wmo of Jeugdwet ten opzichte van het aantal inwoners in Zuidplas is in 2026 gelijk gebleven aan 2021. 2. Minimaal 80% van de Wmo cliënten (in 2021 79,5%) en 90% van de ouders/verzorgers van jeugdigen (in 2021 91,5%) ervaren de hulp als passend bij de hulpvraag in 2026. Gemeten door de volgende factoren: - Ouders/opvoeders vinden dat hun kind (tot en met 18 jaar) goed wordt geholpen bij vragen of problemen. - Ouders/opvoeders vinden dat de hulp die hun kind (tot en met 18 jaar) ontvangt past bij de hulpvraag. - Respondenten uit het Wmo cliëntervaringsonderzoek vinden de ondersteuning van goede kwaliteit. - Respondenten uit het Wmo cliëntervaringsonderzoek vinden dat de ondersteuning past bij de hulpvraag.						
Effectindicator	Nulmeting 2021	Begroting 2026				
1.1 Unieke cliënten met maatwerkvoorziening Wmo of Jeugdwet	niet bekend	≤ nulmeting				
1.2 Indicaties Wmo of Jeugdwet	niet bekend	≤ nulmeting				
2.1 Wmo cliënten ervaren hulp als passend	79,5%	≥ 80%				
2.2 Ouders/verzorgers van jeugdigen ervaren hulp als passend	91,5%	≥ 90%				

Inspanning(en) – Wat gaan we daarvoor doen?	Extra kosten
1.1 Uiterlijk in 2025 is een inkomenstoets hulp bij het huishouden geïmplementeerd, zodat alleen zij die onvoldoende financiële draagkracht hebben een beroep kunnen doen op ondersteuning vanuit de Wmo.	
1.2 Het URC proces wordt regionaal geharmoniseerd, waarbij sturing op kwaliteit en rechtmatigheid centraal staat.	
1.3 Uitbreiding van de inzet POH JGGZ met minimaal 8 uur per week bij een nog niet aangesloten huisartsenpraktijk.	€ 87.000
1.4 Implementeren van het programma Scheiden zonder Schade.	
2.1 Doorontwikkeling van de onafhankelijke cliëntondersteuning (oco).	
2.2 Versterken van de ketensamenwerking binnen het netwerk dementie.	
2.3 De samenwerkingsafspraken met de ketenpartners van bemoeizorg zijn in 2023 geformaliseerd.	

In onderstaande tabel zijn de doelstelling(en) en inspanning(en) opgenomen voor product 2.1., de doelstelling(en) volgen vanuit ambitie “*Vergroten van vindbaarheid en bereikbaarheid van ondersteuning voor hen die dat nodig hebben.*” uit spoor 1 kansrijk en gezond Zuidplas, subspoor zorg.

Doelstelling(en) – Wat willen we bereiken?						
Minimaal 80% van de respondenten uit het cliëntervaringsonderzoek weet in 2026 waar hij moet zijn voor ondersteuning ten opzichte van 75,5% in 2021.						
Effectindicator	Realisatie 2021	Begroting 2025				
Cliënten weten waar ze moeten zijn voor ondersteuning	75,5%	≥ 80%				

Inspanning(en) – Wat gaan we daarvoor doen?	Extra kosten
Digitale kanalen worden (minstens maandelijks) ingezet om bekendheid van de toegang tot zorg of ondersteuning te vergroten.	
Realiseren van een inlooplocatie Stichting ZO! in elke dorpskern.	
Inzetten op bekendheid voor ondersteuning van specifieke doelgroepen en hun netwerk tijdens landelijke en lokale activiteiten.	

In onderstaande tabel zijn de doelstelling(en) en inspanning(en) opgenomen voor product 2.1, de doelstelling(en) volgen vanuit ambitie “*Sterker inzetten op vroegsignalering om zo armoede, problematische schulden en andere maatschappelijke problemen, die bijvoorbeeld jeugdhulp noodzakelijk maken, tegen te gaan.*” uit spoor 1 kansrijk en gezond Zuidplas, subspoor opgroeien en leven.

Doelstelling(en) – Wat willen we bereiken?						
Meer inwoners in Zuidplas beheersen de basisvaardigheden lezen, schrijven, rekenen en digitale vaardigheden:						
1. Van de deelnemers aan de trajecten basisvaardigheden (formeel en non-formeel) betreft jaarlijks minimaal 20% de NT1 doelgroep. 2. Tenminste driekwart van de deelnemers van de trajecten basisvaardigheden ervaart een stijging van de taalvaardigheid en tenminste de helft van deze deelnemers ervaart een stijging van de digitale vaardigheden.						
Effectindicator	Realisatie 2021	Begroting 2023				
1. Deelnemers basisvaardigheden NT1	n.v.t.	≥ 20%				
2.1 Stijging taalvaardigheid	n.v.t.	≥ 75%				
2.2 Stijging digitale vaardigheden	n.v.t.	≥ 50%				

Inspanning(en) – Wat gaan we daarvoor doen?	Extra kosten
De week van Lezen & Schrijven wordt benut om het verbeteren van basisvaardigheden onder de aandacht te brengen.	
Professionals en vrijwilligers die mogelijk in contact komen met de doelgroep laaggeletterden volgen een training in het herkennen hiervan en leren om het gesprek aan te gaan en door te verwijzen.	€ 10.000

Verbonden partijen

Stichting Zuidplas Ondersteunt!

Stichting Zuidplas Ondersteunt! (Stichting ZO!) organiseert de toegang tot het sociaal domein in de gemeente Zuidplas. Zij biedt eenvoudige, snelle, deskundige en integrale toegang tot activiteiten, hulp en ondersteuning. Daarnaast adviseert zij de gemeente Zuidplas voor het inzetten van maatwerkvoorzieningen. De Stichting zal de komende jaren door ontwikkelen met betrekking tot integraal werken en afname van maatwerkvoorzieningen.

Hecht

Hecht voert verschillende taken uit voor de gemeente op het gebied van openbare gezondheid.

GGD Hollands Midden is de belangrijkste speler van de netwerkorganisatie CJG (Centrum voor Jeugd en Gezin). Het Veiligheidshuis van de VRHM is opgenomen in Hecht. Daarmee is een Zorg en Veiligheidshuis gerealiseerd waarin de domeinen veiligheid en zorg nader tot elkaar zullen komen.

Product 2.2 Werk en inkomen

Algemeen doel product

- Iedere inwoner van Zuidplas werkt en participeert naar vermogen.
- Armoede en schulden mogen voor onze inwoners geen belemmering zijn om mee te doen in de samenleving.

Ontwikkelingen

We zien dat de arbeidsmarkt na de coronacrisis weer is hersteld. Veel werkgevers hebben te maken met personeelstekort: er is krapte op de arbeidsmarkt. Dit biedt inwoners in de bijstand volop kansen op werk en dit zien we ook in het lage percentage huishoudens met een bijstandsuitkering (2,9%). Voor een steeds groter deel van het bijstandsbestand zijn er echter diverse belemmeringen om de kansen op de arbeidsmarkt te kunnen pakken. Een steeds groter deel van de inzet is dan ook gericht op het vergroten van de participatie in welke vorm dan ook. Werk blijft daarbij het einddoel, maar omdat te bereiken zijn eerst kleine en andere stappen nodig.

Naast een gunstige arbeidsmarkt zien we ook een zorgelijke ontwikkeling. De bestaanszekerheid van sommige inwoners komt steeds verder onder druk te staan. De stijgende inflatie zorgt ervoor dat mensen steeds moeilijker kunnen voorzien in hun basisbehoeftes. Hoge gasprijzen en almaar duurder wordende boodschappen zijn hier een voorbeeld van. De landelijke overheid is verantwoordelijk voor de inkomenspolitiek in ons land waardoor een deel van de oplossing van het Rijk zal moeten komen. Als gemeente dragen we zorg voor het blijven bieden van kansen voor iedereen en het vroeg signaleren van problemen. Armoede of schulden mag geen belemmering zijn voor bijvoorbeeld kinderen om mee te kunnen oen in de samenleving. Daarnaast wordt de vroegsignalering van (betaal)problemen steeds belangrijker. Hoe eerder een probleem aangepakt kan worden hoe kleiner de gevolgen voor de inwoner.

Doelstellingen en inspanningen

In onderstaande tabel zijn de doelstelling(en) en inspanning(en) opgenomen voor product 2.2, de doelstelling(en) volgen vanuit ambitie “*Sterker inzetten op vroegsignalering om zo armoede, problematische schulden en andere maatschappelijke problemen, die bijvoorbeeld jeugdhulp noodzakelijk maken, tegen te gaan.*” uit spoor 1 kansrijk en gezond Zuidplas, subspoor opgroeien en leven.

Doelstelling(en) – Wat willen we bereiken?						
Het percentage inwoners met geregistreerde problematische schulden daalt van 6% in 2020 naar 5,6% in 2025.						
Effectindicator	Realisatie 2020	Begroting 2025				
Problematische schulden	6%	5,6%				

Inspanning(en) – Wat gaan we daarvoor doen?	Extra kosten
Alle aangemelde inwoners met een betaalachterstand van hun vaste lasten (huur, zorgverzekering, energie en/of water) ontvangen een hulpaanbod via brief, telefoon of huisbezoek.	€ 130.000
Opstellen van een nieuw beleidskader armoede en schulden. De armoedemonitor en diverse pilots zijn hier onderdeel van.	€ 50.000
Elke maand wordt op de gemeentepagina van het Hart van Holland en op social media aandacht besteed aan een specifieke inkomensregeling van de gemeente.	

In onderstaande tabel zijn de doelstelling(en) en inspanning(en) opgenomen voor product 2.2, de doelstelling(en) volgen vanuit ambitie “*Inzetten op passend (vrijwilligers)werk voor iedereen.*” uit spoor 4 groeiend Zuidplas, subspoor economie en werk.

Doelstelling(en) – Wat willen we bereiken?						
1. Het percentage huishoudens in Zuidplas met een bijstandsuitkering blijft in de komende jaren tot 2026 stabiel op 2,9% (in Nederland 5,0%, in gemeenten met vergelijkbare inwonersaantallen 25.000 - 50.000 inwoners: 3,3%).						
2. Inwoners blijven de dienstverlening van IJsselgemeenten gemiddeld minimaal met een 7,0 waarderen.						
Effectindicator	Realisatie 2021	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	
Huishoudens met een bijstandsuitkering	≤ 2,9%	≤ 2,9%	≤ 2,9%	≤ 2,9%	≤ 2,9%	

Inspanning(en) – Wat gaan we daarvoor doen?	Extra kosten
1.1 Uitvoeren actieplan op weg naar werk om inwoners te begeleiden naar een betaalde baan door onder andere job coaching, Hallo Werk app, leerwerk trajecten, trajecten voor statushouders, en opstapplekken. De ambitie is om 90 inwoners uit te laten stromen naar werk.	€ 100.000
1.2 Uitvoeren actieplan op weg naar werk. Jongeren tot 27 jaar worden gestimuleerd om een startkwalificatie te halen, wanneer dit niet lukt begeleiden we deze jongeren naar werk. Max. 7% van het bijstandsbestand is 27 jaar of jonger.	
1.3 Uitvoeren het actieplan op weg naar werk om inwoners zich te laten ontwikkelen op weg naar werk. Door onder andere de FIP-methodiek voor doelgroep, vergroten taalaanbod en het stabiliseren schulden. Elk jaar zetten 165 inwoners een stap op de participatieladder.	
2.1 IJsselgemeenten voert een klanttevredenheidsonderzoek uit.	

Verbonden partijen

GR IJsselgemeenten

Gelet op de invoering van de Participatiewet op 1 januari 2015, samenwerken op het gebied van sociale zaken om gezamenlijke synergievoordelen te bereiken in kwaliteit, continuïteit, flexibiliteit en efficiency. De GR IJsselgemeenten verstrekt uitkeringen (bijstand) voor levensonderhoud en voor een aantal minimeerregelingen; begeleiding naar werk of scholing van bijstandsgerechtigden én de zorg en activering van mensen. Een andere belangrijke taak is het bieden van schuldhelpverlening. IJsselgemeenten heeft de afgelopen jaren ook ondersteund bij ad-hoc regelingen zoals de TONK, TOZO en de energietoeslag.

GR Promen

Uitvoering van de (voormalige) Sociale Werkvoorziening. De Wet Sociale Werkvoorziening (WSW) heeft als doel om het mogelijk te maken dat mensen met een arbeidsbeperking die (begeleid) willen werken, dat kunnen doen in een zo normaal mogelijke werksomgeving. Mensen die ook met behulp van het WSW-budget via detachering of begeleid werken geen werkplek vinden, kunnen op een meer beschutte werkplek binnen het sociaal werkvoorzieningsbedrijf (SW-bedrijf) aan de slag. Promen is één van de 90 SW-bedrijven in Nederland die gemeenten samen hebben opgericht. Daarnaast biedt Promen via haar BV Prowork ook de mogelijkheid om inwoners met een bijstandsuitkering aan het werk te helpen door samen te werken met GR IJsselgemeenten.

Zuidplas Ondersteunt

Vanaf medio 2021 is de nieuwe toegangspartij Zuidplas Ondersteunt gestart. Deze organisatie, waarin onder andere de huidige budgetmaatjes van Welzijn Zuidplas worden ondergebracht, speelt een belangrijke rol in de vroegsignalering van schulden en als toegangslot voor mensen met schuldenproblematiek. Schulden duiden vaak op meer problemen bij een inwoner of gezin waardoor de toegangspartij gelijk breder kan kijken naar welke ondersteuning de inwoner nodig heeft. Daarnaast gaat de Stichting Zuidplas Ondersteunt! een belangrijke rol spelen in de begeleiding van inburgeraars.

Product 2.3 Jeugd

Algemeen doel product

Kinderen en jongeren groeien gezond en zelfredzaam op.

Ontwikkelingen

Lokaal

Zuidplas zet zich in om zorg voor jongeren tussen 0-23 zo dicht mogelijk bij huis te kunnen realiseren, met als uitgangspunt 'licht waar het kan, zwaar waar nodig'. Hierbij zetten we in op een zo effectief mogelijk keten van preventie tot nazorg. In 2022 zijn de eerste stappen gezet voor de opzet van de bestuursopdracht 'Samen veerkrachtig', dit programma werkt vooruitlopend op de hervormingsagenda ingezet. Het programma zet in op effectiviteit, beheersing en normalisering binnen de jeugdhulp, dit sluit aan bij de landelijk trend vanuit de hervormingsagenda als wel de wensen en doelen beschreven in het collegeprogramma.

In overlap met de bestuursopdracht zet Zuidplas zich het aankomende jaar in op verschillende preventieve projecten zoals complexe scheidingen en kansrijke start. Om zo vroeg mogelijk zorgvragen af te kunnen vangen en zwaardere problematiek te kunnen voorkomen. Hiernaast wordt er ook ingezet op de koppeling jeugd en onderwijs, om jeugdigen zo goed mogelijk te kunnen ondersteunen bij een goed start.

Regionaal

Rondom jeugdhulp werkt Zuidplas actief samen in de regio Midden-Holland. De inzet in regio wordt jaarlijks samengevat in een jaarprogramma. In 2022 is er binnen de regio een start gemaakt met een nieuwe inkoopproces voor de maatwerkvoorzieningen Jeugd en Wmo voor het jaar 2025. Hiernaast blijft de regio zich doorlopend inzetten op het leveren kwalitatieve, maar beheersbare hulpverlening.

Landelijk

Een groot aantal gemeenten kampt sinds de decentralisaties van 2015 met grote stijgingen van de uitgaven op het gebied van jeugd. Daarom wordt de noodzaak tot structurele extra middelen momenteel onderzocht, in opdracht van het Rijk. Het kabinet stelt voor 2022 €1,314 miljard extra beschikbaar aan gemeenten ter compensatie van de tekorten in de jeugdzorg. Wel wordt er verwacht dat hier vanuit de gemeente bezuinig en beheerst gaat worden. Om de beheersing van de jeugdhulp te stimuleren wordt er vanuit de VNG ingezet op de hervormingsagenda. De inhoud van de hervorming agenda beland binnen Zuidplas in de bestuursopdracht

Jeugdhulp is op dit moment landelijk een groot onderwerp van bespreking, dit kan op een later moment veranderingen met zich mee brengen.

Doelstellingen en inspanningen

In onderstaande tabel zijn de doelstelling(en) en inspanning(en) opgenomen voor product 2.1, de doelstelling(en) volgen vanuit ambitie “*Meer inzetten op aandacht voor de eerste 1000 dagen, inclusief periode voor geboorte.*” uit spoor 1 kansrijk en gezond Zuidplas, subspoor opgroeien en leven.

Doelstelling(en) – Wat willen we bereiken?						
Het cijfer voor vroeggeboorten en/of te laag geboortegewicht voor de duur van de zwangerschap (BIG2) blijft stabiel onder het Nederlands gemiddelde per 1000 zwangerschappen.						
Sterfte rond de geboorte vanaf 24 weken zwangerschapsduur (gemeten over een periode van 5 jaar) is stabiel ten opzichte van het landelijk gemiddelde.						
Het aantal zwangerschappen waarbij zwangerschapsbegeleiding gestart is voor de 10e week, blijft stabiel boven het Nederlands gemiddelde.						
Effectindicator	Realisatie 2020	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	
Vroeggeboorten en/of te laag geboortegewicht (per 1.000 geboorten)	138,4	≤ 138,4	≤ 138,4	≤ 138,4	≤ 138,4	
Sterfte rond de geboorte vanaf 24 weken zwangerschapsduur (per 1.000 geboorten)	5,2	≤ 5,2	≤ 5,2	≤ 5,2	≤ 5,2	
Aantal zwangerschappen waarbij zwangerschapsbegeleiding gestart is voor de 10e week (per 100 geboorten)	73	≥ 73	≥ 73	≥ 73	≥ 73	

Inspanning(en) – Wat gaan we daarvoor doen?	Extra kosten
Uitvoeren van de acties genoemd in het plan van aanpak kansrijke start Zuidplas.	

Product 2.4 Maatschappelijke ondersteuning

Algemeen doel product

- Iedere inwoner neemt naar eigen kracht en vermogen deel aan de samenleving.
- Inwoners kunnen langer (en eerder) zelfstandig thuis wonen.

Ontwikkelingen

Lokaal

We hebben te maken met een dubbele vergrijzing en men blijft langer thuis wonen. Er is krapte op de arbeidsmarkt waardoor er wachtlijsten zijn bij zorgaanbieders. Om de zorg te kunnen blijven bieden en om het betaalbaar te houden is normalisatie van de zorg nodig. Daarnaast blijft een aandachtspunt het inzetten van eigen kracht. Om de zorgvraag in de toekomst aan te kunnen, zullen hulpverleners en inwoners en zal de gemeente moeten anticiperen op de toekomst.

Regionaal

Maatschappelijke zorg gaat over de meest kwetsbare inwoners in de regio. Het gaat om inwoners die (tijdelijk) de grip op hun leven verliezen en die vaak meerdere problemen tegelijk hebben. Een aantal van deze inwoners wonen zelfstandig met intensieve ambulante begeleiding. Soms is het nodig dat iemand (tijdelijk) in een instelling voor beschermd wonen verblijft of komt iemand in de maatschappelijke opvang terecht. Ook kan het voorkomen dat deze mensen zorg gaan mijden en zichzelf isoleren en/of verwaarlozen. Daarom is een outreachende aanpak en het leveren van bemoeizorg cruciaal.

Vanuit de regio Midden-Holland gaan we aan de slag met preventie, het realiseren van beschut wonen locaties als afschalingsmogelijkheid voor beschermd wonen (Zuidplas heeft aan haar taakstelling voldaan), de doordecentralisatie van beschermd wonen, het formaliseren van de samenwerkingsafspraken met bemoeizorg partijen en het realiseren van de actiepunten uit het Actieplan dakloosheid. Ook worden er in Gouda (Gouwe Huse) en Krimpenerwaard (Maatwerkwonen) voorbereidingen getroffen voor de realisatie van woningen voor een kwetsbare doelgroep met een complexe zorgbehoefte. Voor deze zeer beperkte doelgroep, die anders op straat belandt omdat zij te veel overlast veroorzaakt voor hun omgeving, bieden deze woningen een allerlaatste oplossing. Bij deze inwoners zijn alle opties geprobeerd en geen oplossing gebleken.

Doelstellingen en inspanningen

In onderstaande tabel zijn de doelstelling(en) en inspanning(en) opgenomen voor product 2.4, de doelstelling(en) volgen vanuit ambitie “Ondersteuning van vrijwilligers en mantelzorgers.” uit spoor 1 kansrijk en gezond Zuidplas, subspoor zorg.

Doelstelling(en) – Wat willen we bereiken?						
1. In Zuidplas worden mantelzorgers en vrijwilligers tijdens landelijke- en lokale activiteiten erkend voor hun belangrijke bijdrage.						
2. Het aantal mantelzorgers dat volgens het cliëntervaringsonderzoek weet waar hij/zij kan aankloppen voor mantelzorgondersteuning is van 62% in 2021 gestegen naar minimaal 65% in 2026.						
3. Het voorzieningenniveau ten behoeve van de mantelzorgondersteuning dichtbij de leefomgeving van mantelzorgers blijft minstens gehandhaafd.						
Effectindicator	Realisatie 2022	Begroting 2026				
2. Bekendheid toegang mantelzorgondersteuning	62%	≥ 65%				

Inspanning(en) – Wat gaan we daarvoor doen?	Extra kosten
1.1 Tijdens landelijke- of lokale activiteiten t.b.v. mantelzorgers en/of vrijwilligers worden zij via diverse kanalen erkend voor hun belangrijke bijdrage.	
2.1 Tijdens keukentafelgesprekken is er aandacht voor mantelzorger(s) en worden zij gestimuleerd om zich aan te melden bij het mantelzorgsteunpunt.	
3.1 Mantelzorgers worden actief gewezen op de ondersteuningsmogelijkheden om hen in de zorg te ontlasten.	

Stichting Zuidplas Ondersteunt!

Vanaf medio 2021 is de nieuwe toegangspartij Zuidplas Ondersteunt gestart. Stichting ZO!, waarin onder andere de sociaal makelaars, ouderenadviseurs en de mantelzorgconsulenten van Welzijn Zuidplas zijn ondergebracht, speelt een belangrijke rol in het creëren van verbinding in de dorpen en als toegangslot voor mantelzorgers. Daarnaast adviseert zij de gemeente Zuidplas voor het inzetten van maatwerkvoorzieningen in het kader van de Wmo.

Product 2.5 Volksgezondheid**Algemeen doel product**

Inwoners van Zuidplas voelen zich gezond.

Ontwikkelingen

We zien dat de coronacrisis zijn effect heeft gehad op de mentale en fysieke gezondheid van inwoners. De GGD Hollands Midden heeft veel kennis en data op het gebied van de gezondheid van inwoners die zij met gemeenten delen. Zij monitoren de volksgezondheid (0-100 jaar) in de regio, signaleren ontwikkelingen en adviseren gemeenten over gezondheidsbeleid. Deze informatie is te raadplegen via www.eengezonderhollandsmidden.nl. De afgelopen jaren zien we een negatieve trend onder volwassenen in de beweegrichtlijn en in overgewicht ontstaan in Zuidplas, maar ook stressgevoelens onder onze inwoners zijn toegenomen.

Doelstellingen en inspanningen

In onderstaande tabel zijn de doelstelling(en) en inspanning(en) opgenomen voor product 2.5, de doelstelling(en) volgen vanuit ambitie *“Stimuleren van gezonde fysieke en mentale gezondheid en levensstijl om ernstige problematiek te voorkomen van jong tot oud.”* uit spoor 1 kansrijk en gezond Zuidplas, subspoor gezondheid.

Doelstelling(en) – Wat willen we bereiken?						
1. In Zuidplas stabiliseren we de dalende trend van de beweegrichtlijn van de Gezondheidsraad naar 42% in 2026.						
2. In Zuidplas houden we de dalende trend vast en hebben maximaal 11,9% van de jongeren (2-14 jaar) overgewicht in 2026.						
3. In Zuidplas stabiliseren we de stijgende trend van overgewicht bij de doelgroep 18+ op 52% in 2026.						
4. De sociale cohesie in Zuidplas onder de doelgroep 18+ is gestegen van een 6,6 in 2020 naar een 7 in 2024.						
5. Het percentage jongeren dat zich meestal (zeer) gelukkig voelt is in Zuidplas gelijk aan het Nederlands gemiddelde in 2026.						
6. Het percentage inwoners tussen 18 en 64 dat veel stress ervaart daalt van 22% naar 20% in 2026.						
Effectindicator	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Begroting 2024	Begroting 2026		
1. Beweegrichtlijn (Gezondheidsraad)	42%			≥ 42%		
2. Overgewicht jongeren (2-14 jaar)		11,9%		≤ 11,9%		
3. Overgewicht doelgroep 18+	52%			≤ 52%		
4. Sociale cohesie doelgroep 18+	6,6		7,0			
5. Meestal (zeer) gelukkige jongeren		76%		≥ 77%		
6. Inwoners (18-64 jaar) met veel stress	22%			≤ 20%		

Inspanning(en) – Wat gaan we daarvoor doen?	Extra kosten
1. Monitoring huidig sportaanbod vanuit de Sportstichting en toename monitoren.	
2. JOGG pilot als 0-meting gebruiken en monitoren hoeveel jeugd er bereikt wordt.	€ 75.000
4. Stimuleren van bewonersinitiatieven die de kwaliteit van de woon- en leefomgeving verbeteren en/of de sociale samenhang binnen een wijk en tussen bewoners versterken.	
3.1 en 5.1. Realiseren van preventie beleid sociaal domein.	
3.2 en 5.2. Lokale preventieakkoord uitbreiden met partners en activiteiten. Er zijn nu 18 partners aangesloten en 19 activiteiten. Jaarlijks de stand van zaken evalueren.	€ 50.000

Verbonden partijen

Hecht (voormalig RDOG Hollands Midden)

Hecht geeft uitvoering aan wettelijke taken in het kader van de Wet publieke gezondheid (Wpg) en draagt bij aan het realiseren van de gestelde doelen met betrekking tot gezondheid.

Beleidsindicatoren programma 2

Beleidsindicatoren Programma 2			Werkelijk						Begroting
Taakveld: Sociaal Domein									
Naam indicator	Eenheid	Bron*		2018	2019	2020	2021	2022	2023
Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21 jarigen	Verwey Jonker Instituut – Kinderen in Tel	Zuidplas:	1%	1%	1%	1%	nmb	nmb
			Referentiegemeenten:	1%	1%	1%	1%	nmb	nmb
Kinderen in uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar	Verwey Jonker Instituut – Kinderen in Tel	Zuidplas:	4,0%	4,0%	4,0%	nmb	nmb	nmb
			Referentiegemeenten:	5,0%	4,0%	4,0%	nmb	nmb	nmb
Netto arbeidsparticipatie	% van de werkzame beroepsbevolking t.o.v. de beroepsbevolking	CBS	Zuidplas:	73%	75%	74%	74%	nmb	nmb
			Referentiegemeenten:	68%	69%	69%	71%	nmb	nmb
Werkloze jongeren	% 16 t/m 22 jarigen	Verwey Jonker Instituut – Kinderen in Tel	Zuidplas:	1,0%	1,0%	1,0%	nmb	nmb	nmb
			Referentiegemeenten:	2,0%	1,0%	2,0%	nmb	nmb	nmb
Lopende re-integratie-voorzieningen	Aantal per 1.000 inwoners van 15 - 74 jaar	CBS	Zuidplas:	11,7	9,4	16,9	nmb	nmb	nmb
			Referentiegemeenten:	13,6	12,1	20,0	nmb	nmb	nmb
* Via www.waarstaatjegemeente.nl									

Beleidsindicatoren Programma 2			Werkelijk						Begroting
Taakveld: Sociaal Domein									
Naam indicator	Eenheid	Bron*		2018	2019	2020	2021	2022	2023
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS	Zuidplas:	8,8%	9,7%	10,9%	10,0%	nnb	nnb
			Referentiegemeenten:	9,8%	10,3%	11,7%	10,6%	nnb	nnb
Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS	Zuidplas:	1,05%	1,35%	1,40%	1,50%	nnb	nnb
			Referentiegemeenten:	1,00%	1,10%	1,20%	1,30%	nnb	nnb
Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS	Zuidplas:	0,3%	0,3%	0,2%	0,3%	nnb	nnb
			Referentiegemeenten:	0,3%	0,3%	0,3%	?	nnb	nnb
Banen	Aantal banen per 1.000 inwoners van 15-64 jaar (NB voorheen 15-74 jaar)	LISA	Zuidplas:	647	676	681	673	nnb	nnb
			Referentiegemeenten:	685	700	700	706	nnb	nnb
Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 1.000 inwoners 18 jaar en ouder	CBS	Zuidplas:	22,3	20,4	21,0	22,9	nnb	nnb
			Referentiegemeenten:	26,9	25,4	32,6	27,9	nnb	nnb
Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo	Aantal per 1.000 inwoners	GMSD	Zuidplas:	51	56	57	55	nnb	nnb
			Referentiegemeenten:	59	63	67	69	nnb	nnb
* Via www.waarstaatjegemeente.nl									

Wat mag het programma sociaal domein kosten?

Sociaal domein	Rekening 2021	Begroting 2022 na wijziging	Begroting 2023	Meerjaren raming 2024	Meerjaren raming 2025	Meerjaren raming 2026
<i>bedragen x € 1.000</i>						
Lasten						
Algemeen sociaal domein	7.860	10.380	9.206	8.499	8.439	8.439
Werk en inkomen	15.256	13.411	11.711	11.707	11.601	11.501
Jeugd	14.459	13.582	13.066	12.923	12.723	12.723
Maatschappelijke ondersteuning	8.083	8.912	8.272	8.272	8.272	8.272
Volksgesondheid	3.121	3.462	3.370	3.370	3.370	3.370
Totaal Lasten	48.780	49.747	45.625	44.771	44.405	44.305
Baten						
Algemeen sociaal domein	221	1.215	-	-	-	-
Werk en inkomen	11.732	10.254	8.836	8.836	8.836	8.836
Jeugd	44	17	-	-	-	-
Maatschappelijke ondersteuning	1.785	547	161	161	161	161
Volksgesondheid	16	28	-	-	-	-
Totaal baten	13.799	12.061	8.997	8.997	8.997	8.997
Saldo van baten en lasten	-34.980	-37.686	-36.629	-35.774	-35.408	-35.308
Toevoeging aan reserves	-	-	-	-	-	-
Onttrekking aan reserves	-	-	-	-	-	-
Resultaat	-34.980	-37.686	-36.629	-35.774	-35.408	-35.308

De vergelijkende cijfers in de tabellen zijn conform eerdere besluitvorming in de raad.

Programma 3 Maatschappelijk domein

Zorgen voor goede voorzieningen op het gebied van sport, onderwijs en cultuur



We streven naar goede voorzieningen op het gebied van sport, onderwijs en cultuur. Hiermee stellen we onze inwoners in staat om prettig te wonen, leren en recreëren binnen onze gemeente.

Dit programma bestaat uit de volgende producten:

- 3.1 Sport
- 3.2 Onderwijs
- 3.3 Cultuur

Product 3.1 Sport

Algemeen doel product

Het faciliteren van een divers aanbod van sport en bewegen ten behoeve van de gezondheid en sociale cohesie.

Ontwikkelingen

We zien dat de sportaanbieders zich na de Coronacrisis weer aan het herstellen zijn. Zowel verenigingen als commerciële aanbieders hebben in de afgelopen twee jaar gebruik gemaakt van steunmaatregelen. Een groei van ledenaantal zet zich voorzichtig in gang, maar de weg naar individueel sporten in de openbare ruimte is tegelijkertijd ook ingezet. Een steeds groter deel van de inzet is dan ook gericht op het vergroten van de mogelijkheden voor sport en bewegen in de openbare ruimte. Daarbij zien we sport nadrukkelijker als een middel om verschillende doelen te bereiken. Sport kan een belangrijke preventieve functie krijgen. Sport en gezondheid hebben duidelijke raakvlakken en ondersteunen elkaar.

Na de vaststelling van de Sport- en accommodatievisie 2020-2030 zijn er Haalbaarheidsonderzoeken uitgevoerd naar de benodigde binnensportaccommodaties. De uitvoering van deze onderzoeken is in 2022 gestart.

Doelstellingen en inspanningen

De doelstelling(en) en inspanning(en) behorende bij het faciliteren van een divers aanbod van sport en bewegen ten behoeve van de gezondheid en sociale cohesie zijn integraal onderdeel van een aantal andere doelstellingen. Om die reden zijn hier geen separate doelstellingen en inspanningen op het gebied van sport opgenomen.

Product 3.2 Onderwijs

Algemeen doel product

Elk kind in Zuidplas krijgt passend, inclusief en zo thuisnabij mogelijk onderwijs.

Ontwikkelingen

De samenwerking, verbinding en aansluiting tussen voorschoolse voorzieningen, jeugdhulp en onderwijs is nog steeds een belangrijk speerpunt. Hiermee kunnen we de toegang tot hulp en ondersteuning zo dicht mogelijk rondom kinderen organiseren.

Om onderwijs en voorschoolse voorzieningen te laten floreren, zijn moderne, toekomstbestendige en multifunctionele gebouwen nodig. Vanwege de groei van onze gemeente zijn er in ieder dorp uitdagingen om het onderwijsaanbod uit te breiden of om gebouwen te vervangen, vaak in samenhang met kinderopvangvoorzieningen. De komende tijd wordt het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP) geactualiseerd. Samen met schoolbesturen en kinderopvangorganisaties wordt opnieuw gekeken naar de visie op onderwijshuisvesting. Vervolgens worden de kaders waarbinnen de gemeente de komende jaren investeringen kan doen, geschetst.

Doelstellingen en inspanningen

In onderstaande tabel zijn de doelstelling(en) en inspanning(en) opgenomen voor product 3.2, de doelstelling(en) volgen vanuit ambitie *“De groei van onze gemeente benutten we optimaal om zo, in samenhang tussen dorpen en buurtschappen, onze voorzieningen beter aan te laten sluiten aan de behoefte en op peil te houden.”* uit spoor 3 vitaal en (be)leefbaar Zuidplas, subspoor toegankelijke/goede voorzieningen.

Doelstelling(en) – Wat willen we bereiken?

In 2023 wordt gestart met het opstellen van een visie op onderwijs.

Inspanning(en) – Wat gaan we daarvoor doen?**Extra kosten**

Het opstellen van een visie op onderwijs. *(conform amendement 3, raadsvergadering 8 november 2022)*

€ 70.000

In onderstaande tabel zijn de doelstelling(en) en inspanning(en) opgenomen voor product 3.2, de doelstelling(en) volgen vanuit ambitie *“Beter anticiperen op onze groei en het aantal benodigde schoollokalen eventueel in een flexibele huisvesting.”* uit spoor 1 kansrijk en gezond Zuidplas, subspoor onderwijs.

Doelstelling(en) – Wat willen we bereiken?

Goed onderwijs vindt plaats in goede huisvesting. Dit betekent:

1. Bij nieuwbouw wordt de benodigde capaciteit bepaald op het jaar waarop het verwachte aantal leerlingen het grootst is en wordt rekening gehouden met een bandbreedte voor extra groei van het aantal leerlingen en multifunctioneel gebruik.
2. Noodlokalen worden alleen neergezet om een tijdelijke situatie te overbruggen:
 - tijdens vervangingsopgave: als interim-voorziening.
 - tijdens uitbreidingsopgave: waarbij we voor groeiwijken uitgaan van de t=0 systematiek en voor bestaande wijken van de t-1 systematiek.

Inspanning(en) – Wat gaan we daarvoor doen?**Extra kosten**

Actualiseren van het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (2023-2027).

Uitvoering geven aan diverse projectplannen.

In onderstaande tabel zijn de doelstelling(en) en inspanning(en) opgenomen voor product 3.2, de doelstelling(en) volgen vanuit ambitie *“Inzetten op volledig voortgezet onderwijs in Zuidplas.”* uit spoor 1 kansrijk en gezond Zuidplas, subspoor onderwijs.

Doelstelling(en) – Wat willen we bereiken?

In 2024 komt uitsluitsel over de haalbaarheid van het realiseren van volledig voortgezet onderwijs in Zuidplas.

Inspanning(en) – Wat gaan we daarvoor doen?**Extra kosten**

De resultaten van het onderzoeksrapport worden verwerkt in het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs.

In onderstaande tabel zijn de doelstelling(en) en inspanning(en) opgenomen voor product 3.2, de doelstelling(en) volgen vanuit ambitie “*Betere aansluiting tussen passend onderwijs en jeugdhulp op scholen.*” uit spoor 1 kansrijk en gezond Zuidplas, subspoor onderwijs.

Doelstelling(en) – Wat willen we bereiken?	
In 2025 vinden meer kinderen en jongeren een passend onderwijs/zorg aanbod (ten opzichte van 2022).	
Inspanning(en) – Wat gaan we daarvoor doen?	Extra kosten
Uitvoering geven aan de Regionale aanpak VSV, Lokale Educatieve Agenda, Passend Onderwijsplannen van de Samenwerkingsverbanden Onderwijs.	
Vervolg geven aan de evaluatie pilot IKC.	
Inzet NPO middelen m.n. voor Schoolmaatschappelijk werk.	
Thuisnabij onderwijs agenderen bij OOGO en Jeugdhulporganisaties.	

Verbonden partijen

De samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs van de regio Midden-Holland en Aan den IJssel.

Product 3.3 Cultuur

Algemeen doel product

De Cultuurvisie die in 2019 is ook de komende jaren uitgangspunt voor het beleid. Dit betekent dat het college met name inzet op de bevordering van culturele activiteiten en het behoud van cultureel erfgoed. Een belangrijk speerpunt binnen de cultuurvisie is: ‘Cultuur is van iedereen, voor iedereen. Cultuur is overal of zou overal kunnen zijn’. Dit betekent dat we de dwarsverbanden met andere beleidsterreinen nadrukkelijker opzoeken en nog meer samen met vrijwilligers en ondernemers willen optrekken.

Ontwikkelingen

Lokaal

Ondanks de wat moeilijke corona-jaren zien we dat er toch mooie ontwikkelingen en activiteiten plaatsvinden in al onze dorpen. Zo zijn de twee scholen voor Voortgezet Onderwijs bijvoorbeeld gestart met de organisatie van een Cultuurweek. Groepen uit de onderbouw maken kennis met allerlei culturele organisaties en mooie plekken in onze gemeente. Jaarlijks vinden er vele bijzondere exposities, voorstellingen en concerten plaats. Soms slaan bewoners en ondernemers samen de handen ineen om een mooi initiatief van de grond te krijgen. Het nog beter zichtbaar maken van alles wat er gebeurt op het gebied van cultuur, heeft de nadrukkelijke aandacht.

Regionaal

Cultuur is binnen Regio Midden Holland een extra onderwerp dat naast de vijf programma's gezamenlijk wordt opgepakt. Er wordt gebruik gemaakt van landelijke subsidiegelden om de regionale deelname aan culturele activiteiten te vergroten.

Doelstellingen en inspanningen

In onderstaande tabel zijn de doelstelling(en) en inspanning(en) opgenomen voor product 3.3, de doelstelling(en) volgen vanuit ambitie *“Huidig cultuurbeleid continueren.”* uit spoor 3 vitaal en (be)leefbaar Zuidplas, subspoor cultuur en erfgoed.

Doelstelling(en) – Wat willen we bereiken?						
1. Medio 2023 worden alle inwoners in staat gesteld om zich op cultureel gebied te ontwikkelen, met aandacht voor kwetsbare doelgroepen.						
2. Medio 2026 is het aantal deelnemers aan culturele activiteiten gestabiliseerd met 80% op basis van het panelonderzoek cultuur. De tevredenheid over het culturele activiteiten aanbod is toegenomen met 5%.						
3. Medio 2026 is het huidige culturele erfgoed in de gemeente behouden gebleven en de zichtbaarheid en vindbaarheid voor de inwoners toegenomen.						
4. Medio 2023/2024 worden er bij de ontwikkeling van ruimtelijke projecten koppelkansen met cultuur en erfgoed benut.						
5. Voor eind 2024 is het aanbod van erfgoedevenementen uitgebreid.						
Effectindicator	Realisatie 2019	Begroting medio 2026				
2.1 Deelnemers culturele activiteiten	79%	≥ 80%				
2.2 Tevredenheid over culturele activiteiten aanbod	22%	≥ 27%				

Inspanning(en) – Wat gaan we daarvoor doen?	Extra kosten
1.1 Stimuleren van onze culturele partners om vernieuwende activiteiten te initiëren.	€ 10.000
1.2 Op lokaal niveau vorm (blijven) geven aan Europese (culturele, educatieve, sportieve en zakelijke) uitwisseling; samen met de inwoners en organisaties binnen Zuidplas versterken we de banden met onze Duitse partnergemeente Bückeburg (deze jumelage bestaat in 2024 50 jaar).	€ 10.000
3. Oprichten van een klankbordgroep erfgoed en extra aandacht geven aan het delen van informatie en kennis.	
4. Opnemen van een paragraaf over cultuur en erfgoed in de ruimtelijke plannen.	
5. Stimuleren onze erfgoedpartners om erfgoedevenementen te initiëren.	

Doelstellingen en inspanningen

In onderstaande tabel zijn de doelstelling(en) en inspanning(en) opgenomen voor product 3.3, de doelstelling(en) volgen vanuit ambitie *“De groei van onze gemeente benutten we optimaal om zo, in samenhang tussen dorpen en buurtschappen, onze voorzieningen beter aan te laten sluiten aan de behoefte en op peil te houden.”* uit spoor 3 vitaal en (be)leefbaar Zuidplas, subspoor toegankelijke/goede voorzieningen.

Doelstelling(en) – Wat willen we bereiken?

Teneinde een integraal beeld te behouden op het voorzieningenniveau van Zuidplas, stellen we complementair hieraan een voorzieningenprogramma op voor het Middengebied, waarin zowel de commerciële- en maatschappelijke voorzieningen in beeld worden gebracht in relatie tot de voorzieningen in de andere dorpen.

Inspanning(en) – Wat gaan we daarvoor doen?**Extra kosten**

Het opstellen van een voorzieningenprogramma voor het Middengebied in relatie tot de voorzieningen in de andere dorpen.

Beleidsindicatoren programma 3

Beleidsindicatoren Programma 3			Werkelijk						Begroting
Taakveld: Onderwijs									
Naam indicator	Eenheid	Bron*		2018	2019	2020	2021	2022	2023
Absoluut verzuim (deze leerlingen staan niet op een school ingeschreven)	Aantal per 1.000 leerlingen	DUO/Ingrado/Jaarsverslag leerplicht	Zuidplas:	1,1	2,6	4,5	0,5	nnb	nvt
			Referentiegemeenten:	1,3	1,8	2,1	2,8	nnb	nvt
Relatief verzuim (deze leerlingen spijbelen, gaan ongeoorloofd op vakantie of vertonen zorgwekkend ziekteverzuim)	Aantal per 1.000 leerlingen	DUO/Ingrado	Zuidplas:	31	39	15	29	nnb	nvt
			Referentiegemeenten:	21	22	16	16	nnb	nvt
Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	DUO/Ingrado	Zuidplas:	1,5%	1,8%	1,3%	1,1%	nnb	nvt
			Referentiegemeenten:	1,6%	1,7%	1,4%	1,6%	nnb	nvt
Taakveld: Sport, cultuur en			Werkelijk						Begroting
Naam indicator	Eenheid	Bron*		2012	2016	2020			2024
Niet-sporters (het percentage niet-sporters in Zuidplas (dit wordt eens in de vier jaar onderzocht)	%	GGD, CBS, RVM	Zuidplas:	42,8%	48,0%	48,4%			nvt
			Referentiegemeenten:	47,9%	49,5%	50,8%			nvt
* Via www.waarstaatiegemeente.nl									

* Via www.waarstaatjegemeente.nl

Wat mag het programma maatschappelijk domein kosten?

Maatschappelijk domein	bedragen x € 1.000					
	Rekening 2021	Begroting 2022 na wijziging	Begroting 2023	Meerjaren raming 2024	Meerjaren raming 2025	Meerjaren raming 2026
Lasten						
Sport	3.881	4.732	4.336	4.306	4.278	4.291
Onderwijs	4.064	5.852	5.375	5.076	4.996	4.971
Cultuur	1.794	1.981	1.778	1.793	1.793	1.793
Totaal Lasten	9.739	12.565	11.489	11.175	11.067	11.055
Baten						
Sport	1.308	1.260	1.098	1.098	1.098	1.098
Onderwijs	749	1.165	1.102	798	801	801
Cultuur	72	65	62	62	62	62
Totaal baten	2.130	2.491	2.262	1.958	1.961	1.961
Saldo van baten en lasten	-7.610	-10.074	-9.227	-9.217	-9.105	-9.094
Toevoeging aan reserves	-	-	-	-	-	-
Onttrekking aan reserves	-	-	-	-	-	-
Resultaat	-7.610	-10.074	-9.227	-9.217	-9.105	-9.094

De vergelijkende cijfers in de tabellen zijn conform eerdere besluitvorming in de raad.

Programma 4 Ruimtelijk beleid en ontwikkeling

Ontwikkeling met dorpse identiteit



Onze gemeente kenmerkt zich door haar dorpse, groene en ondernemende karakter. We investeren in het behoud van het dorps karakter en waar nodig in het versterken van de dorpen van Zuidplas zodat het daar prettig wonen en werken blijft. Daarbij bouwen we naar zowel lokale als bovenregionale behoefte, waarbij integrale en duurzame gebiedsontwikkeling ons uitgangspunt is. We hebben oog voor een evenwichtige woningvoorraad, de verkeersontsluiting, het voorzieningenniveau en het ondernemerschap. We bereiden grote transitie voor op het gebied van energie, klimaat en de implementatie van de Omgevingswet.

Dit programma bestaat uit de volgende producten:

- 4.1 Ruimtelijke ordening en vergunningverlening
- 4.2 Wonen
- 4.3 Economie
- 4.4 Verkeer en vervoer
- 4.5 Gebiedsontwikkeling

Product 4.1 Ruimtelijke ordening en vergunningverlening

Algemeen doel product

Het bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving. Hierin is de omgevingskwaliteit toekomstbestendig en zet de gemeente in op een doelmatig beheer, gebruik en ontwikkeling van de fysieke leefomgeving.

Ontwikkelingen

Invoering Omgevingswet

Het komende jaar staan we voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet (beoogde inwerkingtreding 1 januari 2023). Dit vraagt van alle partijen een nieuwe manier van vergunningverlening binnen kortere procedures. Ook moeten we de nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen, bestaande dorpen en het omliggende landelijk gebied gaan opnemen in een omgevingsplan. Hiermee krijgen we een uniforme regeling voor de gehele gemeente die bijdraagt aan een veilige en gezonde fysieke leefomgeving.

Gebiedspaspoort en omgevingsplan

In 2023 blijven we inzetten voor het behoud en versterken van de fysieke leefomgeving in en grenzend aan haar dorpen. Nu de omgevingsvisie 2040 Zuidplas is vastgesteld, gaat de gemeente aan de slag met de uitwerking van de lange termijnambities zoals beschreven in onder andere de dorpsvisies- welke een onderdeel uitmaken van de omgevingsvisie. Dit doen we onder andere door in 2023 verder te werken aan het opstellen van gebiedspaspoorten voor de dorpen. Daaropvolgend wordt het omgevingsplan per dorp opgesteld en tevens in de raad besproken. In het Omgevingsplan, het nieuwe bestemmingsplan voor de gehele gemeente, wordt gewerkt aan actueel ruimtelijk beleid waarbij voldoende mogelijkheden zijn om mee te denken met initiatiefnemers en de ambities- zoals geformuleerd in de omgevingsvisie- te realiseren. Door deze producten bieden we ruimte aan initiatieven binnen en rond de dorpen heen, met de nadruk op het optimaliseren van maatschappelijk rendement.

Doelstellingen en inspanningen

In onderstaande tabel zijn de doelstelling(en) en inspanning(en) opgenomen voor product 4.1, de doelstelling(en) volgen vanuit ambitie “*Ruimte geven aan ondernemers.*” uit spoor 4 groeiend Zuidplas, subspoor economie en werk.

Doelstelling(en) – Wat willen we bereiken?	
We werken conform de uitgangspunten van de Omgevingswet, waarbij de ruimte gezocht wordt in de bestaande regelgeving en we streven daarbij naar vermindering van de regeldruk, zodat het vestigingsklimaat voor ondernemers aantrekkelijk is en zij tevreden zijn over de snelheid en volledigheid van de antwoorden op hun aanvragen via het omgevingsloket.	
Inspanning(en) – Wat gaan we daarvoor doen?	Extra kosten
In 2023 is op alle communicatiekanalen van de gemeente en ODMH duidelijk op welke wijze ondernemers hun initiatief kunnen aanmelden.	
90% van de aanvragen worden binnen de wettelijke reactietermijn afgehandeld.	

Verbonden partijen

Omgevingsdienst Midden Holland (ODMH)

De Omgevingsdienst Midden-Holland (ODMH) draagt bij aan een veilige, duurzame en gezonde leefomgeving door:

1. Uitvoering van taken op het gebied van milieu in het algemeen en de Wet milieubeheer en aanverwante wetten in het bijzonder, waaronder de taken op het gebied van milieuvergunningverlening, -handhaving en -toezicht (Wet algemene bepalingen omgevingsrecht). Ook voorziet de ODMH de gemeente Zuidplas van specialistisch milieuvan advies (geluid, bodem, lucht, etc.).
2. Uitvoering van de vergunningverlening en handhaving op de Bouw- en woningtoezicht op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht.

Product 4.2 Wonen

Algemeen doel product

Zuidplas bouwt de komende jaren voor een duurzaam inclusieve samenleving waar ook zorg en aandacht is voor huishoudens die minder zelfredzaam zijn. De gemeente wil de komende jaren een deel van de lokale en regionale bouwopgave voor haar rekening nemen.

Ontwikkelingen

Vanuit het Rijk wordt er meer dan in het verleden gehamerd op terugdringen van het woningtekort. Inzet is om de komende tien jaar 900.000 woningen te bouwen. Daarnaast is er de ambitie om jaarlijks 15.000 flexwoningen te realiseren om zo versneld aanbod te realiseren voor o.a. jongeren, starters, spoedzoekers en bijzondere doelgroepen. Zuidplas wil daar als groeigemeente haar bijdrage aan blijven leveren. In woord en daad. Tegelijkertijd zien we dat we onze ambities moeten zien te realiseren in een context van voortdurend stijgende kosten (bouwkosten, energie) en toenemende schaarste van onder meer bouwmaterialen en arbeid. Vooral de prijs/kwaliteit en daarmee het realiseren van voldoende betaalbare huur- en koopwoningen staat onder steeds grotere druk.

Doelstellingen en inspanningen

In onderstaande tabel zijn de doelstelling(en) en inspanning(en) opgenomen voor product 4.2, de doelstelling(en) volgen vanuit ambitie *“Een passend en betaalbaar woonaanbod voor alle doelgroepen binnen Zuidplas.”* uit spoor 4 groeiend Zuidplas, subspoor wonen.

Doelstelling(en) – Wat willen we bereiken?
1. In 2026 voorziet het kwantitatieve woningaanbod in Zuidplas, bestaand en toekomstig, in 95% van de lokale woonbehoefte van inwoners en lokale werknemers die zich in Zuidplas willen vestigen. Zodat zij zich in Zuidplas kunnen vestigen.
2. We stimuleren passende huisvesting voor arbeidsmigranten door te zorgen voor kaders waarbinnen huisvesting van arbeidsmigranten mogelijk is. Om de leefbaarheid en het vestigingsklimaat te verbeteren, de situatie inzichtelijk te krijgen en bovenal om te voldoen aan het oplossen van de maatschappelijk verplichting. Voor wat betreft senioren blijft de gemeente inzetten op het realiseren van meer aanbod van levensloopgeschikte woningen in de nieuwbouw.
3. Zoals beschreven in de woonvisie blijven we in de periode tot en met 2026 streven naar het realiseren van 30% sociale huur in de nieuwbouw. Ook stimuleren we de nieuwbouw van middenhuurwoningen, mede door de verordening middenhuur gericht toe te passen. Daarnaast blijven we streven naar 20% betaalbare koopwoningen (tot aan de NHG -grens) in de nieuw gerealiseerde koopwoningen. Door 25% van de sociale- en middenhuur

nieuwbouwwoningen toe te wijzen aan eigen inwoners stimuleren we de doorstroming. Hierdoor ontstaan er meer kansen voor jongeren en starters uit de eigen gemeente.						
Effectindicator	Nulmeting	Begroting 2026				
Woningaanbod dat aansluit bij lokale woonbehoefte	onbekend	≥ 95%				

Inspanning(en) – Wat gaan we daarvoor doen?	Extra kosten
1.1 Onderzoek naar het inzetten van mogelijke instrumenten (erfpacht, starterleningen, huurkoop etc.) om de kansen van starters op de woningmarkt te vergroten.	
1.2 Inzicht verkrijgen door data rondom wonen te digitaliseren in een lokaal dashboard wonen.	€ 40.000
1.3 Actief op zoek gaan naar een locatie voor flexwonen voor het vergroten van het aanbod voor starters en spoedzoekers.	
1.4 Uiterlijk begin 2024 vaststellen van een woonzorgvisie, onder andere de verbetering van de (woon)positie van senioren krijgt hierin een belangrijke plek.	€ 50.000
1.5 en 3.1 Vergroten van het woningaanbod in Zuidplas tot 2026 door het bouwen van 2.500 woningen in en aan de dorpen. De gronden in het Middengebied worden bouwrijp gemaakt en er wordt gestart met het bouwen van de eerste woningen.	
1.6 Stimuleren CPO, door middel van het faciliteren van initiatieven bij het ontwikkelen van geschikte en beschikbare locaties.	
2.1 Opstellen van een apart beleidskader dat bijdraagt aan de lokale huisvesting van arbeidsmigranten.	

In onderstaande tabel zijn de doelstelling(en) en inspanning(en) opgenomen voor product 4.2, de doelstelling(en) volgen vanuit ambitie “*Verbeteren van de doorstroming op de woningmarkt.*” uit spoor 4 groeiend Zuidplas, subspoor wonen.

Doelstelling(en) – Wat willen we bereiken?
De woningbouwprogrammering voor nieuwe ontwikkellocaties richt zich maximaal op de lokale doorstroming. Zodat er meer woningen vrijkomen voor woningzoekenden.

Inspanning(en) – Wat gaan we daarvoor doen?	Extra kosten
Door middel van raamovereenkomsten afspraken met woningcorporaties maken over het bevorderen van doorstroming.	
Inzetten op het stimuleren van doorstroming door nieuwbouwwoningen zoveel mogelijk levensloopbestendig te realiseren.	
Gebruik maken van de wettelijke mogelijkheden bij het toewijzen van sociale en middenhuurwoningen om voorrang te geven aan inwoners die een betaalbare huurwoning achterlaten in Zuidplas.	

In onderstaande tabel zijn de doelstelling(en) en inspanning(en) opgenomen voor product 4.2, de doelstelling(en) volgen vanuit ambitie “*Versnellen van nieuw woningaanbod, bijvoorbeeld door het aanbieden van flexibele woonconcepten.*” uit spoor 4 groeiend Zuidplas, subspoor wonen.

Doelstelling(en) – Wat willen we bereiken?

In 2023 en 2024 creëren we met ruimte voor flexwonen een versneld woningaanbod voor starters, jongeren, spoedzoekers en arbeidsmigranten, zodat hun kansen op de woningmarkt verbeteren.

Inspanning(en) – Wat gaan we daarvoor doen?**Extra kosten**

In 2023 wordt één concreet pauzelandchap of één locatie voor het realiseren van flexwonen uit gewerkt.

Waar mogelijk benutten van subsidies om woningbouw te versnellen.

In onderstaande tabel zijn de doelstelling(en) en inspanning(en) opgenomen voor product 4.2, de doelstelling(en) volgen vanuit ambitie “*Voor tenminste twee recreatieparken maken we een toekomstbestendige visie.*” uit spoor 4 groeiend Zuidplas, subspoor wonen.

Doelstelling(en) – Wat willen we bereiken?

In 2024 is een toekomstvisie gereed voor recreatiepark De Bonk, opgesteld in co-creatie met de betrokken stakeholders. Daarnaast wordt de visie voor De Koornmolen verder uitgewerkt.

Inspanning(en) – Wat gaan we daarvoor doen?**Extra kosten**

Doorlopen van een breed participatietraject met de betrokken stakeholders: de eigenaar van het recreatiepark, eigenaren van recreatiewoningen, het recreatieschap Rottemeren, de Omgevingsdienst Midden-Holland, veiligheidspartners, lokale ondernemers en beheerders van maatschappelijke voorzieningen.

Opstellen van een participatielogboek, waarin alle participatiemomenten en inbreng van participanten zijn geborgd.

Verbonden partijen**Regio Midden Holland**

De Regio Midden-Holland is een netwerkorganisatie waarin regionaal wordt samengewerkt en waar kansen worden gezien op het gebied van Wonen en woningbouwprogrammering. Deze samenwerking krijgt vorm in afstemming, beleidsvorming en belangenbehartiging.

Met de woningbouwcorporaties worden afspraken gemaakt over beschikbaarheid, betaalbaarheid en verduurzaming van sociale huurwoningen.

Product 4.3 Economie**Algemeen doel product**

Zorgdragen voor een goed ondernemersklimaat en vitale bedrijventerreinen.

Ontwikkelingen

De ondernemers in Zuidplas hebben de corona crisis goed doorstaan, de energiecrisis is echter van een andere orde van grote en zal de ondernemers mogelijk meer gaan raken. In de Glastuinbouw zien we een wisselend beeld, waar de één profiteert, moet de andere keuzes maken om de kosten te drukken. Voor de bedrijventerreinen wordt op dit moment een regionale bedrijventerreinenstrategie opgesteld, die medio december afgerond zal zijn. De samenwerking tussen de ondernemers, in de vorm van ondernemersverenigingen verschilt per dorp. De VION is in september 2022 opgeheven. De overkoepelende verenging (FOZ) voor waarin de besturen van de drie ondernemersverenigingen in Zuidplas zitting hadden is ook opgeheven.

De provinciale behoefteraming heeft vorig jaar laten zien dat er in de gehele regio geen vrije ruimte meer is op bedrijventerreinen of dat er nog bedrijventerreinen ontwikkeld worden. Ook is er zeer weinig leegstand en dus geen schuifruimte. Zuidplas is daarin de uitzondering, we hebben de afgelopen jaren Kleine Vink, het Nijverheidscentrum en Gouwe Park ontwikkeld en met Knibbelweg-Oost en de nieuwe bedrijventerreinen in het middengebied is er ook toekomstperspectief. Echter dit biedt voor de komende 4 jaar vaak geen oplossing voor bedrijven die nu willen uitbreiden of willen verhuizen.

Doelstellingen en inspanningen

In onderstaande tabel zijn de doelstelling(en) en inspanning(en) opgenomen voor product 4.3, de doelstelling(en) volgen vanuit ambitie “*Ruimte geven aan ondernemers.*” uit spoor 4 groeiend Zuidplas, subspoor economie en werk.

Doelstelling(en) – Wat willen we bereiken?	
We stimuleren waar mogelijk de lokale economie, zodat er een gezond ondernemersklimaat ontstaat en er rechtmatig wordt aanbesteed.	
Inspanning(en) – Wat gaan we daarvoor doen?	Extra kosten
Jaarlijks een klanttevredenheidsonderzoek uitvoeren onder de ondernemers over de dienstverlening van het omgevingsloket	
De groslijst wordt actief ingezet om de lokale ondernemers de gelegenheid te geven werkzaamheden te verrichten voor de gemeente. De bekendheid van de groslijst bij ondernemers (nu 40%) en medewerkers van Zuidplas neemt toe en verbetert jaarlijks met 15% tot maximaal 90%.	

In onderstaande tabel zijn de doelstelling(en) en inspanning(en) opgenomen voor product 4.3, de doelstelling(en) volgen vanuit ambitie “*Samenwerking stimuleren tussen ondernemers.*” uit spoor 4 groeiend Zuidplas, subspoor economie en werk.

Doelstelling(en) – Wat willen we bereiken?
1. We versterken de samenwerking met ondernemers op een zodanige wijze dat zowel de onderlinge samenwerking op de bedrijventerreinen/de winkelgebieden toeneemt en tevens de relatie met de overheid gecontinueerd en verbeterd wordt. De samenwerking draagt bij aan de kwaliteit van het gebied en zorgt voor voldoende werkgelegenheid, dat van belang is voor de vitaliteit van de lokale samenleving.
2. We streven naar een toename van ondernemerstevredenheid over de onderlinge samenwerking en die met de gemeente ten opzichte van de 0-meting in 2022.

Inspanning(en) – Wat gaan we daarvoor doen?	Extra kosten
1.1 Jaarlijks worden er min. 2 bijeenkomsten georganiseerd voor ondernemers (o.a. dag van de ondernemer in november).	
1.2 Minimaal 1x per jaar vindt er een bestuurlijk gesprek plaats met de besturen van ondernemers en winkeliersverenigingen.	
1.3 Initiatieven voor het opstarten van een BIZ worden gefaciliteerd, o.a. door meewerken aan subsidie aanvragen.	€ 25.000
1.4 Versterken van de samenwerking tussen de ondernemers onderling, zowel lokaal als regionaal en bestendigen van de samenwerking met de gemeente.	€ 40.000
2.1 Met de economische monitor wordt jaarlijks de tevredenheid van de ondernemers over de samenwerking over de onderlinge samenwerking en de relatie met de gemeente en de daarbij behorende dienstverlening (excl. ODMH) gemeten.	

In onderstaande tabel zijn de doelstelling(en) en inspanning(en) opgenomen voor product 4.3, de doelstelling(en) volgen vanuit ambitie “*Streven naar een vitaal winkelaanbod.*” uit spoor 4 groeiend Zuidplas, subspoor economie en werk.

Doelstelling(en) – Wat willen we bereiken?
1. De winkelgebieden, zoals benoemd in de detailhandelsvisie, zijn aantrekkelijk. Dat betekent dat inwoners graag naar het winkelgebied komen en verblijven door het aanbod van verschillende dagdagelijkse winkels en andere voorzieningen.
2. We continueren de kwaliteit van de openbare ruimte en dragen zo bij aan een aantrekkelijk winkelgebied.
3. We onderzoeken initiatieven van ondernemers op haalbaarheid, waarbij binnen 8 weken na aanvraag de ondernemer antwoord heeft op zijn vraag.

Inspanning(en) – Wat gaan we daarvoor doen?	Extra kosten
1.1 Elk half jaar wordt de leegstand geïnventariseerd. Indien de frictieleegstand groter dan het landelijke gemiddelde en het pand langer dan een half jaar leeg staat wordt er een gesprek geïnitieerd met de eigenaar.	
1.2 De winkelgebiedenscan van NL schoon wordt gebruikt om de situatie van het winkelgebied in kaart te brengen.	
2.2 Het onderhoud van het openbaar gebied in de winkelgebieden is conform de afgesproken kwaliteitseisen.	
3.1 Vergunningaanvragen van winkeliers worden in 90% van de aanvragen binnen de wettelijke reactietermijn afgehandeld. (op dit moment is dit 60%)	

In onderstaande tabel zijn de doelstelling(en) en inspanning(en) opgenomen voor product 4.3, de doelstelling(en) volgen vanuit ambitie “*Onderzoeken (financiële) haalbaarheid verplaatsingsregeling voor ondernemers.*” uit spoor 4 groeiend Zuidplas, subspoor economie en werk.

Doelstelling(en) – Wat willen we bereiken?
In 2023 starten we met een haalbaarheidsonderzoek verplaatsingsregeling, op basis waarvan ondernemers keuzes kunnen maken voor de toekomst van hun onderneming.

Inspanning(en) – Wat gaan we daarvoor doen?	Extra kosten
In 2023 wordt gestart met het haalbaarheidsonderzoek.	€ 50.000

In onderstaande tabel zijn de doelstelling(en) en inspanning(en) opgenomen voor product 4.3, de doelstelling(en) volgen vanuit ambitie “*Faciliteren van glasvezelnetwerken.*” uit spoor 4 groeiend Zuidplas, subspoor economie en werk.

Doelstelling(en) – Wat willen we bereiken?	
Door middel van beleid, regelgeving en financiële voorwaarden (degeneratievergoeding) bevorderen wij de aanleg en/of beschikbaarheid van een breedbandinternetverbinding voor 100% van de adressen in Zuidplas.	
Inspanning(en) – Wat gaan we daarvoor doen?	Extra kosten
Onderzoeken mogelijkheid om een samenwerkingsovereenkomst op te stellen waarin de markt wordt gestimuleerd om ook de minder commercieel interessante adressen (zoals in het buitengebied) te voorzien van breedbandinternetverbinding/glasvezel.	

Verbonden partijen

Regio Midden Holland

De Regio Midden-Holland is een netwerkorganisatie waarin regionaal wordt samengewerkt. De regionale tafel Economie Onderwijs Arbeidsmarkt is één van de drie regionale tafels waar belangenbehartiging naar provincie en rijksoverheid centraal staan, het is een Triple Helix samenwerking tussen Overheid, Onderwijs en Ondernemers. Het triple helixoverleg zet zich in voor een sterke economie, een aantrekkelijk innovatief vestigingsklimaat en toekomstbestendig onderwijs. In dit platform stemmen onderwijs, bedrijfsleven en gemeenten hun economische agenda's en gezamenlijke ambities op elkaar af. Ruimtelijk-economische visies voor werklocaties (bedrijventerreinen, kantoren, detailhandel) komen tot stand onder aansturing van het triple helixoverleg. Daarbij ziet het Triple Helix als gevolg van demografische en maatschappelijke ontwikkelingen een toenemende urgentie van afstemming met andere regionale programma's op het raakvlak van ruimte, wonen en verkeer en vervoer.

Product 4.4 Verkeer en vervoer

Algemeen doel product

Voor bereikbaarheid en ontsluiting van onze dorpen wordt een integrale aanpak toegepast, waarbij duurzame vormen van vervoer gestimuleerd worden. Voor het thema verkeersveiligheid ligt de focus op scholen, sportvoorzieningen, winkelcentra en cultuurvoorzieningen, waarbij de aandacht ligt bij de kwetsbare verkeersdeelnemers (fietser en voetganger).

Ontwikkelingen

Toename mobiliteitsvraag

De ontwikkelingen op gebied van woningbouw en uitbreiding van bedrijventerreinen hebben een merkbaar effect op de ruimtevraag, de verkeersintensiteit en de verkeersveiligheid. De opgaven worden in (boven) regionale samenwerking opgepakt. De ontwikkeling van het Vijfde Dorp is aanleiding om een aantal maatregelen aan het regionale wegennet te realiseren. Collectieve mobiliteitssystemen zijn in ontwikkeling en bieden de mogelijkheid om de verkeersdruk op het wegennet te verminderen.

Duurzame mobiliteit

Onder duurzame mobiliteit vallen alle manieren van vervoer waarbij ons verplaatsingsgedrag minder nadelige gevolgen heeft voor het milieu (fiets, openbaar vervoer, deelmobiliteit, mobiliteitshubs etc.) Duurzame mobiliteit vormt een steeds groter onderdeel van onze maatschappij. Door deze vormen van mobiliteit kan de druk op het gemeentelijk en regionaal wegennet afnemen en ontstaat een beter en gezonder leefklimaat.

Stimuleren fietsgebruik

Door de toename van het elektrisch fietsen kunnen grotere afstanden per fiets worden afgelegd waardoor de fiets een concurrerend vervoermiddel is voor de auto op korte en middellange afstanden. Provincie Zuid-Holland en regio Midden Holland zetten mede daarom sterk in op doorgaande fietsroutes. De kwetsbare fietser vormt een belangrijke doelgroep in de risico gestuurde aanpak van verkeersveiligheid.

Impuls aanpak verkeersveiligheid

De verkeersveiligheid in Nederland krijgt een nieuwe impuls. Na decennia van dalende ongevals cijfers, stagneert die daling. Het perspectief in de verkeersveiligheidsaanpak is veranderd van een jarenlange reactieve aanpak op basis van ongevallen naar een proactieve aanpak op basis van risico's, zoals beschreven in het nationaal Strategisch Plan Verkeersveiligheid 2030.

Doelstellingen en inspanningen

In onderstaande tabel zijn de doelstelling(en) en inspanning(en) opgenomen voor product 4.4, de doelstelling(en) volgen vanuit ambitie *“Meer stimuleren van elektrisch vervoer, bijvoorbeeld door het faciliteren van voldoende laadpalen”* uit spoor 2 duurzaam Zuidplas, subspoor duurzame mobiliteit.

Doelstelling(en) – Wat willen we bereiken?						
1. In 2026 is het aantal openbare parkeerplaatsen met de mogelijkheid tot elektrisch laden van de auto uitgebreid ten opzichte van 2022.						
2. In 2026 is het aanbod van elektrisch laden op parkeervoorzieningen bestemd voor gemeentelijk personeel vergroot tot minimaal 4 laadpunten.						
3. Alle gemeentelijke voertuigen - die aan vervanging toe zijn- vervangen door een elektrisch alternatief.						
Effectindicator	Nulmeting 2022	Begroting 2026				
Parkeerplaatsen elektrisch laden - openbaar	109	n.t.b. in laadpalenplan				
Parkeerplaatsen elektrisch laden - gemeentelijk personeel	0	4				

Inspanning(en) – Wat gaan we daarvoor doen?	Extra kosten
1.1 De gemeente stelt in 2023 een gemeentelijk laadpalenplan vast.	€ 15.000
2.1 Realisatie laadvoorzieningen op parkeervoorzieningen gereserveerd voor gemeentelijk personeel.	€ 30.000
3.1 Opstellen planning/begroting voor vervanging van het gemeentelijk wagenpark in het streven naar volledige elektrificatie.	

In onderstaande tabel zijn de doelstelling(en) en inspanning(en) opgenomen voor product 4.4, de doelstelling(en) volgen vanuit ambitie *“Ruimte creëren om gebruik te kunnen maken van deelmobiliteit in onze dorpen.”* uit spoor 2 duurzaam Zuidplas, subspoor duurzame mobiliteit.

Doelstelling(en) – Wat willen we bereiken?
In 2026 is in elk dorp minimaal een vorm van deelmobiliteit aanwezig, die aansluit op de behoefte van de inwoners

Inspanning(en) – Wat gaan we daarvoor doen?	Extra kosten
Voor het Middengebied werkt de gemeente in 2022-2023 een mobiliteitsconcept uit waarin deelmobiliteit een prominente plek krijgt. Het mobiliteitsconcept geeft aan hoe de smart mobility oplossingen in het Middengebied georganiseerd moeten worden.	
In 2023-2024 uitwerken van deelmobiliteit op gemeentelijk niveau in het kader van de nieuw op te stellen integrale mobiliteitsvisie voor de hele gemeente Zuidplas.	
Faciliteren van locaties waar deelmobiliteit aangeboden kan worden (onder andere door kaderstellend beleid, verkeersbesluit voorbereiden, aanpassing openbare ruimte, communicatie).	€ 15.000

In onderstaande tabel zijn de doelstelling(en) en inspanning(en) opgenomen voor product 4.4, de doelstelling(en) volgen vanuit ambitie *“Bevorderen van duurzame vormen van mobiliteit, zoals wandelen, fietsen en openbaar vervoer.”* uit spoor 2 duurzaam Zuidplas, subspoor duurzame mobiliteit.

Doelstelling(en) – Wat willen we bereiken?						
1. In 2026 zijn 60 bushaltes in Zuidplas toegankelijk, conform de normen van de Provincie Zuid-Holland, gemaakt.						
2. We streven naar verbetering en optimalisatie van de lijnvoering, dienstregeling en dienstverlening van het busvervoer of ander collectief vervoer.						
3. We stimuleren het fietsen door het opstellen van een fietsroutenetwerk. Daarmee krijgen we inzicht in ontbrekende schakels en knelpunten in fietsroutes en ontwikkelen we een realisatiestrategie om deze aan te pakken.						
Effectindicator	Nulmeting 2022	Begroting 2026				
Toegankelijke bushaltes	9	60				

Inspanning(en) – Wat gaan we daarvoor doen?	Extra kosten
1.1 Uitvoeren plan van aanpak om in de periode 2023-2026 51 bushaltes conform de normen van de Provincie Zuid-Holland (9 van de 60 zijn al volledig toegankelijk ingericht) toegankelijk te maken.	
1.2 Nieuwe bushaltes in het kader van aanpassing lijnvoering of ruimtelijke ontwikkelingen voldoen bij realisatie aan de normen van Provincie Zuid-Holland.	
2.1 Overleg met concessiehouder en Provincie Zuid-Holland over de mogelijkheden van de lijnvoering, de dienstregeling en het aanbieden van innovatieve vormen van openbaar vervoer of mobiliteitsdiensten voor minder stedelijk gebied en bij de ontwikkeling van het Middengebied.	
2.2 Verkenning mogelijkheden met Provincie Zuid-Holland om een pilot deur-halte vervoer binnen Zuidplas op te zetten.	
2.3 Verkenning met Provincie Zuid-Holland naar een mogelijke locatie voor een bushalte langs de N219 ter hoogte van de Scheve Overweg en/of een mogelijk andere lijnvoering om de OV-bereikbaarheid in Esse Zoom te verbeteren.	
3.1 Opstellen van een gemeentelijk fietsroutenetwerk en bijbehorende kwaliteitseisen in 2023.	€ 20.000
3.2 Opstellen van een realisatiestrategie om een kwaliteitsverbetering van het fietsroutenetwerk te realiseren.	

In onderstaande tabel zijn de doelstelling(en) en inspanning(en) opgenomen voor product 4.4, de doelstelling(en) volgen vanuit ambitie “*Vergroten van de verkeersveiligheid door te (blijven) investeren in inrichting, voorlichting en handhaving.*” uit spoor 4 groeiend Zuidplas, subspoor bereikbaarheid.

Doelstelling(en) – Wat willen we bereiken?
1. Inrichting: de prioriteit in de aanpak van de infrastructurele verkeersveiligheidsknelpunten ligt bij de wegen/kruispunten waar een verkeersveiligheidsrisico (zowel objectief als subjectief) is vastgesteld (71 risicolocaties in risico-inventarisatie, december 2021).
2. Gedrag/voorlichting: de gemeente breidt haar bestaande activiteiten op het gebied van voorlichting en educatie en haar samenwerking met scholen, VVN en andere organisaties uit om gedrag in het verkeer positief te beïnvloeden.
3. Verkeershandhaving: handhaving blijft integraal onderdeel van de gemeentelijke verkeersveiligheidsaanpak; de gemeente voorkomt daarmee dat handhaving het sluitstuk is van de aanpak.

Inspanning(en) – Wat gaan we daarvoor doen?	Extra kosten
1.1 Uitvoeren nadere analyse en uitwerking van de vastgestelde top 13 risicolocaties van verkeersveiligheidsknelpunten. Van de overige risicolocaties wordt een quickscan gemaakt.	€ 50.000
2.1 Uitvoering geven aan het regionale uitvoeringsprogramma verkeersveiligheid 2022-2024 en de risico gestuurde aanpak verkeersveiligheid Zuidplas.	
3.1 Handhavingsprioriteiten aan de hand van data delen met het bevoegd gezag voor de handhaving (rijdend verkeer politie, stilstaand verkeer naast politie ook gemeente) in het maandelijkse overleg met de verkeersadviseur van de politie.	

In onderstaande tabel zijn de doelstelling(en) en inspanning(en) opgenomen voor product 4.4, de doelstelling(en) volgen vanuit ambitie *“We geven verkeersafwikkeling een prominente plek, ook bij ruimtelijke ontwikkelingen.”* uit spoor 4 groeiend Zuidplas, subspoor bereikbaarheid.

Doelstelling(en) – Wat willen we bereiken?
1. De mogelijke reistijdvertraging als gevolg van ontwikkelingen blijft onder de acceptabele 1,5 keer de reistijd zonder oponthoud, dit wordt bekeken op projectniveau en dorpsniveau. Door het realiseren van een goede verkeersafwikkeling dragen wij ook bij aan de verkeersveiligheid in Zuidplas.
2. We voorkomen onnodige verkeersbewegingen (zoekverkeer) als gevolg van (weg-)werkzaamheden of afsluitingen als gevolg van bijvoorbeeld evenementen.

Inspanning(en) – Wat gaan we daarvoor doen?	Extra kosten
1.1 Opstellen mobiliteitsvisie in 2023-2024, waarin een visie op de mobiliteitsopgave en de verkeersontsluiting per modaliteit wordt opgenomen op dorpsniveau en voor heel Zuidplas. Duurzame en collectieve mobiliteit maken hier onderdeel van uit.	€ 150.000 (dekking PRO en bovenwijkse voorziening)
2.1 Registreren (weg-)werkzaamheden in het landelijk meldsysteem (Melvin).	
2.2 Structureel overleg met Provincie Zuid-Holland en Rijkswaterstaat om wegwerkzaamheden en omleidingsroutes op het (boven)regionaal wegennet af te stemmen.	

In onderstaande tabel zijn de doelstelling(en) en inspanning(en) opgenomen voor product 4.4, de doelstelling(en) volgen vanuit ambitie *“We zetten in op het verminderen van piekbelasting van onze lokale en regionale infrastructuur.”* uit spoor 4 groeiend Zuidplas, subspoor bereikbaarheid.

Doelstelling(en) – Wat willen we bereiken?
We streven ernaar dat de reistijdvertraging op wegen in de gemeente Zuidplas niet meer dan 1,5 keer de acceptabele reistijd zonder oponthoud wordt. Hierdoor blijft de bereikbaarheid van de verkeersdoorstroming in onze dorpen gewaarborgd.

Inspanning(en) – Wat gaan we daarvoor doen?	Extra kosten
Standaard opstellen van een verkeerstoets op capaciteit gemeentelijk wegennetwerk bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen.	
In 2023 samen met regionale partijen strategie bepalen om te komen tot een gezamenlijke aanpak van de problematiek van de piekbelasting van het regionaal wegennet in de spitsperiode. Na 2023 uitwerking geven aan gemaakte afspraken. De regie moet uiteindelijk bij Provincie Zuid-Holland komen te liggen.	

In onderstaande tabel zijn de doelstelling(en) en inspanning(en) opgenomen voor product 4.4, de doelstelling(en) volgen vanuit ambitie “*We onderzoeken de mogelijkheden van slimme combinaties door middel van bijvoorbeeld hubs.*” uit spoor 4 groeiend Zuidplas, subspoor bereikbaarheid.

Doelstelling(en) – Wat willen we bereiken?
1. In de vier bestaande dorpen is er in 2026 in elk dorp een vorm van een mobiliteitshub (die aansluit bij de specifieke behoefte in het betreffende dorp) in uitvoering of in planvorming. We starten in 2023 een verkenning naar de mogelijkheden van de realisatie van hubs binnen de gemeente Zuidplas.
2. Bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen zetten we in op een bijdrage van projectontwikkelaars om invulling te geven aan de mogelijkheden van slimme mobiliteit combinaties, zodat het autobezit en de verkeersproductie wordt verminderd.

Inspanning(en) – Wat gaan we daarvoor doen?	Extra kosten
1.1 Uitwerken van het begrip mobiliteitshub voor de gemeente Zuidplas, onderscheiden naar nieuwe en bestaande ruimtelijke ontwikkelingen, naar aanbod- en vraaggestuurde inzet van mobiliteitsdiensten, naar omvang van diensten en overstapmogelijkheden (collectief) deelvervoer en andere diensten.	€ 25.000
1.2 Verkenning samen met de gemeente Gouda naar de toegevoegde waarde (kosten en baten) van een nieuw OV-hub/treinstation Gouweknoop.	
2.1 Bij iedere ruimtelijke ontwikkeling overlegt de gemeente met de ontwikkelaar over de mogelijkheden voor de realisatie van slimme mobiliteitcombinaties en legt dit vast in maatwerkafspraken.	

Verbonden partijen

Regio Midden Holland

De Regio Midden-Holland is een netwerkorganisatie waarin regionaal wordt samengewerkt en waar kansen worden gezien. Deze samenwerking krijgt vorm in afstemming, beleidsvorming en belangenbehartiging. Op basis van het Regionaal Verkeer- en VervoerPlan (RVVP) zijn op basis van 8 thema's 39 uitvoeringsprojecten geformuleerd.

Product 4.5 Gebiedsontwikkeling

Algemeen doel product

Zuidplas biedt met haar grote grondgebied een gemeente met ruimte voor meer dan alleen de eigen ruimtelijke behoefte.

Ontwikkelingen

Opgave Middengebied

Al sinds 2004 is Zuidplas in beeld voor (boven)regionale opgaven. Dat uit zich nu in een aantal ontwikkellocaties bij de bestaande dorpen maar in relatie tot de verstedelijkingsopgave van de provincie is de Zuidplaspolder vanuit die achtergrond opnieuw in beeld voor een verdere verstedelijkingsopgave. In 2017 heeft de gemeenteraad dit vormgegeven in een zogenoemd 'bid' dat nu in samenspraak met provincie en omliggende gemeenten het uitgangspunt is voor een verdere uitwerking van enerzijds de bebouwing aan de dorpen en anderzijds de ontwikkeling van de nieuwe Zuidplaspolder.

De vaststelling van het Masterplan Zuidplaspolder Middengebied in mei 2021 door de gemeenteraad vormt de afronding van de verdere uitkristallisering van de planontwikkeling in de nieuwe Zuidplaspolder. De besluitvorming hieromtrent heeft mede een relatie met de discussie rond het waarde behoud van de gronden van de publieke Grondbank RZG Zuidplas. Hiertoe heeft de gemeente een koopovereenkomst met de Grondbank RZG Zuidplas gesloten. Daarnaast heeft de gemeente een overeenkomst gesloten met de provincie Zuid-Holland en de (deelnemers van) de Grondbank RZG Zuidplas over de verdere werkzaamheden die partijen moeten verrichten om de ontwikkeling van het Middengebied te kunnen realiseren.

Op basis van het Masterplan Zuidplaspolder Middengebied werken we de plannen verder uit. Na het opstellen van de Milieu Effect Rapportage wordt het voorkeursalternatief uitgewerkt in een bestemmingsplan of omgevingsplan.

Doelstellingen en inspanningen

De opgave Middengebied is een belangrijke gebiedsontwikkeling, de ruimtelijke procedure hiervan loopt. Deze ontwikkeling is geen doel, maar een middel om verschillende doelstellingen te realiseren. Om deze reden zijn voor dit product geen specifieke doelstellingen en inspanningen opgenomen.

Verbonden partijen

Grondbank RZG Zuidplas

Het doel van de Grondbank is sinds 2010 het beheren en verkopen van verworven gronden voor de ontwikkeling van de Nieuwe Zuidplaspolder op basis van een periodiek vast te stellen uitgiftestrategiekader (USK). De Grondbank heeft binnen het project Nieuwe Zuidplaspolder een strategisch grondbezit van ongeveer 300 ha. met een boekwaarde van ongeveer € 95 miljoen. Gezien de fasering van de Nieuwe Zuidplaspolder is besloten om de Grondbank tot tenminste 2025 in stand te houden.

Zevenhuizen-Zuid BV/CV

Een meerjarige samenwerking die gericht is op een integrale en fasegewijze ontwikkeling van het project(gebied) Zevenhuizen Zuid, welke voorziet in de ontwikkeling en bouw van circa 1.100 tot maximaal 1.400 woningen met bijbehorende voorzieningen.

Product 4.6 Duurzaamheid

Algemeen doel product

Zorgdragen voor een gezonde, veilige en toekomstbestendige leefomgeving waarbij met zorg gebruik gemaakt wordt van grondstoffen.

Ontwikkelingen

Duurzaam Zuidplas

We wonen, werken en leven met veel plezier in Zuidplas. We zijn ons er steeds meer van bewust, dat de keuzes die we hierbij maken van invloed zijn op het Zuidplas dat we doorgeven aan onze kinderen en kleinkinderen. In 2019 werd er in Zuidplas 5,3% hernieuwbare elektriciteit opgewekt. De verwachting is dat het elektriciteitsgebruik komende jaren een toename zal laten zien. Hoewel dit gebruik in de periode 2010-2019 licht is afgenomen, vindt er in toenemende mate elektrificatie plaats, bijvoorbeeld in het vervoer en de warmtevoorziening. Daarnaast zal de vraag ook toenemen doordat we als gemeente groeien in ons aantal inwoners. De technologische ontwikkelingen gaan ondertussen razendsnel, bijvoorbeeld in de efficiëntie van zonnepanelen en mogelijkheden tot opslag. Tegelijkertijd zien we de kostprijs van elektriciteit stijgen.

Duurzame energie

Zowel onze planeet, als de inwoners hebben baat bij betaalbare, hernieuwbare energie. Daarmee worden we minder afhankelijk van fossiele brandstoffen, met bijbehorende druk op het milieu en stijgende kostprijs. We hebben ons gecommitteerd aan het klimaatakkoord en onder andere afgesproken om bij te dragen aan de reductie van CO₂ uitstoot, daarbij hoort dat we zelf in toenemende mate elektriciteit duurzaam opwekken.

In 2026 is de CO₂-uitstoot van het gemeentelijk vastgoed met 20% gereduceerd.

Als onderdeel van het programma duurzaamheid is in 2021 de Routekaart Maatschappelijk Vastgoed vastgesteld. Hierin zijn scenario's beschreven met als doel in 2050 CO₂-neutraal te zijn. Op dit moment wordt uitvoering gegeven aan de routekaart door het opstellen van maatwerkadviezen. Daarna zullen de eerste fysieke maatregelen volgen om het maatschappelijk vastgoed te verduurzamen.

Bevorderen circulariteit, bijvoorbeeld bij inkoop, afvalinzameling en ontwikkeling

Ondanks het maatschappelijk bewustzijn op het gebied van circulariteit, zien we dat het voor inwoners en bedrijven zoeken is naar de manier waarop ze hieraan kunnen bijdragen. Daarom willen we als gemeente een voorbeeldrol op ons nemen. Bijvoorbeeld in onze inkoop, maar ook in de manier waarop we afval inzamelen. Dit beïnvloedt bijvoorbeeld in hoeverre het afval ook weer als grondstof kan dienen.

We onderzoeken de meest effectieve en innovatieve manier van afvalinzameling (waaronder korte ketens) om onder meer ook het Vijfde Dorp toekomstbestendig in te richten. We hanteren het uitgangspunt de vervuiler betaalt. Bij afvalinzameling wordt continu gezocht naar een optimum tussen herbruikbaarheid van het afval, dienstverlening en de kosten, waarbij het huidige scheidingspercentage zo veel mogelijk in stand blijft. Dit geldt ook voor de studie naar één nieuw afvalbrengstation. Wij kopen zoveel mogelijk lokaal in, tegen eerlijke prijzen en daar waar mogelijk binnen korte ketens. Bij producten die uit ontwikkelingslanden komen, streven we naar inkoop in lijn met de principes achter Fairtrade.

Doelstellingen en inspanningen

In onderstaande tabel zijn de doelstelling(en) en inspanning(en) opgenomen voor product 4.6, de doelstelling(en) volgen vanuit ambitie “*Stimuleren van energiebesparing, zoals inzetten op isolatie.*” uit spoor 2 duurzaam Zuidplas, subspoor duurzame energie.

Doelstelling(en) – Wat willen we bereiken?						
1. In 2026 hebben minimaal 500 huishoudens een duurzaamheidslening afgesloten om energiebesparende maatregelen te nemen.						
2. In 2026 is 60% van de inwoners bekend met het duurzaam bouwen loket en financieringsmogelijkheden.						
Effectindicator	Realisatie 2022	Begroting 2026				
Duurzaamheidsleningen afgesloten	261	500				
Bekendheid met duurzaam bouwen loket	niet bekend	60%				

Inspanning(en) – Wat gaan we daarvoor doen?	Extra kosten
1.1 Uitvoering (blijven) geven aan de regeling voor duurzaamheidsleningen.	
2.1 Starten communicatiecampagne.	
2.2 Voortzetten (of uitbreiden) van het contract duurzaam bouwen loket.	

In onderstaande tabel zijn de doelstelling(en) en inspanning(en) opgenomen voor product 4.6, de doelstelling(en) volgen vanuit ambitie “*We blijven op koers voor de RES.*” uit spoor 2 duurzaam Zuidplas, subspoor duurzame energie.

Doelstelling(en) – Wat willen we bereiken?						
In 2030 wordt in Zuidplas 0,097 TWh duurzame energie opgewekt om bij te dragen aan het klimaatdoel van 55% CO2-reductie in 2030.						
Effectindicator	Realisatie 2021	Begroting 2030				
Opgewekte Twh duurzame energie	niet bekend	0,097				

Inspanning(en) – Wat gaan we daarvoor doen?	Extra kosten
1. Grootschalige duurzame energie opwekken ten behoeve van RES bod.	
2. Onderzoek doen naar een regionaal warmtesysteem om warmtebronnen aan elkaar te koppelen en te verbinden aan de regionale warmtevraag. (conform amendement 2, raadsvergadering 8 november 2022)	
3. Ontwikkelen van een lange termijn visie om te komen tot een energie neutrale gemeente.	

In onderstaande tabel zijn de doelstelling(en) en inspanning(en) opgenomen voor product 4.6, de doelstelling(en) volgen vanuit ambitie “*Vergroten aandeel duurzame warmtevoorziening in bestaande bouw in Zuidplas.*” uit spoor 2 duurzaam Zuidplas, subspoor duurzame energie.

Doelstelling(en) – Wat willen we bereiken?						
1. In 2030 zijn in Zuidplas minimaal 3600 bestaande woningen van het gas af (in lijn met Transitievisie Warmte).						
2. In 2026 is de CO2-uitstoot van het gemeentelijk vastgoed met 20% gereduceerd.						
Effectindicator	Realisatie 2021	Begroting 2026	Begroting 2030			
Aantal bestaande woningen zonder gas	niet bekend		3600			
Reductie CO2-uitstoot gemeentelijk vastgoed	niet bekend	20%				

Inspanning(en) – Wat gaan we daarvoor doen?	Extra kosten
1.1 Uitvoeren van het traject verkenningsswijken.	
1.2 Evalueren en herijken Transitievisie Warmte in 2023.	€ 70.000
1.3 Voorbereiden herijking Transitievisie Warmte in 2026.	

In onderstaande tabel zijn de doelstelling(en) en inspanning(en) opgenomen voor product 4.6, de doelstelling(en) volgen vanuit ambitie “*Zuidplas blijven voorbereiden op weersextremen.*” uit spoor 3 vitaal en (be)leefbaar Zuidplas, subspoor klimaatadaptatie & biodiversiteit.

Doelstelling(en) – Wat willen we bereiken?	
We zorgen voor meer ruimte voor verwerking van extreme neerslag, verminderen de gemiddelde gevoelstemperatuur en ondervinden minder negatieve gevolgen bij langdurige droogte.	

Inspanning(en) – Wat gaan we daarvoor doen?	Extra kosten
1. Inspelen op weersextremen en klimaatverandering door het toepassen van het convenant klimaatadaptief bouwen. Het convenant wordt van toepassing verklaard op ieder nieuwbouwproject vanaf 2024.	
2. Voorkomen van hittestress, waarbij prioriteit wordt gegeven aan kwetsbare doelgroepen (zorginstellingen en kinderdagverblijven). Het verminderen van de overlast van hitte op vijf locaties per jaar. Onderzoeken van de mogelijkheid om onze speelplaatsen te voorzien van 40% schaduw.	€ 25.000
3. Evaluatie subsidieregeling klimaatadaptatie.	
4. Actualiseren van de beleidsnota grondwater A14.000184.	

Beleidsindicatoren programma 4

Beleidsindicatoren Programma 4			Werkelijk						Begroting
Taakveld: Economie									
Naam indicator	Eenheid	Bron		2018	2019	2020	2021	2022	2023
Functiemenging (Geeft de verhouding weer tussen banen en woningen. Bij een waarde van 50 zijn er bijvoorbeeld evenveel woningen als banen.)	%	LISA	Zuidplas:	50,2%	51,3%	51,2%	50,8%	nmb	nvt
			Referentiegemeenten:	49,3%	49,7%	49,6%	49,6%	nmb	nvt
Vestigingen (van bedrijven) (De waarden laten zien dat het aantal bedrijfsvestigingen per 1.000 inwoners sinds 2010 telkens jaarlijks is toegenomen. Zuidplas heeft een iets hogere waarde dan de referentie-indicator van alle gemeenten met 25.000 tot 50.000 inwoners.)	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar*	LISA	Zuidplas:	145,0	153,8	161,0	169,4	nmb	nvt
			Referentiegemeenten:	141,7	146,8	152,5	158,5	nmb	nvt
Taakveld: Volksgezondheid			Werkelijk						Begroting
Naam indicator	Eenheid	Bron*		2018	2019	2020	2021	2022	2023
Hernieuwbare elektriciteit (Rijkswaterstaat monitort op basis van diverse bronnen de productie van hernieuwbare energie in elke gemeente.)	%	www.klimaatmonitor.databank.nl	Zuidplas:	3,3%	5,3%	12,3%	nmb	nmb	nvt
			Nederland: (geen gegevens van referentiegemeenten)	?	24,7%	?	nmb	nmb	nvt

Wat mag het programma ruimtelijk beleid en ontwikkeling kosten?

Ruimtelijk Beleid en ontwikkeling	bedragen x € 1.000					
	Rekening 2021	Begroting 2022 na wijziging	Begroting 2023	Meerjaren raming 2024	Meerjaren raming 2025	Meerjaren raming 2026
Lasten						
Ruimtelijke ordening en vergunningverlening	5.852	6.231	4.710	3.660	3.370	3.370
Wonen	3.149	3.334	3.210	3.205	3.204	3.203
Economie	383	319	218	218	218	218
Verkeer en vervoer	-	-	-	-	-	-
Gebiedsontwikkeling	26.098	17.016	21.539	13.743	9.507	6.115
Totaal Lasten	35.481	26.901	29.677	20.825	16.299	12.906
Baten						
Ruimtelijke ordening en vergunningverlening	3.520	1.847	479	317	1.552	40
Wonen	2.490	1.993	2.017	2.017	2.017	2.017
Economie	48	27	28	28	28	28
Verkeer en vervoer	-	-	-	-	-	-
Gebiedsontwikkeling	29.246	18.212	22.002	14.873	9.816	5.436
Totaal baten	35.304	22.079	24.526	17.235	13.413	7.520
Saldo van baten en lasten	-177	-4.822	-5.151	-3.590	-2.886	-5.385
Toevoeging aan reserves	-	-	-	-	-	-
Onttrekking aan reserves	-	-	-	-	-	-
Resultaat	-177	-4.822	-5.151	-3.590	-2.886	-5.385

De vergelijkende cijfers in de tabellen zijn conform eerdere besluitvorming in de raad.

Het toevoegen van product 4.6 “duurzaamheid” in bovenstaande tabel vraagt om diverse aanpassingen in het financiële systeem, dit wordt in de zomernota 2023 technisch verwerkt.

Programma 5 Fysieke omgeving

Groen, schoon, veilig en bereikbaar



Zuidplas groen, schoon, veilig en bereikbaar! Hierbij hebben we de focus op de beleving van de leefomgeving van onze inwoners waarbij we inzetten op een preventieve aanpak; een schone wijk nodigt uit om deze schoon te houden.

Een belangrijke ambitie is om de openbare ruimte toekomstbestendig in te richten in relatie tot ontwikkelingen en doelen zoals klimaatverandering, noodzaak tot het vergroten van de biodiversiteit, behouden van het dorpse karakter, datagestuurde ontwikkelingen, energietransitie, stimuleren van bewegen, ouderen die langer thuis wonen, mobiliteitsvraagstukken e.d. Dit vraagt om duidelijke afwegingskaders en een heldere beheerstrategie om hier via de openbare ruimte invulling aan te geven.

Zuidplas gaat slim en efficiënt om met afvalscheiding en afvalinzameling en stuurt hierbij bewust op landelijke en lokale recyclingdoelstellingen.

Door bewust te sturen op een duurzame vastgoedportefeuille, gericht op de toekomstige ontwikkelingen en ambities wordt het maximale maatschappelijke rendement behaald.

Dit programma bestaat uit de volgende producten:

- 5.1 Beheer buitenruimte
- 5.2 Afval, riolering en begraven
- 5.3 Vastgoed



Product 5.1 Beheer buitenruimte

Algemeen doel product

De openbare ruimte van Zuidplas is herkenbaar door de karaktereigenschappen groen, schoon en toegankelijk. Uiteraard is de basis op orde door een bereikbare, veilige en functionele inrichting en onderhoud van de openbare buitenruimte. Het derde speerpunt is het streven naar een toekomstbestendige openbare ruimte door een klimaat adaptieve inrichting, aandacht voor biodiversiteit en data gestuurd beheer.

Ontwikkelingen

Glasvezelnetwerk

In 2023 willen we een dekkend netwerk laten aanleggen van glasvezel. Dit is een belangrijke stap op weg naar een digitaal optimale ontsluiting van onze inwoners en ondernemers. We realiseren hiermee de noodzakelijke infrastructuur voor een verdere digitalisering, welke onze economie en maatschappij in een hoog tempo transformeert.

Klimaatadaptatie & biodiversiteit

We zien het als onze verantwoordelijkheid om klimaatverandering zoveel mogelijk te beperken, maar waar deze toch optreedt moeten we ons maximaal inspannen om Zuidplas ook in de toekomst leefbaar te houden. Wanneer we ons niet voldoende voorbereiden op weersextremen kan dat leiden tot groot persoonlijk leed, maar ook tot hoge maatschappelijke kosten door schade. We willen het risico op schade door extreem weer zoveel mogelijk beperken, zowel voor de gemeente als voor inwoners en ondernemers. Wij hebben hier al concrete stappen in gemaakt door o.a. het omvormen van plantvakken in de afgelopen jaren. Dergelijk beleid zetten wij voort en nemen wij integraal mee in afwegingen die te maken hebben met de openbare ruimte. Deze houding hanteren wij ook ten aanzien van biodiversiteit, het beleid van onze twee recreatieschappen kan hiervoor als inspiratie dienen.

Zuidplas blijven voorbereiden op weersextremen

Door de uitstoot van broeikasgassen verandert ons klimaat. Dat gaan we allemaal merken aan steeds extremer weer. Hete zomerdagen worden heter, regenbuien worden heftiger en perioden van droogte extremer. Onze omgeving is nog niet altijd goed ingericht op deze nieuwe extremen, zo laten ook de stresstesten zien. Gebieden met weinig groen zijn kwetsbaar voor hitte en wateroverlast. In het Coalitieakkoord is de ambitie uitgesproken om ons te blijven voorbereiden op weersextremen. In deze collegeperiode zorgen we voor meer ruimte voor verwerking van extreme neerslag, verminderd de gemiddelde gevoelstemperatuur en ondervinden we minder negatieve gevolgen bij langdurige droogte.

Verder versterken en inbedden van biodiversiteit

Het verbeteren van de biodiversiteit is een onderwerp dat steeds meer onder de aandacht komt (het betreft een bijdrage leveren aan het herstellen van het ecologisch evenwicht). De leefomgeving kan niet zonder biodiversiteit. Soorten en ecosystemen zorgen bijvoorbeeld voor de productie van zuurstof, afbraak van dode dieren en planten, bestuiving van planten (waaronder landbouwgewassen), waterzuivering en het beheersen van plagen. Met de herinrichting en het onderhoud van onze groene buitenruimte houden we rekening met het behouden en versterken van de biodiversiteit. In 2023 starten we met het opstellen van nieuwe groenbestekken, ook hierin geven we biodiversiteit een prominente rol.





Behoud dorps karakter

Met de woningbouwproductie in de huidige dorpen en in het bijzonder de ontwikkeling van het Vijfde Dorp nemen wij onze verantwoordelijkheid. De prognose is dat in 2050 het aantal huishoudens in Zuidplas stijgt met ca 46,7% t.o.v. 2019¹. Het type woningen en de manier waarop die gebouwd worden is bepalend voor het karakter van de dorpen. Het huidige open karakter van de gemeente Zuidplas, afgezet tegen de stedelijke achtergrond, geeft ons een uniek karakter. Wij willen dit unieke karakter behouden, de recent vastgestelde omgevingsvisie is hiervoor de leidraad.

Behouden van een groene, rustige en dorpse woonomgeving

Met de komst van het 5^e Dorp en de vele andere ontwikkellocaties vinden we het van belang om ons dorpse karakter te behouden. Een groene, rustige en dorpse woonomgeving zorgt voor een fijn leefklimaat, vergroot de groenbeleving en stimuleert inwoners om meer te bewegen, even een ommetje te lopen, een rondje te joggen en te ontspannen.

Zoals eerder genoemd is de op te stellen integrale beheersvisie openbare ruimte een belangrijk kaderdocument voor de toekomstige inrichting van de openbare ruimte. Onder andere ingegeven door de steeds groter wordende belangen en doelen die we via de openbare ruimte willen realiseren. De continue ruimteclaim zorgt hierbij voor het maken van keuzes, prioriteiten en afwegingen. De uitkomsten van de genoemde onderzoeken worden hierin verwerkt. Hiernaast is de opgave *Landschappelijk Zuidplas* een belangrijk initiatief als vliegwiel voor de groene verbinding vanuit de dorpen naar daarbuiten. Het is hierbij belangrijk om de samenhang te blijven zien en op te zoeken waarbij de genoemde integrale beheersvisie en het opgavenplan *Landschappelijk Zuidplas* de kaders zullen gaan vormen.

Landschap en recreatie

Zuidplas heeft één van de grootste recreatiegebieden van Zuid-Holland en ook in onze recreatiegebieden, onder andere Park Hitland en de Rottemeren, neemt de druk zichtbaar toe. De toenemende waardering van recreatiegebieden vinden wij een mooie ontwikkeling. Iedereen in de gemeente Zuidplas moet de ruimte hebben en voelen om te kunnen recreëren. Ons unieke karakter leent zich daar ook voor, vanuit de voordeur stap je het groen in terwijl je woont in het hart van de Randstad. Vanuit een groen straatbeeld naar een groen recreatiegebied, dat beeld willen wij behouden.

We streven naar een duidelijkere en integrale beleidsmatige sturing op recreatie en landschap, met daarbij regionale en provinciale afstemming. Bij ontwikkeling van recreatiegebieden moet aandacht zijn voor het toekomstperspectief van agrarische ondernemers. Het huidige kader voor grootschalige evenementen blijft van toepassing.

Versterken van de groene structuren in en om de dorpen

We versterken onze groenstructuren in en om de dorpen. Hiermee stellen we de ruimte voor groen en natuur veilig en ontwikkelen wij nieuwe natuur door een impuls te geven aan het realiseren van het groen- en recreatiegebied Groene Waterparel. Tevens behouden we ons karakter van een groene, rustige dorps woonomgeving door een kader op te stellen voor de bestaande en nieuw te ontwikkelen openbare ruimte waarin we concreet aangeven wat we onder dit karakter verstaan. We nemen hierin op wat onze nieuwe normen zijn t.a.v. openbaar groen, parkeren, materiaalgebruik en bouwplannen. Ook hiervoor zal de op te stellen integrale beheersvisie als kaderdocument dienen.





Hiernaast zien we ruimte om meer recreatieve mogelijkheden en verbindingen tussen voorzieningen te realiseren in combinatie met het intensiveren van sportvoorzieningen en mogelijkheden conform de vastgestelde Sportvisie.

Doelstellingen en inspanningen

In onderstaande tabel zijn de doelstelling(en) en inspanning(en) opgenomen voor product 5.1, de doelstelling(en) volgen vanuit ambitie *“Meer recreatieve mogelijkheden en verbindingen tussen voorzieningen realiseren.”* uit spoor 3 vitaal en (be)leefbaar Zuidplas, subspoor landschap en recreatie.

Doelstelling(en) – Wat willen we bereiken?	
1. In 2025 hebben we 5 recreatieve verbindingen verbeterd, waarbij we – daar waar mogelijk – de infrastructuur aanpassen en de gebruikers meer mogelijkheden bieden om langs de route te recreëren, te spelen of te ontspannen.	
2. Vanaf 2023 maken we de parken in Zuidplas aantrekkelijker voor de gebruikers en de flora en fauna, door in te zetten op tenminste 10% meer ruimte voor ecologie of een extra speelplek, speelaanleiding of mogelijkheden om te sporten in de openbare ruimte.	
Inspanning(en) – Wat gaan we daarvoor doen?	Extra kosten
1. Inventariseren van de recreatieve verbindingen naar de parken/voorzieningen en inzichtelijk maken hoe deze aantrekkelijker kunnen worden gemaakt.	
2. Extra investeren in onze parken waardoor we de beleefbaarheid en beheerbaarheid borgen en vergroten om meerdere doelen te verwezenlijken op gebieden als gezondheid, ontmoeten, sporten, bewegen klimaat en biodiversiteit. Betreft terug naar plusvariant waardoor keuzemogelijkheid uit herstelplan teruggedraaid wordt.	€ 1.000
3. Extra onderhoudskosten parken brede ambitie gezondheid, ontmoeten, sporten, bewegen, klimaat en biodiversiteit.	€ 22.000
4. In 2025 is iedere dorpskern - door middel van een recreatieve verbinding - verbonden met een voorziening, investeren in mogelijkheden om te recreëren, rusten of te spelen langs deze routes. Jaarlijks investeringsbudget van € 10.000.	€ 1.000 (kapitaallasten)

In onderstaande tabel zijn de doelstelling(en) en inspanning(en) opgenomen voor product 5.1, de doelstelling(en) volgen vanuit ambitie *“Bevorderen van de beweegvriendelijke leefomgeving voor jong tot oud door middel van sporten en recreëren in de openbare buitenruimte.”* uit spoor 3 vitaal en (be)leefbaar Zuidplas, subspoor landschap en recreatie.

Doelstelling(en) – Wat willen we bereiken?
In 2023 is er een nieuw sport-, speel- en beweegplan, waarmee we inwoners de mogelijkheid bieden en stimuleren gezonder en actiever te worden. We doen dit door in te zetten op de bevordering van bewegen, spelen en sporten voor jong en oud welke openbaar en voor iedereen toegankelijk is.





Inspanning(en) – Wat gaan we daarvoor doen?	Extra kosten
1. Om invulling te geven aan de beweegbehoeften van de gebruikers van de openbare ruimte zoals opgenomen in het Preventieakkoord Zuidplas, wordt een impuls gegeven aan de kwaliteit van de speelvoorzieningen in de openbare ruimte. Hierbij wordt rekening gehouden met de mogelijkheden voor vergroening en klimaatadaptatiever maken van speelplekken. Om de beweegbehoeften van de doelgroepen goed in beeld te krijgen wordt in 2023 een participatietraject uitgevoerd. De verkregen informatie wordt vervolgens gebruikt voor een sport- speel- en beweegplan, waarin de kwaliteit en financiële middelen worden geborgd. De inspanningen hierna volgen uit het plan.	€ 50.000

In onderstaande tabel zijn de doelstelling(en) en inspanning(en) opgenomen voor product 5.1, de doelstelling(en) volgen vanuit ambitie “*Versterken van de groene structuren in en om de dorpen.*” uit spoor 3 vitaal en (be)leefbaar Zuidplas, subspoor landschap en recreatie.

Doelstelling(en) – Wat willen we bereiken?
Vanuit het opgaveplan Landschappelijk Zuidplas volgt de nadere uitwerking vanaf 2023 voor een (integrale) visie voor recreatie, natuur, restveen en groen voor geheel Zuidplas.

Inspanning(en) – Wat gaan we daarvoor doen?	Extra kosten
Starten met het opstellen van een visiedocument en een groenstructuurkaart.	

In onderstaande tabel zijn de doelstelling(en) en inspanning(en) opgenomen voor product 5.1, de doelstelling(en) volgen vanuit ambitie “*Behouden van een groene, rustige en dorpse woonomgeving.*” uit spoor 3 vitaal en (be)leefbaar Zuidplas, subspoor behoud dorps karakter.

Doelstelling(en) – Wat willen we bereiken?
1. We stellen in 2023 toetsingscriteria op voor de bestaande en nieuw te ontwikkelen openbare ruimte waarin we concreet aangeven wat we verstaan onder een groene, rustige en dorpse woonomgeving. We nemen hierin op wat onze nieuwe normen zijn t.a.v. openbaar groen, parkeren en bouwplannen.
2. In 2023 onderzoeken we de mogelijkheid en haalbaarheid om de 3x30x300 regel toe te passen in onze openbare ruimte. Inwoners hebben vanuit huis zicht op 3 bomen in de openbare ruimte, elke buurt is voorzien van 30% bladerdek en er is binnen 300 meter van elke woning een park of groene ruimte aanwezig.

Inspanning(en) – Wat gaan we daarvoor doen?	Extra kosten
1. Opstellen van toetsingscriteria.	
2. Onderzoeken mogelijkheid om de zogenaamde 3x30x300 regel toe te passen (3 bomen zichtbaar vanuit elk huis, 30% bladerdek in elke buurt en 300 meter van het dichtstbijzijnde park of groene ruimte.	€ 40.000

In onderstaande tabel zijn de doelstelling(en) en inspanning(en) opgenomen voor product 5.1, de doelstelling(en) volgen vanuit ambitie “*Verder versterken en inbedden van biodiversiteit.*” uit spoor 3 vitaal en (be)leefbaar Zuidplas, subspoor klimaatadaptatie & biodiversiteit.



**Doelstelling(en) – Wat willen we bereiken?**

In 2023 voeren we een nulmeting uit om inzicht te hebben in onze huidige biodiversiteit. 2. In 2026 willen we geen verslechtering zien in de biodiversiteit ten opzichte van de nulmeting

Inspanning(en) – Wat gaan we daarvoor doen?**Extra kosten**

1. Uitvoeren van een nulmeting om onze biodiversiteit inzichtelijk te maken.	€ 50.000
2. Opstellen van een communicatie/informatieplan t.b.v. natuur en biodiversiteit, inclusief uitvoeringsplan.	€ 25.000

Verbonden partijen**Recreatieschap Hitland**

Belangenbehartiging rond de ontsluiting, de ontwikkeling, de aanleg en het beheer in het kader van de openluchtrecreatie en het toerisme en waar mogelijk van natuur en landschap in het gebied. Het Recreatieschap draagt zorg voor het aanbieden van voldoende buitenstedelijk groen voor de eigen inwoners en het behoud en de ontwikkeling van natuur en landschap. Het Recreatieschap Hitland beheert en ontwikkelt recreatiegebied Hitland, inclusief de daarbinnen gelegen golfbaan. Voor het gebied zijn de afgelopen jaren minder ontwikkelingen gepland of lagen geen recente beleidsopgaven. Eind 2021 zijn de eerste stappen gezet voor de herijking van de huidige visie. Die visie zal de basis zijn voor de verdere ontwikkeling van het gebied met inachtneming van de ambities van de deelnemende gemeenten.

Recreatieschap Rottemeren

Het binnen haar gebied behartigen van bovengemeentelijke belangen van de openluchtrecreatie, de natuurbescherming en het natuur- en landschapsschoon. Het Recreatieschap draagt zorg voor het aanbieden van voldoende buitenstedelijk groen voor de eigen inwoners en het behoud en de ontwikkeling van natuur, recreatie en landschap. Het recreatieschap beheert recreatiegebied de Rottemeren. In Zuidplas betreft het de deelgebieden Rottewig, Eendragtspolder, Nessebos en Zevenhuizerplas. Waar mogelijk zet het recreatieschap in op uitbreiding van de recreatiemogelijkheden rond de Rottemeren. Met beide recreatieschappen wordt intensief overlegd hoe optimaal bijgedragen kan worden aan de ambities van het coalitieprogramma van Zuidplas.

Product 5.2 Afval, riolering en begraven**Algemeen doel product**

De gemeente heeft de wettelijke plicht om te zorgen voor de inzameling van huishoudelijk afval en huishoudelijk afvalwater. Ook voor het opvangen, bergen en afvoeren van regenwater en de uitvoering van gemeentelijke taken uit de Wet op de lijkbezorging geldt een gemeentelijke zorgplicht. De gemeente stelt zich ten doel om deze zorgplichten zo effectief en efficiënt mogelijk te vervullen.





Ontwikkelingen

Afval en grondstoffen

Klimaat en grondstoffen

Na de gemeenteraadsverkiezingen van 2022 heeft het college aangegeven in 2023 delen van het afvalbeleid te willen herzien. Dit om de afvalscheiding te bevorderen en de service aan de inwoners waar nodig te verbeteren. De in 2021 en 2022 gehouden pilots op het gebied van afvalscheiding vormen hiervoor een goede basis. In 2023 wordt bepaald welke aanvullende maatregelen genomen worden.

Ontwikkelingen afvalpassen

Voor het registreren van de zogenaamde diftarbijdrage (gedifferentieerd tarief bij afvalscheiding), het openen van ondergrondse containers en toegang tot het afvalbrengstation, maakt de gemeente Zuidplas gebruik van afvalpassen. Een aantal ontwikkelingen, waarvan de belangrijkste het stoppen van communicatie via 2G, zorgt ervoor dat er in 2022 gezocht is naar nieuwe paslezers en indien nodig nieuwe passen. De uitrol vindt in 2023 plaats, hiervoor is een investeringskrediet opgenomen.

Stedelijk water

De focus in 2023 ligt op het realiseren van de vervangingsopgaven zoals geformuleerd in het Gemeentelijk Rioleringsplan, het maximaal beschikbaar houden en stellen van de voorzieningen in de waterketen en het organiseren van bestendig beheer. In 2022 hebben we gesteld om de subsidieregeling klimaatadaptatie te evalueren en het grondwaterbeleid te actualiseren. Door noodzakelijke prioritering is het helaas niet gelukt de genoemde doelen te realiseren. Om deze reden stellen we dit opnieuw ten doel voor 2023.

Begraven

Marktvraag/-werking lijkbezorging

Binnen de uitvaartwereld is een landelijke trend zichtbaar van daling van het aantal begrafenissen en toename van het aantal crematies en natuurbegravingen. Deze dalende trend op het aantal begrafenissen heeft een negatief effect op de balans tussen inkomsten en uitgaven voor de instandhouding van de gemeentelijke begraafplaatsen. Vanwege noodzakelijke prioritering en personele wisselingen is het niet gelukt om in 2022 verdere uitvoering te geven aan de maatregelen en adviezen zoals vastgesteld in de Visie op de Lijkbezorging in 2020 voor het toekomstbestendig inrichten van de gemeentelijke begraafplaatsen. Om deze reden wordt dit nu ten doel gesteld voor 2023. Hierbij is ook aandacht voor de motie (A22.000212 Motie natuurbegraafplaats Zuidplas) op gebied van natuurlijk begraven en de marktvraag naar oprichting crematorium en de mogelijkheden voor een resomeercentrum.

Doelstellingen en inspanningen

In onderstaande tabel zijn de doelstelling(en) en inspanning(en) opgenomen voor product 5.2, de doelstelling(en) volgen vanuit ambitie “*Bevorderen circulariteit, bijvoorbeeld bij inkoop, afvalinzameling en ontwikkeling.*” uit spoor 2 duurzaam Zuidplas, subspoor circulariteit.



**Doelstelling(en) – Wat willen we bereiken?**

1. Tot 2026 zetten we stappen om te komen tot een circulair Zuidplas.
2. In 2026 voldoet Zuidplas aan de landelijk afgesproken afvalscheidingsambitie (100 kg restafval per inwoner per jaar met behoud van kwaliteit van gescheiden afvalstromen).
3. In 2026 streven we naar een maximaal maatschappelijk verantwoord inkopen. Hiervoor passen wij de MVI-criteria tool toe van de Rijksoverheid. <https://www.mvicriteria.nl/nl>.
4. Jaarlijks hebben we maximaal drie afgekeurde vrachten van grondstoffen (pmd, papier, gft, textiel) bij verwerkers, zodat de kwaliteit van een circulaire keten niet in de weg staat.
5. In 2026 is het grof restafval van Zuidplas met 50% gedaald, onder andere door circulaire initiatieven in de gemeente en regio.

Effectindicator	Realisatie 2021	Begroting 2023	Begroting 2026			
2. Afvalscheidingsambitie (per inwoner)	n.v.t.		100 kg restafval			
3. Maatschappelijk verantwoord inkopen	n.v.t.		maximaal			
4. Aantal vrachten grondstoffen afgekeurd	n.v.t.	max. 3	max. 3			
5. Daling grof restafval	n.v.t.		50%			

Inspanning(en) – Wat gaan we daarvoor doen?**Extra kosten**

1.1 Opstellen van een beleidskader voor circulariteit rondom bouwopgaven en openbare ruimte.	€ 40.000
2.1 In beeld brengen maatregelen voor verdere afvalscheiding.	
3.1 Uitvoeren nulmeting (in 2023/2024) om te bepalen hoe groot de stap naar 100% duurzame inkoop is en opstellen plan van aanpak om te komen tot 100% duurzame inkoop, passend bij de constatering uit de nulmeting.	€ 40.000
4.1 Actualiseren van het afvalbeleid.	
5.1 Onderzoeken hoe afvalscheiding op het afvalbrengstation verder bevorderd kan worden in de huidige situatie.	
5.2 Circulaire initiatieven (kringloop, repair, demontage) krijgen een plek in het Programma van Eisen van het nieuwe afvalbrengstation/circulair ambachtscentrum Zuidplas.	

Verbonden partijen**Cyclus**

Het uitvoeren van afvalbeheer op een efficiënte, duurzame en kwalitatief goede wijze, tegen marktconforme en maatschappelijk verantwoorde kosten. Door gezamenlijk met andere gemeenten taken van de gemeentelijke afvalzorgplicht uit te voeren, worden deze taken (kosten) efficiënter uitgevoerd. De gemeente Zuidplas neemt een aantal diensten af bij Cyclus NV, zoals vastgelegd in de dienstverleningsovereenkomst. Het betreft o.a. het huis aan huis-inzamelen van restafval en gft en het overslaan en laten verwerken van de meeste afvalstromen. Doordat de gemeente middels aandelen deels eigenaar is ontstaat sturing op de efficiëntie van de bedrijfsvoering van deze verbonden partij.





Product 5.3 Vastgoed

Algemeen doel product

De gemeente Zuidplas zet vastgoed in om gemeentelijke beleidsdoelen te helpen realiseren. Die beleidsdoelen bewegen zich op de terreinen van leren, sporten, ontmoeten en recreëren binnen de samenleving van Zuidplas. Daarnaast wordt ook in de nodige gebouwen voorzien om de gemeentelijke organisatie te huisvesten.

Ontwikkelingen

Doorontwikkeling van het Meerjarenperspectief Vastgoed

Hoewel het meerjarenperspectief nog steeds zijn functie heeft, hebben er zich de afgelopen jaren ook ontwikkelingen voorgedaan waardoor een doorontwikkeling van het Meerjarenperspectief Vastgoed gewenst is. We streven naar een maximale maatschappelijke waarde van ons vastgoed voor de gemeente en haar inwoners. Dit vraagt om een scherpe duiding van kern- en restportefeuille. De gebouwen in de kernportefeuille zullen voor de gemeente noodzakelijk zijn om beleidsdoelstellingen te kunnen realiseren.

Voortzetten verkoop snippergroen

Verzoeken tot aankoop van “snippergroen” worden in behandeling genomen. Dit is een vrijwel continu proces. Het snippergroenbeleid actualiseren we in 2023. Daarbij zal ook worden vastgelegd in welke situaties de gemeente actief grond zal gaan aanbieden.

Vitaal en (be)leefbaar Zuidplas

Wonen in een omgeving met mogelijkheden tot samenkomen, leidt tot samenleven en een verbetering van sociale met elkaar. Voorzieningen en cultuur zijn daarmee een essentieel onderdeel voor onze persoonlijke vorming en identiteit maar ook van belang voor het behoud van onze gemeenschap. Ook cultuur in stenen, zoals monumentale panden, verbindt ons met elkaar én met het verleden.

Tegengaan van verpaupering van vastgoed in en buiten de dorpen

Met de woningbouwproductie in de huidige dorpen en in het bijzonder de ontwikkeling van het Vijfde Dorp nemen wij onze verantwoordelijkheid. De prognose is dat in 2050 het aantal huishoudens in Zuidplas stijgt met ca 46,7% t.o.v. 2019¹. Het type woningen en de manier waarop die gebouwd worden is bepalend voor het karakter van de dorpen. Het huidige open karakter van de gemeente Zuidplas, afgezet tegen de stedelijke achtergrond, geeft ons een uniek karakter. Wij willen dit unieke karakter behouden, de recent vastgestelde omgevingsvisie is hiervoor de leidraad. Verrommelde bouwwerken passen niet bij een dorps karakter, situaties zoals het Posthuis en de Geertruidahoeve willen wij voorkomen en oplossen.

Verkennen van de mogelijkheden voor een multifunctionele maatschappelijke ruimte per dorp (huis van het dorp)

Wetende dat wonen in een omgeving met voorzieningen en mogelijkheden tot samenleven een direct effect heeft op de sociale verbinding, vinden wij het belangrijk om hierop in te zetten. Wij willen dat iedereen mee kan doen. Maatschappelijke voorzieningen waar men samenkomt, zoals een bibliotheek, kunnen hiervoor meerwaarde bieden. Dit vraagt om slim ruimtegebruik en goed luisteren naar de behoeften van de inwoners.





We vinden het belangrijk om integrale afwegingen te maken rondom voorzieningen. Deze verdwijnen niet omwille van de kosten, maar we maken keuzes met maatschappelijke kwaliteit als uitgangspunt. Op het niveau van Zuidplas houden we voorzieningen overeind. Bij het bouwen van voorzieningen kijken we ook naar de mogelijkheid om andere functies te realiseren, om zo het maatschappelijk rendement te vergroten en/ of de kosten voor de gemeente te verlagen. We streven naar maximale beschikbaarheid en multifunctioneel gebruik van door de gemeente gefinancierd vastgoed.

Bij een multifunctionele ruimte moet ruimte zijn voor alle leeftijdsgroepen, studiefaciliteiten en bijvoorbeeld kinderopvang. Dit helpt ons in ons streven een kinderopvanglocatie per dorp te realiseren.

Doelstellingen en inspanningen

In onderstaande tabel zijn de doelstelling(en) en inspanning(en) opgenomen voor product 5.3, de doelstelling(en) volgen vanuit ambitie “*Tegengaan van verpaupering van vastgoed in en buiten de dorpen.*” uit spoor 3 vitaal en (be)leefbaar Zuidplas, subspoor behoud dorps karakter.

Doelstelling(en) – Wat willen we bereiken?						
1. Medio 2026 zitten we niet boven de frictieleegstand % die in 2026 als Nederlands gemiddelde geldt voor winkelgebieden, zodat verpaupering wordt voorkomen.						
2. Medio 2026 voldoet 80% van het gemeentelijk vastgoed aan onze basisonderhoudskwaliteit. Medio 2024 geven we inzicht wat de huidige onderhoudskwaliteit is en wat we verstaan onder de basisonderhoudskwaliteit onderhoudsstaat met een bijbehorend uitvoeringsplan. Medio 2025/2026 geven we uitvoering aan dit uitvoeringsplan.						
3. Wijzigingen in en buiten de winkelgebieden mogen niet verstorend werken en leiden tot grotere leegstand						
Effectindicator	Realisatie 2022	Begroting 2026				
Frictieleegstand winkelgebieden		≥ Nederlands gemiddelde				
Basisonderhoudskwaliteit gemeentelijk vastgoed		≥ 80%				

Inspanning(en) – Wat gaan we daarvoor doen?	Extra kosten
1. Actualiseren van het MJOP-vastgoed. Elk halfjaar wordt de leegstand geïventariseerd. Indien deze hoge is dan het landelijk gemiddelde en de leegstand langer is dan een half jaar, wordt een gesprek geïnitieerd met de eigenaar.	
3. Presenteren van een nieuw Meerjarenperspectief Vastgoed met een scherpe duiding van kern- en restportefeuille.	
4. In uitvoering brengen van maatwerkadviezen en starten met het verduurzamen van de vastgoedportefeuille (minimaal één object conform de uitgangspunten van de Routekaart Maatschappelijk Vastgoed).	

In onderstaande tabel zijn de doelstelling(en) en inspanning(en) opgenomen voor product 5.3, de doelstelling(en) volgen vanuit ambitie “*Verkennen van de mogelijkheden voor een multifunctionele maatschappelijke ruimte per dorp (huis van het dorp).*” uit spoor 3 vitaal en (be)leefbaar Zuidplas, subspoor toegankelijke/goede voorzieningen.



**Doelstelling(en) – Wat willen we bereiken?**

1. Medio 2026 zijn alle nieuwe gebouwde voorzieningen multifunctionele ruimtes: er is een zodanig multifunctioneel gebruik dat aansluit bij het gebruik en behoefte van de omringende inwoners tegen realistische kosten en waarbij het maatschappelijk rendement wordt vergroot.

Inspanning(en) – Wat gaan we daarvoor doen?**Extra kosten**

1. Starten van een participatie/informatie traject.

2. Verkenning van de te gebruiken criteria.

3. Actualiseren van de bestaande nota vastgoed.

4. Verkennen van de mogelijkheden. Afweging van uitbreiding en benutten van bestaande voorzieningen.

5. Een afweging is noodzakelijk tussen ruimtelijke behoefte en financiële mogelijkheden

Beleidsindicatoren programma 5

Beleidsindicatoren Programma 5			Werkelijk						Begroting
Taakveld: Volksgezondheid en milieu									
Naam indicator	Eenheid	Bron*		2018	2019	2020	2021	2022	2023
Omvang huishoudelijk restafval	Kg/inwoner	CBS en Cyclus NV	Zuidplas:	97	97	100	nnb	nnb	nnb
			Referentiegemeenten:	144	129	137	nnb	nnb	nnb

* Via www.waarstaatjegemeente.nl



**Wat mag het programma fysieke omgeving kosten?**

Fysieke omgeving	bedragen x € 1.000					
	Rekening 2021	Begroting 2022 na wijziging	Begroting 2023	Meerjaren raming 2024	Meerjaren raming 2025	Meerjaren raming 2026
Lasten						
Beheer buitenruimte	9.516	11.786	11.480	11.705	12.142	12.723
Afval, riolering en begraven	9.091	9.097	9.781	10.257	10.475	10.579
Vastgoed	1.501	1.406	1.734	1.717	1.668	1.661
Totaal Lasten	20.108	22.289	22.995	23.678	24.285	24.964
Baten						
Beheer buitenruimte	688	281	281	281	284	284
Afval, riolering en begraven	10.931	10.814	11.948	12.390	12.810	13.432
Vastgoed	928	864	1.018	1.017	1.015	1.015
Totaal baten	12.547	11.959	13.247	13.688	14.109	14.731
Saldo van baten en lasten	-7.561	-10.330	-9.748	-9.991	-10.175	-10.232
Toevoeging aan reserves	-	-	-	-	-	-
Onttrekking aan reserves	-	-	-	-	-	-
Resultaat	-7.561	-10.330	-9.748	-9.991	-10.175	-10.232

De vergelijkende cijfers in de tabellen zijn conform eerdere besluitvorming in de raad.





Financiële producten

De begroting van de gemeente Zuidplas bevat de te realiseren programma's en een aantal programmaonderdelen die financieel technisch van aard zijn. Deze financieel technische programmaonderdelen worden in dit hoofdstuk verder toegelicht.

Het gaat om de volgende onderdelen:

- Algemene dekkingsmiddelen
- Overhead
- Vennootschapsbelasting
- Onvoorzien

Algemene dekkingsmiddelen

Voor het betalen en uitvoeren van gemeentelijke activiteiten moet Zuidplas beschikken over de noodzakelijke financiële middelen. De middelen die geen relatie hebben met een specifiek programma zoals de belastingen met een ongebonden besteding, noemen we algemene dekkingsmiddelen. Belastingen met een gebonden besteding zoals afvalstoffenheffing en rioolheffing zijn geen algemeen dekkingsmiddel en zijn opgenomen bij de desbetreffende programma's.

Algemene dekkingsmiddelen	bedragen x € 1.000					
	Rekening 2021	Begroting 2022 na wijziging	Begroting 2023	Meerjaren raming 2024	Meerjaren raming 2025	Meerjaren raming 2026
Baten en lasten						
Lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is	11.668	10.949	11.717	12.017	12.117	12.117
Algemene uitkering	62.936	69.469	71.163	72.741	73.627	67.589
Dividend	1.267	2.248	230	230	230	230
Saldo van de financieringsfunctie	77	85	57	-196	-170	-328
Overige algemene dekkingsmiddelen	428	-	-	-	-	-
Totaal overzicht van algemene dekkingsmiddelen	76.376	82.750	83.167	84.792	85.804	79.609

De vergelijkende cijfers in de tabellen zijn conform eerdere besluitvorming in de raad.

Lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is.

In de paragraaf lokale heffingen wordt uitgebreid aandacht besteed aan de diverse gemeentelijke belastingen.





Algemene uitkering

Gemeenten ontvangen geld van de Rijksoverheid uit het gemeentefonds. Hiermee betalen zij een deel van hun uitgaven, waaronder de wettelijke verplichte taken en (een deel van) de kosten van de bestuurlijke en ambtelijke organisatie. Gemeenten mogen zelf bepalen waar ze dit geld aan besteden. Zij leggen daarover verantwoording af aan de gemeenteraad. Hoeveel geld individuele gemeenten uit het gemeentefonds krijgen, hangt af van de kenmerken en de belastingcapaciteit van de gemeenten. De belastingcapaciteit geeft aan hoeveel belasting een gemeente jaarlijks kan innen.

Gemeenten ontvangen per jaar 3 circulaire: de meicirculaire (basis is de Voorjaarsnota van het Rijk), de septembercirculaire (basis is de Miljoenennota van het Rijk) en de decembercirculaire (bijstelling lopend jaar).

Naast de algemene uitkering ontvangen gemeenten ook geld voor specifieke taken, hierover zijn de volgende afspraken gemaakt met de gemeenteraad:

- De taakmutaties inzetten voor de desbetreffende taak binnen de begroting;
- Decentralisatie uitkeringen inzetten voor de desbetreffende taak binnen de begroting;
- Accressen inzetten als algemeen dekkingsmiddel en dienen voornamelijk ter dekking van de loon- en prijsindexatie.

De omvang van het gemeentefonds in deze Programmabegroting is gebaseerd op de meicirculaire 2022. Van de septembercirculaire 2022 wordt separaat een informatienota aan de gemeenteraad verstrekt, en zal voor dezelfde raadsvergadering als deze programmabegroting worden geagendeerd. Voor de verwerking van de financiële uitkomsten wordt een afzonderlijk raadsbesluit gevraagd waarna de financiële uitkomsten in de Meerjarenbegroting zullen worden verwerkt.

Dividend

Van een aantal verbonden partijen, de zogenaamde deelnemingen, is de gemeente in het bezit van aandelen, en heeft hiermee het recht op een dividenduitkering. Statutair kan hierop een uitzondering worden gemaakt. In de aandeelhoudersvergadering wordt vastgesteld of en hoeveel dividend er wordt uitgekeerd aan de aandeelhouders.

Saldo van de financieringsfunctie

In de paragraaf Financiering wordt uitgebreid aandacht besteed aan de financieringsfunctie. In dit product wordt inzicht gegeven in het financiële resultaat.

Overhead

In de beleidsprogramma's worden alleen die kosten opgenomen die betrekking hebben op het primaire proces. Alle overige kosten worden opgenomen in het onderdeel overhead. Hiermee wordt inzicht gegeven in alle kosten die verband houden met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces.





Overhead	Realisatie 2021			Begroting 2022			begroting * € 1.000,-		
	loon	overige kosten	totale kosten	loon	overige kosten	totale kosten	loon	overige kosten	totale kosten
Huisvesting		843	795	-	530	530	-	543	543
Automatisering		2.245	2.079	-	2.358	2.358	-	2.089	2.089
Communicatie		155	122	-	163	163	-	153	153
Personeel*	7.817	3.608	-	9.611	3.295	12.906	10.078	1.783	11.860
Brutokosten overhead	7.817	6.851	14.668	9.611	6.435	16.046	10.094	4.568	14.646
Toerekening overhead aan projecten		-685	-685		-904	-904		-1.113	-1.113
Nettokosten overhead			13.983	-	-	15.142	-	-	13.533
Totaal dekking overhead	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Saldo overhead			13.983			15.142			13.533

*incl. concernplan, groeimechanisme en coronagerelateerde bedrijfsvoeringskosten

De totale kosten overhead zijn in 2023 per saldo ca €1,6 mln. lager ten opzichte van 2022. De belangrijkste verschillen worden veroorzaakt door de hogere incidentele middelen die in 2022 voor het concernplan beschikbaar waren. Een uitgebreidere toelichting op de verschillen staat verderop in deze begroting (bijlage 6 Toelichting op de verschillen per programma).

Communicatie

Conform de notitie overhead (2016) zijn ook de kosten die aan communicatie worden besteed toegerekend aan overhead. Het gaat om kosten die worden ingezet ten behoeve van de interne en externe communicatie; uitgezonderd het klantcontactcentrum.

Vennootschapsbelasting

De gemeente Zuidplas streeft naar een juiste weergave van de lasten en baten die samenhangen met de vennootschapsbelasting (VPB), met als doel een juiste en tijdige aangifte VPB. Vanaf 2016 is ook de 'Wet op de vennootschapsbelasting 1969' van toepassing op de gemeente voor zover deze een onderneming voert. Dit is het meest waarschijnlijk bij het grondbedrijf. Om vast te stellen of het grondbedrijf als een onderneming geldt wordt ieder jaar een fiscale toets uitgevoerd. Op basis van Perspectief Ruimtelijke Opgaven 2.0 (PRO 2.0) is geconcludeerd dat het Grondbedrijf niet als onderneming kan worden beschouwd en daarom niet vennootschapsbelastingplichtig is.



**Verbonden partijen****BNG Bank**

Sinds 1914 financiert BNG Bank de Nederlandse publieke sector. Klanten van de BNG-bank zijn (decentrale) overheden en instellingen op het gebied van wonen, zorg, onderwijs, energie en infrastructuur. De aandeelhouders van de bank zijn uitsluitend overheden. De Staat is houder van de helft van de aandelen. De andere helft is in handen van gemeenten, elf provincies en een hoogheemraadschap. De gemeente Zuidplas heeft als aandeelhouder stemrecht in de aandeelhoudersvergadering.

Onvoorzien

Bij de Zomernota 2020 is, als onderdeel van het Herstelplan 1.0, het structurele budget voor de post Onvoorzien afgeraad. Derhalve bedraagt de post Onvoorzien in de Begroting 2023 en Meerjarenramingen nihil.

Wat mogen de financiële producten kosten?

Algemeen	bedragen x € 1.000					
	Rekening 2021	Begroting 2022 na wijziging	Begroting 2023	Meerjaren raming 2024	Meerjaren raming 2025	Meerjaren raming 2026
Lasten						
Algemene dekkingsmiddelen	1.248	2.147	2.505	2.757	2.708	2.866
Overhead	13.882	15.549	13.883	13.828	13.678	13.342
Vennootschapsbelasting	-	-	-	-	-	-
Onvoorzien	100	-	-	-	-	-
Totaal Lasten	15.230	17.696	16.388	16.585	16.387	16.208
Baten						
Algemene dekkingsmiddelen	76.621	82.779	83.166	85.027	85.996	79.958
Overhead	376	406	350	350	350	350
Vennootschapsbelasting	-	-	-	-	-	-
Onvoorzien	-	-	-	-	-	-
Totaal baten	76.997	83.185	83.516	85.377	86.346	80.308
Saldo van baten en lasten	61.767	65.489	67.128	68.792	69.959	64.100
Toevoeging aan reserves	19.027	6.786	2.499	1.924	2.609	586
Onttrekking aan reserves	19.321	11.124	3.946	1.587	1.660	1.490
Resultaat	62.061	69.827	68.574	68.455	69.009	65.004

De vergelijkende cijfers in de tabellen zijn conform eerdere besluitvorming in de raad.





Beleidsindicatoren financiële producten

Beleidsindicatoren Programma 6 Financiële producten			Werkelijk						Begroting
Taakveld: Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing									
Naam indicator	Eenheid	Bron*		2018	2019	2020	2021	2022	2023
Gemiddelde WOZ waarde	Duizend euro	CBS	Zuidplas:	€ 239	€ 274	€ 296	€ 317	nnb	€ 317
			Referentiegemeenten:	?	€ 250	?	?	nnb	€ 290
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	In euro's	COELO	Zuidplas:	€ 774	€ 780	€ 817	€ 824	€ 916	€ 916
			Referentiegemeenten:	€ 666	€ 682	€ 720	?	?	nvt
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	In euro's	COELO	Zuidplas:	€ 792	€ 795	€ 839	€ 845	nnb	€ 940
			Referentiegemeenten:	€ 740	€ 756	€ 797	?	?	nvt
Taakveld: Bestuur en			Werkelijk						Begroting
Naam indicator	Eenheid	Bron		2018	2019	2020	2021	2022	2023
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens		4,99	5,14	5,28	5,16	nnb	5,58
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens		4,95	4,78	4,78	4,81	nnb	4,76
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	Eigen begroting		€ 495	€ 512	€ 532	€ 573	nnb	€ 605
Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	Eigen begroting		13,36%	13,33%	15,98%	16,03%	nnb	5,24%
Overhead	% van totale lasten	Eigen begroting		9,06%	8,61%	8,99%	9,25%	nnb	10,44%
* Via www.waarstaatjegemeente.nl									





Overzicht van lasten en baten

Overzicht van baten en lasten en resevemutaties per programma	Rekening 2021			Begroting 2022 na wijziging			Primitieve begroting 2023		
	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo
Bestuur en organisatie	7.154	1.087	-6.067	7.462	431	-7.031	7.251	371	-6.880
Sociaal domein	48.780	13.799	-34.980	49.747	12.061	-37.686	45.625	8.997	-36.629
Maatschappelijk domein	9.739	2.130	-7.610	12.565	2.491	-10.074	11.489	2.262	-9.227
Ruimtelijk Beleid en -ontwikkeling	35.481	35.304	-177	26.901	22.079	-4.822	29.677	24.526	-5.151
Fysieke omgeving	20.108	12.547	-7.561	22.289	11.959	-10.330	22.995	13.247	-9.748
Financiële producten	15.230	76.997	61.767	17.696	83.185	65.489	16.388	83.516	67.128
Totaal Lasten en baten	136.491	141.863	5.372	136.660	132.207	-4.453	133.426	132.918	-508
reserves									
Bestuur en organisatie	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sociaal domein	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Maatschappelijk domein	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ruimtelijk Beleid en -ontwikkeling	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Fysieke omgeving	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Financiële producten	19.027	19.321	294	6.786	11.124	4.338	2.540	3.873	1.333
Totaal mutaties reserves	19.027	19.321	294	6.786	11.124	4.338	2.540	3.873	1.333
Resultaat	155.518	161.184	5.666	143.446	143.331	-115	135.966	136.791	825





Overzicht van baten en lasten en redevemutaties per programma	Meerjaren raming 2024			Meerjaren raming 2025			Meerjaren raming 2026		
	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo
Bestuur en organisatie	7.403	711	-6.691	7.396	696	-6.700	7.395	696	-6.698
Sociaal domein	44.771	8.997	-35.774	44.405	8.997	-35.408	44.305	8.997	-35.308
Maatschappelijk domein	11.175	1.958	-9.217	11.067	1.961	-9.105	11.055	1.961	-9.094
Ruimtelijk Beleid en -ontwikkeling	20.825	17.235	-3.590	16.299	13.413	-2.886	12.906	7.520	-5.385
Fysieke omgeving	23.678	13.688	-9.991	24.285	14.109	-10.175	24.964	14.731	-10.232
Financiële producten	16.585	85.377	68.792	16.387	86.346	69.959	16.208	80.308	64.100
Totaal Lasten en baten	124.437	127.966	3.530	119.838	125.523	5.685	116.832	114.214	-2.618
reserves									
Bestuur en organisatie	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sociaal domein	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Maatschappelijk domein	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ruimtelijk Beleid en -ontwikkeling	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Fysieke omgeving	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Financiële producten	2.043	1.497	-546	2.888	1.570	-1.318	345	1.400	1.054
Totaal mutaties reserves	2.043	1.497	-546	2.888	1.570	-1.318	345	1.400	1.054
Resultaat	126.479	129.463	2.984	122.726	127.092	4.366	117.177	115.614	-1.563

bedragen x € 1.000





Paragraaf 1: Lokale heffingen

Inleiding

De paragraaf Lokale heffingen geeft inzicht in de diverse gemeentelijke belastingen en de gevolgen daarvan voor de inwoners van Zuidplas. Lokale heffingen hebben tot doel dat de gemeente door het verwerven van eigen middelen dekking vindt voor haar uitgaven in het kader van de uitvoering van de gemeentelijke taken. De invoering, wijziging of intrekking van lokale heffingen vindt plaats door middel van een verordening die de gemeenteraad of het college van burgemeester en wethouders vaststelt (zie ook hieronder: Belastingverordeningen).

De gemeente maakt een onderscheid tussen lokale heffingen met een gebonden en ongebonden besteding. De paragraaf Lokale heffingen heeft betrekking op beide. Ongebonden lokale heffingen (onroerendezaakbelasting, precariobelasting, forensen en toeristenbelasting) worden tot de algemene dekkingsmiddelen gerekend, omdat zij niet aan inhoudelijke begrotingsprogramma's zijn gerelateerd. De besteding is niet gebonden aan een bepaalde taak. Gebonden heffingen, zoals de afvalstoffen- en rioolheffing, verantwoordt de gemeente in het betreffende programma. Zij rekent deze niet tot de algemene dekkingsmiddelen.

Begrotingsuitgangspunten

Voor het belastingjaar 2023 heeft de gemeenteraad de volgende begrotingsuitgangspunten vastgesteld:

- De vrij besteedbare ongebonden belastingen worden verhoogd met de Consumentenprijsindex (CPI) van 2,4%. Dit zijn de OnroerendeZaakBelasting (OZB), de RoerendeZaakBelasting (RZB), de precariobelasting, lijkbezorging, marktgeld, leges en toeristen- en forensenbelasting;
- De tarieven van de onroerendezaakbelasting genereren een opbrengst die gelijk is aan de begrote opbrengst van het voorgaande begrotingsjaar, inclusief indexering en inclusief de areaaluitbreiding. De index betreft de Consumentenprijsindex (CPI) van 2,4%. De areaaluitbreiding is gebaseerd op de woningbouwplanning van het laatst vastgestelde Perspectief Ruimtelijke Opgaven (PRO);
- De gemeenteraad* stelt de belastingverordeningen, met uitzondering van de Verordening onroerendezaakbelastingen, en de begroting 2023 in dezelfde vergadering vast;
- De gemeenteraad stelt de Verordening onroerendezaakbelastingen 2023 vast in de vergadering van december 2022; Het tarief van de rioolheffing is toereikend om de kosten te dekken;
- De tarieven van de afvalstoffenheffing en rioolheffing zijn toereikend om de kosten te dekken;
- De kwijtscheldingen van de afvalstoffenheffing worden toegerekend bij de bepaling van het tarief van de afvalstoffenheffing.

** Op 30 augustus 2016 besloot de gemeenteraad aan het college van burgemeester en wethouders onder voorwaarden de bevoegdheid te delegeren tot het vaststellen van de volgende belastingverordeningen: Rioolheffing, afvalstoffenheffing, marktgelden, lijkbezorgingsrechten, leges en precariobelasting.*

De voorwaarden waarborgen dat de bevoegdheidsuitoefening plaatsvindt binnen de door de gemeenteraad vastgestelde financiële- en politieke kaders. Eén van de voorwaarden is dat op grond van het delegatiebesluit van de gemeenteraad van 30 augustus 2016, het college van burgemeester en wethouders de op grond van het delegatiebesluit vastgestelde belastingverordeningen worden vastgesteld in dezelfde vergadering van de gemeenteraad waarin zij de begroting vaststellen. In de genoemde vergadering van 30 augustus 2016 heeft de gemeenteraad tevens ingestemd met het voorstel van het college van





burgemeester en wethouders om de belastingverordeningen niet meer vast te stellen in de vorm van compleet nieuwe verordeningen maar in de vorm van wijzigingsverordeningen.

Tariefsvorming onroerendezaakbelastingen

De calculatie begint met de begrote OZB-opbrengst van het voorgaande begrotingsjaar (basis). Daar vindt in 2023 conform het financieel technische uitgangspunt een indexering op plaats van 2,4%. Aansluitend wordt de verwachte areaalontwikkeling van 2022 toegevoegd. Op 7 juli 2015 besloot de gemeenteraad onder nummer R15.000063 dat de tarieven van de onroerendezaakbelastingen onder andere moeten leiden tot een evenwichtige en gelijkmatige verdeling van de lastendruk tussen de verschillende categorieën belastingplichtigen. Deze doelstelling kan worden gerealiseerd door de tarieven op een bepaalde manier te berekenen en deze tarieven niet vast te stellen in de vergadering waarin de meerjarenbegroting wordt vastgesteld maar in de laatste vergadering van het jaar. Bij de genoemde bepaalde manier van het berekenen van de tarieven worden de onderlinge verhoudingen per belastingsoort aangepast door te kijken naar de onderlinge verhoudingen van de te verwachten opbrengsten in het voorafgaande belastingjaar per belastingsoort. Vervolgens worden per belastingsoort correcties toegepast voor waardedaling of waardetoeename en het risico van bezwaar en beroep en leegstand.

Kwijtscheldingsbeleid

In april 2014 besloot de gemeenteraad tot verruiming van het kwijtscheldingsbeleid.

Deze verruiming heeft betrekking op het verlenen van kwijtschelding aan kleine ondernemers bij privébelastingsschulden, het aanmerken van de netto kosten van de kinderopvang als uitgaven en het hanteren van een hogere inkomensnorm voor pensioengerechtigden. Inwoners kunnen alleen kwijtschelding krijgen voor het vaste tarief van de afvalstoffenheffing.

De gemeente maakt gebruik van de mogelijkheid van geautomatiseerde kwijtschelding. Toetsing vindt plaats door het Inlichtingenbureau van het Ministerie van Financiën. Het Inlichtingenbureau hanteert daarbij een normering die is opgesteld door de expertgroep kwijtschelding (bestaande uit gemeenten en waterschappen) en gevalideerd door de VNG en de Unie van Waterschappen. De inkomensnormen zijn gebaseerd op de normen van de Participatiewet, overeenkomstig de Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990. Deze normen zijn gelijk aan de reguliere kwijtscheldingsnormen.

Als op grond van deze toetsing geen recht bestaat op geautomatiseerde kwijtschelding kan in een later stadium alsnog een individueel verzoek worden ingediend. De gemeente verleent geautomatiseerde kwijtschelding aan inwoners die in het verleden al kwijtschelding kregen, als blijkt toetsing door het Inlichtingenbureau daarvoor geen belemmering is.

Ontwikkeling kwijtscheldingen

De volgende tabel geeft inzicht in de ontwikkeling van de regeling kwijtschelding.

Regeling kwijtscheldingen	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	bedragen x € 1.000	
					Raming 2025	Raming 2026
Aantal	354	550	550	550	550	550
Bedrag	106	120	120	120	120	120





Gedurende belastingjaar 2022 zijn er tot augustus 633 verzoeken tot kwijtschelding binnengekomen. Hiervan zijn 396 aanslagen afvalstoffenheffing direct kwijtgescholden. Omdat nog niet alle kwijtscheldingsaanvragen zijn behandeld, zal het aantal waarschijnlijk nog toenemen. Wij verwachten nog geen grote veranderingen in toe of afname van het aantal kwijtscheldingen voor 2023 en verder. Wij handhaven de prognose op jaarbasis op 550 kwijtscheldingen. Het verwachte bedrag aan kwijtscheldingen handhaven we op € 120.000. De hoogte van de kwijtscheldingen lopen 1-op-1 met het vastrechtstarief van de afvalstoffenheffing. Bij een stijging van het vastrechtstarief in 2023 zal ook het bedrag aan kwijtscheldingen meestijgen.

Kostenonderbouwing in paragraaf Lokale heffingen

Vanaf de Begroting 2017 moet de gemeente in de paragraaf Lokale heffingen een overzicht van baten en lasten opnemen voor de heffingen waarbij sprake is van het verhalen van kosten. Deze heffingen zijn de afvalstoffenheffing, rioolheffing, leges, marktgeleden en lijkbezorgingsrechten.

Deze verplichting is bij besluit van 5 maart 2016 in het BBV opgenomen.

Daarom omvat deze paragraaf lokale heffingen en alle volgende paragrafen lokale heffingen een overzicht op hoofdlijnen, waarbij inzichtelijk wordt gemaakt hoe bij de berekening van de tarieven van heffingen, die hoogstens kostendekkend mogen zijn, wordt bewerkstelligd dat de geraamde baten de ter zake geraamde lasten niet overschrijden, wat de beleidsuitgangspunten zijn die ten grondslag liggen aan deze berekeningen en hoe deze uitgangspunten bij de tariefstelling worden gehanteerd.

Landelijke basisregistratie WOZ (LV-WOZ)

De Landelijke voorziening WOZ is een centraal loket waar de WOZ-gegevens van alle Nederlandse gemeenten kunnen worden ingezien. Hierdoor kunnen geautoriseerde afnemers van de LV-WOZ, zoals de Belastingdienst en het CBS massaal gegevens opvragen uit de LV-WOZ. Door middel van het Loket voor openbare WOZ-waarden (WOZ viewer) kunnen WOZ-waarden van woningen vanaf dat moment in heel Nederland worden geraadpleegd. Hiermee hebben burgers de mogelijkheid de WOZ-waarde van de eigen woning te vergelijken met die van woningen in de omgeving waardoor er beter inzicht ontstaat in de wijze waarop verschillen tussen de woningen ook door de gemeente zijn vertaald in verschillen in de WOZ-waarde. Bij de aansluiting op LV WOZ moesten gemeenten slagen voor de aansluittoets van de Waarderingskamer. Alle gemeenten en samenwerkingsverbanden zijn inmiddels aangesloten. Een voordeel voor gemeenten is dat zij door aansluiting op de LV WOZ af zijn van de periodieke gegevensleveringen aan de afnemers. Dit zijn de Belastingdienst (vóór invullen van de aangifte inkomstenbelasting), de waterschappen (heffing van waterschapsbelasting) en het Centraal Bureau voor de Statistiek (statistische rapportages en het bepalen van belastingcapaciteit).

Verwachting marktontwikkeling

Na de stijgende tendens die de woningmarkt al voor belastingjaar 2022 vertoonde, blijkt uit de analyse van de marktcijfers voor de gemeente dat voor het overgrote deel van de woningen voor belastingjaar 2023 (waarde peildatum 01-01-2022) wederom sprake zal zijn van een stijgende marktontwikkeling. De verwachting is niet dat deze marktontwikkeling gevolgen zal hebben voor het aantal ingediende bezwaarschriften tegen de vastgestelde WOZ-waarde.

Afschaffing van de precariobelasting voor nutswerken

Gemeenten kunnen vanaf 1 juli 2017 geen precariobelasting meer heffen over netwerken die nutsbedrijven in, op of boven gemeentegrond exploiteren. Vanaf dat moment is de wet tot afschaffing van de precariobelasting op nutsnetwerken in werking getreden.

**Overgangstermijn**

Voor gemeenten die op 10 februari 2016, de datum waarop oud-minister Plasterk van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties het wetsvoorstel voor afschaffing van de precariobelasting had aangekondigd, een verordening met tarief hadden vastgesteld voor precariobelasting op kabels en leidingen gold een overgangstermijn tot 1 januari 2022. Dit heeft tot gevolg dat met ingang van 1 januari 2022 van nutsbedrijven geen precariobelasting voor het hebben van leidingen, buizen en kabels in gemeentegrond mag worden geheven.

Voor de volledigheid wordt opgemerkt dat het heffen van precario bij andere bedrijven dan nutsbedrijven nog wel toegestaan blijft. Hiervoor zijn structureel € 21.000 inkomsten begroot.

Financiële gegevens

In onderstaande tabel geven we inzicht in de geraamde inkomsten.

Lokale heffingen	bedragen x € 1.000					
	Jaarrekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Raming 2024	Raming 2025	Raming 2026
Belastingsheffingen						
OZB	9.192	10.430	11.122	11.422	11.522	11.522
RZB	11	17	17	17	17	17
Afvalstoffenheffing	5.731	5.841	6.569	6.977	7.346	7.861
Rioolheffing	4.249	3.994	4.240	4.451	4.678	5.028
Hondenbelasting	-	-	-	-	-	-
Precariobelasting	2.118	20	21	21	21	21
Toeristen- en Forensenbelasting	311	417	399	399	399	399
Opbrengst belastingheffingen	21.612	20.720	22.368	23.287	23.983	24.848
Overige heffingen en leges						
Leges producten dienstverlening	770	571	511	852	837	837
Leges omgevingsvergunningen	2.315	1.934	1.878	1.878	1.878	1.878
Leges APV en bijzondere wetten	3	10	10	10	10	10
Begraafrechten	464	491	515	515	515	515
Marktgelden	27	25	25	25	25	25
Opbrengst overige heffingen en belastingen	3.578	3.031	2.939	3.280	3.265	3.265
Totaal lokale heffingen	25.190	23.751	25.307	26.567	27.248	28.113





De tarieven van de gemeente Zuidplas zijn:

Tabel: tarieven belastingsoorten/heffingen	Tarief 2020	Tarief 2021	Tarief 2022	Tarief 2023
Tarief OZB en RZB				
Woningen eigenaren	0,1074%	0,1060%	0,1082%	n.n.b.
Niet-woningen eigenaren	0,1775%	0,1876%	0,2057%	n.n.b.
Niet-woningen gebruikers	0,1332%	0,1379%	0,1514%	n.n.b.
Tarief afvalstoffenheffing				
Vastrecht per woning	249,72	259,32	268,80	275,25
Gedifferentieerde tarieven				
Openen ondergrondse container, per opening	1,50	1,50	1,50	1,50
Ledigen 120 liter mini-container, per lediging	3,00	3,00	3,00	3,00
Ledigen 240 liter mini-container, per lediging	6,00	6,00	6,00	6,00
Tarief rioolheffing				
Eigenaar, per aansluiting	228,99	210,00	192,15	196,76
Toeristenbelasting				
Per overnachting	1,11	1,85	1,88	
Tarief precariobelasting				
Voor leidingen, buizen en kabels boven, op of onder voor de openbare dienst bestemde gemeenteground, per strekkende meter, per jaar				
Voor het hebben van voorwerpen, onder of boven een terras op voor de openbare dienst bestemde gemeenteground:				
- Nutsbedrijven	1,90	1,90	1,90	1,95
- Niet Nutsbedrijven	2,05	2,10	2,15	2,20
- per m2, per dag	0,95	1,00	1,05	1,10
- per m2, per week	2,85	2,90	2,95	3,00
- per m2, per maand	6,25	6,35	6,45	6,60
- per m2, per kalenderjaar	28,65	29,15	30,00	30,75
Tarief forensenbelasting				
Per woning	186,00	189,20	192,05	196,65

Gemeentelijke woonlasten

Onder gemeentelijke lasten verstaan we het gemiddelde bedrag dat een meerpersoonshuishouden betaalt aan onroerendezaakbelasting, rioolheffing en afvalstoffenheffing, minus een eventuele heffingskorting. De onderstaande tabel geeft een indicatie van de woonlasten volgens het COELO.





Woonlasten 2022 volgens COELO *		Zuidplas
<i>Gemeentelijke woonlasten</i>		
Gemiddelde WOZ waarde van een woning	€ 398.576	
<i>Onroerende-zaakbelastingen (OZB)</i>	€ 431,26	
Tarief woningen eigenaren (%)	0,1082%	
Tarief niet-woningen eigenaren (%)	0,2057%	
Tarief niet-woningen gebruikers (%)	0,1514%	
<i>Afvalstoffenheffing Woningen</i>		
Eenpersoonshuishoudens	€ 293	
Meerpersoonshuishoudens	€ 316	
Kwijtscheldingen	deels	
Kwijtscheldingsnorm	100%	
<i>Rioolheffing Woningen</i>		
Eenpersoonshuishoudens	€ 192	
Meerpersoonshuishoudens	€ 192	
Kwijtscheldingen	nee	
Kwijtscheldingsnorm	nvt	
<i>Gemeentelijke woonlasten</i>		
Eenpersoonshuishoudens	€ 916	
Meerpersoonshuishoudens	€ 940	
<i>Burgerzaken</i>		
Kosten rijbewijs	€ 41,60	
Kosten uittreksel BRP	€ 13,10	
Kosten paspoort	€ 75,82	
Kosten identiteitskaart	€ 68,53	
<i>Toeristenbelasting</i>		
Bedrag per overnachting	€ 2,50	
<i>Hondenbelasting</i>		
Bedrag voor een hond	-	
<i>Omgevingsvergunning</i>		
Bedrag voor dakkapel	€ 345	
Bedrag voor uitbouw woning € 45.000	€ 910	
Bedrag voor nieuwbouw woning € 140.000	€ 2.825	





In het overzicht van de gemeentelijke woonlasten in 2022 zijn de tarieven voor eigenaren en gebruikers van niet-woningen samengenomen. De mutatie van de OZB-tarieven is gecorrigeerd voor de ontwikkeling van de WOZ-waarde. Het tarief dat is vermeld bij de toeristenbelasting is de kostprijs van een hotelovernachting.

* toelichting wijziging berekening woonlasten voor belasting jaar 2022 door het COELO; Het CBS publiceert sinds december 2021 meer gegevens over de gemiddelde WOZ-waarde van woningen dan voorheen. Omdat het COELO wil laten zien wat een huishouden met een koopwoning gemiddeld betaalt gebruiken zij nu de gemiddelde WOZ-waarde van alleen de koopwoningen, omdat de gemiddelde WOZ-waarde van koopwoningen beter weergeeft wat een huishouden betaalt voor de ozb.

In Zuidplas is volgens het CBS in 2021 de gemiddelde WOZ-waarde van koop- en huurwoningen *tezamen* 317.000 euro. De gemiddelde WOZ-waarde van *alleen* koopwoningen is 365.000 euro. Omdat de OZB wordt betaald door huishoudens met een koopwoning is het COELO nu deze gegevens beschikbaar zijn, uitgegaan van die laatste waarde. Volgens de Waarderingskamer stijgt de waarde van woningen in Zuidplas gemiddeld 9,2 procent. De gemiddelde WOZ-waarde in 2022 voor een koopwoning in Zuidplas wordt dan 398.580 euro.

Kostendekkendheid tarieven

In wet- en regelgeving, o.a. de Gemeentewet en de Wet op de ruimtelijke ordening, is vastgelegd welke (leges)tarieven de gemeente mag heffen. Er is daarbij wettelijk bepaald dat de baten van de heffingen de lasten van de diensten waar de heffingen betrekking op hebben, niet te boven mogen gaan. Anders gezegd, de gemeente mag geen winst maken door het heffen van (leges)tarieven. Daarnaast is in wet- en regelgeving vastgelegd welke kosten aan de (leges)tarieven mogen worden toegerekend en welke niet.

Tot slot is in een aantal gevallen de maximale hoogte van de door de gemeente te hanteren (leges)tarieven door het Rijk bepaald. Dit geldt bijvoorbeeld voor paspoorten en identiteitsbewijzen. Indien het kostendekkende tarief lager ligt, dient een lager tarief gehanteerd te worden.

In onderstaande tabel is een samenvattend overzicht gegeven van de mate waarin de tarieven en leges kostendekkend zijn.





Kostendekkendheid gemeentelijke leges & tarieven 2023								
Omschrijving producten/diensten	Begrote lasten (* € 1.000)				Begrote baten (* € 1.000)			Kostendek- kendheid
	Taakveld	Overhead	BTW/BCF	Totaal	Leges o.d.	Overig	Totaal	
Titel 1 Algemene Dienstverlening				643	476		476	74,0%
Titel 2 Dienstverlening/Omg.verg				2.235	1.878		1.878	84,0%
Titel 3 Europese Dienstenrichtlijn				13	8		8	61,5%
Afvalstoffenheffing	5.099	612	876	6.586	6.229	341	6.569	99,7%
Rioolheffing	3.843	461	532	4.836	4.240		4.240	87,7%
Marktgelden	30	1	1	32	25	2	28	86,4%
Lijkbezorging	829	174	113	1.116	515	70	584	52,4%

Tariefsvorming afvalstoffenheffing en rioolheffing

Voor de programmabegroting 2023-2026 wordt uitgegaan van volledige dekking en een index van 2,4% om te komen tot een kostendekkend tarief. Hiermee komt het vaste tarief uit op € 275,25 per huishouden. Het variabele tarief blijft € 1,50 per 60-liter eenheid.

Ook voor de rioolheffing komt de tariefstijging uit op 2,4%. Een hoger percentage zou mogelijk zijn om tot een hoger percentage kostendekkendheid te komen. Echter, het lijkt erop dat de voorziening rioolheffing toereikend is om de komende jaren te onttrekken en daarmee meer dan 2,4% stijging voor de burger te voorkomen.

Kosten- en baten afvalbeleid en riolering en het verloop van de egalisatiereserve 'afvalstoffenheffing' en voorziening 'riolering'

Hieronder wordt inzicht gegeven in de ontwikkeling van kosten en baten van afvalbeleid en riolering en het verwachte verloop van de egalisatiereserve afvalstoffenheffing en de voorziening riolering. De omvang van de egalisatiereserve afvalstoffenheffing laat meerjarig een marginaal saldo zien. Dit saldo is beschikbaar om eventuele toekomstige kostenstijgingen door veranderende marktomstandigheden op te vangen, zodat het tarief van de afvalstoffenheffing niet sterk hoeft te fluctueren. Deze reserve is bedoeld om schommelingen in de uitgaven op te vangen en daarmee een vloeiend verloop te houden in de lasten voor inwoners.





	bedragen x € 1.000					
Afvalbeleid	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
<i>Lasten:</i>						
Kosten afvalbeleid	3.784	4.030	4.230	4.358	4.505	4.685
Compensabele BTW	770	846	876	905	937	975
Interne doorberekeningen	1.173	1.230	1.481	1.496	1.514	1.535
Totaal lasten	5.727	6.106	6.587	6.759	6.956	7.195
<i>Baten:</i>						
Afvalstoffenheffing	5.378	5.661	6.229	6.498	6.783	7.132
Overige inkomsten	374	180	341	356	372	391
Totaal baten	5.752	5.841	6.570	6.854	7.155	7.523
Saldo lasten en baten	25	265-	17-	95	199	328
Percentage kostendekkendheid	100,4%	95,7%	99,7%	101,4%	102,9%	104,6%
Mutatie egalisatiereserve afvalstoffenheffing	174	-265	-17	95	199	328
Stand van de reserve afvalstoffenheffing	287	22	5	100	299	627

	bedragen x € 1.000					
Riolering	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
<i>Lasten:</i>						
Kosten riolering	3.420	3.172	3.248	3.275	3.315	3.362
Compensabele BTW	504	575	532	536	542	549
Mutatie voorziening riolering	112-	763-	596-	419-	243-	48
Interne doorberekeningen	445	1.011	1.056	1.059	1.064	1.069
Totaal lasten	4.257	3.995	4.240	4.451	4.678	5.028
<i>Baten:</i>						
Rioolheffing	4.256	3.995	4.240	4.451	4.678	5.028
Overige inkomsten	-	-	-	-	-	-
Totaal baten	4.256	3.995	4.240	4.451	4.678	5.028
Saldo lasten en baten	1-	-	-	-	-	-
Percentage kostendekkendheid	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
mutatie in de voorziening	-112	-763	-596	-419	-243	48
Stand van voorziening Riolering	10.902	10.139	9.543	9.124	8.881	8.929

NB: in de totaal tabel kostendekkendheid staat voor riolering het kostendekkendheid percentage van 87,7%. In deze tabel staat 100% omdat baten en lasten sluitend zijn gemaakt door de onttrekking van de voorziening van € 596.000 in 2023.





Paragraaf 2: Verbonden partijen

Inleiding

De gemeente Zuidplas werkt op diverse gebieden en met diverse partners samen. Een manier waarop kan worden samengewerkt is in een geformaliseerd samenwerkingsverband zoals bijvoorbeeld een verbonden partij. Een verbonden partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente Zuidplas een bestuurlijk én een financieel belang heeft. Onder een bestuurlijk belang wordt verstaan het hebben van een zetel in het bestuur of het hebben van stemrecht (de bestuurder vertegenwoordigt de gemeente). Een financieel belang heeft de gemeente als zij middelen ter beschikking stelt die ze kwijt is in het geval van faillissement en/of waarvoor de gemeente aansprakelijk is als de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt. Er moet dus sprake zijn van zowel een bestuurlijk als een financieel belang om te kunnen spreken van een verbonden partij.

Overzicht verbonden partijen

Wij onderscheiden de volgende verbonden partijen.

Categorie	Nr.	Verbonden partij
A. Gemeenschappelijke regelingen	1	Bedrijvenschap Regio Gouda (bekend als Gouwe park)
	2	Grondbank RZG Zuidplas
	3	GR IJsselgemeenten
	4	Omgevingsdienst Midden-Holland (ODMH)
	5	Promen
	6	Hecht (voorheen Regionale Dienst Openbare Gezondheidszorg Hollands Midden, RDOG)
	7	Recreatieschap Hitland
	8	Recreatieschap Rottemeren
	9	Regio Midden-Holland
	10	Streekarchief Hollands Midden
	11	Veiligheidsregio Hollands Midden (VRHM)
B. Vennootschappen	1	NV Alliander
	2	NV Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)
	3	NV Cyclus
	4	NV Duinwaterbedrijfs Zuid-Holland (Dunea)
	5	NV Oasen
	6	Zuidplas Participatie BV / Zevenhuizen-Zuid Beheer BV / Zevenhuizen Zuid CV
C. Stichtingen	1	Stichting Zuidplas Ondersteunt! (Stichting ZO!)





Wat beslist de gemeenteraad?

Verbonden partijen voeren vaak gemeentelijke taken uit waarvoor de gemeente hen in meer of mindere mate mandateert. Volgens artikel 35 van de Wet gemeenschappelijke regelingen kan de gemeenteraad zienswijzen naar voren brengen over een ontwerpbegroting. Het Algemeen Bestuur (AB) van de verbonden partij stelt deze begroting vast en houdt daarbij rekening met eventuele zienswijzen. Met de jaarrekening controleert de gemeente of de activiteiten binnen de door haar gestelde kaders en financiële mogelijkheden zijn uitgevoerd. Op grond van de Wet gemeenschappelijke Regelingen (Wgr) kan de gemeenteraad geen zienswijzen geven op de jaarrekening en het jaarverslag. Deze verantwoordingsdocumenten worden dan ook alleen ter kennisname voorgelegd aan de gemeenteraad.

Risicoanalyse

Zuidplas brengt conform de Kadernota Verbonden Partijen eens in de twee jaar de risico's van alle verbonden partijen in kaart. Dit is in augustus 2015, september 2017, september 2019 en november 2021 met een risicoanalyse gedaan. Over de laatste analyse bent u geïnformeerd via informatienota nr. Z22.000703. Op basis hiervan is aan elke verbonden partij een risicoprofiel toegekend. Dit is hieronder weergegeven.

Partij	Score 2017	Regime 2017	Score 2019	Regime 2019	Score 2021	Regime 2021
GR IJSSELgemeenten	22.2	Hoog	23.3	Midden	24.0	Laag
Regeling Promen	25.7	Midden	22.6	Laag	23.9	Laag
Regeling Streekarchief Midden Holland	22.2	Laag	23.5	Laag	25,2	Laag
Cyclus NV	23.3	Hoog	29.6	Midden	23.5	Laag
Regionale Dienst Openbare Gezondheidszorg Hollands Midden	31.7	Midden	29,4	Midden	35.9	Hoog
Bedrijvenschap Regio Gouda	27,4	Midden	17,0	Laag	-	-
Recreatieschap Hitland	16.9	Laag	24.6	Midden	24.3	Laag
Recreatiegebied Rottemeren	26.3	Midden	21.5	Laag	17.41	Laag
Grondbank RZG Zuidplas	31.3	Midden	33.9	Bijzonder	34.0	Bijzonder
Veiligheidsregio Hollands Midden	25.4	Midden	24.6	Laag	27.22	Laag
Omgevingsdienst Midden-Holland	26.6	Midden	24.6	Laag	26.2	Midden
Regio Midden-Holland	33,5	Midden	33.2	Midden	28.0	Midden

Uit dit overzicht blijkt dat de grootste risicodragende partij op dit moment de RDOG is (sinds kort "Hecht"). Deze partij voert diverse taken in het sociaal domein uit, waar diverse moeilijk beïnvloedbare budgetten bij horen. Verder blijkt uit de analyse dat eerder toegepaste beheersmaatregelen over het algemeen geleid hebben tot verlaging van de risicoprofielen bij de volgende partijen: GR IJsselgemeenten, Cyclus en Hitland. Het risicoprofiel van de Omgevingsdienst Midden Holland is weer naar "midden", net als 4 jaar geleden.

In de onderstaande tabellen volgt een toelichting per verbonden partij.





A. Gemeenschappelijke regelingen

1. Bedrijvenschap Regio Gouda (bekend als Gouwe park)			
Vestigingsplaats	Gouda		
Juridische rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling		
Doel	Ontwikkeling van het bedrijventerrein Gouwepark		
Participerende partijen	Gemeenten Gouda, Waddinxveen en Zuidplas		
Reden gemeente aangaan verbinding	Ook Zuidplas heeft een meervoudig belang bij de ontwikkeling van bedrijventerreinen. Gouwe Park is primair beoogd voor de (her)huisvesting van bedrijven uit de participerende gemeenten; daarnaast is het nu ook een park van regionale betekenis. Daarbij wordt uitgegaan van een positief exploitatieresultaat voor de deelnemende partijen.		
Bestuurlijk belang	De gemeente is formeel met drie leden vertegenwoordigd in het algemeen bestuur en met één lid in het dagelijks bestuur. De gemeentelijke zeggenschap bedraagt 1/3.		
Prestaties – effecten	Het Bedrijvenschap Regio Gouda legt via het algemeen bestuur en dagelijks bestuur verantwoording af aan de gemeenteraden. Jaarlijks is dat in elk geval middels de Jaarrekening en de Begroting. Verder vergadert het dagelijks bestuur vier keer per jaar en het algemeen bestuur twee keer per jaar. Daarnaast zijn er ambtelijke overlegmomenten met het Bedrijvenschap in het kernteamoverleg dat ongeveer tien keer per jaar bij elkaar komt. Vanuit het kernteam kunnen, waar nodig, voorstellen en aandachtspunten en waar mogelijk ook klachten van gebruikers voor het bestuur worden geformuleerd. Van alle DB en AB vergaderingen worden verslagen gemaakt.		
Voortgang			
Risico's en kansen	De risico's van de GR Bedrijventerrein Gouwe Park zijn sterk afgenomen. Alle kavels zijn uitgegeven en het Bedrijvenschap werkt in 2022 toe naar liquidatie van de gemeenschappelijke regeling. Het financiële eindresultaat wordt gelijkelijk verdeeld over de deelnemende gemeenten. Dit zal resulteren in een positieve afrekening met de deelnemers.		
Ontwikkelingen en beleidsvoornemens	De gemeenschappelijke regeling Bedrijvenschap Regio Gouda wordt per 31-12-2022 opgeheven.		
Financieel belang * € 1.000			
Bedrijventerrein Gouwe Park			
	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Balansbedragen per 31-12			
Eigen vermogen verbonden partij	€ 7.095	€ 0	€ 0
Vreemd vermogen verbonden partij	€ 394	€ 0	€ 0
Resultaat verbonden partij	€ 0	€ 0	€ 0
Bijdrage Zuidplas aan verbonden partij	€ 0	€ 0	€ 0



2. Grondbank RZG Zuidplas																							
Vestigingsplaats	Nieuwerkerk aan den IJssel																						
Juridische rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling (sinds 2004)																						
Doel	Het doel van de Grondbank is sinds 2010 het beheren en verkopen va verworven gronden voor de ontwikkeling van de Nieuwe Zuidplaspolder op basis van een periodiek vast te stellen uitgiftestrategiekader (USK). De Grondbank heeft binnen het project Nieuwe Zuidplaspolder een strategisch grondbezit van ongeveer 300 ha. met een boekwaarde van ongeveer € 95 miljoen. Gezien de fasering van de Nieuwe Zuidplaspolder is besloten om de Grondbank tot tenminste 2025 in stand te houden.																						
Participerende partijen	Gemeenten Rotterdam, Gouda, Waddinxveen, Zuidplas en de provincie Zuid Holland																						
Reden gemeente aangaan verbinding	Beheer van de verworven gronden ten behoeve van het project Nieuwe Zuidplaspolder.																						
Bestuurlijk belang	De deelnemers in de Grondbank RZG Zuidplas zijn de provincie Zuid-Holland (40%) en de gemeenten Rotterdam (40%), Zuidplas (9%), Gouda (6%) en Waddinxveen (5%). De gemeente Zuidplas is met twee leden vertegenwoordigd in het algemeen bestuur en met één lid – tevens tweede vicevoorzitter – in het dagelijks bestuur.																						
Prestaties – effecten	Financiering, beheer en uitgifte van gronden. De halfjaarcijfers vormen een wijze van rapporteren over de afgesproken prestaties.																						
Voortgang																							
Risico's en kansen	Met het vaststellen van het masterplan Middengebied Zuidplaspolder en de ondertekening van de bestuurlijke overeenkomst met de Grondbank RZG Zuidplas en de provincie Zuid-Holland is de ontwikkeling van het Middengebied een volgende fase ingegaan; die van de uitwerking van een omgevingsplan en de eerste grondexploitatie(s). Het risicoprofiel op de waardering van de gronden en daarmee de hoogte van het eigen vermogen van de Grondbank RZG Zuidplas is gekoppeld aan het definitief worden van het omgevingsplan verwacht medio 2023 – 2024. Door de stappen in de planontwikkeling Middengebied is het risicoprofiel op afwaardering van de boekwaarde van de gronden bij de Grondbank RZG Zuidplas afgenomen. De gevormde verliesvoorziening is in 2021 komen te vervallen.																						
Ontwikkelingen en beleidsvoornemens	Masterplan Middengebied Zuidplaspolder Bestuurlijke Overeenkomst Grondbank, Provincie Zuid-Holland en gemeente Zuidplas																						
Financieel belang * € 1.000																							
<table><tr><th>Balansbedragen per 31-12</th><th>Rekening 2021</th><th>Begroting 2022</th><th>Begroting 2023</th></tr><tr><td>Eigen vermogen verbonden partij</td><td>€ 0</td><td>€ 0</td><td>€ 0</td></tr><tr><td>Vreemd vermogen verbonden partij</td><td>€ 93.599</td><td>€ 93.599</td><td>€ 93.599</td></tr><tr><td>Resultaat verbonden partij</td><td>€ 17.253</td><td>€ 17.253</td><td>€ 17.253</td></tr><tr><td>Bijdrage Zuidplas aan verbonden partij</td><td>€ 0</td><td>€ 0</td><td>€ 0</td></tr></table>				Balansbedragen per 31-12	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Eigen vermogen verbonden partij	€ 0	€ 0	€ 0	Vreemd vermogen verbonden partij	€ 93.599	€ 93.599	€ 93.599	Resultaat verbonden partij	€ 17.253	€ 17.253	€ 17.253	Bijdrage Zuidplas aan verbonden partij	€ 0	€ 0	€ 0
Balansbedragen per 31-12	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023																				
Eigen vermogen verbonden partij	€ 0	€ 0	€ 0																				
Vreemd vermogen verbonden partij	€ 93.599	€ 93.599	€ 93.599																				
Resultaat verbonden partij	€ 17.253	€ 17.253	€ 17.253																				
Bijdrage Zuidplas aan verbonden partij	€ 0	€ 0	€ 0																				





De verwerving van de gronden van de Grondbank RZG Zuidplas maken onderdeel uit van het financiële kader Middengebied en de toekomstige grondexploitatie(s) Middengebied. Een risico op het niet door kunnen gaan van de gebiedsontwikkeling Middengebied en een daarmee eventueel samenhangende afwaardering van de boekwaarde van de gronden in bezit van de Grondbank RZG Zuidplas hangt samen met het uiteindelijk niet definitief kunnen worden van het Omgevingsplan Middengebied. Dit risico wordt op zeer beperkt ingeschat. De verliesvoorziening eerder gevormd is in 2021 na ondertekening van de bestuurlijke overeenkomst komen te vervallen.

3. GR IJsselgemeenten		
Vestigingsplaats	Capelle aan den IJssel	
Juridische rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling (bedrijfsvoering organisatie)	
Doel	Gelet op de invoering van de Participatiewet op 1 januari 2015, samenwerken op het gebied van sociale zaken om gezamenlijke synergievoordelen te bereiken in kwaliteit, continuïteit, flexibiliteit en efficiency.	
Participerende partijen	Gemeenten Capelle aan den IJssel, Krimpen aan den IJssel en Zuidplas	
Reden gemeente aangaan verbinding	Samenwerking op het gebied van sociale zaken om gezamenlijke synergievoordelen te bereiken in kwaliteit, continuïteit, flexibiliteit en efficiency, gelet op de invoering van de Participatiewet per 1 januari 2015.	
Bestuurlijk belang	De gemeente Zuidplas wordt door twee collegeleden vertegenwoordigd in het Bestuur.	
Prestaties – effecten	- Efficiënter functioneren op vereist kwalitatief niveau; - Kostenbeheersing. <i>Gemeentelijke beleidsdoelen</i> - Minder uitkeringsgerechtigden door sturing op een lagere instroom en het bevorderen van uitstroom; - De arbeidsdeelname van inwoners extra stimuleren door een focus op inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt; - Participatie van inwoners stimuleren door inzet van o.a. Frequent, Intensief, Persoonlijk aanpak (FIP) - Door middel van kwartaalrapportages rapporteert de GR IJsselgemeenten over de voortgang en de resultaten.	
Voortgang	Na een korte opleving van het uitkeringenbestand in 2020 als gevolg van Corona zien we in 2021 weer een afname van het uitkeringenbestand: van 497 eind 2020 naar 488 eind 2021.	
Risico's en kansen	De afgelopen periode heeft IJsselgemeenten diverse regelingen voor de gemeente uitgevoerd. Na de Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten (TONK) en Tijdelijke Ondersteuning Zelfstandig Ondernemers (TOZO) ten tijde van de Coronapandemie. Is het afgelopen jaar het leefgeld voor ontheemden uit Oekraïne verstrekt en de energietoeslag. Beide regelingen zijn binnen de huidige formatie uitgevoerd, maar dit begint ten koste van andere dienstverlening te gaan. In gezamenlijkheid wordt gekeken in hoeverre landelijke bekostiging van de uitvoering hiervoor ingezet kan worden en of het in de huidige arbeidsmarkt realistisch is om snel nieuw en geschikt personeel te vinden.	
Ontwikkelingen en beleidsvoornemens	GR IJsselgemeenten is een uitvoeringsorganisatie die als opdrachtnemer binnen de gestelde budgettaire en beleidsmatige kaders haar activiteiten en taken uitvoert. Door middels van een jaarplan geeft de GR invulling aan	





	het maatschappelijk beleid van de gemeenten voor de bestaande en de nieuwe doelgroep van de Participatiewet voor het komende jaar. Belangrijke punten zijn: - het vergroten van de uitstroom en het beperken van de instroom in de bijstand; - begeleiden van nieuwe doelgroepen; - uitgaven van uitkeringen in het kader van de Participatiewet binnen de beschikbare rijksmiddelen houden. - het inzetten op het ontwikkelen van inwoners met een langere afstand tot de arbeidsmarkt.		
Financieel belang * € 1.000			
Balansbedragen per 31-12	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Eigen vermogen verbonden partij	€ 1.124	€ 1.124	€ 1.124
Vreemd vermogen verbonden partij	€ 13.638	€ 12.453	€ 12.346
Resultaat verbonden partij	€ 0	€ 0	€ 0
Bijdrage Zuidplas aan verbonden partij	€ 1.964	€ 2.001	€ 2.060

4. Omgevingsdienst Midden-Holland (ODMH)		
Vestigingsplaats	Gouda	
Juridische rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling	
Doel	De Omgevingsdienst Midden-Holland (ODMH) draagt bij aan een veilige, duurzame en gezonde leefomgeving door: 1) Uitvoering van taken op het gebied van milieu in het algemeen en de Wet milieubeheer en aanverwante wetten in het bijzonder, waaronder de taken op het gebied van milieuvergunningverlening, -handhaving en -toezicht (Wet algemene bepalingen omgevingsrecht). Ook voorziet de ODMH de gemeente Zuidplas van specialistisch milieuadvies (geluid, bodem, lucht etc.). 2) Uitvoering van de vergunningverlening, toezicht en handhaving op het gebied van bouwen/ruimtelijke ordening grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht.	
Participerende partijen	De gemeenten, Alphen aan den Rijn, Bodegraven-Reeuwijk, Gouda, Krimpenerwaard, Waddinxveen, Zuidplas en de Provincie Zuid-Holland.	
Reden gemeente aangaan verbinding	Het efficiënt uitvoeren van de milieu- en bouw- en woningtoezichttaken in samenwerking met de overige deelnemers.	
Bestuurlijk belang	De gemeente Zuidplas wordt door twee collegeleden vertegenwoordigd in het algemeen bestuur.	
Prestaties – effecten	In 2020 wordt gewerkt met een jaarprogramma Bouw- en Woningtoezicht en een jaarprogramma Milieu. Hierin is binnen het financiële kader en de beleidsinhoudelijke uitgangspunten aangegeven hoe de ODMH doelmatig en effectief de overgedragen taken uitvoert.	
Voortgang	De ODMH rapporteert elke twee maanden aan het college wat de voortgang is van haar taak, zowel in uren als financieel. Waar nodig en mogelijk wordt bijgestuurd.	





Risico's en kansen	- Aansprakelijkheid bij foutieve beschikkingen; - Marktwerving in kwaliteitsborging bouwen.																				
Ontwikkelingen en beleidsvoornemens	De ODMH treft voorbereidingen voor de en de Wet Kwaliteitsborging voor het bouwen en voor de invoering van de Omgevingswet. Deze eerste treedt op 1 januari 2023 in werking, de tweede is nog onzeker.																				
Financieel belang * 1.000																					
	<table><tr><th>Balansbedragen per 31-12</th><th>Rekening 2021</th><th>Begroting 2022</th><th>Begroting 2023</th></tr><tr><td>Eigen vermogen verbonden partij</td><td>€ 2.646</td><td>€ 2.280</td><td>€ 2.126</td></tr><tr><td>Vreemd vermogen verbonden partij</td><td>€ 9.149</td><td>€ 9.459</td><td>€ 9.421</td></tr><tr><td>Resultaat verbonden partij</td><td>€ 366</td><td>€ 0</td><td>€ 0</td></tr><tr><td>Bijdrage Zuidplas aan verbonden partij</td><td>€ 3.149</td><td>€ 2.837</td><td>€ 2.975</td></tr></table>	Balansbedragen per 31-12	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Eigen vermogen verbonden partij	€ 2.646	€ 2.280	€ 2.126	Vreemd vermogen verbonden partij	€ 9.149	€ 9.459	€ 9.421	Resultaat verbonden partij	€ 366	€ 0	€ 0	Bijdrage Zuidplas aan verbonden partij	€ 3.149	€ 2.837	€ 2.975
Balansbedragen per 31-12	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023																		
Eigen vermogen verbonden partij	€ 2.646	€ 2.280	€ 2.126																		
Vreemd vermogen verbonden partij	€ 9.149	€ 9.459	€ 9.421																		
Resultaat verbonden partij	€ 366	€ 0	€ 0																		
Bijdrage Zuidplas aan verbonden partij	€ 3.149	€ 2.837	€ 2.975																		

5. Promen		
Vestigingsplaats	Gouda	
Juridische rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling	
Doel	Uitvoering van de (voormalige) Sociale Werkvoorziening. De Wet Sociale Werkvoorziening (WSW) heeft als doel om het mogelijk te maken dat mensen met een arbeidsbeperking die (begeleid) willen werken, dat kunnen doen in een zo normaal mogelijke arbeidsomgeving. Mensen die ook met behulp van het WSW-budget via detachering of begeleid werken geen werkplek vinden, kunnen op een meer beschutte werkplek binnen het sociaal werkvoorzieningsbedrijf (SW-bedrijf) aan de slag. Promen is één van de 90 SW-bedrijven in Nederland die gemeenten samen hebben opgericht.	
Participerende partijen	Gemeenten Alphen aan den Rijn (Boskoop), Capelle aan den IJssel, Gouda, Krimpen aan den IJssel, Krimpenerwaard, Waddinxveen, en Zuidplas	
Reden gemeente aangaan verbinding	Promen is opgericht om voor een aantal gemeenten gezamenlijk de Participatiewet uit te voeren.	
Bestuurlijk belang	De gemeente is vertegenwoordigd in het algemeen bestuur.	
Prestaties – effecten	- Het blijven zorgdragen voor de ontwikkeling en werkgelegenheid van de medewerkers met een SW-dienstverband; - Het streven naar een zo hoog mogelijk operationeel resultaat, teneinde de SW zoveel als mogelijk uit te voeren binnen de middelen die daarvoor in het participatiebudget zijn opgenomen.	
Voortgang	De stijgende inflatie zorgt ook voor Promen voor een sterke kostenstijging. Dit zien we onder andere terug in de CAO's waar Promen mee moet werken. Ook aan de opdrachtgeverskant ziet Promen dat de stijgende inflatie leidt tot meer onzekerheid. Een groeiende onzekerheid voor bedrijven leidt tot uitstel en/of stoppen van opdrachten.	





	Stijgende kosten en teruglopende omzet stelt Promen voor een uitdaging. De komende maanden zal Promen deze ontwikkelen vertalen in een nieuw Ondernemingsplan 2023.																				
Risico's en kansen	Met de Participatiewet heeft het Rijk een transformatie beoogd waarbij mensen met een arbeidsbeperking meer dan voorheen werk vinden in een reguliere arbeidsomgeving in plaats van in een apart met dat doel georganiseerd SW-bedrijf. De begeleidingsbudgetten onder de Participatiewet zijn echter beperkt. Meer beschermt werk en garantiebannen heeft als gevolg een kleiner participatiebudget voor overige doelgroepen binnen de Participatiewet.																				
Ontwikkelingen en beleidsvoornemens	In 2017 zijn kaders ontwikkeld, gericht op een vraaggerichte dienstverlening. Promen blijft hiermee als stabiele basis beschikbaar voor de SW-medewerkers en ontwikkelt zich als belangrijk instrument voor de Participatiewet passend binnen de individuele beleidsvrijheid van gemeenten. De samenwerkingsrelatie met IJsselgemeenten is de afgelopen jaren versterkt. Het is zaak de samenwerkingsrelatie verder uit te bouwen, gericht op het aan het werk helpen en houden van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.																				
Financieel belang * € 1.000																					
<table><tr><th>Balansbedragen per 31-12</th><th>Rekening 2021</th><th>Begroting 2022</th><th>Begroting 2023</th></tr><tr><td>Eigen vermogen verbonden partij</td><td>€ 3.764</td><td>€ 3.214</td><td>€ 3.442</td></tr><tr><td>Vreemd vermogen verbonden partij</td><td>€ 7.895</td><td>€ 3.605</td><td>€ 3.566</td></tr><tr><td>Resultaat verbonden partij</td><td>€ 0</td><td>€ 0</td><td>€ 0</td></tr><tr><td>Bijdrage Zuidplas aan verbonden partij</td><td>€ 2.021</td><td>€ 1.803</td><td>€ 1.829</td></tr></table>		Balansbedragen per 31-12	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Eigen vermogen verbonden partij	€ 3.764	€ 3.214	€ 3.442	Vreemd vermogen verbonden partij	€ 7.895	€ 3.605	€ 3.566	Resultaat verbonden partij	€ 0	€ 0	€ 0	Bijdrage Zuidplas aan verbonden partij	€ 2.021	€ 1.803	€ 1.829
Balansbedragen per 31-12	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023																		
Eigen vermogen verbonden partij	€ 3.764	€ 3.214	€ 3.442																		
Vreemd vermogen verbonden partij	€ 7.895	€ 3.605	€ 3.566																		
Resultaat verbonden partij	€ 0	€ 0	€ 0																		
Bijdrage Zuidplas aan verbonden partij	€ 2.021	€ 1.803	€ 1.829																		

6. Hecht (voorheen Regionale Dienst Openbare Gezondheidszorg Hollands Midden, RDOG)		
Vestigingsplaats	Leiden	
Juridische rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling	
Doel	- Uitvoering geven aan de in hoofdstuk II van de Wet publieke gezondheid aan de deelnemende gemeenten opgedragen taken; - In stand houden van een meldkamer ambulancezorg en ambulancedienstverlening; - De organisatie van de geneeskundige hulpverlening als bedoeld in artikel 2 van de Wet veiligheidsregio's en artikel 2 van de Wet publieke gezondheid; - Uitvoering geven aan toezichtstaak op basis van de Wet kinderopvang; - Uitvoering te geven aan andere taken op het terrein van de gezondheidszorg als daartoe opdracht is verkregen van een of meer deelnemende gemeenten.	
Participerende partijen	Gemeenten Alphen aan den Rijn, Bodegraven-Reeuwijk, Gouda, Hillegom, Kaag en Braassem, Katwijk, Krimpenerwaard, Leiden, Leiderdorp, Lisse, Nieuwkoop, Noordwijk, Oegstgeest, Teylingen, Voorschoten, Waddinxveen, Zoeterwoude en Zuidplas	





Reden gemeente aangaan verbinding	Wettelijke verplichting: Instelling en instandhouding van een GGD is verplicht op basis van artikel 14 Wet Publieke gezondheid (Wpg). De GGD moet samenvallen met de veiligheidsregio('s) waartoe de deelnemende gemeenten behoren.
Bestuurlijk belang	De gemeente Zuidplas is vertegenwoordigd door een collegelid in het algemeen bestuur zijnde de voorzitter en in het dagelijks bestuur.
Prestaties – effecten	Invulling geven aan de wettelijke taken en de taken die door gemeente(n) zijn opgedragen aan de GR. Verantwoording en sturing vindt plaats door middel van de AB en DB vergaderstukken (jaarstukken en Maraps).
Voortgang	
Risico's en kansen	Ook het afgelopen jaar heeft in het teken gestaan van de benodigde opschaling in het kader van de infectieziekte bestrijding COVID-19. Omdat de taken rondom de coronabestrijding zeer omvangrijk en duurzaam werden uitgevoerd, is de crisisorganisatie omgevormd tot een tijdelijke organisatie-eenheid. De werkzaamheden voor coronabestrijding worden bekostigd door het ministerie van VWS. De financiële meerkosten voor het uitvoeren van de werkzaamheden door coronamaatregelen (bijvoorbeeld uitvoering van het Rijksvaccinatieprogramma op 1,5 meter) zijn eveneens gecompenseerd. Ondanks de enorme bedragen die het betrof waren de risico's voor gemeenten niet groter dan in een regulier jaar. Risico's: de ontwikkeling van corona is zeer dynamisch, evenzo de maatregelen om de pandemie te beteugelen. De financiële effecten hiervan kunnen fors zijn, maar het risico voor de gemeenten is voorlopig beperkt. In het algemeen is financiering vanuit VWS hiervoor beschikbaar, ten minste tot 1 januari 2023.
Ontwikkelingen en beleidsvoornemens	In 2020 is het programma Hecht24 (voorheen RDOG2024) gestart. Het programma richt zich vier jaar (2020-2024) op de vereiste organisatieontwikkeling binnen Hecht en de samenwerking met haar doelgroepen, opdrachtgevers en (keten)partners. Het programma Hecht24 zorgt ervoor dat Hecht in 2024 een (strategisch) wendbare, moderne (data gedreven) en klantgerichte organisatie is. Een organisatie die meebeweegt met veranderingen in de samenleving en met integrale gezondheidsdeskundigheid bijdraagt aan een gezonder en veiliger Hollands Midden. Het programma Hecht24 laat ook dit jaar een onder uitputting zien, door het uitstellen van het invoeren van de digitale werkomgeving. Een keuze die voortkomt uit de intensieve werkzaamheden voor de gehele organisatie door corona, in combinatie met de wens om dit project uitstekend voor te bereiden. Onze samenleving en regio kent grote verschillen in gezondheid. Het terugdringen van gezondheidsverschillen is zowel een morele als een maatschappelijk urgente opgave. Corona heeft de samenleving afgelopen anderhalf jaar op de proef gesteld en de persoonlijke gevolgen zijn voor velen zwaar. Er is een omslag nodig van zorg naar gezondheid, met aandacht voor de woonomgeving, gezinssituatie, veiligheid, armoede, schulden, vaardigheden en sociale netwerken van Nederlanders. Hecht start daarom in samenwerking met gemeenten en overige stakeholders het programma Gelijke Kansen op Gezondheid. In het nieuwe strategisch meerjarenbeleid van Hecht wordt de focus gelegd op het stimuleren van preventie, versterking van de samenwerking in de regio, wendbaarheid, digitalisering en data gedreven werken.

**Financieel belang * € 1.000**

Balansbedragen per 31-12	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Eigen vermogen verbonden partij	€ 7.853	€ 6.580	€ 6.580
Vreemd vermogen verbonden partij	€ 46.615	€ 39.877	€ 39.877
Resultaat verbonden partij	€ 1.828	€ 0	€ 0
Bijdrage Zuidplas aan verbonden partij	€ 2.979	€ 2.979	€ 3.130

7. Recreatieschap Hitland

Vestigingsplaats	Nieuwerkerk aan den IJssel	
Juridische rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling	
Doel	Belangenbehartiging rond de ontsluiting, de ontwikkeling, de aanleg en het beheer in het kader van de openluchtrecreatie en het toerisme en waar mogelijk van natuur en landschap in het gebied.	
Participerende partijen	Gemeenten Capelle aan den IJssel en Zuidplas	
Reden gemeente aangaan verbinding	Het aanbieden van voldoende buiten stedelijk groen voor de eigen inwoners en het behoud en de ontwikkeling van natuur en landschap.	
Bestuurlijk belang	Per deelnemende partij zijn vier leden in het algemeen bestuur benoemd. Per partij zijn vanuit het algemeen bestuur twee leden in het dagelijks bestuur benoemd. De voorzitter van zowel het algemeen bestuur als het dagelijks bestuur wordt de komende twee jaar vanuit de Gemeente Zuidplas geleverd.	
Prestaties – effecten	Recreatieschap Hitland beheert en ontwikkelt recreatiegebied Hitland, inclusief de daarbinnen gelegen golfbaan. Verantwoording vindt plaats middels de BBV-cyclus van de gemeenschappelijke regeling.	
Voortgang	De taken worden binnen de gestelde (financiële) kaders gerealiseerd.	
Risico's en kansen	De golfbaan is een publieke exploitatie. Negatieve resultaten - tot nu toe niet aan de orde - komen voor rekening van de publieke middelen.	
Ontwikkelingen en beleidsvoornemens	Eind 2021 zijn de eerste stappen gezet voor de herijking van de huidige visie. Die visie zal de basis zijn voor de verdere ontwikkeling van het gebied met inachtneming van de ambities van de deelnemende gemeenten.	

Financieel belang * € 1.000

Balansbedragen per 31-12	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Eigen vermogen verbonden partij	€ 1.064	€ 1.064	€ 1.064
Vreemd vermogen verbonden partij	€ 6.117	€ 6.117	€ 6.117
Resultaat verbonden partij	€ 212	€ 0	€ 0
Bijdrage Zuidplas aan verbonden partij	€ 247	€ 245	€ 241





8. Het Recreatieschap Rottemeren																											
Vestigingsplaats	Schiedam																										
Juridische rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling																										
Doel	Het binnen haar gebied behartigen van bovengemeentelijke belangen van de openluchtrecreatie, de natuurbescherming en het natuur- en landschapsschoon.																										
Participerende partijen	De gemeenten Lansingerland, Rotterdam en Zuidplas																										
Reden gemeente aangaan verbinding	Het aanbieden van voldoende buitenstedelijk groen voor de eigen inwoners en het behoud en de ontwikkeling van natuur en landschap.																										
Bestuurlijk belang	Per deelnemende partij zijn drie leden in het algemeen bestuur benoemd. Per partij is van uit het algemeen bestuur een lid in het dagelijks bestuur benoemd.																										
Prestaties – effecten	Recreatieschap Rottemeren beheert samen met Staatsbosbeheer als uitvoerende partij het recreatiegebied de Rottemeren. In Zuidplas zijn dit de deelgebieden Rottewig, Eendragtspolder, Nessebos en Zevenhuizerplas. Waar mogelijk zet het recreatieschap in op uitbreiding van de recreatiemogelijkheden rond de Rottemeren. Verantwoording vindt plaats middels de BBV-cyclus van de gemeenschappelijke regeling.																										
Voortgang	De taken worden binnen de gestelde (financiële) kaders gerealiseerd.																										
Risico's en kansen	Zie ontwikkelingen.																										
Ontwikkelingen en beleidsvoornemens	Op basis van de in 2019 door de schapsraden vastgestelde kaders is in mei 2021 het Ontwikkelplan landschapspark de Rotte vastgesteld. Dit plan biedt naast een visie ook een afwegingskader voor initiatieven in het gebied. In 2021 is verder gewerkt aan het opstellen van een Uitvoeringsagenda als basis voor de doorontwikkeling van het recreatiegebied gedurende de komende 10 jaar. Als onderdeel hiervan zullen ook financiering scenario's worden voorgesteld. Het afgelopen jaar is verder gewerkt aan lopende ontwikkelingen in en met het gebied. Voor het project Kwaliteitsimpuls Lage Bergse Bos is vanuit de drie schapsgemeenten een financiële bijdrage geleverd. Het perceel Zuideinde 14 is aanbesteed en gegund aan een partij die hier de Koeienstal zal realiseren. Voor het project Vaarrouthenetwerk II is in afstemming met het schap, HHSK en de provincie een plan van aanpak voor de verbetering van de bevaarbaarheid van de Ringvaart opgesteld. Vanuit het schap, maar ook vanuit de afzonderlijke partijen wordt hieraan bijgedragen. Voor het project Verlengde Molengangenpad is nader onderzoek gedaan naar de verkeersveiligheid en mogelijke alternatieven. Ook zijn verschillende kleinere projecten gerealiseerd.																										
Financieel belang * € 1.000																											
<table><tr><th></th><th>Rekening</th><th>Begroting</th><th>Begroting</th></tr><tr><th>Balansbedragen per 31-12</th><th>2021</th><th>2022</th><th>2023</th></tr><tr><td>Eigen vermogen verbonden partij</td><td>€ 12.704</td><td>€ 9.212</td><td>€ 8.257</td></tr><tr><td>Vreemd vermogen verbonden partij</td><td>€ 10.143</td><td>€ 10.143</td><td>€ 10.143</td></tr><tr><td>Resultaat verbonden partij</td><td>€ 20</td><td>€ 0</td><td>€ 0</td></tr><tr><td>Bijdrage Zuidplas aan verbonden partij</td><td>€ 170</td><td>€ 161</td><td>€ 166</td></tr></table>					Rekening	Begroting	Begroting	Balansbedragen per 31-12	2021	2022	2023	Eigen vermogen verbonden partij	€ 12.704	€ 9.212	€ 8.257	Vreemd vermogen verbonden partij	€ 10.143	€ 10.143	€ 10.143	Resultaat verbonden partij	€ 20	€ 0	€ 0	Bijdrage Zuidplas aan verbonden partij	€ 170	€ 161	€ 166
	Rekening	Begroting	Begroting																								
Balansbedragen per 31-12	2021	2022	2023																								
Eigen vermogen verbonden partij	€ 12.704	€ 9.212	€ 8.257																								
Vreemd vermogen verbonden partij	€ 10.143	€ 10.143	€ 10.143																								
Resultaat verbonden partij	€ 20	€ 0	€ 0																								
Bijdrage Zuidplas aan verbonden partij	€ 170	€ 161	€ 166																								





9. Regio Midden-Holland		Regio Midden-Holland		
Vestigingsplaats	Gouda			
Juridische rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling			
Doel	- Bevordering van regionale samenwerking in vijf programma's en te zorgen voor gezamenlijk beleidsvorming en behartiging van bestuurlijke belangen.			
Participerende partijen	Gemeenten Alphen aan den Rijn, Bodegraven-Reeuwijk, Gouda, Hillegom, Kaag en Braassem, Katwijk, Krimpenerwaard, Leiden, Leiderdorp, Lisse, Nieuwkoop, Noordwijk, Oegstgeest, Teylingen, Voorschoten, Waddinxveen, Zoeterwoude en Zuidplas			
Reden gemeente aangaan verbinding	Een kleine slagvaardige organisatie waarin regionaal samengewerkt wordt en waar kansen gezien worden. Deze samenwerking krijgt vorm in afstemming, beleidsvorming of belangenbehartiging.			
Bestuurlijk belang	De gemeente Zuidplas wordt door twee collegeleden vertegenwoordigd in het algemeen bestuur en door één collegelid in het dagelijks bestuur.			
Prestaties – effecten	Op basis van een visie zijn vijf programma's bepaald waarbinnen aan de hand van speerpunten nadere projecten worden geformuleerd en aangepakt.			
Voortgang	In 2021 is uitvoering gegeven aan de strategische agenda 'De Kracht van Midden Holland', met o.a. Regio visie Jeugdhulp en Wmo, Regionale Energie Strategie en Regiodeal Bodemdaling Groene Hart. Verder is ingezet op versteviging van de lobby als 'de regio midden in de Randstad'. Dit gaat over drie thema's: 1. Groei: meer woningen, kwaliteit Groene Hart; 2. Bereikbaarheid: station Gouweknoop, sterker Gouda IC-station, verbreding A20, Bodegravenboog, Algera Corridor; 3. Economische vitaliteit: fysieke ruimte voor bedrijvigheid, Campus Den Haag, innovatiecentrum bodemdaling.			
Risico's en kansen	De projecten binnen de Regio zijn niet altijd van meerwaarde voor iedere gemeente. Een operationeel risico is dat de Regio Midden Holland een netwerkorganisatie is. Voor nader te bepalen projecten binnen de programma's zal bestuurlijk akkoord, dekking en personele inzet geregeld moeten worden.			
Ontwikkelingen en beleidsvoornemens	De strategische agenda van de Regio MH vormt de basis voor de regionale samenwerking en is gericht op de strategische regionale samenwerking rondom de vijf programma's Economie, Onderwijs en Arbeidsmarkt, Verkeer en Vervoer, Ruimte en Wonen, Duurzaamheid en Sociaal Domein en is het uitgangspunt waarmee de regio op de kaart wordt gezet.			
Financieel belang * € 1.000				
Balansbedragen per 31-12		Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Eigen vermogen verbonden partij		€ 620	€ 371	€ 371
Vreemd vermogen verbonden partij		€ 396	€ 396	€ 396
Resultaat verbonden partij		€ 63	€ 0	€ 0
Bijdrage Zuidplas aan verbonden partij		€ 76	€ 72	€ 82



10. Streekarchief Midden-Holland		 Streekarchief Midden-Holland	
Vestigingsplaats	Gouda		
Juridische rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling		
Doel	Het Streekarchief zorgt ervoor dat de geschiedenis van de regio 'klopt' door professioneel het wettelijk beheer van overheidsinformatie te voeren en de samenleving te verrijken met zaken van culturele en historische waarde. Door gebundelde specialistische kennis wordt er doelmatig en doeltreffend in de informatieketen geopereerd. Als partner in de informatieketen wordt een bijdrage aan digitale duurzaamheid geleverd.		
Participerende partijen	De gemeenten Gouda, Krimpen aan den IJssel, Krimpenerwaard, Waddinxveen, Zuidplas en de Regio Midden-Holland		
Reden gemeente aangaan verbinding	De aangegane verbinding betreft een wettelijke verplichting op grond van de Archiefwet 1995.		
Bestuurlijk belang	De gemeente Zuidplas wordt door twee collegeleden vertegenwoordigd in het algemeen bestuur, waarvan 1 lid tevens is vertegenwoordigd in het dagelijks bestuur.		
Prestaties – effecten	Het Streekarchief bewaart de overgedragen archieven van de deelnemers. Zij draagt conform de Archiefwet zorg voor een goede, geordende en toegankelijke staat van de archieven. Daarnaast houdt zij toezicht op het beheer van de nog niet overgedragen archieven bij de deelnemers. Er wordt gewerkt met het vastleggen van prestatieafspraken, een klanttevredenheidsmeting en klachtenregistratie.		
Voortgang	De taken worden binnen de gestelde (financiële) kaders gerealiseerd.		
Risico's en kansen	Het Streekarchief beschikt over een archiefbewaarplaats die voldoet aan de in de Archiefregeling en het Archiefbesluit genoemde eisen.		
Ontwikkelingen en beleidsvoornemens	Het SAMH heeft deelgenomen aan een 'proeftuin' georganiseerd door de VNG waarin een verkenning heeft plaatsgevonden naar de rol en taken van de archiefdiensten na invoering van de Wet Open Overheid en de gevolgen van vervroegde overbrenging ingevolge de nieuwe Archiefwet. De bevindingen hiervan zijn geïntegreerd in de nieuwe geïntegreerde beleidsvisie en worden gebruikt in de uitvoering van de taken.		
Financieel belang * € 1.000			
		Rekening	Begroting
		2021	2022
		Begroting	Begroting
		2023	2023
Balansbedragen per 31-12			
Eigen vermogen verbonden partij		€ 290	€ 287
Vreemd vermogen verbonden partij		€ 294	€ 185
Resultaat verbonden partij		€ 10	€ 7
Bijdrage Zuidplas aan verbonden partij		€ 223	€ 239





11. De Veiligheidsregio Hollands Midden (VRHM)		Veiligheidsregio HOLLANDS MIDDEN <i>Samen sterk voor meer veiligheid!</i>
Vestigingsplaats	Leiden	
Juridische rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling	
Doel	De Veiligheidsregio Hollands Midden (VRHM) is een samenwerkingsverband van gemeenten in de regio Hollands Midden op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen 1992 (gewijzigd 2014). Op 1 januari 2006 is de gemeenschappelijke regeling VRHM in werking getreden. Het openbaar lichaam bezit rechtspersoonlijkheid en is gevestigd in Leiden. <i>De veiligheidsregio heeft de volgende taken:</i> • Het voorbereiden op de rampenbestrijding en crisisbeheersing; • Het in stand houden van een regionale Gemeenschappelijke Meldkamer; • Het ondersteunen van gemeenten op aspecten van integrale veiligheid. <i>De VRHM behartigt de gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten op de terreinen:</i> • Brandweezorg; • Instellen en in stand houden van een Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio (GHOR); • Samenwerking bij de gemeentelijke crisisbeheersing en rampenbestrijding; • Multidisciplinaire rampenbestrijding en crisisbeheersing; • Inrichten en in stand houden van de gemeenschappelijke meldkamer.	
Participerende partijen	De gemeenten, Alphen a/d Rijn, Bodegraven-Reeuwijk, Gouda, Hillegom, Kaag en Braassem, Katwijk, Krimpenerwaard, Leiden, Leiderdorp, Lisse, Nieuwkoop, Noordwijk, Noordwijkerhout, Oegstgeest, Teylingen, Voorschoten, Waddinxveen, Zoeterwoude en Zuidplas	
Reden gemeente aangaan verbinding	Wettelijke plicht conform Wet Veiligheidsregio's	
Bestuurlijk belang	Het bestuur bestaat uit het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur. Het bestuur van de Veiligheidsregio bestaat uit de burgemeesters van de deelnemende gemeenten. Ze hebben elk verschillende verantwoordelijkheden en bevoegdheden. Het bestuur wordt bij de uitvoering van haar taken ondersteund door de Veiligheidsdirectie, het Hoofdenoverleg, het Veiligheidsbureau en verschillende werkgroepen. Het algemeen bestuur stelt de hoofdlijnen voor het te voeren beleid van de Veiligheidsregio Hollands Midden vast en de financiële kaders. Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor de uitvoering en verdere uitwerking van strategische beslissingen die worden genomen door het algemeen bestuur.	
Prestaties – effecten	Ter behartiging van de gemeenschappelijke belangen is de VRHM belast met de uitvoering van de volgende taken en bevoegdheden: • Inventariseren van risico's van branden, rampen en crises;	





	• Adviseren van het bevoegd gezag over risico's van branden, rampen en crises; • Adviseren van het college van burgemeester en wethouders over de brandweezorg; • Voorbereiden op de bestrijding van branden en het organiseren van de rampenbestrijding en de crisisbeheersing; • Instellen en in stand houden van een brandweer; • Voorzien in de meldkamerfunctie; • Aanschaffen en beheren van gemeenschappelijk materieel; • Inrichten en in stand houden van de informatievoorziening binnen de diensten van de Veiligheidsregio en tussen deze diensten en andere diensten en organisaties die betrokken zijn bij de genoemde taken.																				
Voortgang	Conform gestelde kaders, waarbij aandacht uitgaat naar het managen van de COVID-19 pandemie (coronavirus) en de lokale effecten hiervan.																				
Risico's en kansen	- De nasleep van grote crises of rampen; - Prestatiemeting Gemeentelijke Crisisorganisatie; - Doorontwikkeling Crisiscommunicatie.																				
Ontwikkelingen en beleidsvoornemens	- Nieuwe indeling hoofddirecties VRHM 2018: - Brandweer HM, - Ondersteuning, - Risico- en Crisisadvisering																				
Financieel belang * € 1.000																					
<table><tr><th>Balansbedragen per 31-12</th><th>Rekening 2021</th><th>Begroting 2022</th><th>Begroting 2023</th></tr><tr><td>Eigen vermogen verbonden partij</td><td>€ 5.084</td><td>€ 5.037</td><td>€ 5.037</td></tr><tr><td>Vreemd vermogen verbonden partij</td><td>€ 41.682</td><td>€ 58.541</td><td>€ 73.258</td></tr><tr><td>Resultaat verbonden partij</td><td>€ 1.749</td><td>€ 0</td><td>€ 0</td></tr><tr><td>Bijdrage Zuidplas aan verbonden partij</td><td>€ 2.342</td><td>€ 2.436</td><td>€ 2.548</td></tr></table>		Balansbedragen per 31-12	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Eigen vermogen verbonden partij	€ 5.084	€ 5.037	€ 5.037	Vreemd vermogen verbonden partij	€ 41.682	€ 58.541	€ 73.258	Resultaat verbonden partij	€ 1.749	€ 0	€ 0	Bijdrage Zuidplas aan verbonden partij	€ 2.342	€ 2.436	€ 2.548
Balansbedragen per 31-12	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023																		
Eigen vermogen verbonden partij	€ 5.084	€ 5.037	€ 5.037																		
Vreemd vermogen verbonden partij	€ 41.682	€ 58.541	€ 73.258																		
Resultaat verbonden partij	€ 1.749	€ 0	€ 0																		
Bijdrage Zuidplas aan verbonden partij	€ 2.342	€ 2.436	€ 2.548																		





2. Deelnemingen/ vennootschappen

1. NV Alliander																							
Vestigingsplaats																							
Juridische rechtsvorm	Privaatrechtelijke rechtspersoon																						
Doel																							
Participerende partijen																							
Reden gemeente aangaan verbinding																							
Bestuurlijk belang	Alle aandelen van Alliander zijn in bezit van de overheid, zoals provincies en gemeenten. Als aandeelhouder heeft de gemeente Zuidplas stemrecht in de aandeelhoudersvergadering. Alliander voorziet in de behoeften aan distributie van energie. Zij verzorgt de distributie van energie in 1/3 gedeelte van Nederland. Alliander is de netwerkbeheerder voor het Zuidplasgebied.																						
Prestaties – effecten																							
Voortgang																							
Risico's en kansen	Er zijn geen specifieke risico's te melden.																						
Ontwikkelingen en beleidsvoornemens																							
Financieel belang																							
<table><tr><th>Balansbedragen per 31-12</th><th>Rekening 2021</th><th>Begroting 2022</th><th>Begroting 2023</th></tr><tr><td>Eigen vermogen verbonden partij</td><td>€ 4.470.000</td><td>n.v.t.</td><td>n.v.t.</td></tr><tr><td>Vreemd vermogen verbonden partij</td><td>€ 5.730.000</td><td>n.v.t.</td><td>n.v.t.</td></tr><tr><td>Resultaat verbonden partij</td><td>€ 242.000</td><td>n.v.t.</td><td>n.v.t.</td></tr><tr><td>Bijdrage Zuidplas aan verbonden partij</td><td>n.v.t.</td><td>n.v.t.</td><td>n.v.t.</td></tr></table>				Balansbedragen per 31-12	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Eigen vermogen verbonden partij	€ 4.470.000	n.v.t.	n.v.t.	Vreemd vermogen verbonden partij	€ 5.730.000	n.v.t.	n.v.t.	Resultaat verbonden partij	€ 242.000	n.v.t.	n.v.t.	Bijdrage Zuidplas aan verbonden partij	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Balansbedragen per 31-12	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023																				
Eigen vermogen verbonden partij	€ 4.470.000	n.v.t.	n.v.t.																				
Vreemd vermogen verbonden partij	€ 5.730.000	n.v.t.	n.v.t.																				
Resultaat verbonden partij	€ 242.000	n.v.t.	n.v.t.																				
Bijdrage Zuidplas aan verbonden partij	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.																				
De gemeente bezit 245.888 aandelen Alliander, ofwel 0,18% van het totaal aantal aandelen. Elk aandeel is gewaardeerd tegen een verkrijgingprijs van € 0.33. De nominale waarde van de aandelen bedraagt € 5.00. Jaarlijks wordt er dividend aan de aandeelhouders uitgekeerd.																							





2. NV Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)		
Vestigingsplaats		
Juridische rechtsvorm	Privaatrechtelijke rechtspersoon	
Doel	De BNG biedt financiële diensten op maat, zoals kredietverlening, advies, betalingsverkeer, elektronisch bankieren en vermogensbeheer. Klanten van de BNG zijn overwegend overheden en instellingen op het gebied van volkshuisvesting, gezondheidszorg, onderwijs en openbaar nut. Ook participeert de BNG in publiek-private samenwerking.	
Participerende partijen		
Reden gemeente aangaan verbinding		
Bestuurlijk belang	De aandeelhouders van de bank zijn uitsluitend overheden. De Staat is houder van de helft van de aandelen. De andere helft is in handen van gemeenten, elf provincies en een hoogheemraadschap. De gemeente Zuidplas heeft als aandeelhouder stemrecht in de aandeelhoudersvergadering.	
Prestaties – effecten		
Voortgang		
Risico's en kansen	BNG staat bekend als een solide bank met een AA+-status. Er worden daarom geen risico's verwacht.	
Ontwikkelingen en beleidsvoornemens		

Financieel belang

Balansbedragen per 31-12	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Eigen vermogen verbonden partij	€ 4.329	n.v.t.	n.v.t.
Vreemd vermogen verbonden partij	€ 144.728	n.v.t.	n.v.t.
Resultaat verbonden partij	€ 236	n.v.t.	n.v.t.
Bijdrage Zuidplas aan verbonden partij	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

De gemeente Zuidplas heeft 54.328 aandelen in de BNG á € 2,50 nominaal. Dat is 0,1% van het totaal aantal aandelen BNG. De aandelen staan op naam en zijn niet beursgenoteerd. De voorwaarden waaronder aandelen van eigenaar kunnen verwisselen zijn geformuleerd in artikel 6 van de statuten.





3. NV Cyclus				
Vestigingsplaats	Moordrecht			
Juridische rechtsvorm	Privaatrechtelijke rechtspersoon			
Doel	Het uitvoeren van afvalbeheer op een efficiënte, duurzame en kwalitatief goede wijze, tegen marktconforme en maatschappelijk verantwoorde kosten.			
Participerende partijen	Gemeenten Alphen aan den Rijn, Bodegraven-Reeuwijk, Gouda, Kaag en Braassem, Krimpenerwaard, Nieuwkoop, Waddinxveen, Krimpen aan den IJssel en Zuidplas			
Reden gemeente aangaan verbinding	Door gezamenlijk met andere gemeenten taken van de gemeentelijke afvalzorgplicht uit te voeren, worden deze taken (kosten) efficiënter uitgevoerd en kwetsbaarheid in de uitvoering verlaagd. Er ontstaat o.a. schaal- en inkoopvoordeel, efficiëntere uitvoering door standaardisering en uniformiteit, administratieve ontzorging met betrekking tot inkoopprocessen en borging van specifieke expertise. Doordat de gemeente middels aandelen deels eigenaar is ontstaat sturing op de efficiëntie van de bedrijfsvoering van deze verbonden partij.			
Bestuurlijk belang	Deelnemer in de algemene vergadering van aandeelhouders en tevens deelnemer in de GP B (bestuurlijke opdrachtgeverscommissie Grondstoffen Platform Bestuurlijk).			
Prestaties – effecten	Op efficiënte, duurzame en kwalitatief goede wijze en tegen maatschappelijk verantwoorde kosten zorgdragen voor (een gedeelte van) het afvalbeheer.			
Voortgang				
Risico's en kansen	Door het <i>lean & mean</i> maken van de organisatie (in 2018 & 2019) is de organisatiestructuur (inclusief management) veranderd. Dat heeft geresulteerd in een hogere risicoscore op het onderdeel Directie/Bestuur en veroorzaakt een stijging in de totale risicoscore van Cyclus in 2019. Voor Cyclus wordt de komende jaren gewerkt met een midden regime.			
Ontwikkelingen en beleidsvoornemens	In het meerjarenbeleidsplan staan vijf strategische pijlers centraal die in de periode 2017-2021 leidend zijn om onder andere de gemeenten te ondersteunen bij het realiseren van hun VANG-doelstellingen (afvalscheiding). Dit plan heeft een dynamisch karakter en wordt elk jaar geëvalueerd en voor een nieuwe periode van vijf jaar vastgelegd. Per 1 augustus 2019 heeft Cyclus een nieuwe directeur aangesteld. Cyclus is in samenwerking met de gemeenten aan de slag om de dienstverleningsovereenkomst te herzien.			
Financieel belang				
Balansbedragen per 31-12		Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Eigen vermogen verbonden partij		€ 9.858	nnb	nnb
Vreemd vermogen verbonden partij		€ 26.225	nnb	nnb
Resultaat verbonden partij		€ 345	nnb	nnb
Bijdrage Zuidplas aan verbonden partij		€ 0	€ 0	€ 0





4. NV Duinwaterbedrijf Zuid-Holland (Dunea)																							
Vestigingsplaats																							
Juridische rechtsvorm	Privaatrechtelijke rechtspersoon																						
Doel																							
Participerende partijen																							
Reden gemeente aangaan verbinding																							
Bestuurlijk belang	Samen met 17 andere gemeenten is de gemeente Zuidplas aandeelhouder. Als aandeelhouder heeft de gemeente Zuidplas stemrecht in de aandeelhoudersvergadering. De NV Duinwaterbedrijf levert drinkwater in een groot deel van de provincie Zuid-Holland.																						
Prestaties – effecten																							
Voortgang																							
Risico's en kansen	Er zijn geen specifieke risico's te melden.																						
Ontwikkelingen en beleidsvoornemens																							
Financieel belang <table> <tr> <th>Balansbedragen per 31-12</th><th>Rekening 2021</th><th>Begroting 2022</th><th>Begroting 2023</th></tr> <tr> <td>Eigen vermogen verbonden partij</td><td>€ 245.294</td><td>n.v.t.</td><td>n.v.t.</td></tr> <tr> <td>Vreemd vermogen verbonden partij</td><td>€ 291.422</td><td>n.v.t.</td><td>n.v.t.</td></tr> <tr> <td>Resultaat verbonden partij</td><td>€ 12.983</td><td>n.v.t.</td><td>n.v.t.</td></tr> <tr> <td>Bijdrage Zuidplas aan verbonden partij</td><td>n.v.t.</td><td>n.v.t.</td><td>n.v.t.</td></tr> </table> De gemeente Zuidplas bezit, na een herverdeling van de aandelen op basis van inwoneraantallen per 1 januari 2012, 102.699 aandelen, ofwel 2,6% van het totaal aantal aandelen. De aandelen hebben een nominale waarde van € 5,00. In de gemeentelijke administratie hebben deze aandelen een waarde nihil omdat deze volgens de gemeentelijke boekhoudvoorschriften gewaardeerd worden op basis van de toenmalige verkrijgingprijs van 'nihil'. In de statuten is bepaald dat geen dividend wordt uitbetaald. In de begroting is de dividenduitkering voor € 0,00 structureel opgenomen				Balansbedragen per 31-12	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Eigen vermogen verbonden partij	€ 245.294	n.v.t.	n.v.t.	Vreemd vermogen verbonden partij	€ 291.422	n.v.t.	n.v.t.	Resultaat verbonden partij	€ 12.983	n.v.t.	n.v.t.	Bijdrage Zuidplas aan verbonden partij	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Balansbedragen per 31-12	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023																				
Eigen vermogen verbonden partij	€ 245.294	n.v.t.	n.v.t.																				
Vreemd vermogen verbonden partij	€ 291.422	n.v.t.	n.v.t.																				
Resultaat verbonden partij	€ 12.983	n.v.t.	n.v.t.																				
Bijdrage Zuidplas aan verbonden partij	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.																				





5. NV Oasen																											
Vestigingsplaats																											
Juridische rechtsvorm	Privaatrechtelijke rechtspersoon																										
Doel	Oasen levert drinkwater voor het oostelijk deel van Zuid-Holland.																										
Participerende partijen																											
Reden gemeente aangaan verbinding																											
Bestuurlijk belang	De aandeelhouders zijn 33 gemeenten, waaronder de gemeente Zuidplas. Als aandeelhouder heeft de gemeente Zuidplas stemrecht in de aandeelhoudersvergadering.																										
Prestaties – effecten																											
Voortgang																											
Risico's en kansen	Er zijn geen specifieke risico's te melden.																										
Ontwikkelingen en beleidsvoornemens																											
<table border="1"> <thead> <tr> <th colspan="4">Financieel belang</th></tr> <tr> <th>Balansbedragen per 31-12</th><th>Rekening 2021</th><th>Begroting 2022</th><th>Begroting 2023</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Eigen vermogen verbonden partij</td><td>€ 122.426</td><td>n.v.t.</td><td>n.v.t.</td></tr> <tr> <td>Vreemd vermogen verbonden partij</td><td>€ 160.810</td><td>n.v.t.</td><td>n.v.t.</td></tr> <tr> <td>Resultaat verbonden partij</td><td>€ 5.685</td><td>n.v.t.</td><td>n.v.t.</td></tr> <tr> <td>Bijdrage Zuidplas aan verbonden partij</td><td>n.v.t.</td><td>n.v.t.</td><td>n.v.t.</td></tr> </tbody> </table>				Financieel belang				Balansbedragen per 31-12	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Eigen vermogen verbonden partij	€ 122.426	n.v.t.	n.v.t.	Vreemd vermogen verbonden partij	€ 160.810	n.v.t.	n.v.t.	Resultaat verbonden partij	€ 5.685	n.v.t.	n.v.t.	Bijdrage Zuidplas aan verbonden partij	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Financieel belang																											
Balansbedragen per 31-12	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023																								
Eigen vermogen verbonden partij	€ 122.426	n.v.t.	n.v.t.																								
Vreemd vermogen verbonden partij	€ 160.810	n.v.t.	n.v.t.																								
Resultaat verbonden partij	€ 5.685	n.v.t.	n.v.t.																								
Bijdrage Zuidplas aan verbonden partij	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.																								
De gemeente Zuidplas bezit acht aandelen, ofwel 1,06% van het totaal aantal aandelen.																											
Elk aandeel heeft een nominale waarde van € 455,00. De Algemene vergadering van Aandeelhouders bepaalt of dividend wordt uitgekeerd.																											

6. Zuidplas Participatie B.V./ Zevenhuizen-Zuid Beheer BV/ Zevenhuizen-Zuid CV	
Vestigingsplaats	Nieuwerkerk aan den IJssel
Juridische rechtsvorm	BV en CV
Doel	Een meerjarige samenwerking die gericht is op een integrale en fasegewijze ontwikkeling van het project(gebied) Zevenhuizen Zuid, dat voorziet in de ontwikkeling en bouw van circa 1.100 tot maximaal 1.400 woningen en een beperkt aantal voorzieningen. Zevenhuizen-zuid is primair gericht op behoud en versterking van de voorzieningen in de dorpskern.
Participerende partijen	Zuidplas Participatie BV: gemeente Zuidplas Zevenhuizen-Zuid Beheer BV en CV: gemeente Zuidplas (via Zuidplas Participatie BV), Gebiedsontwikkelingsmaatschappij Zuidplaspolder II CV, Synchroon BV en Thunnissen Ontwikkeling BV
Reden gemeente aangaan verbinding	De aangeane verbinding is samenwerking waarvoor partijen een aparte entiteit hebben opgericht: Publiek Private Samenwerking.





Bestuurlijk belang	Zuidplas Participatie BV: gemeente is 100% aandeelhouder. Zevenhuizen-Zuid Beheer BV/CV: gemeente Zuidplas heeft 50% zeggenschap en 31% risico aandeel en marktpartijen hebben 50% zeggenschap en 69% risico aandeel. Zevenhuizen-Zuid BV/CV: De directie bestaat uit één bestuurder/directeur die de gemeente vertegenwoordigt en één bestuurder/directeur die de marktpartijen vertegenwoordigd.																												
Prestaties – effecten	Zevenhuizen Zuid BV/CV is verantwoordelijk voor de ontwikkeling van het woongebied Zevenhuizen Zuid, waaronder wordt verstaan verwerving van gronden (waar nodig), bouw- en woonrijp maken en het ontwikkelen en bouwen van woningen. Tevens verricht de gemeente activiteiten op het gebied van planeconomie en civieltechnische activiteiten.																												
Voortgang	Fase 1A1, fase 2 en fase 3 zijn opgeleverd; deelplan 4 is in de afrondende fase. In 2020 is gestart met de bouw van Deelplan 5. Voor Deelplan 6 wordt een bestemmingsplan opgesteld. De planning is dat het ontwerpbestemmingsplan eind dit jaar in procedure gaat. De voorbereiding van de afrondende deelplannen 7, 8 en 1B zijn in volle gang.																												
Risico's en kansen	De gemeente draagt 31% van het (financiële) risico, en heeft voor 50% zeggenschap. Eventuele exploitatieoverschot wordt naar rato 31-69% verdeeld onder de deelnemende partijen.																												
Ontwikkelingen en beleidsvoornemens	Met de ontwikkeling van met name fase 7, 8 en 1B wordt gestreefd naar zowel een bouwkundige afronding dan wel een (verdere) planoptimalisatie, gericht op een sluitende mastergrex met nabetaling aan alle partijen waar het gaat om de waarde van de ingebrachte gronden. Er wordt gestreefd naar een totale oplevering per 2021/22.																												
Financieel belang <table><tr><th colspan="4">Zuidplasparticipatie B.V.</th></tr><tr><th></th><th>Rekening 2021</th><th>Begroting 2022</th><th>Begroting 2023</th></tr><tr><td colspan="4">Balansbedragen per 31-12</td></tr><tr><td>Eigen vermogen verbonden partij</td><td>€ 60.000</td><td>n.v.t.</td><td>n.v.t.</td></tr><tr><td>Vreemd vermogen verbonden partij</td><td>n.v.t.</td><td>n.v.t.</td><td>n.v.t.</td></tr><tr><td>Resultaat verbonden partij</td><td>n.v.t.</td><td>n.v.t.</td><td>n.v.t.</td></tr><tr><td>Bijdrage Zuidplas aan verbonden partij</td><td>n.v.t.</td><td>n.v.t.</td><td>n.v.t.</td></tr></table>		Zuidplasparticipatie B.V.					Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Balansbedragen per 31-12				Eigen vermogen verbonden partij	€ 60.000	n.v.t.	n.v.t.	Vreemd vermogen verbonden partij	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	Resultaat verbonden partij	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	Bijdrage Zuidplas aan verbonden partij	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Zuidplasparticipatie B.V.																													
	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023																										
Balansbedragen per 31-12																													
Eigen vermogen verbonden partij	€ 60.000	n.v.t.	n.v.t.																										
Vreemd vermogen verbonden partij	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.																										
Resultaat verbonden partij	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.																										
Bijdrage Zuidplas aan verbonden partij	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.																										





D. Stichtingen

1. Stichting Zuidplas Ondersteunt! (Stichting ZO!)		
Vestigingsplaats	Gemeente Zuidplas	
Juridische rechtsvorm	Stichting	
Doel	Stichting ZO! voorziet in een eenvoudige, snelle en deskundige toegang tot welzijn, ondersteuning en (complexe) hulpverlening	
Participerende partijen	De gemeente Zuidplas	
Reden gemeente aangaan verbinding	De stichting voorziet in de toegang tot het Sociaal Domein en voert taken uit ter bevordering van maatschappelijk welzijn, (collectieve) preventie, ondersteuning, (complexe) hulpverlening en zorgregie ten behoeve van de inwoners van de gemeente Zuidplas. De stichting is verantwoordelijk voor het onderzoeken van hulpvragen van inwoners van Zuidplas en het verlenen van gepaste ondersteuning door het bevorderen van maatschappelijk welzijn, het inzetten van een algemene voorziening of door het bieden van kortdurende hulp. De stichting is daarnaast verantwoordelijk voor de vroegsignalering van schuldenproblematiek bij inwoners van de Gemeente Zuidplas, voor de ondertussengroep in het kader van inburgering en inburgeraars ondersteunen bij hun inburgeringsproces.	
Bestuurlijk belang	Het college kan met de regierol die zij heeft haar maatschappelijke, bestuurlijke en financiële verantwoordelijkheid waarmaken. Vanuit haar eigenaarsrol kan het college sturen op de (lange) termijnstrategie en continuïteit van Stichting ZO! De stichting wordt geleid door een directeur/bestuurder. Daarnaast is een raad van toezicht gevormd benoemd door het college van 5 personen.	
Prestaties – effecten	In zijn algemeenheid wordt door de Gemeente aan Stichting ZO! opgedragen te zorgen voor: • het bevorderen van de zelfredzaamheid en participatie van inwoners waarbij optimaal gebruik gemaakt wordt van de eigen mogelijkheden en het netwerk; • het versterken van de sociale duurzaamheid binnen de dorpen en wijken van de gemeente Zuidplas; • het bieden van een eenvoudige, snelle, deskundige en integrale toegang tot activiteiten, hulp en ondersteuning. De inhoudelijke prestaties en producten zijn opgenomen in het producten en prestatieboek die als bijlage is opgenomen bij de DVO.	
Voortgang	De stichting is per 1 juli 2021 operationeel en nog volop in ontwikkeling. Er is een backoffice ingericht. De bereikbaarheid is vergroot o.a. door verruiming telefonische bereikbaarheid (hele dagen i.p.v. halve dagen). Er wordt een jaarprogramma voor deskundigheidsbevordering opgesteld. Er zijn meerdere bestuurlijke en ambtelijke gesprekken geweest met de bestuurder van de stichting. In de jaarrapportage zijn de geleverde prestaties beschreven. De stichting is strategie aan het ontwikkelen om de dienstverlening verder te vergroten.	
Risico's en kansen	Zie ontwikkelingen.	
Ontwikkelingen en beleidsvoornemens	Stichting ZO! is nog relatief kort operationeel en ontwikkelt zich door tot een eenvoudige, snelle, deskundige en integrale toegang voor de hulp- en ondersteuningsvragen voor de inwoners van Zuidplas. Gemeente en Stichting	



ZO! hebben hierin hun eigen verantwoordelijkheden, maar werken wel gezamenlijk in het doen van onderzoek naar een maatwerkbeschikking. Middels periodieke bestuurlijke en ambtelijke gesprekken wordt, op basis van de DVO inhoudelijke dienstverlening, gestuurd op de prestaties en producten die de stichting levert.

Financieel belang

Balansbedragen per 31-12	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Eigen vermogen verbonden partij	€ 0	n.v.t.	n.v.t.
Vreemd vermogen verbonden partij	€ 2.239	n.v.t.	n.v.t.
Resultaat verbonden partij	€ 26	n.v.t.	n.v.t.
Bijdrage Zuidplas aan verbonden partij	€ 2.937	n.v.t.	n.v.t.





Paragraaf 3: Grondbeleid

Inleiding

Onder grondbeleid verstaan we de positie die de gemeente inneemt bij het bereiken van maatschappelijke doelstellingen met een ruimtelijk effect zoals deze zijn bepaald in de Omgevingsvisie Zuidplas 2040. De gemeenteraad bepaalt de kaders van het grondbeleid en stelde deze op 8 juni 2021 met de Routekaart voor Ruimtelijke Opgaven (hierna Routekaart genoemd) vast.

Focus op de ruimtelijke opgaven

De maatschappelijke opgaven met een ruimtelijk effect waar de gemeente Zuidplas de komende jaren aan werkt zijn gericht op het bereiken van doelstellingen voor de ontwikkeling van de gemeente op vele fronten. Deze doelstellingen zijn onder andere vastgelegd in de Omgevingsvisie Zuidplas 2040:

- Aantrekkelijk Zuidplas: het uitbreiden en inbreiden van dorpen met een divers, betaalbaar en flexibel woningaanbod, waarbij het niveau van voorzieningen op peil blijft. Ook buiten de dorpen wordt geïnvesteerd, onder andere in groen, water en recreatie;
- Duurzaam Zuidplas: Zuidplas werkt aan een toekomstbestendige gemeente door in te zetten op zoveel mogelijk energieneutraliteit en verduurzaming. Daarnaast wordt ingezet op het tegengaan van hittestress, verdroging en wateroverlast;
- Ondernemend Zuidplas: het inzetten op een goed, toekomstig vestigingsklimaat dat goed bereikbaar is;
- Gezond Zuidplas: het inzetten op mogelijkheden voor sport, cultuur, onderwijs en werkgelegenheid.

Onder anderen zal het ruimtelijk instrumentarium worden ingezet om deze doelen te kunnen bereiken.

Visie op het grondbeleid

Grond is een essentiële productiefactor bij het uitvoeren van de maatschappelijke opgaven. Het is een schaars en kostbaar goed, dus is het van belang dat bij de verdeling van de grond alle maatschappelijke factoren en doelstellingen aan bod komen. Op dit vlak heeft de gemeente een ordenende en sturende taak. In de Routekaart gaat de gemeente uitgebreid in op de gewenste vorm van grondbeleid en welk gereedschap zij hiervoor inzet. Naast de Routekaart (en nota grondprijzenbeleid) is er beleid vastgesteld voor kostenverhaal (Nota kostenverhaal Zuidplas). Hierin is vastgelegd op welke wijze de gemeente kosten die zij maakt voor het faciliteren van private projecten, en kosten voor bovenplanse voorzieningen verhaald.

In de paragraaf Grondbeleid volstaat de gemeente met een korte samenvatting van het grondbeleid.

Opgavegericht grondbeleid

In de afgelopen jaren is in de diverse projecten een breed scala aan verschillende rollen en samenwerkingsvormen gekozen om tot realisatie van de gewenste doelen te komen. Daarbij werd regelmatig gekozen voor een actief grondbeleid, hoewel de vorige Nota grondbeleid uitging van facilitair grondbeleid. Ook in toekomstige opgaven is maatwerk nodig. De gemeente kiest in de nieuwe nota geen voorkeursmodel aan type grondbeleid. De gemeente beschouwt de ruimtelijke opgave en zet de juiste middelen in om die opgave te bereiken. Dit opgavegericht grondbeleid legt de nadruk op de te bereiken maatschappelijke doelen en hoe de bij de gemeente aanwezige middelen (capaciteit, geld, grondposities) hier het beste voor kunnen worden ingezet.





De gemeente kan daarbij naar buiten toe verschillende gereedschappen inzetten (extern gericht beleid). Indien een actieve rol nodig is betreft het gereedschappen om grond tot beschikking te krijgen, te ontwikkelen en uit te geven. Indien het gaat om doelen die marktpartijen kunnen realiseren zal een faciliterende rol mogelijk zijn, en is kostenverhaal om gemeentelijke kosten te dekken van belang.

Op 26 november 2021 heeft de Hoge Raad geoordeeld dat overheden bij de verkoop van grond gelegenheid moet bieden aan (potentiële) gegadigden om mee te dingen. De Routekaart zal worden uitgebreid met spelregels met betrekking tot deze uitspraak. Bijvoorbeeld de wijze van publiceren van het voornemen tot verkoop, de selectieprocedure en de criteria hierbij kunnen daarbij opgenomen worden. Dit zal in januari 2023 ter besluitvorming worden voorgelegd met het PRO.

Uitvoering van het grondbeleid

De basis voor de uitvoering van het grondbeleid is een solide en reële grondexploitatieberekening. Hierbij spelen meerdere factoren een rol.

- Tijd: de looptijd van de grondexploitatie, de rentekosten/-baten en de kosten- en opbrengstenstijgingen;
- Locatie: de ligging waarbij de woningmarkt, het vestigingsmilieu, de eigendomsverhoudingen en de bodemgesteldheid van invloed zijn;
- Ontwerp: de omvang van het plan in relatie tot faseringsmogelijkheden en de flexibiliteit om in planvorming op veranderende marktomstandigheden in te spelen;
- Kwaliteit: het woon- en omgevingsmilieu, het architectonische ontwerp, de duurzaamheid en de verhoudingen binnen het ruimtegebruik (groen en blauw in relatie tot grijs);
- Grondprijsbeleid: normatieve grondprijzen voor bepaalde (maatschappelijke) voorzieningen, of een marktconforme prijsbepaling op basis van een residuele of comparatieve benadering.

Wet- en regelgeving

De rapportage over de complexen vindt plaats op basis van geldende wet en regelgeving. Dit is voor het grondbedrijf de regels van BBV 2016 en specifieke op het grondbedrijf gerichte notities van de BBV. De geldende regelgeving is consequent toegepast in het “Perspectief Ruimtelijke Opgaven” (PRO), waar er onder andere wordt gerapporteerd over de projecten met een grondexploitatie, een voorbereidingskrediet of een uitvoeringsbudget.

Tevens is de “Wet op de vennootschapsbelasting 1969” vanaf start 2016 ook van toepassing op de gemeente voor zover deze een onderneming voert. Dit is het meest waarschijnlijk bij het grondbedrijf. Om vast te stellen of het grondbedrijf als een onderneming geldt wordt ieder jaar een toets uitgevoerd. Voor het boekjaar 2021 is op basis van het PRO Light 2022 geconcludeerd dat het Grondbedrijf niet als onderneming kan worden beschouwd en daarom niet vennootschapsbelastingplichtig is. De historische investeringen in het beheer van de Grondbank aangevuld met de lopende kredieten voor het Middengebied in combinatie met de verwachting van het openen van een negatieve grondexploitatie voor het Middengebied is onderdeel van de constatering dat het Grondbedrijf niet als onderneming kan worden beschouwd.





Financiële positie

Vanaf 2020 rapporteert de gemeente via het PRO, waarbij breder over het ruimtelijk domein wordt gerapporteerd. Hier maakt financiële informatie met betrekking tot ruimtelijke projecten onderdeel van uit. Zo heeft de gemeente beter inzicht in de grondcomplexen, kan zij tot breder afgewogen besluitvorming overgaan en beschikt de gemeenteraad over een nog beter sturingsinstrument.

In januari wordt het volgende PRO aangeboden aan de Raad. Hierin wordt onder andere de (financiële) voortgang van de grondcomplexen besproken, met een doorkijk naar het PRO 2023 dat gelijktijdig met de Jaarrekening 2022 zal worden aangeboden aan de Raad.

Grondexploitatie resultaten

Met het PRO Light 2022 heeft de gemeente de lopende grondexploitaties geactualiseerd. Daarbij zijn ook de parameters opnieuw bepaald. In onderstaande tabel zijn de verwachte resultaten weergegeven.

bedragen * € 1.000,-			
Naam	Einddatum	Endwaarde	Netto Contante Waarde
Esse Zoom Laag	31-12-2024	2.368	2.232
Bedrijvenpark Kleine Vink	31-12-2022	-1.452	-1.424
Nijverheidscentrum	31-12-2022	329	322
Kamerlingh Onnes (de Tweemaster)	31-12-2025	-456	-421
Zelling Onderneming	31-12-2024	-942	-888
Sportpark 't Lage	31-12-2024	1.739	1.606
Grondexploitatie Stevenstraat	31-12-2024	-315	-297
Jonge Veenen fase 3 en 4	31-12-2024	725	683
Swanla Verlaat	31-12-2026	-744	-673
Subtotaal grondexploitaties			1.141
Zevenhuizen Zuid (grondbank zonder transitie)	31-12-2024	908	855
Totaal actieve projecten			1.996

Verlies- en winstnemingen

De gemeente Zuidplas neemt verliezen op het moment dat deze zich voordoen bij de actualisatie van de grondcomplexen per 1 januari. Voor de grondexploitaties die met een verwacht tekort sluiten, heeft zij een voorziening negatieve grondexploitaties gevormd ter grootte van het voor gecalculeerde exploitatietekort op netto contante waarde. In de bovenstaande tabel is te zien dat er voorzieningen zijn getroffen voor Bedrijvenpark Kleine Vink, Kamerlingh Onnes (Tweemaster), Zelling Onderneming, Stevenstraat, Swanladriehoek – Van 't Verlaat.





Winstneming is verplicht, maar alleen mogelijk als voldoende zekerheid bestaat over de verwachte inkomsten en deze inkomsten groter zijn dan de resterende uitgaven. De notitie Grondbeleid in begroting en jaarstukken (2019) van de BBV-commissie beschrijft de bepaling van tussentijdse winstnemingen op basis van het voorzichtigheidsbeginsel en de PoC-methode (percentage of completion).

Reserves Grondbedrijf

De gemeente Zuidplas beschikt over 2 reserves met betrekking tot het grondbedrijf:

1. Reserve Grondexploitaties: deze reserve is ingesteld om de tekorten van negatieve grondexploitaties te dekken, strategische gronden en vastgoed af te waarderen indien de boekwaarde hoger is dan de verwachte marktwaarde, projectrisico's af te dekken en het uitvoeren van een strategisch verwervingsbeleid. De reserve wordt gevoed door voordelige saldi bij afsluiten van grondexploitaties, tussentijdse winstnemingen, verkoop van onroerende zaken uit de voorraad gronden en panden, incidentele grondverkoop, en indien nodig door bijdragen uit de Algemene Reserve.
2. Bestemmingsreserve Investeringsfonds PRO (BIP): Uit de BIP worden onder andere de voorbereidingskredieten gedekt en kosten voor het maken van gebiedsvisies. Daarnaast kunnen ten laste van deze reserve voorstellen worden gedaan voor bijdragen aan projecten die een ruimtelijke bijdrage leveren aan de gemeente. De BIP wordt gevuld door de Reserve Grondexploitaties en de ontvangen bijdragen voor bovenwijkse voorzieningen.

bedragen * € 1.000,-					
Jaar	2022	2023	2024	2025	2026
Stand reserve Grondexploitaties	20.515	20.551	22.352	23.167	23.152
Weerbaarheidsreserveringen	-17.545	-17.545	-17.545	-17.545	-17.545
Stand gecorrigeerd voor weerbaarheidsreserveringen	2.970	3.006	4.807	5.622	5.607

bedragen * € 1.000,-					
Jaar	2022	2023	2024	2025	2026
Reserve investeringsfonds PRO	3.173	3.535	3.613	5.284	5.284
waarvan reservering duurzaamheidsbijdrage	-500	0	0	0	0
Stand gecorrigeerd voor reserveringen	2.673	3.535	3.613	5.284	5.284

Grondvoorraad

De gemeentelijke grondvoorraad bestaat uit 2 delen: gronden in ontwikkeling (met grondexploitaties, de zogenaamde BIE), en de strategische gronden (MVA). Het grootste deel van de grondvoorraad (de BIE) zal binnen 4 jaar tot ontwikkeling zijn gekomen. Een deel van het MVA zal verkocht worden. Voor de overige gronden binnen het MVA wordt geen ontwikkeling op korte termijn verwacht.





Paragraaf 4: Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

In de openbare ruimte van onze gemeente vinden allerlei activiteiten plaats, zoals wonen, werken, sporten, ontmoeten en recreëren. Onze kapitaalgoederen faciliteren deze activiteiten. Denk hierbij aan onze wegen, speelplaatsen, de watergangen en ons groen. De gemeente heeft de taak deze kapitaalgoederen te onderhouden. De kwaliteit en het onderhoud van deze kapitaalgoederen is bepalend voor de (jaarlijkse) lasten. We geven in deze paragraaf inzicht in het onderhoud van onze kapitaalgoederen.

Beeldkwaliteitsniveau

Binnen de gemeente hebben we een onderscheid gemaakt tussen beeldkwaliteitsniveaus per functiegebied. In onderstaand tabel is weergegeven welke kwaliteit we vastgesteld hebben per gebied.

Gebied Onderdeel	Bedrijventerrein	Buitengebied	Woongebied	Centrum
Groen	C	C	B	B
Spelen	C	C	C	B
Wegen	C	C	C	B
Kunstwerken	C	C	C	B
Verlichting	C	C	C	B
Reiniging	C	C	B	B

Integraal beheerplan openbare ruimte

Voor de instandhouding van de kapitaalgoederen werkt de gemeente met beheerplannen welke zijn opgenomen in het Integraal Beheerplan Openbare Ruimte 2022 – 2025. Het IBOR-plan is een (financiële) vertaling van bestaande beleidsuitgangspunten op het gebied van wegen, groen, spelen, civiele kunstwerken, openbare verlichting, straatmeubilair en watergangen. De begraafplaatsen, de buitensportaccommodaties, het rioolbeheer en afval maken geen onderdeel uit van het IBOR-plan en zijn belegd in aparte beheer- en beleidsplannen. In het IBOR-plan hebben we – naast de eerdergenoemde kwaliteitsniveaus – vastgelegd welk areaal we hebben, hoe we dit beheren en onderhouden en welke financiële middelen we nodig hebben om onze kapitaalgoederen in stand te houden.

Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan

Gemeenten hebben een wettelijke plicht om over een geldig Gemeentelijk Rioleringsplan (vGRP) te beschikken. Met de invoering van de Omgevingswet vervalt deze verplichting. Wij hebben er voor gekozen om voor de periode 2021-2025 een vGRP op te stellen. Het vGRP beschrijft hoe we onze zorgplichten voor stedelijk afvalwater, hemelwater en grondwater invullen en maakt aan inwoners en bedrijven inzichtelijk wat zij op dit gebied van de gemeente kunnen verwachten. Ook bevordert het een goede beleidsafstemming tussen gemeente en waterschap en maakt het de besteding van de rioolheffing transparant. In het nieuwe stelsel van de Omgevingswet neemt de gemeente haar beleid voor stedelijk waterbeheer op in de omgevingsvisie.





In standhouden van onze kapitaalgoederen

Bij het in stand houden van de kapitaalgoederen maken we een onderscheid tussen jaarlijks onderhoud, groot onderhoud en vervangingsinvesteringen. De budgetten voor jaarlijks onderhoud zijn per jaar op een gelijkblijvend niveau opgenomen binnen de exploitatiebegroting van het programma. De exploitatielasten bestaan uit gelijkblijvende stortingen in voorzieningen om de fluctuatie van toekomstige uitgaven aan groot onderhoud gedurende een periode van 10 jaar op te kunnen vangen.

Deze paragraaf richt zich vooral op het groot onderhoud en vervangingsinvesteringen. Groot onderhoud vindt plaats om de levensduur van een kapitaalgoed te verlengen. Om het groot onderhoud zonder fluctuaties te bekostigen treffen we voorzieningen. Jaarlijks wordt een evenredig bedrag gestort in de voorzieningen vanuit de exploitatie. De uitgaven voor groot onderhoud in een bepaald jaar onttrekken we uit de voorzieningen. Als kapitaalgoederen aan het eind van de levensduur zijn, vindt een vervangingsinvestering plaats. De kosten van de vervangingsinvesteringen worden geactiveerd en afgeschreven met ingang van het jaar na realisatie op basis van de levensduur van het nieuwe kapitaalgoed. De investeringen geen onderdeel uitmaken van de geraamde lasten in het programma. De investeringen worden geactiveerd (balansmutatie), waardoor alleen de hieruit voortvloeiende kapitaallasten (rente + afschrijving) tot uitdrukking komen in de programmabegroting.

Beheerstrategie en data

We hebben de kapitaalgoederen in de openbare ruimte met leeftijd en technische staat in ons digitale beheersystemen vastgelegd. Voor het bepalen van de toekomstige opgave voor investeringen in de kapitaalgoederen (assets), vormen deze gegevens de basis voor besluitvorming. Vanuit de gestelde beheerstrategie volgt een uitvoeringsprogramma. Dit uitvoeringsprogramma is vertaald naar soort onderhoud, namelijk groot onderhoud, vervanging (ook wel herinrichting of reconstructie genoemd) en regulier onderhoud.

Beleidsplannen

In het IBOR-beheerplan worden de reeds vastgestelde beleidsuitgangspunten gehanteerd vanuit de volgende beleidsdocumenten;

- Bomenbeleidsplan
- Speelruimteplan
- Uitvoeringsplan Dorpsgroen
- Beheerplan watergangen en bermen
- Wegenbeheerplan
- Beheerplan Kunstwerken
- Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP)
- Programma Duurzaamheid 2019-2025
- Afwegingskader Programma Duurzaamheid en Klimaatadaptatie 2019-2025
- Structuurvisie 2030 van Zuidplas





Uitvoering van de plannen

In 2023 en verder ligt de focus op uitvoering van de onderhoudsplannen. In vergelijking met voorgaande jaren is de opgave met betrekking tot de inzet van personeel en middelen, ook als gevolg van nieuwe woningbouwprojecten, aanzienlijk. Gezien de ontwikkelopgave en de realisatie hiervan is er ieder jaar in meer of mindere mate areaaluitbreiding om de openbare ruimte van Zuidplas te onderhouden. Dit vergt een continue aanpassing van de benodigde budgetten.

Investerings 2023 – 2026

In 2023 en volgende jaren worden miljoenen euro's uitgegeven aan reconstructies van wegen, openbaar groen, vervanging van openbare verlichting, speeltoestellen en herinrichting van speelvoorzieningen, vervanging van riolering en investeringen van begraafplaatsen. De integrale werken zijn vertaald in het IBOR-programma. Hiernaast zijn er sectorale opgaven te benoemen zoals de in 2018/2019 gestarte vervanging (in vijf jaar) van de traditionele lampen bij de openbare verlichting door LED lampen. In onderstaande tabel staan de voorgenomen investeringen voor kapitaalgoederen, zoals opgenomen in het meerjareninvesteringsplan (MIP) 2023-2026.

Investerings 2023 - 2026					bedragen x € 1.000
Omschrijving	2023	2024	2025	2026	Totaal
Reconstructie wegen	8.455	10.569	7.142	12.860	
Civiele kunstwerken	717	487	383	360	
Openbare verlichting (inclusief LED)	248	427	397	255	
Tractie	0	37	459	84	
Speeltoestellen	188	160	177	177	
Reconstructie openbaar groen	2.956	4.222	2.862	4.212	
Vervanging / renovatie rioolssystemen	1.829	2.006	1.912	1.941	
Begraafplaatsen	0	0	0	0	
Totaal	14.393	17.908	13.332	19.889	65.522

In veel gevallen gaat het om (volledige) herinrichtingen, waarbij de gemeente ook aansluitende watergangen, speelobjecten en openbare verlichting vanuit een integrale benadering onder handen neemt. De te volgen strategie in deze grootschalige onderhoudsopgave is een wijkgerichte aanpak van zowel de bovengrondse als ondergrondse infrastructuur.

Uitgebreide participatie van bewoners en bedrijven zijn vast onderdeel van de uitvoering van de reconstructies. Deze vragen veel inspanningen op het gebied van communicatie en werkbegeleiding, maar levert ook veel waardering op van de burgers. De wijze van participatie stemmen we per project af op de mogelijkheden en de behoefte van onze participanten.



**Grootschalig onderhoud 2023**

Naast de geplande reconstructies voert de gemeente ook grootschalig onderhoud uit aan alle kapitaalgoederen. Inrichting en gebruik blijven in deze gevallen veelal ongewijzigd. Een paar voorbeelden van Groot Onderhoudswerkzaamheden zijn de herstraatwerkzaamheden van trottoirs en fietspaden, het vervangen van asfaltdeklagen, vervangen van (onderdelen) van bruggen en groot onderhoud aan viaducten.

Hieronder wordt het verloop van de voorzieningen voor groot onderhoud en de betreffende reserves weergegeven.

Verloop voorzieningen kapitaalgoederen				bedragen x € 1.000
Het verloop van de onderhoudsvoorzieningen is in lijn met de vastgestelde beheerplannen.				
	Beginstand 1 januari	Dotatie	Onttrekking	Eindstand 31 december
Wegen groot onderhoud	2	724	724	2
Onderhoud openbare verlichting	119	70	-	189
Onderhoud kunstwerken	60	341	281	120
Onderhoud gem. gebouwen	1.900	889	697	2.092
Onderhoud Riolering	10.138	-	596	9.542
Totaal	12.219	2.024	2.298	11.945

Verloop reserves kapitaalgoederen		<i>bedragen x € 1.000</i>		
Omschrijving	Beginstand 1 januari	Dotatie	Onttrekking	Eindstand 31 december
Eigen graven	160			160
Totaal	160	-	-	160



**Klein/ dagelijks onderhoud 2022**

Onder normale omstandigheden blijven de kosten voor klein onderhoud stabiel. Het betreft hier kort cyclisch onderhoud zoals grasmaaien, onkruidbeheersing, reparatie aan verlichting, straatwerk en civiele kunstwerken, schilderen etc. De weersinvloeden, maar ook het tijdig uitvoeren van groot onderhoud en reconstructies zijn afhankelijkheden met betrekking tot de kosten voor klein onderhoud in relatie tot het gewenste kwaliteitsbeeld. Met name voor het groenonderhoud is het belangrijk dat bijvoorbeeld slechte beplantingsvakken met weinig groeidichtheid worden vervangen, maar ook gazonherstel is essentieel om het gewenste kwaliteitsbeeld voor de gazons te blijven garanderen en hierdoor de kosten voor planmatig onderhoud stabiel te houden. Vanwege marktwerking en areaaluitbreiding zijn de benodigde exploitatiebudgetten herijkt in de Zomernota 2022. Deze effecten worden vertaald via de reguliere P&C-cyclus.

Klein / dagelijks onderhoud 2023 - 2026				bedragen x € 1.000	
Omschrijving	2023	2024	2025	2026	Totaal
Wegen	585	585	585	585	
Verkeer (waaronder VRI's)	160	160	160	160	
Openbaar groen	2.706	2.686	2.685	2.685	
Speelvoorzieningen	121	121	121	121	
Civiele kunstwerken	224	224	224	224	
Openbare verlichting	228	224	224	224	
Riolering	1.321	1.321	1.321	1.321	
Totaal	5.345	5.322	5.321	5.321	21.309





Paragraaf 5: Bedrijfsvoering

Inleiding

In deze paragraaf geven wij inzicht in belangrijke ontwikkelingen op het gebied van de gemeentelijke bedrijfsvoering. Het gaat daarbij om bedrijfsprocessen die nodig zijn om de doelstellingen uit de programma's te realiseren. Bedrijfsvoering raakt daarmee de hele organisatie.

Wettelijk kader

De Gemeentewet en het BBV vormen de grondslag voor deze paragraaf.

Organisatieontwikkeling

We zijn sinds medio 2021 het concernplan Zuidplas Groeit! aan het implementeren in de gemeentelijke organisatie. We werken hier integraal in stappen en verschillende fases aan en voeren we regie op de vier veranderopgaven uit het concernplan, namelijk:

- 1) opgavegestuurd
- 2) zelforganiserend
- 3) slagvaardig
- 4) wendbaar

Periodiek evalueren we de veranderingen, of de geplande acties zijn uitgevoerd en wat de volgende stap zal zijn. Medio 2022 hebben we de wijze van veranderen en de organisatieontwikkeling geëvalueerd. Hierin zijn ook de maatschappelijke en politieke ontwikkelingen meegenomen. Uit de evaluatie zijn een aantal zaken gekomen die resulteren in een andere veranderkundige aanpak en strategie. Een van de uitkomsten is dat we de organisatieontwikkeling nog meer van binnenuit gaan organiseren. Dit hebben we o.a. gerealiseerd door de participatie en het ambassadeurschap bij veel verschillende collega's te beleggen en de transitimanagersrol bij de organisatieadviseur binnen HR. De evaluatie zal apart worden gedeeld met de raad.

Opgavegestuurd werken

Om als één geheel invulling te geven aan het realiseren van de bestuurlijke en maatschappelijke opgaven van de gemeente Zuidplas wordt opgavegestuurd werken verder ingericht en geïmplementeerd. Door integraal samen te werken vanuit een duidelijke koers, met heldere doelen en haalbare opdrachten, is het effect van de voortgang en het maatschappelijke rendement van onze opgaven zichtbaar en meetbaarder. Naast het werken vanuit de bedoeling en het investeren in het samenspel tussen bestuurlijke en ambtelijke opdrachtgevers en opdrachtnemers, wordt in 2023 onder andere ook een doorontwikkeling van een aantal bestaande instrumentaria en diverse vormen van sturing van opgaven zoals portfoliomanagement, programmamanagement en projectmanagement verder uitgewerkt en geïmplementeerd.

Leiderschapsontwikkeling

Met het concernplan leggen we de verantwoordelijkheden zo dicht mogelijk bij de uitvoering en geven we ruimte aan zelforganisatie met meer ruimte voor initiatieven op basis van eigen professionaliteit en omgevingsbewustzijn van onze professionals. Dit vraagt om een andere stijl van leidinggeven. Van een inhoudelijke leidinggevende rol naar een meer coachende rol richting medewerkers en tegelijkertijd een meer strategisch adviserende rol richting directieteam en college. In 2023 loopt het gestarte leiderschapstraject voor directie en clustermanagers door. Er wordt ook gewerkt aan (persoonlijk) leiderschap in de





totale organisatie. In het komende jaar wordt de A3 als methodiek weer gebruikt in de organisatie. De A3 methodiek helpt ons om de organisatiedoelen te vertalen naar clusterdoelen en individuele doelen en resultaten.

Teamontwikkeling

In 2023 wordt de samenwerking met de ambassadeurs binnen de organisatie geïntensiveerd. Dit zijn collega's die naast hun functie participeren in het implementatieteam of in een klankboardgroep waarin ze worden gevoed en bevraagd over de organisatieontwikkeling, de verschillende instrumentaria en de veranderstrategie. Daarnaast zal de focus liggen om binnen alle teams actief aan de slag te gaan met drijfveren en gedrag, gebruik makende van de Real Drives. Vanuit HR zijn hiervoor collega's opgeleid en zij begeleiden collega's, teams en clusters hiermee.

Zuidplasacademie

De Zuidplasacademie faciliteert en stimuleert de ontwikkeling van medewerkers. Het is een toegankelijk centraal platform voor alle medewerkers van de gemeente Zuidplas, waar het onboardingprogramma gevolgd wordt en er mogelijkheden zijn tot klassikale en onlinetrainingen, e-learningen en quick-learningen. Het trainingsprogramma is voortdurend in ontwikkeling en is toegespitst op de ontwikkelingen in relatie met het concernplan. De komende jaren staan in het teken van het verder professionaliseren van de Zuidplasacademie naar een ontwikkelhuis. Zo wordt er aandacht geschonken aan het nog meer delen van elkaars kennis en vaardigheden en worden medewerkers gestimuleerd om zich verder te ontwikkelen door trainingen aan te bieden op het gebied van persoonlijk leiderschap.

Zuidplas als werkgever op de kaart

Door de krapte op de arbeidsmarkt is de focus volledig komen te liggen op werving & selectie. De verwachting is dat hier komend jaar weer grotendeels de nadruk op komt te liggen. Door hier extra capaciteit aan toe te voegen kunnen er in 2023 ook stappen gemaakt worden op arbeidsmarkt communicatie. Hieronder valt het verder laden van 'Zuidplas, de gemeente die je laat groeien!', ons werkgeversimago. Het contacten leggen met vervolg-onderwijsinstellingen zodat Zuidplas daar al op de kaart staat, het opzetten van een referral en het verder inzetten op het actief benaderen van potentiële kandidaten. Hiermee beogen we de instroom van nieuwe kandidaten te vergroten en verder te bouwen aan een toekomstbestendige organisatie.

Functiehuis en functieloongebouw

Zuidplas wil per 1 januari 2024 een nieuw functiehuis en een functieloongebouw implementeren, zodat functies aansluiten bij de huidige veranderingen als gevolg van het concernplan, het loongebouw aansluit bij de inwonersklasse van de gemeente en Zuidplas zo beter kan concurreren op de arbeidsmarkt. In 2023 wordt daarom gewerkt aan de omzetting van het huidige functieboek naar HR21, het gemeente brede functiehuis. HR21 is vergelijkbaar in gemeenteland (ruim 200 gemeenten hebben dit al geïmplementeerd), het is onderhoudsvriendelijk, het is toekomstbestendig en het biedt de mogelijkheid om loopbaanpaden in te voeren.

Zoals eerder aangekondigd is de inschatting dat vooral de functies in de hogere schalen, mogelijk niet juist zijn ingeschaald in relatie tot de inwonersklasse. De functies in de lagere schalen zijn naar verwachting grotendeels wel correct ingeschaald. Er wordt rekening gehouden met een scenario waarbij 15% van de functies een hogere waardering krijgen. De financiële impact wordt in 2023 in beeld gebracht en hand daarvan wordt de begroting bijgesteld. Daar waar dit noodzakelijk is (functies waar een vergaand verschil is tussen de praktijk en theorie) worden functies tussentijds juist ingepast en waar nodig ook financieel gecompenseerd.





Arbodienst

In 2023 gaat de samenwerking van start tussen Zuidplas en een nieuwe arbodienst. Deze arbodienst zal net als de voorgaande de verzuimbegeleiding verzorgen van de medewerkers van Zuidplas. Door de groei van de gemeente zal er een uitbreiding van de werkzaamheden van de arbodienstverlening plaatsvinden. Dit gaat zowel over extra inzet van de bedrijfsarts als de administratieve dienstverlening.

Aanbesteding personeels- en salarissysteem

In 2023 vindt de Europese aanbesteding van het personeels- en salarissysteem plaats voor Zuidplas. Dit zal een groot aandeel zijn in het werkpakket van HR komend jaar en ook incidentele financiële impact voor de implementatiefase van het in 2023 gekozen systeem.

Inkopen en aanbesteding

In 2023 wordt dossiervorming beter vastgelegd. Dit doen wij door het verder vormgeven aan contractbeheer en contractmanagement. Hierdoor wordt de rechtmatigheid beter geborgd en doelmatigheid beter benut. Het inkoopplan zorgt er ook voor dat er meer toegevoegde waarde geleverd wordt zoals bij Social Return on Investment (SROI) bij aanbestedingen. Ook zal een bijdrage geleverd worden aan de waarden zoals van toepassing bij het Manifest Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven en Inkopen 2022-2025.

Verder wordt bij aanbestedingen ingezet op kwaliteit en het stimuleren van de lokale economie. Beleidsmatig en instrumenteel is de organisatie in staat doelmatig en rechtmatig in te kopen. De toenemende omvang en complexiteit van inkoop- en aanbestedingstrajecten (ook onder de EU-aanbestedingsgrens) vragen om een professionele inkoop.

Facilitair/ huisvesting

Een goede balans tussen thuiswerken en in het gemeentehuis blijft een belangrijk uitgangspunt. Met het vervallen van Covid-19 maatregelen, wordt er weer meer gebruik gemaakt van de faciliteiten in het gemeentehuis. Het accent van de functie van het gemeentehuis verschuift steeds meer naar 'samenwerken' en 'ontmoeten'. Het plaats onafhankelijk werken wordt verder gefaciliteerd, door onder andere te zorgen voor de juiste apparatuur waarmee de medewerkers ook buiten het gemeentehuis hun werk goed uit kunnen voeren. De inrichting van het gemeentehuis wordt ook nog verder aangepast met meer voorzieningen voor (digitaal) samenwerken. Er wordt het komend jaar ook aangesloten op GOVroam. Hiermee zorgen we voor een wiftoegang (GOVroam) in het gemeentehuis waarmee de medewerkers ook op andere overheidslocaties die aangesloten zijn op GOVroam via een veilige verbinding kunnen werken

Informatievoorziening

Informatie is van onschatbare waarde voor de gemeente. De komende jaren willen we doorgroeien naar een **flexibele, veilige en beheersbare** informatiehuishouding. De informatiebehoefte van inwoners, bedrijven, ketenpartners en onze medewerkers verandert continu. Maatschappelijke-, technologische-, wettelijke- en organisatorische ontwikkelingen volgen elkaar in rap tempo op. Komende jaren neemt de snelheid en complexiteit van deze ontwikkelingen alleen maar verder toe. Deze ontwikkelingen hebben grote impact op de informatievoorziening van gemeente Zuidplas. Het op orde hebben en houden van onze informatievoorziening is van strategisch belang. Daarnaast is een goede informatiehuishouding noodzakelijk om op een doelmatige en rechtmatige wijze invulling te geven aan de passieve en actieve openbaarmaking onder de Wet open overheid.





Mede om die reden starten we in 2022 met het opstellen van strategisch informatiebeleid en kijken we vooruit naar de periode **2023 – 2026**. De ambities, doelen en uitgangspunten op strategisch niveau staan hierin centraal samen met de impact van deze ontwikkelingen op de informatievoorziening. Het komend jaar blijft de focus ook liggen op de doorontwikkeling van datagestuurde werken.

Informatiebeveiliging

Het belang van een goede en op risico's gebaseerde informatiebeveiliging zal niemand meer ontgaan. Zeker met in het achterhoofd recente hacks met grote financiële gevolgen bij o.a. de gemeenten Hof van Holland en Buren. Zuidplas zet in op zowel aanvullende technische maatregelen als ook bewustwording bij medewerkers en bestuurders. De Baseline Informatieveiligheid Overheid (BIO) is hierbij leidend.

Rechtmatigheidsverantwoording

Het wetsvoorstel "Versterking decentrale rekenkamers" is op 31 mei jl. aangenomen door de Tweede Kamer. De invoering van de rechtmatigheidsverantwoording is ook een onderdeel van dit voorstel. De behandeling van de Eerste Kamer is naar verwachting nog in dit jaar. Wanneer de wetwijziging dit jaar daadwerkelijk van kracht wordt betekent dit dat het college voor het eerst over verslagjaar 2023 verantwoording aflegt over de (financiële) rechtmatigheid. De jaarrekening voor het verslagjaar 2023 wordt in het kalenderjaar 2024 vastgesteld.

Dat het college straks een integrale verantwoording aflegt over het gevoerde beleid is een logische en mooie opstap naar een verdere beheersing van onze processen waarmee we zichtbaar maken dat we de juiste dingen doen en de dingen juist doen.

Afgelopen jaar heeft het projectteam in nauwe samenwerking met de externe accountant, een externe adviseur en andere gemeenten voorbereidingen getroffen om vorm en inhoud te geven aan de invoering en onderbouwing van de rechtmatigheidsverantwoording. In 2023 wordt hier verder vervolg aan gegeven waarbij het doel is dat het college over verslagjaar 2023, indien de wetwijziging van kracht is, zelfstandig een rechtmatigheidsverantwoording kan afgeven zodanig dat hetgeen wat uitgevoerd is zichtbaar aan de financiële rechtmatigheid voldoet.

Risicomanagement

In 2022 wordt net zoals in andere jaren tweemaal een integrale risicoanalyse uitgevoerd gekoppeld aan de programmabegroting en de jaarstukken. Hierin wordt inzichtelijk gemaakt welke risico's de gemeente Zuidplas loopt en hoe zich dat financieel vertaalt. Op dit moment wordt de nota risicomanagement herzien, in het vierde kwartaal wordt deze aangeboden aan de raad. Hierin is de basis vastgelegd hoe de gemeente Zuidplas omgaat met risicomanagement. Deze nota biedt de ruimte om op een aantal vlakken verdere inkleuring te geven.





Paragraaf 6: Openbaarheid

In de considerans van de Wet open overheid is het motief voor vaststelling van de wet als volgt geformuleerd:

- de toegang tot overheidsinformatie voor iedereen vergroten,
- de actieve openbaarmaking bevorderen,
- bestuurlijke transparantie tot norm verheffen,
- de regels voor openheid en openbaarheid actualiseren en deze zoveel mogelijk in de wet opnemen zodat openbaarheid een recht wordt van de burger en een plicht van de overheid.

De Woo heeft dus tot doel een transparante overheid te bevorderen. Een belangrijke voorwaarde daarvoor is dat de informatiehuishouding van de overheid op orde is. Voor gemeenten gelden de volgende verplichtingen uit de Woo die per 1 mei 2022 direct in werking zijn getreden:

- Een of meer contactperso(n)en(en) aanwijzen om vragen van inwoners te beantwoorden.
- De bepalingen omtrent openbaarmaking op verzoek: voortaan moeten onder meer ook documenten met persoonlijke beleidsopvattingen van ambtenaren in geanonimiseerde vorm betrokken worden. Ook moet een Wob-verzoek elektronisch kunnen worden ingediend.
- Maatregelen treffen om de duurzame toegankelijkheid van digitale documenten te borgen als randvoorwaarde om uitvoering te geven aan openbaarheid.
- De inspanningsverplichting om informatie over beleid actief openbaar te maken (art. 3.1 Woo).

Actieve openbaarmaking

Naast de algemene inspanningsverplichting die volgt uit artikel 3.1 van de Woo, stelt de Woo de actieve openbaarmaking van een aantal categorieën documenten op termijn verplicht.

De verplichtingen uit de Woo om documenten behorende tot 11 informatiecategorieën binnen 14 dagen actief openbaar te maken via de landelijke voorziening PLOOI, zijn niet per 1 mei 2022 in werking getreden. PLOOI is momenteel niet gereed en overheden kunnen dit dus niet gebruiken om documenten te publiceren. De komende jaren zal de actieve openbaarmakingsplicht gefaseerd in werking treden. Vooruitlopend op deze wettelijke verplichting geven we inhoud aan de actieve openbaarmaking door beschikbare publieke informatie zo veel mogelijk te ontsluiten via de gemeentelijke website.

Passieve openbaarmaking

Naast de actieve openbaarmakingsplicht kent de Woo evenals de Wob een regime voor passieve openbaarmaking. Ook in 2023 zullen verzoeken om openbaarmaking afgehandeld worden aan de hand van het toepasselijke wettelijke kader en de absolute en relatieve uitzonderingsgronden.

De aanbevelingen van de Rekenkamercommissie naar aanleiding van het NVRD Doe-Mee onderzoek 2021 naar de uitvoering van de Wob, worden daarbij ter harte genomen.

Bovendien is in 2022 ter beantwoording van vragen over de beschikbaarheid van publieke informatie een contactpersoon aangewezen.



*Implementatie Woo en aanverwante wetten*

De gemeente Zuidplas zal in 2023 werken aan een programma om de Wet open overheid verder te implementeren. Daarbij wordt een relatie gelegd met andere wetten die gevolgen hebben voor de (digitale) toegankelijkheid en openbaarheid van de gemeente, waaronder de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer, de Wet elektronische publicaties en de Wet digitale overheid.

Met name de invoering van de Woo, een wet met langere doorlooptijd (de Memorie van Toelichting noemt een mogelijke termijn van 8 jaar) stelt hoge eisen aan de inrichting van de informatiehuishouding, archivering, en bewustwording van de organisatie. Invoering van deze wet hangt samen met de andere wet- en regelgeving op het gebied van publiceren van informatie en de toegankelijkheid van deze informatie.

Er zijn beleidsmatige keuzes nodig, bijvoorbeeld over het ambitieniveau en het gewenste tempo van openbaarmaking, voor zover dit niet is bepaald in de Woo. Een cultuuromslag is nodig, waarbij vanaf het moment van opstellen van documenten al wordt nagedacht over het (pro)actief openbaar maken, in plaats van openbaar maken achteraf. Informatie die openbaar is, moet direct bereikbaar en toegankelijk zijn voor iedereen. Openbaar maken van stukken moet veelal gebeuren binnen veertien dagen nadat het besluit is genomen. Onderzocht moet worden of de huidige applicaties geschikt zijn om aan de verplichtingen vanuit o.a. de Woo te voldoen.

In verschillende deelprojecten worden vanaf 2023 alle werkzaamheden uitgevoerd die noodzakelijk zijn om te voldoen aan de wettelijke verplichtingen. De wettelijke verplichting is daarbij de ondergrens. Het college bepaalt zo nodig in samenspraak met de raad een hoger ambitieniveau.

Middelen

In de meicirculaire van 2021 zijn door het Rijk middelen toegezegd. Het gaat om de volgende bedragen:

I/S	2022	2023	2024	2025
S	-100.000	-100.000	-100.000	-100.000
I	-24.000	-38.000	-53.000	-68.000

Dit geld is gereserveerd (R21.000069/ Z21.001564) en kan worden ingezet om de komende jaren invulling te geven aan de implementatie van de Woo en de aanverwante wetten.





Paragraaf 7: Financiering

Inleiding

Het doel van deze Paragraaf is het informeren van de gemeenteraad over het treasury beleid en de beheersing van financieringsrisico's. *Treasury* is het besturen en beheersen van de financiële posities en de risico's die hieraan zijn verbonden. Het gaat hierbij om financiering van het beleid, tegen zo gunstig mogelijke voorwaarden. De gemeente Zuidplas is hierbij gebonden aan de kaders van de Wet Financiering Decentrale Overheden (Wet Fido). Het doel van deze wet is onder andere om de inrichting en uitvoering van de treasury functie (financieringsactiviteiten) van de gemeente op een verantwoorde en professionele wijze te regelen. De treasury functie ondersteunt daarmee de uitvoering van de programma's.

Treasury beleid en -beheer

De gemeente Zuidplas voert een risicomijdend treasury beleid vanuit haar publiekrechtelijke taak om maatschappelijke kapitaal te beheren. Binnen dit risicomijdende beleid streeft de gemeente naar een zo hoog mogelijk rendement op het belegde vermogen en zo laag mogelijke kosten van leningen. Dit alles binnen duidelijk geformuleerde randvoorwaarden, die risico's moeten beperken. De gemeente legt de uitgangspunten en bevoegdheden van het treasury beheer vast in het Treasury statuut. De gemeenteraad stelt het Treasury statuut vast.

Belangrijke elementen uit het Treasury statuut:

- Het aangaan of verstrekken van leningen is alleen toegestaan voor de uitoefening van de publieke taak. Dit geldt ook voor het verlenen van garanties;
- Voor uitzettingen geldt het voorzichtigheidsbeginsel. Er worden geen overmatige risico's genomen. Financiële instellingen moeten ten minste een AA-rating hebben;
- Het gebruik van derivaten is niet toegestaan.

Het beheersen van de risico's als uitgangspunt van de Wet FIDO uit zich verder concreet in de kasgeldlimiet en de renterisiconorm. Hieronder komen beide onderwerpen nog aan bod.





Gemeentefinanciering

De financieringsbehoefte van de gemeente hangt af van ontwikkelingen in de exploitatie en de balans. De onderstaande tabel geeft de berekening van de financieringsbehoefte weer. Deze bevat een indicatie van de mate waarin Zuidplas de gemeentelijke bezittingen (vaste activa en bouwgrond) financiert met langlopende financieringsmiddelen.

De financieringsbehoefte wordt bepaald door de geprognosticeerde financiering ten behoeve van investeringen in materieel, aankopen van gronden en gebouwen en uitvoering van projecten, waaronder grondexploitaties. De beschikbare financieringsmiddelen zijn de interne financieringsmiddelen, reserves, voorzieningen en de reeds aangetrokken langlopende geldleningen. Hieronder staat de verwachte financieringsbehoefte weergegeven.

Financieringsbehoefte	bedragen x € 1 mln				
	2022	2023	2024	2025	2026
Totaal activa	262	281	284	288	296
Langlopende geldleningen o/g (huidig)	99	97	90	78	61
Eigen vermogen	58	57	60	63	56
Voorzieningen	21	20	20	20	20
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of korter	41	41	41	41	41
Totaal financieringsmiddelen	219	215	211	201	177
Financieringsbehoefte	43	66	74	87	119
Financieringsbehoefte per jaar	43	23	8	13	32

De berekening van de financieringsbehoefte van Zuidplas is een momentopname. De gemeente gaat uit van de volledige realisatie van alle investeringen – inclusief het MIP – en een inschatting van de boekwaarde van de voorraad bouwgrondexploitaties (totale omvang activa). De financieringsbehoefte is berekend op basis van de geprognosticeerde balans uit bijlage 3 van deze begroting. De cijfers van de stand van de Zomernota 2022 voor het jaar 2022 en de stand van de primitieve Begroting 2023 voor het jaar 2023 en verder. Het lijkt erop dat de financieringsbehoefte van 2023 uiteindelijk lager uit zal komen dan 43 miljoen omdat in de Najaarsnota 2022 een bijstelling van de investeringskredieten zit.

Voor de volledigheid wordt opgemerkt dat deze financieringsbehoefte geen gegevens bevat voor het Middengebied. Vanwege de ontwikkeling van het Vijfde Dorp is het plan om gronden over te kopen van de Grondbank. Dit zal in de toekomst een toename van de financieringsbehoefte betekenen.

Door de financieringsbehoefte zullen wij naar verwachting geld op de markt aan moeten trekken. Hierdoor zal ook de schuldquote stijgen, naar verwachting tot boven 130%, de categorie die de provincie als meest risicovol beschouwt. Dit is toegelicht in de paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing. Het college komt op termijn met voorstellen om hier mee om te gaan.





Geldleningen

De gemeente Zuidplas financiert haar uitgaven onder andere door middel van het aantrekken van langlopende geldleningen. Naast financiering met langlopende geldleningen maakt zij ook gebruik van kasgeldleningen. Dit zijn de leningen met een looptijd van maximaal één jaar.

De Wet FIDO geeft voorwaarden aan waaronder een gemeente kortlopend geld mag aantrekken. De kortlopende geldleningen die Zuidplas opneemt, mogen de kasgeldlimiet (8,5% van het begrotingstotaal) niet langer dan twee achtereenvolgende kwartalen overschrijden. Duurt de overschrijding langer, dan moet de gemeente een oplossing zoeken om weer binnen de kasgeldlimiet te komen. Meestal is die oplossing het afsluiten van een langlopende geldlening.

Risicobeheer

De renterisiconorm houdt in dat de jaarlijks verplichte aflossingen en renteherzieningen voor gemeenten niet méér mogen bedragen dan 20% van het begrotingstotaal. Dat heeft als doel om het renterisico bij herfinanciering te beheersen. De renterisiconorm benadrukt vooral het belang van een goede spreiding van de leningenportefeuille en de renterisico's. De norm is een benadering hiervoor.

Uit het volgende overzicht blijkt dat Zuidplas in de periode 2023-2026 ruimschoots onder de renterisiconorm blijft.

Renterisico vaste schuld	bedragen x € 1.000			
	2023	2024	2025	2026
1 Renteherziening vaste schuld o/g	nvt	nvt	nvt	nvt
2 Aflossingen	2.111	7.115	12.118	16.845
3 Renterisico (1+2)	2.111	7.115	12.118	16.845
4 Renterisiconorm	26.685	24.887	23.968	23.366
5a Ruimte onder renterisiconorm (4>3)	24.574	17.772	11.850	6.521
5b Overschrijding risiconorm (3>4)	-	-	-	-
Overschrijding?	Nee	Nee	Nee	Nee
Berekening Renterisiconorm				
4a Begrotingstotaal (lasten)	133.426	124.437	119.838	116.832
4b Vastgesteld percentage	20%	20%	20%	20%
4 Renterisiconorm (4a x 4b / 100)	26.685	24.887	23.968	23.366

Koersrisico

De Wet FIDO staat uitzettingen in de vorm van aandelen niet toe, met uitzondering van deelnemingen in ondernemingen voor de publieke taak. Dit beperkt koersrisico's. De gemeente neemt deel in Alliander, NV Oasen, Dunea, Cyclus NV en NV Bank Nederlandse Gemeenten.





Kasgeldlimiet

De liquiditeitspositie is de mate waarin de gemeente op korte termijn aan de opeisbare verplichtingen kan voldoen. Voor het bepalen van deze positie is de kasgeldlimiet belangrijk. Deze limiet houdt in dat de totale omvang van de vlottende schuld maximaal 8,5% van de lastenkant van de gemeentebegroting mag zijn.

De gemeente mag haar activiteiten niet onbeperkt met leningen met een looptijd korter dan 1 jaar financieren. De reden hiervan is dat voor deze korte financiering geldt dat het renterisico aanzienlijk kan zijn aangezien fluctuaties in de rente bij korte financiering direct een relatief grote impact kunnen hebben op de rentelasten. In de wet Fido is hiervoor de kasgeldlimiet opgenomen, waarmee een maximum wordt gesteld aan de netto kortlopende schuld. Het komende jaar vult de gemeente Zuidplas haar financieringsbehoefte zoveel mogelijk in met kortlopende financieringsmiddelen vanwege de lage rente. Op die manier realiseert de gemeente een aanzienlijke besparing op rentelasten.

De kasgeldlimiet van de gemeente Zuidplas bedraagt in 2023:

Berekening Kasgeldlimiet	bedragen x € 1.000
Begrotingstotaal (lasten 2023)	133.426
Kasgeldlimiet (=8,5% x begrotingstotaal)	11.341

Schatkistbankieren

Decentrale overheden zijn verplicht om hun overtollige middelen aan te houden bij 's Rijks schatkist. Hiervoor is een rekening-courantovereenkomst tussen de Staat en de decentrale overheid afgesloten. Schatkistbankieren is uitsluitend bedoeld voor medeoverheden met overtollige liquide middelen. Zodra deze situatie ook op Zuidplas van toepassing is, gaat de gemeente over op deze vorm van bankieren.

Verder met Renteschema

De BBV stimuleert een eenduidige handelwijze met betrekking tot rente (harmonisering) en het eenduidig inzichtelijk maken van de wijze waarop de gemeenten met rente zijn omgegaan (transparantie). Daarbij is het uitgangspunt dat zoveel mogelijk wordt uitgegaan van de (verwachte) werkelijke rentelasten.

Vanaf begrotingsjaar 2017 wordt geen rente meer toegerekend aan het eigen vermogen. Tevens is de toerekening van rente aan de kapitaallastenreserve afgeschaft. De rentekosten worden aan de desbetreffende taakvelden en Programma's toegerekend met behulp van een (rente)omslag.

In de Notitie grondbeleid in de begroting en jaarstukken (2019) zijn spelregels opgenomen hoe de rente aan de grondexploitaties toegerekend moet worden. Hierin is bepaald dat deze gebaseerd moet zijn op de daadwerkelijk te betalen rente over het vreemd vermogen. Het over het vreemd vermogen te hanteren rentepercentage is gelijk aan het gewogen gemiddelde rentepercentage van de bestaande leningenportefeuille van de gemeente, naar verhouding vreemd vermogen/totaal vermogen.

De rente (grondexploitaties) wordt toegerekend aan de boekwaarde per 1 januari. Dit wordt per grondexploitatiecomplex berekend.





In deze paragraaf wordt inzicht gegeven in de wijze waarop rente aan investeringen, grondexploitaties en taakvelden wordt toegerekend. Dat inzicht wordt gegeven in onderstaand renteschema.

Renteschema	bedragen * € 1.000,-			
	2023	2024	2025	2026
Externe rentelasten over lange financiering	3.256	3.648	3.741	4.009
Externe rentelasten over korte financiering	0	0	0	0
Externe rentebaten	53	37	20	20
Totaal door te rekenen externe rente	3.310	3.685	3.760	4.029
De rente die aan de grondexploitaties moet worden doorberekend	186	68	33	0
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente	3.124	3.617	3.727	4.029
Rente over eigen vermogen	0	0	0	0
Rente over voorzieningen	0	0	0	0
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente	3.124	3.617	3.727	4.029
De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	2.896	3.353	3.465	3.695
Renteresultaat op het taakveld treasury	228	264	262	334
Resultaat op taakveld treasury	7,3%	7,3%	7,0%	8,3%
Binnen marge van 25% afwijking	JA	JA	JA	JA
Boekwaarde integraal gefinancierde vaste activa per 1/1	229.552	239.524	244.829	256.259
Boekwaarde grondexploitatie per 1/1	13.875	5.599	2.800	-
Renteomslag	1,30%	1,40%	1,40%	1,40%

Het saldo van rentelasten en rentebaten bedraagt in 2023 naar verwachting € 3,310 miljoen. Deze rente moet worden verdeeld over taakvelden en grondexploitaties. Allereerst wordt bepaald welke rente toegerekend kan worden aan de grondexploitaties. Dit gebeurt aan de hand van het gewogen gemiddelde rentepercentage van de bestaande leningenportefeuille, naar verhouding vreemd vermogen/totaal vermogen. Voor het begrotingsjaar 2023 is een percentage van 1,30% berekend. Aan de taakvelden (programma's) wordt € 2,896 miljoen toegerekend tegen een renteomslag van 1,30%. Er resulteert een saldo op het taakveld treasury van €0,228 miljoen ofwel 7,3%. Dit is ruim binnen de marge van 25%, die het BBV voorschrijft. Hoewel op basis van de meerjarenbalans blijkt dat de renteomslag vanaf 2024 zou stijgen naar 1,4%, houden wij het percentage van 1,3% stabiel voor alle jaren van de meerjarenbegroting 2023 t/m 2026. Bij de Begroting 2024 volgt een nieuwe beoordeling.





Paragraaf 8: Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

De paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing geen inzicht in welke risico's er op dit moment zichtbaar zijn en in welke mate de gemeente in staat is om deze risico's op te kunnen vangen.

Ontwikkelingen

Rentestijging, inflatie, schaarste, uitstel van levering en stijgende energiekosten. Onderwerpen waar we allemaal mee te maken hebben of krijgen en dat geldt ook voor de gemeente. Zowel de reguliere budgetten als de investeringen staan hierdoor onder druk. Naast het financiële aspect komt op sommige gebieden ook de realisatie van doelen en ambities onder druk te staan. Hierover wordt u in de P&C-cyclus geïnformeerd.

Het onderdeel inflatie maakt onderdeel uit van deze risico-inventarisatie. Gezien de hoge inflatie van dit moment is het aannemelijk dat er op meerdere budgetten een tekort ontstaat in 2023. Welke dat precies zijn weten we echter niet. U ziet inflatie terugkomen binnen de top 5 belangrijkste risico's van de gemeente.

Risico inzake handhavingszaak

In een handhavingszaak met bestuurlijke dwang loopt de gemeente het risico dat er kosten gemaakt moeten worden wanneer de eigenaar zelf geen actie onderneemt of kan ondernemen. Dat wordt pas duidelijk, nadat de redelijke termijn voor handelen van 4 maanden verstreken is. Indien de eigenaar in deze periode aangeeft de kosten niet te kunnen financieren zal het risico financieel vertaald en opgenomen worden in de risicoanalyse behorende bij de Jaarstukken 2022 (zomer 2023).

Volkshuisvesting (Vestia)

De overnamedeal van het Vestiabezit is rond. Najaar 2022 wordt 2/3 van het bezit overgedragen aan Woonpartners Midden-Holland en Woonbron (elk 1/3). Vestia blijft actief in Zuidplas met 1/3 van het bezit. Vanaf 1 januari 2023 houdt Vestia op te bestaan en zal worden opgesplitst in drie nieuwe corporaties. Het bezit in Zuidplas wordt ondergebracht bij de nieuwe corporatie Stedelink. De gemeente heeft geen financiële bijdrage geleverd aan de overname van het Vestia bezit. Niet direct en ook niet indirect. De splitsing van Vestia en de herverdeling van oude leningen over de drie nieuwe entiteiten (naar rato van het herverdeelde bezit) heeft wel gevolgen voor de achtervangpositie van Zuidplas. Hoe die verandering eruit komt te zien (inclusief bestuurlijke besluitvorming daarover) is onderwerp van nadere gesprekken met Vestia en de gemeenten Zuidplas, Delft en Zoetermeer.

De gemeente blijft in gesprek met de corporaties over o.a. verduurzaming van het bezit, het verbeteren van de onderhoudstoestand en de verkoop van sociale huurwoningen. Dat zal gaan via de cyclus van de prestatieafspraken.





Hoe werkt het?

De gemeente Zuidplas wil risico's inzichtelijk, becijferd en beheersbaar houden. Om te zorgen dat de risico's in een verantwoorde verhouding staan tot de vermogenspositie van onze gemeente, is het van belang hierin inzicht te krijgen en te behouden. Pas dan zijn wij in staat om op verantwoorde wijze besluiten te nemen. Voor het verkrijgen en behouden van dit inzicht actualiseert de gemeente haar risico-inventarisatie tweemaal per jaar. Bij de programmabegroting en bij de jaarstukken. De gemeente gebruikt de uitkomst van de risico-inventarisatie voor het vaststellen van de vereiste weerstandscapaciteit en vergelijkt deze uitkomst met de daadwerkelijk beschikbare weerstandscapaciteit. Deze is het geheel van middelen en mogelijkheden om onvoorziene gebeurtenissen op te vangen.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen bestaat uit twee belangrijke onderdelen, te weten de risico's en de weerstandscapaciteit. De beschikbare weerstandscapaciteit is het geheel van middelen en mogelijkheden om onvoorziene gebeurtenissen op te vangen. De belangrijkste bron voor beschikbare weerstandscapaciteit is daarmee de algemene reserve. Het weerstandsvermogen is de mate waarin de gemeente in staat is middelen vrij te maken om substantiële tegenvallers op te vangen, zonder dat dit gevolgen heeft voor het bestaande beleid. Het gaat dus om de robuustheid van de begroting. Een sluitende begroting zonder weerstandsvermogen betekent dat iedere tegenvaller een probleem oplevert. In dat geval staan de programma's en daarmee het beleid van de gemeente onder druk. Een buffer is daarom wenselijk. Hoe groot die buffer moet zijn is afhankelijk van het gemeentelijke risicoprofiel. De gemeente bepaalt weerstandsvermogen op basis van haar risicoprofiel.

Risico's

Onder een risico verstaan we de kans op het optreden van een gebeurtenis met een positief of negatief gevolg (tijd, geld, kwaliteit) voor een betrokkene. De risico's die relevant zijn voor het weerstandsvermogen, zijn de risico's die niet op één of andere manier zijn ondervangen en die financiële gevolgen kunnen hebben. Als deze risico's zich voordoen, dan worden ze opgevangen met het weerstandsvermogen. Het weerstandsvermogen en de risico's voor de gemeente hebben dus met elkaar te maken. Daarom wordt in deze paragraaf de samenhang en de risico's toegelicht.

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit is een verzamelterm van al de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt (of kan beschikken) om onvoorziene financiële tegenvallers te bekostigen. Voor deze tegenvallers is geen verzekering of voorziening beschikbaar. Het gaat hierbij om de buffers in het eigen vermogen, in de exploitatie en de middelen 'achter de hand'. De gemeente maakt deze buffers vrij om onverwachte substantiële en niet-begrote kosten te dekken, zonder dat dit gevolgen heeft voor de uitvoering van het beleid. De gemeente maakt onderscheid tussen de incidentele- en de structurele weerstandscapaciteit. Dit biedt inzicht in de mate waarin tegenvallers kunnen worden opvangen.

In onderstaande tabel staan de saldi van de weerstandscapaciteit per 31 december 2021. Deze saldi zijn direct van belang voor de risicoanalyse.





Weerstandscapaciteit	bedragen x € 1.000		
	Incidenteel	Structureel	Totaal
<i>Weerstandscapaciteit exploitatie</i>			
Onbenutte belastingcapaciteit	-	4.173	4.173
Onvoorzien	-	-	-
<i>Weerstandscapaciteit vermogen</i>			
Algemene reserves	18.267	-	18.267
Vrij aanwendbare reserves	-	-	-
Stille reserves	-	-	-
Totale weerstandscapaciteit	18.267	4.173	22.440

De onbenutte belastingcapaciteit is de ruimte die de gemeente heeft om bij de lokale belastingen via hogere tarieven te stijgen naar het niveau dat vereist is voor een gemeente die onder curatele komt en een zogenoemde artikel-12 uitkering ontvangt. De post onvoorzien is bij de begroting 2021 naar 0 teruggebracht.

Risicoprofiel analyse

Naar aanleiding van de uitgevoerde risicoanalyse (op basis van de wijzigingen zoals hiervoor aangegeven) wordt hierna het volgende overzicht toegelicht: Invloed van de belangrijkste risico's op het totale risicoprofiel op geclusterd niveau.

Invloedpercentage	
Verbonden partijen	55,33%
Financieel	15,63%
Ruimte	14,78%
Sociaal en maatschappelijk domein	8,53%
Bestuur en bedrijfsvoering	5,73%
Totaal	100,00%

Het invloedpercentage geeft weer welke invloed een clustering heeft op het totale risicoprofiel van de gemeente.

Voorbeeld:

Van het onderdeel verbonden partijen zijn de risicobedragen en kanspercentages ingevoerd. Na het uitvoeren van een risicosimulatie blijkt dat de verbonden partijen gezamenlijk voor 55,33% invloed hebben op het totale risicoprofiel. Het totaal van alle invloedpercentages telt op tot 100%.



Top 5 risico's

Hieronder volgen de 5 grootste risico's op netto basis. Netto basis houdt in dat rekening is gehouden met de maatregelen.



Risicogebeurtenis	Invloed (%)
1 Verbonden partijen	55,33%
2 Geen definitief bestemmingsplan Zuidplaspolder	9,35%
3 Negatieve afwijking uitkering gemeentefonds ten opzichte van begroting	8,81%
4 Open eind regelingen	6,13%
5 Effecten van de inflatie	3,64%

Kansverdeling en risicosimulatie

De gemeente heeft een risicosimulatie uitgevoerd op basis van de netto risico's volgens de Monte Carlomethode. De risicosimulatie wordt toegepast omdat het reserveren van het maximale bedrag niet nodig is. De risico's zullen immers niet allemaal tegelijk en in hun maximale omvang optreden.

Voor het berekenen van de benodigde financiële buffer en het bepalen van de belangrijkste risico's voert NARIS een risicosimulatie uit op basis van 100.000 trekkingen. In iedere trekking wordt per risico bepaald of het risico zich voordoet (rekening houdende met het ingegeven kans %) en tegen welke omvang (rekening houdende met de omvang van de ingegeven financiële gevolgen). Op basis van alle 100.000 trekkingen is te bepalen wat de gemiddelde invloed is per risico binnen het risicoprofiel. De mate van invloed wordt uitgedrukt in het invloedpercentage.

Het invloedpercentage is afhankelijk van het kanspercentage en van de financiële gevolgen per risico, maar ook van de totale samenstelling van het risicoprofiel. Als een risico met een grote invloed vrijvalt uit het risicoprofiel, heeft dit gevolgen voor de invloedpercentages van de overige risico's (ook al wordt de kwantificering van de overige risico's niet aangepast): De invloedpercentages van deze risico's zullen toenemen.

In de nota risicomanagement is door de gemeenteraad bepaald dat het zekerheidspercentage gesteld is op 90% voor de lijnrisico's. De analyse wijst uit dat het 90% zeker is dat alle risico's kunnen worden afgedekt met een bedrag van € 7,1 miljoen (benodigde weerstandscapaciteit).

Uitkomst risicoanalyse

Het benodigde weerstandsvermogen bedraagt op basis van het 90%-criterium € 7,1 miljoen. De beschikbare weerstandscapaciteit (algemene reserve + onbenutte belastingcapaciteit bedraagt per 31 december 2022 € 22,4 miljoen. De ratio bedraagt hiermee 3,2 een getal dat in de Nota Risicomanagement overeenkomt met de kwalificatie "uitstekend".

Weerstandsratio			
	Benodigd	Beschikbaar	Ratio
Begroting 2023	7.100.000	22.400.000	3,2
Minimum vereist			1,0





Financiële kengetallen

Kengetallen zijn getallen die de verhouding uitdrukken tussen bepaalde onderdelen van de begroting of de balans. Deze getallen kunnen helpen bij de beoordeling van de financiële positie van een gemeente. Het BBV schrijft voor dat de Paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing de volgende kengetallen bevat:

- A. Netto schuldquote en de netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen;
- B. Solvabiliteitsratio;
- C. Grondexploitatie;
- D. Structurele exploitatieruimte;
- E. Belastingcapaciteit.

Daarnaast schrijft de financiële verordening van Zuidplas voor dat de volgende kengetallen worden berekend:

- Netto schuld per inwoner;
- Saldo baten en lasten voor mutaties reserves, als percentage van inkomsten;
- Onbenutte belastingcapaciteit Ozb als percentage van inkomsten.

Overzicht Kengetallen Zuidplas	Jaarrek. 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
A. Netto schuldquote	69%	118%	134%	139%	143%	170%
B. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	64%	115%	130%	136%	139%	167%
C. Solvabiliteitsratio	28%	22%	20%	21%	22%	19%
D. Grondexploitatie	4%	6%	10%	6%	4%	2%
E. Structurele exploitatieruimte	2%	-4%	1%	2%	4%	-1%
F. Belastingcapaciteit	104%	104%	96%	96%	96%	96%
Netto schuld per inwoner	€ 2.137	€ 3.417	€ 3.882	€ 3.897	€ 3.914	€ 4.250
Saldo baten en lasten voor mutaties reserves, als percentage van inkomsten	4%	-3%	0%	3%	5%	-2%
Onbenutte belastingcapaciteit OZB als percentage van de inkomsten	3%	3%	3%	3%	3%	4%

Duiding van de financiële kengetallen

Uit dit overzicht blijkt dat de schuldquote gaat stijgen en dat de solvabiliteit gaat dalen. Dit komt ook overeen met de financieringsbehoefte die toegelicht is in de paragraaf financiering. Het college beschouwt dit als een aandachtspunt en komt op termijn met voorstellen om hiermee om te gaan.





Signaleringswaarden provincie Zuid-Holland	Categorie A	Categorie B	Categorie C
	Minst risicovol	Neutraal	Meest risicovol
Netto schuldquote	<90%	90-130%	>130%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	<90%	90-130%	>130%
Solvabiliteitsratio	>50%	20-50%	<20%
Grondexploitatie	<20%	20-35%	>35%
Structurele exploitatieruimte	>0%	0%	<0%
Belastingcapaciteit	<95%	95-105%	>105%

De cijfers van het jaar 2022 zijn gebaseerd op de vastgestelde begroting van de Zomernota 2022. Waarschijnlijk wordt de “sprong” in 2022 naar 118% uiteindelijk iets lager, met name vanwege bijstellingen van investeringskredieten in de Najaarsnota 2022. Daarmee zou de hele meerjarenreeks ook lager uit komen. Dit neemt niet weg dat er sprake is van een stijgende lijn, veroorzaakt door een jaarlijkse financieringsbehoefte. Volgens de onderstaande signaleringswaarden van de provincie Zuid-Holland zouden we in 2023 in de categorie “meest risicovol” (oranje) komen voor de schuldquote, en in 2026 voor de solvabiliteitsratio.

De grondexploitatie ratio neemt in 2023 toe, maar de jaren daarna weer af. Dit verklaart ook deels waarom de financieringsbehoefte in 2023 hoger is dan in 2024, en waardoor de toename van de schuldquote in dat jaar hoger is: toename 16%, van 118% naar 134%. De totale financieringsbehoefte is weergegeven in de paragraaf Financiering. De structurele exploitatieruimte is in de jaren 2023 t/m 2025 positief maar niet meer in 2026. Dit wordt veroorzaakt doordat er in dat jaar nog geen sluitende begroting is. De belastingcapaciteit geeft de verhouding van de lokale lasten tot het landelijke gemiddelde van vorig jaar aan. Deze belastingcapaciteit neemt af ten opzichte van de vorige begroting, met name omdat het landelijk gemiddelde is gestegen: van gemiddeld € 811 per gezin naar € 904 per gezin.

Voor definities van de kengetallen verwijzen wij naar de [ministeriële regeling](#) hiervoor.





Bijlage 1 Meerjareninvesteringsplan (MIP)

		Meerjarige investeringen			
Omschrijving	Te voteren	2023	2024	2025	2026
	bedragen * € 1.000	krediet 2023			
ICT					
Vervangingsinvestering ICT (4jr) 2023	52	52	-	-	-
ICT Modernisering werkplek (Office 365)	60	60	-	-	-
ICT Migratie naar Cloud	50	50	50	50	-
ICT vervangingsinvestering 2026 (4 jaar)	-	-	-	-	52
ICT vervangingsinvestering 2025 (4 jaar)	-	-	-	52	-
ICT vervangingsinvestering 2024 (4 jaar)	-	-	52	-	-
ICT vervangingsinvestering 2023 (3 jaar)	65	65	-	-	-
ICT vervangingsinvestering 2025 (3 jaar)	-	-	-	65	-
ICT vervangingsinvestering 2024 (3 jaar)	-	-	65	-	-
ICT vervangingsinvestering 2026 (3 jaar)	-	-	-	-	65
Totaal ICT	227	227	167	167	117
Kunstwerken (bruggen e.d.)					
Vervanging houten bruggen IBOR 2023	717	717	-	-	-
Vervanging houten bruggen MIP 2024	-	-	487	-	-
Vervanging houten bruggen MIP 2025	-	-	-	383	-
Vervanging houten bruggen MIP 2026	-	-	-	-	360
Totaal Kunstwerken (bruggen e.d.)	717	717	487	383	360
Openbare verlichting					
Vervanging openb verlichting excl. LED (MIP 2024)	-	-	182	-	-
Herijking vervanging OVL MIP 2023	148	148	-	-	-
Herijking vervanging OVL MIP 2025	-	-	145	297	-
Vervanging eigen kabelnet OVL MIP 2023	100	100	-	-	-
Vervanging eigen kabelnet OVL MIP 2024	-	-	100	-	-
Vervanging eigen kabelnet OVL MIP 2025	-	-	-	100	-
Voedingskasten OVL	-	-	-	-	-
Vervanging eigen kabelnet OVL MIP 2026	-	-	-	-	105
Vervanging openbare verlichting ex LED (MIP 2026)	-	-	-	-	150
Totaal Openbare verlichting	248	248	427	397	255





		Meerjarige investeringen			
Omschrijving	Te voteren	2023	2024	2025	2026
	bedragen * € 1.000	krediet 2023			
Reconstructie groen					
Reconstructie openbaar groen IBOR 2023	2.488	2.488	-	-	-
Omvormen openbaar groen IBOR 2023	300	300	-	-	-
Reconstructie openbaar groen MIP 2024	-	-	3.743	-	-
Omvormen openbaar groen IBOR 2024	-	-	300		
Bestrijden boomziekten MIP 2023	158	158	-	-	-
Bestrijden boomziekten MIP 2024	-	-	158	-	-
Bestrijden boomziekten MIP 2025	-	-	-	158	-
Update IBOR MIP groen 2025	-	-	-	2.694	-
50 'er jaren buurt groen fase 1	10	10	-	-	-
50 'er jaren buurt groen fase 2	-	-	21	10	-
Groen MIP 2026	-	-	-	-	4.054
Bestrijden boomziekten MIP 2026	-	-	-	-	158
Omvormen openbaar groen IBOR 2025	-	-	-	300	-
Omvormen openbaar groen IBOR 2026	-	-	-	-	300
Totaal Reconstructie groen	2.956	2.956	4.222	3.162	4.512
Reconstructie wegen					
Reconstructies wegen IBOR 2023	7.890	7.890	-	-	-
Reconstructies wegen MIP 2024	-	-	8.620	-	-
Update IBOR MIP wegen 2025	-	-	-	4.250	-
Vervanging komborden MIP 2023	45	45	-	-	-
Vervanging komborden MIP 2024	-	-	45	-	-
50 'er jaren buurt verharding fase 1	89	89	-	-	-
50 'er jaren buurt verharding fase 2	-	-	184	92	-
Reconstructie wegen MIP 2026	-	-	-	-	11.810
Geluidsmaatregelen N219	321	321	320	-	-
Sleutelbeheer systeem gemeentewerf	30	30	-	-	-
Reconstructies dijkwegen (MIP 2023)	80	80	-	-	-
Reconstructies dijkwegen (MIP 2024)	-	-	1.400	-	-
Reconstructies dijkwegen (MIP 2025)	-	-	-	2.800	-
Reconstructies dijkwegen (MIP 2026)	-	-	-	-	1.050
Totaal Reconstructie wegen	8.455	8.455	10.569	7.142	12.860





Omschrijving	Te voteren krediet 2023	Meerjarige investeringen			
		2023	2024	2025	2026
<i>bedragen * € 1.000</i>					
Riolering					
50 'er jaren buurt riolering fase 2	-	-	142	-	-
VGRP MIP 2023	1.829	1.829	-	-	-
VGRP MIP 2024	-	-	1.865	-	-
VGRP MIP 2025	-	-	-	1.912	-
VGRP MIP 2026	-	-	-	-	1.941
Totaal Riolering	1.829	1.829	2.006	1.912	1.941
Speelvoorzieningen					
Valondergronden speelvoorzieningen MIP 2023	74	74	-	-	-
Valondergronden speelvoorzieningen MIP 2024	-	-	74	-	-
Valondergronden speelvoorzieningen MIP 2025	-	-	-	74	-
Vervanging speelvoorzieningen 2025	-	-	-	103	-
Speelvoorziening MIP 2023	114	114	-	-	-
Speelvoorziening MIP 2024	-	-	86	-	-
Valondergronden speelvoorzieningen MIP 2026	-	-	-	-	74
Speelvoorzieningen 2026	-	-	-	-	103
Totaal Speelvoorzieningen	188	188	160	177	177
Sport					
NHC de IJssel, veld 1 (kunstgras), MIP 2024	-	-	260	-	-
Park Dorrestein algemene inrichting MJP 2023	28	28	-	-	-
NHC de IJssel, veld 2 (kunstgras), MIP 2024	-	-	253	-	-
Aanleg ondergrond Sportpark Swanla	1.218	1.218	-	-	-
Aanleg regeninstallatie Sportpark Swanla	35	35	-	-	-
Aanleg toplaag kunstgras Sportpark Swanla	855	855	-	-	-
Grond Sportpark Swanla	2.393	2.393	-	-	-
Veld 3 NHC de IJssel kunstgras zandingestrooid	-	-	-	225	-
Veld 4 NHC de IJssel kunstgras zandingestrooid	-	-	-	45	-
Jeu de boules banen half verhard	-	-	-	21	-
Veld 1 kunstgras korfbal hoofdveld CKB Nieuwerkerk	-	-	-	75	-
Veld 2 kunstgras korfbalveld CKB Nieuwerkerk	-	-	-	82	-
Veld 3 kunstgras korfbalveld CKB Nieuwerkerk	-	-	-	83	-
Veld 1 Hoofdveld vv Mkp kunstgras armaturen verv.	-	-	-	43	-
Veld 2 VV Moerkapelle renovatie kunstgras	-	-	-	-	309
Totaal Sport	4.528	4.528	513	574	309



		Meerjarige investeringen			
Omschrijving	Te voteren	2023	2024	2025	2026
	bedragen * € 1.000	krediet 2023			
Tractie					
Vrachtauto NIDO sneeuwschuiver MIP 2024	-	-	12	-	-
Aanhangwagen rioned MIP 2024	-	-	25	-	-
Grafdelfmachine Boki MIP 2025	-	-	-	90	-
Nissan EV200 MIP 2025	-	-	-	264	-
Iveco NIDO sneeuwschuiver MIP 2025	-	-	-	10	-
Mitsubishi NIDO sneeuwschuiver MIP 2025	-	-	-	10	-
Heftruck Hyster MIP 2025	-	-	-	20	-
Heftruck Toyota MIP 2025	-	-	-	20	-
Maaimachine Torro MIP 2025	-	-	-	45	-
Nissan EV200 MIP 2026	-	-	-	-	44
Mitsubishi Carter MIP 2026	-	-	-	-	40
Totaal Tractie	-	-	37	459	84
Onderwijshuisvesting					
IHP - Permanente lokalen Moerkapelle	2.144	2.144	-	-	-
IHP - Permanente lokalen Nieuwerkerk, Esse Zoom	592	592	-	-	-
IHP - Permanente lokalen 1e inricht. Nwk Esse Zoom	58	58	-	-	-
Totaal Onderwijshuisvesting	2.794	2.794	-	-	-
Totaal generaal	21.942	21.942	18.588	14.374	20.615





Bijlage 2 Reserves en voorzieningen

Reserves	bedragen x € 1.000					
	1-1-2022	1-1-2023	1-1-2024	1-1-2025	1-1-2026	1-1-2027
Algemene reserve vrij besteedbaar deel	17.339	18.327	18.267	18.207	18.207	18.207
Algemene reserve	17.339	18.327	18.267	18.207	18.207	18.207
Reserve grondexploitatie	16.663	20.517	20.553	22.354	23.169	23.154
Afvalstoffenheffing	287	23	6	101	300	628
Egalisatiereserve Wet Inburgering	117	117	117	117	117	117
Eigen graven	160	160	160	160	160	160
Activiteitenfonds De Kraal	40	40	40	40	40	40
Kapitaallastenreserves	9.060	7.730	6.301	5.160	4.020	2.878
Uit te voeren werken	114	114	114	114	114	114
Ontwikkeling Ambonwijk	499	499	499	499	499	499
KCC	45	45	45	45	45	45
Sociaal domein	402	562	562	562	562	562
Vastgoed	352	267	223	177	132	87
Reserve Gebiedsgericht werken	332	332	332	332	332	332
Tijdelijke onderwijshuisvesting	2.256	2.168	2.080	1.992	1.904	1.816
Investeringsfonds PRO	4.662	3.673	4.036	4.114	5.785	5.785
Sportpark Het Ambacht	2.300	2.243	2.185	2.128	2.070	2.013
MFC De Zuidplas	170	170	170	170	170	170
Zuidplaspweg	997	961	926	890	854	819
Organisatieontwikkeling en mobiliteit	12					
Bestemmingsreserves	38.468	39.621	38.349	38.955	40.273	39.219
Totaal reserves	55.807	57.948	56.616	57.162	58.480	57.426

Voorzieningen	bedragen x € 1.000					
	1-1-2022	1-1-2023	1-1-2024	1-1-2025	1-1-2026	1-1-2027
Pensioengerechtigde wethouders	6.929	6.797	6.665	6.533	6.401	6.269
Voorziening faciliterend grondbedrijf Zevenhuizen-Zuid	124	124	124	124	124	124
Voorziening faciliterend grondbedrijf Jonge Veenen	130	130	130	130	130	130
Vrz Kleine Vink	133	133	133	133	133	133
Vrz De Tweemaster	34	34	34	34	34	34
Vrz Zelling Onderneming	888	888	888	888	888	888
Vrz Stevenstraat	173	173	173	173	173	173
Voorz. voor verplichtingen, verliezen en risico's	8.411	8.279	8.147	8.015	7.883	7.751
Wegen	52	2	2	2	2	2
Onderhoud openbare verlichting	144	119	189	187	186	184
Onderhoud kunstwerken	398	60	120	180	240	300
Onderhoud gemeentelijke gebouwen	1.835	1.900	2.092	2.338	2.583	2.829
IBOR	1	1	1	1	1	1
Onderhoudsegalisatievoorzieningen	2.430	2.082	2.404	2.708	3.012	3.316
Riolering	10.901	10.138	9.543	9.123	8.881	8.929
Van derden verkregen middelen met specifiek bestedingsdoel	10.901	10.138	9.543	9.123	8.881	8.929
Totaal voorzieningen	21.742	20.499	20.094	19.846	19.776	19.996



**Specificatie verloop reserves**

Algemene reserve	bedragen * 1.000,-					
	saldo 1-1-2022	saldo 1-1-2023	saldo 1-1-2024	saldo 1-1-2025	saldo 1-1-2026	saldo 1-1-2027
<i>Doel: middelen beschikbaar hebben voor eenmalige uitgaven die niet in de begroting of voor dekking van een eventueel nadelig saldo van de jaarrekening.</i>						
Saldo 1 januari	17.339	18.327	18.267	18.207	18.207	18.207
Vermeerderingen:						
Winstuitkering Gouwepark	1.942					
JR21 saldo jaarrekening	6.463					
Verminderings:						
ZN21 Dekking corona-gerelateerde inhuur uit AR	-296					
ZN21 Dekking Kosten uitbr./inr. hybride werken uit AR	-8					
PB2021 Onttrekking algemene reserve	-955					
Terugdraaien herstelplan deel sportstimulering	-50	-50	-50			
JR21 Bestemming resultaat 2021	-1.123					
JR21 dotatie AR aan Res Soc Domein	-384					
JR21 Dotatie vrijval vrz grondbank aan res grex	-1.515					
Budgetoverheveling 2021 > 2022	-1.364					
Herstelplan 3.0 inzet algemene reserve	-712	-1.525	-600			
Verplaatsing tijdelijke ond. huisv. Zvh	-1.011					
Amendement A2.1 geen vermindering wisselgeldbudget		-10	-10			
Terugdraaien onttrekking alg.reserve Begr.22		1.525	600			
Saldo 31 december	18.327	18.267	18.207	18.207	18.207	18.207





Reserve grondexploitaties	bedragen * 1.000,-					
	saldo 1-1-2022	saldo 1-1-2023	saldo 1-1-2024	saldo 1-1-2025	saldo 1-1-2026	saldo 1-1-2027
<i>Doel: Versterking van de vermogenspositie van het grondbedrijf. Eventuele nadelige saldi van exploitaties kunnen ten laste van deze reserve worden gebracht.</i>						
Saldo 1 januari	16.663	20.517	20.553	22.354	23.169	23.154
Vermeerderingen:						
JR21 Dotatie vrijval vrz grondbank aan res grex	1.515					
PRO 22 Bijdrage sociaal naar reserve Grex	537					
PRO 22 Resultaat Zevenhuizen Zuid	391	497	20			
PRO 22 Resultaat Nijverheidscentrum	329					
PRO 22 Resultaat Grex Esse Zoom Laag	1.311	340	717			
PRO 21 Resultaat Grex Sportpark 't Lage			739	1.000		1.000
PRO 22 Resultaat Jonge Veenen fase 3 en 4		348	377			
Verminderings:						
PRO 22 Bijdrage Nieuwbouw Scouting	-150					
PRO 22 voorziening grex groei naar EW	-79	-51	-52	-26	-15	-17
PRO 22 Bijdrage bovenwijken EZL naar BIP		-1.098				
PRO 22 Bijdrage bovenwijken Swanla naar BIP				-159		-159
Saldo 31 december	20.517	20.553	22.354	23.169	23.154	23.978

Afvalstoffenheffing	bedragen * 1.000,-					
	saldo 1-1-2022	saldo 1-1-2023	saldo 1-1-2024	saldo 1-1-2025	saldo 1-1-2026	saldo 1-1-2027
<i>Doel: Het egaliseren van de jaarlijkse voor- en nadelige saldi van de kosten en opbrengsten op het product afvalstoffenbeleid.</i>						
Saldo 1 januari	287	23	6	101	300	628
Vermeerderingen:						
Saldo egalisatie afval	57		95	199	328	328
Verminderings:						
Saldo egalisatie afval	-321	-17				
Saldo 31 december	23	6	101	300	628	956





Egalisatiereserve Wet Inburgering Nieuwkomers	bedragen * 1.000,-					
	saldo 1-1-2022	saldo 1-1-2023	saldo 1-1-2024	saldo 1-1-2025	saldo 1-1-2026	saldo 1-1-2027
<i>Doel: Het ondervangen van verschillen tussen werkelijke en begrote bedragen voor inburgering.</i>						
Saldo 1 januari	117	117	117	117	117	117
Vermeerderingen:						
Wet inburgering Nieuwkomers						
Verminderings:						
Saldo 31 december	117	117	117	117	117	117

Eigen graven	bedragen * 1.000,-					
	saldo 1-1-2022	saldo 1-1-2023	saldo 1-1-2024	saldo 1-1-2025	saldo 1-1-2026	saldo 1-1-2027
<i>Doel: Het beschikken over de mogelijkheid tot het dekken van herinrichting- en uitbreidingsinvesteringen van de begraafplaatsen.</i>						
Saldo 1 januari	160	160	160	160	160	160
Vermeerderingen:						
Verminderings:						
Saldo 31 december	160	160	160	160	160	160

Activiteitenfonds De Kraal	bedragen * 1.000,-					
	saldo 1-1-2022	saldo 1-1-2023	saldo 1-1-2024	saldo 1-1-2025	saldo 1-1-2026	saldo 1-1-2027
<i>Doel: positieve exploitatieresultaten van De Kraal reserveren voor toekomstige, niet voorziene kosten voor activiteiten van De Kraal.</i>						
Saldo 1 januari	40	40	40	40	40	40
Vermeerderingen:						
Verminderings:						
Saldo 31 december	40	40	40	40	40	40





Kapitaallastenreserve	bedragen * 1.000,-					
	saldo 1-1-2022	saldo 1-1-2023	saldo 1-1-2024	saldo 1-1-2025	saldo 1-1-2026	saldo 1-1-2027
<i>Doel: (gedeeltelijke) dekking van de kapitaallasten van een aantal specifieke investeringen</i>						
Saldo 1 januari	9.059	7.730	6.301	5.160	4.020	2.879
Vermeerderingen:						
Verminderingen:						
NJN21 Inzet kap.res. Versn. afschr. sportvelden 't Verlaat	-289	-289				
Onttrekking ter dekking van kapitaallasten	-1.040	-1.140	-1.141	-1.140	-1.141	-1.140
Saldo 31 december	7.730	6.301	5.160	4.020	2.879	1.739

Uit te voeren werken	bedragen * 1.000,-					
	saldo 1-1-2022	saldo 1-1-2023	saldo 1-1-2024	saldo 1-1-2025	saldo 1-1-2026	saldo 1-1-2027
<i>Doel: Inzetten voor het bekostigen van het gemeentelijk deel van de Brug over de Ringvaart.</i>						
Saldo 1 januari	114	114	114	114	114	114
Vermeerderingen:						
Verminderingen:						
Saldo 31 december	114	114	114	114	114	114

Ontwikkeling Ambonwijk	bedragen * 1.000,-					
	saldo 1-1-2022	saldo 1-1-2023	saldo 1-1-2024	saldo 1-1-2025	saldo 1-1-2026	saldo 1-1-2027
<i>Doel: Bekostigen van de herontwikkeling van het middengebied in de Ambonwijk, waaronder het JWF-gebouw in Moordrecht</i>						
Saldo 1 januari	499	499	499	499	499	499
Vermeerderingen:						
Verminderingen:						
Saldo 31 december	499	499	499	499	499	499





KCC	bedragen * 1.000,-					
	saldo 1-1-2022	saldo 1-1-2023	saldo 1-1-2024	saldo 1-1-2025	saldo 1-1-2026	saldo 1-1-2027
<i>Doel: versterking van de digitale dienstverlening door investeringen in verbeteren website, digitale producten en diensten en kanaalsturing</i>						
Saldo 1 januari	45	45	45	45	45	45
Vermeerderingen:						
Verminderingen:						
Saldo 31 december	45	45	45	45	45	45

Sociaal Domein	bedragen * 1.000,-					
	saldo 1-1-2022	saldo 1-1-2023	saldo 1-1-2024	saldo 1-1-2025	saldo 1-1-2026	saldo 1-1-2027
<i>Doel: het opvangen van de risico's die verbonden zijn aan de opneinde regelingen in het sociaal domein en het (tijdelijk) opvangen van de onevenwichtigheid in de Rijksbijdrage.</i>						
Saldo 1 januari	402	563	563	563	563	563
Vermeerderingen:						
JR21 dotatie AR aan Res Soc Domein	384					
Verminderingen:						
ZN21 Onttr. Res. SD voor Transformatie financiering Regio	-223					
Saldo 31 december	563	563	563	563	563	563





Vastgoed	bedragen * 1.000,-					
	saldo 1-1-2022	saldo 1-1-2023	saldo 1-1-2024	saldo 1-1-2025	saldo 1-1-2026	saldo 1-1-2027
<i>Doel: De reserve vastgoed wordt gevoed door de netto opbrengsten uit de verkoop van vastgoed. Daarnaast worden de jaarlijkse uitvoerings-/onderzoekskosten en boekwaardeverliezen ten laste gebracht van de reserve</i>						
Saldo 1 januari	352	267	222	177	132	87
Vermeerderingen:						
Verminderings:						
Uitvoeringskosten MPV	-45	-45	-45	-45	-45	-45
NJN22 Verhogen Onttrekking reserve vastgoed 2022	-40					
Saldo 31 december	267	222	177	132	87	42

Gebiedsgericht werken	bedragen * 1.000,-					
	saldo 1-1-2022	saldo 1-1-2023	saldo 1-1-2024	saldo 1-1-2025	saldo 1-1-2026	saldo 1-1-2027
<i>Doel: een bedrag van € 10,- per inwoner te reserveren ten behoeve van de cofinanciering voor het programma gebiedsgericht werken, waarbij de gemeente autonoom blijft in de beslissing haar gelden beschikbaar te stellen.</i>						
Saldo 1 januari	332	332	332	332	332	332
Vermeerderingen:						
Verminderings:						
Saldo 31 december	332	332	332	332	332	332

Tijdelijke huisvesting	bedragen * 1.000,-					
	saldo 1-1-2022	saldo 1-1-2023	saldo 1-1-2024	saldo 1-1-2025	saldo 1-1-2026	saldo 1-1-2027
<i>Doel: instellen reserve ter dekking van de afschrijvingslasten tijdelijke huisvesting Zevenhuizen</i>						
Saldo 1 januari	2.256	2.168	2.080	1.992	1.904	1.816
Vermeerderingen:						
Verminderings:						
Vrijval kap In tbv dekking afschr	-88	-88	-88	-88	-88	-88
Saldo 31 december	2.168	2.080	1.992	1.904	1.816	1.728





Investeringsfonds PRO	bedragen * 1.000,-					
	saldo 1-1-2022	saldo 1-1-2023	saldo 1-1-2024	saldo 1-1-2025	saldo 1-1-2026	saldo 1-1-2027
<i>Doel: Dit betreft het investeringsfonds van de opgaven 'Versterken vitale dorpen en 'Landschappelijke Zuidplas'. De reserve is in 2021 gevormd en tegelijkertijd zijn de reserves bovenwijkse voorzieningen en sociaal bouwen afgesloten. De saldi zijn overgeheveld naar het investeringsfonds PRO.</i>						
Saldo 1 januari	4.662	3.674	4.036	4.114	5.786	5.786
Vermeerderingen:						
PRO 21 Verkoop grond de 2 Gebroeders	236					
PRO 22 Bijdragen Bovenwijkse Voorzieningen van derden	342	240	78	1.513		
PRO 22 Tegenboeken raming projecten PRO 21	-442					
PRO 21 Bijdrage Sociaal Zevenloft	18					
PRO 21 Bijdrage bovenwijken Van Wijk	98					
PRO 21 Bijdrage bovenwijken Van der Spek	90					
PRO 22 Bijdrage Sociaal Zevenloft	18					
PRO 22 Bijdrage bovenwijken EZL naar BIP		1.098				
PRO 21 Bijdrage bovendienwijken Swanla(deel ontw.)				159		318
Verminderingen:						
PRO 21 Bijdrage Swanla Park	-250	-750				
NJN 2021 Gebiedspaspoorten	-415	-50				
NJN 2021 Nieuwkerk Noord	-76					
NJN 2021 Landschappelijk Zuidplas	-50					
PRO 21 Bijdrage Klinkhamerweg	-200	-275				
PRO 21 Budget Landschappelijk Zuidplas	-100					
PRO 21 Budget de 2 Gebroeders	-10					
NJN 2021 Ambtelijke kosten kabeltracé	-51	-17				
PRO 22 Bijdrage sociaal naar reserve Grex	-537					
PRO 22 Tegenboeken raming projecten PRO 21	1.152	316				
PRO 22 Bijdragen cofinanciering Vaarroutenetwerk	-50					
PRO 22 Bijdragen Kabeltracé	-110					
PRO 22 Bijdragen spelen Zevenhuizen	-70					
PRO 22 Budget Landschappelijk Zuidplas	-194					
PRO 22 reserve mutatie vestering vitale dorpen	-388	-200				
Saldo 31 december	3.674	4.036	4.114	5.786	5.786	6.104





Sportpark het Ambacht	bedragen * 1.000,-					
	saldo 1-1-2022	saldo 1-1-2023	saldo 1-1-2024	saldo 1-1-2025	saldo 1-1-2026	saldo 1-1-2027
<i>Doel: Dekking van de kapitaallasten van de investering t.b.v. het sportcomplex t Lage</i>						
Saldo 1 januari	2.300	2.243	2.185	2.128	2.070	2.013
Vermeerderingen:						
Verminderen:						
Zmr nota 21-dekking kap Sportpark Ambacht	-57	-58	-57	-58	-57	-58
Saldo 31 december	2.243	2.185	2.128	2.070	2.013	1.955

MFC De Zuidplas	bedragen * 1.000,-					
	saldo 1-1-2022	saldo 1-1-2023	saldo 1-1-2024	saldo 1-1-2025	saldo 1-1-2026	saldo 1-1-2027
<i>Doel: Batig saldo van Stichting De Zuidplas dat zal worden aangewend voor het doel als waarvoor de Stichting is opgericht.</i>						
Saldo 1 januari	170	170	170	170	170	170
Vermeerderingen:						
Verminderen:						
Saldo 31 december	170	170	170	170	170	170

Zuidplaspweg	bedragen * 1.000,-					
	saldo 1-1-2022	saldo 1-1-2023	saldo 1-1-2024	saldo 1-1-2025	saldo 1-1-2026	saldo 1-1-2027
<i>Doel: Dekking van de kapitaallasten van de investering t.b.v. de Zuidplaspweg</i>						
Saldo 1 januari	997	961	926	890	855	819
Vermeerderingen:						
Verminderen:						
Dekking kapitaallasten Zuidplaspweg	-34	-34	-34	-34	-34	-34
NJN2020 Nagekomen kosten reconstructie Zuidplaspweg	-2	-1	-2	-1	-2	-1
Saldo 31 december	961	926	890	855	819	784





Organisatieontwikkeling en mobiliteit	bedragen * 1.000,-					
	saldo 1-1-2022	saldo 1-1-2023	saldo 1-1-2024	saldo 1-1-2025	saldo 1-1-2026	saldo 1-1-2027
<i>Doel: Financiering van organisatieontwikkeling: continue doorontwikkeling van Zuidplas naar een ambtelijke organisatie die evenwichtig en duurzaam is met oog voor kwantiteit en kwaliteit werkend vanuit de organisatievisie en strategisch personeelsbeleid.</i>						
Saldo 1 januari	12					
Vermeerderingen:						
Verminderingen:						
Saldo 31 december	12	-	-	-	-	-





Bijlage 3 Geprognosticeerde balans en EMU-saldo

In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV, art. 20; lid 1 b) is de verplichting vastgesteld dat de gemeenten een geprognosticeerde begin- en eindbalans van de begrotingsjaren opnemen onder de uiteenzetting van de financiële positie. Het meerjarig opnemen van de geprognosticeerde balans geeft de raad meer inzicht in de ontwikkeling van de investeringen, het aanwenden van reserves en voorzieningen en de financieringsbehoefte. Met deze informatie kunnen ontwikkelingen vroegtijdigesignaleerd worden.

Voor de volledigheid wordt opgemerkt dat deze meerjarige balans naar verwachting gaat wijzigen als gevolg van de ontwikkeling van het Middengebied (Vijfde Dorp). Het plan is om gronden over te kopen van de Grondbank. Deze zullen dan leiden tot een verhoging van de “voorraden” aan de actiefzijde van de balans en een verhoging van de “schulden” aan de passiefzijde van de balans.





Geprognosticeerde balans 31-12 van het betreffende boekjaar		Bedragen x € 1.000				
ACTIVA	Jaarrek. 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Vaste activa						
(Im)Materiële vaste activa	168.195	221.913	235.383	245.355	250.660	262.090
Financiële vaste activa	7.352	5.895	5.611	5.081	4.797	4.797
Totaal vaste activa	175.547	227.808	240.993	250.436	255.457	266.887
Viottende activa						
Voorraden	6.587	8.664	14.697	8.058	6.421	3.622
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	25.625	13.119	13.119	13.119	13.119	13.119
Liquide middelen	416	416	416	416	416	416
Overlopende activa	12.201	12.201	12.201	12.201	12.201	12.201
Totaal viottende activa	44.829	34.400	40.433	33.794	32.157	29.358
Totaal algemeen activa	220.376	262.208	281.427	284.230	287.615	296.244
PASSIVA	Jaarrek. 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Vaste passiva						
Eigen vermogen	62.270	58.370	57.441	60.146	62.846	55.863
Voorzieningen	21.741	21.370	20.199	19.846	19.776	19.996
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer (Bestaande portefeuille)	91.226	99.118	97.008	89.893	77.774	60.930
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer (Nieuw aan te trekken)	-	42.710	66.141	73.706	86.579	118.817
Waarborgsommen	57	57	57	57	57	57
Totaal vaste passiva	175.294	221.626	240.845	243.648	247.033	255.662
Viottende passiva						
Netto-viottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	18.698	14.198	14.198	14.198	14.198	14.198
Overlopende passiva	26.384	26.384	26.384	26.384	26.384	26.384
Totaal viottende passiva	45.082	40.582	40.582	40.582	40.582	40.582
Totaal algemeen passiva	220.376	262.208	281.427	284.230	287.615	296.244

EMU-saldo

De wet Houdbare Overheidsfinanciën (Wet HOF) is de uitvoering van een Europese afspraak gericht op stabiliteit van de Eurozone. Voor de uitvoering van deze afspraak wordt gewerkt met de berekening van het EMU-saldo. Dit is het saldo van de inkomsten en uitgaven van de totale overheid (zowel het Rijk als de provincies, gemeenten en waterschappen).





Dit EMU-saldo lijkt enigszins op het totale financieringstekort of – overschot zoals dat in de paragraaf Financiering is weergegeven. Het kijkt niet alleen naar het saldo van baten en lasten, maar ook naar financiële balansmutaties, bijvoorbeeld bij de materiële vaste activa, voorzieningen en voorraden. Het geeft een benadering van het totale “cash” tekort of overschot.

De in Europees verband gemaakte afspraak houdt in dat het nationale EMU-saldo niet hoger mag zijn dan 3% van het bruto binnenlands product. Dit wordt vertaald naar een norm voor de gezamenlijke provincies, gemeenten en waterschappen, maar in Europees verband wordt enkel gekeken naar de 3% voor Nederland als geheel.

De vertaalde norm, ook wel referentiewaarde genoemd, voor de gemeente Zuidplas is +/- € 5.491.000 tekort. Dit blijkt uit de Septembercirculaire 2022. Op dit moment bevat de wet HOF geen sanctiemechanisme voor decentrale overheden als zij als collectief het aandeel in het EMU-saldo overschrijden. In het verleden is hier wel sprake van geweest.

De berekening van het EMU-saldo voor de gemeente Zuidplas is hieronder opgenomen. Uit deze berekening blijkt dat wij naar verwachting in 2022 en 2023 een groter tekort hebben dan de referentiewaarde, maar in 2024 niet meer.

EMU-saldo	2022 (Zomernota)	2023	2024
Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves	-3.915	-508	3.530
Mutatie (im)materiële vaste activa	53.718	13.470	9.972
Mutatie voorzieningen	-371	-1.172	-353
Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	2.077	6.033	-6.639
Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im)materiële vast	-	-	-
	-60.080	-21.183	-156





Bijlage 4 Incidentele baten en lasten

In deze bijlage wordt inzicht gegeven in de incidentele baten en lasten van de begroting. Dit is nodig om het structurele evenwicht in de begroting weer te kunnen geven.

Wanneer is er sprake van incidentele baten en lasten?

Voor de definitie van incidentele baten en lasten baseren wij ons op de Notitie Structurele en Incidentele Baten en Lasten van de Commissie BBV uit 2018, en op de Handreiking “Verduidelijking Structurele en Incidentele Baten en Lasten” van de provinciaal toezichthouders uit 2021. Uit deze richtlijnen blijkt dat incidentele baten en lasten altijd als uitzondering moeten worden gezien: de hoofdregel is dat baten en lasten bij gemeenten structureel zijn. Verder moet iedere mogelijke incidentele baat of last getoetst worden aan de volgende 3 criteria:

1. De aard van de post is incidenteel;
2. Er is een onvoorwaardelijke einddatum;
3. De post is materieel, dus niet gering.

Met het eerste criterium wordt bedoeld dat de baat of last duidelijk eenmalig of hooguit enkele jaren plaatsvindt (maximaal 3 jaar). Het mag dus niet gaan om een bestaand structureel budget dat in één jaar verhoogd of verlaagd wordt. Ook mag het niet gaan om structurele inkomsten zoals uit het gemeentefonds of een specifieke uitkering die gedurende één of enkele jaren verhoogd of verlaagd worden. De aard van deze inkomsten is immers structureel.

Met het tweede criterium wordt bedoeld dat er een duidelijke einddatum voor ogen is. Iets wordt eenmalig uitgevoerd, daarna niet meer. Nieuw beleid voor de duur van een raadsperiode geldt niet als incidenteel, ook al kan een nieuwe raad in een nieuwe raadsperiode tot ander beleid kiezen. Ook een proef of pilot geldt niet als incidenteel, omdat daaruit in principe volgt dat er geëvalueerd wordt en bepaald of er gecontinueerd wordt. De mogelijkheid tot continueren betekent dat er geen sprake is van een onvoorwaardelijke einddatum.

Met het derde criterium wordt bedoeld dat het overzicht van incidentele baten en lasten alleen de grotere posten betreft. Dit heeft als doel om het overzicht niet onnodig ingewikkeld te maken door allerlei kleine posten op te sommen. Wat “materieel” is, verschilt per gemeente. Zuidplas heeft in de financiële verordening geen grensbedrag opgenomen. Daarom adviseert de toezichthouder om aan te sluiten bij andere besluiten over grensbedragen. Dit is dan € 25.000, de rapportagegrens die ook bij de Zomernota en Najaarsnota wordt gehanteerd.

Voor onttrekkingen en toevoegingen aan reserves geldt de omgekeerde stelregel: deze zijn in principe altijd incidenteel, omdat deze een apart raadsbesluit nodig hebben. Hierop zijn vier uitzonderingen: mutaties in kapitaallasten reserves, in de Reserve Afvalstoffenheffing en de Reserve Vastgoed worden aangemerkt als structureel. Dit komt omdat deze mutaties jaarlijks terugkomen. Ook mutaties in grondexploitaties, die effect hebben in de reguliere exploitatie, zijn naar hun aard altijd incidenteel.





Incidentele baten en lasten in de primitieve begroting

Zoals toegelicht in de financiële samenvatting van deze Programmabegroting, is dit boekwerk gebaseerd op cijfers van de primitieve begroting. Dat is de eerste, geactualiseerde Begroting 2023. Tegelijkertijd worden er in de besluitvorming aan de raad een drietal begrotingswijzigingen aangeboden: meerjarige effecten uit de Najaarsnota 2022; nieuw beleid/ collegeprogramma; Septembercirculaire 2022. In de onderstaande tabel wordt eerst aangegeven wat de incidentele baten en lasten van de primitieve begroting zijn. Verderop volgt ook een overzicht met incidentele baten en lasten van de andere begrotingswijzigingen.

In de onderstaande tabellen zijn de incidentele baten en lasten van de primitieve begroting weergegeven. Hierbij is ook aangegeven wat het effect van incidentele baten en lasten op het structurele exploitatiesaldo is. Per onderdeel is aangegeven in welk P&C-document het besluit voor de betreffende incidentele baat of last is geweest. Vaak komen onderdelen zowel bij lasten als baten voor, omdat er een subsidie of andere inkomstenbron in.

Structureel begrotingssaldo * € 1.000	2023	2024	2025	2026
Lasten	133.426	124.437	119.838	116.832
Baten	132.918	127.966	125.523	114.214
Saldo van baten en lasten	-508	3.530	5.685	-2.618
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	1.333	-546	-1.318	1.054
Begrotingssaldo	825	2.984	4.366	-1.563
Saldo incidentele baten en lasten	145	-92	1.513	-
Structureel begrotingsaldo	970	2.892	5.879	-1.563
Incidentele baten en lasten * € 1.000	2023	2024	2025	2026
Incidentele lasten	24.818	15.073	11.494	5.431
Incidentele baten	24.673	15.165	9.981	5.431
Saldo incidentele baten en lasten	145	-92	1.513	-





Overzicht incidentele lasten	2023	2024	2025	2026
<i>Programma 3 Maatschappelijk Domein</i>				
Nationaal programma onderwijs (Zomernota 2022)	307			
<i>Programma 4 Ruimtelijk beleid en ontwikkeling</i>				
Versterken vitale dorpen / gebiedspaspoorten (PRO 2022)	200			
Bijdrage bovenwijkse voorzieningen (div. besluiten)	775			
Aanleg glasvezel (Zomernota 2021)	90	90		
Verbreding A20 (Zomernota 2021, Herstelplan Begr. 2022)	75			
Lasten grondexploitaties	12.258	10.420	5.437	3.360
Balansmutatie grondexploitaties	7.824	2.233	3.344	2.056
Grondexploitatie voorziening verlieslatende complexen	51	52	26	15
Mutaties faciliterende grondexploitaties	715	347	15	
Totaal incidentele lasten in de programma's	22.295	13.142	8.822	5.431
Incidentele lasten toevoegingen aan reserves				
Reserve grondexploitaties	1.185	1.853	1.000	
Reserve Perspectief ruimtelijke opgaven (PRO)	1.338	78	1.672	
Totaal incidentele toevoegingen aan reserves	2.523	1.931	2.672	-
Totaal incidentele lasten	24.818	15.073	11.494	5.431
Overzicht incidentele baten	2023	2024	2025	2026
<i>Maatschappelijk domein</i>				
Nationaal programma onderwijs (Zomernota 2022)	307			
<i>Programma 4 Ruimtelijk beleid en ontwikkeling</i>				
Aanleg glasvezel (Zomernota 2021)	200	200		
Opbrengsten grondexploitaties	20.082	12.653	8.781	5.416
Balansmutatie grondexploitaties	-	-	-	-
Grondexploitaties tussentijdse winstnemingen	1.185	1.853	1.000	-
Mutaties faciliterende grondexploitaties	715	347	15	
Totaal incidentele baten in programma's	22.489	15.053	9.796	5.416
Incidentele baten onttrekkingen aan reserves				
Algemene reserve: terugdraaien bezuinigingen Herstelplan Begr. 2022	60	60		
Reserve grondexploitaties	1.149	52	185	15
Reserve Perspectief ruimtelijke opgaven (PRO)	975			
Totaal incidentele baten onttrekkingen reserves	2.184	112	185	15
Totaal incidentele baten	24.673	15.165	9.981	5.431
Saldo incidentele baten en lasten	145	-92	1.513	-





Toelichting op incidentele baten en lasten in primitieve begroting

Hieronder geven wij een motivering per post waarom deze “incidenteel” is en waarmee deze dus voldoet aan de 3 criteria a) aard van de post, b) onvoorwaardelijke einddatum, c) materieel (> € 25.000). Voor dit laatste geldt overigens dat dit bij alle posten het geval is, dus dit zal niet meer per onderdeel verantwoord worden.

Nationaal programma onderwijs (zowel baten als lasten)

Alle gemeenten hebben incidentele middelen gekregen uit het Nationaal programma onderwijs. De middelen zijn incidenteel van aard; er zijn geen aanwijzingen dat deze structureel gaan worden (criterium 1). De middelen mogen in enkele jaren besteed worden. Er is een duidelijke einddatum voor ogen: uiterlijk 2025 (criterium 2).

Versterken vitale dorpen/ gebiedspaspoorten

Dit betreft een eenmalig impuls aan de ruimtelijke ontwikkeling bij de verschillende dorpen. Het is eenmalig, niet structureel (criterium 1). Besteding staat gepland in 2023 (criterium 2).

Bijdrage bovenwijkse voorzieningen

In 2023 vindt er incidenteel een bijdrage aan de bovenwijkse voorzieningen plaats. Het is eenmalig, niet structureel (criterium 1). Besteding staat gepland in 2023 (criterium 2).

Aanleg glasvezel (zowel baten als lasten)

In 2023 en 2024 vindt er aanleg van glasvezel plaats, waar zowel baten als lasten voor geraamd worden. Dit is incidenteel van aard, vervanging is de komende decennia nog niet voorzien (criterium 1). Besteding staat gepland in 2023 en 2024, maar daarna niet meer (criterium 2).

Verbreiding A20

Er wordt eenmalig een inzet gepleegd (ambtelijke capaciteit) voor een landelijke projectgroep “Verbreiding A20”, maar daarna niet meer. Daarmee is de post incidenteel van aard (criterium 1). De inzet staat gepland in 2023 (criterium 2).

Grondexploitaties (zowel baten als lasten)

Grondexploitaties zijn vanuit hun aard incidenteel. In onderstaande tabel staan alle baten en lasten opgeteld.





	2023	2024	2025	2026
Lasten:				
Lasten grondexploitaties	12.258	10.420	5.437	3.360
Balansmutatie grondexploitaties	7.824	2.233	3.344	2.056
Grondexploitatie voorziening verlieslatende complexen	51	52	26	15
Baten:				
Opbrengsten grondexploitaties	20.082	12.653	8.781	5.416
Balansmutatie grondexploitaties	-	-	-	-
Grondexploitaties tussentijdse winstnemingen	1.185	1.853	1.000	-
Saldo:	-1.134	-1.801	-974	15

Faciliterende grondexploitaties

Ook faciliterende grondexploitaties zijn vanuit hun aard incidenteel.

Mutaties reserves

Alle mutaties reserves zijn vanuit hun aard incidenteel, behalve een aantal uitzonderingen die genoemd zijn in de inleiding

Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

In de onderstaande tabel is weergegeven wat de structurele toevoegingen en onttrekkingen van reserves zijn.

Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	2023	2024	2025	2026
Structurele lasten = stortingen reserves				
Afvalstoffenheffing	17			
Totaal structurele lasten ten laste van reserves	17	-	-	-
Structurele baten = onttrekkingen reserves				
Afvalstoffenheffing		95	199	328
Vastgoed	45	45	45	45
Kapitaalslasten	1.610	1.322	1.322	1.322
Totaal structurele baten onttrekkingen reserves	1.655	1.462	1.566	1.695
Saldo structurele reservemutaties	1.638	1.462	1.566	1.695

De notitie Incidentele Baten en Lasten van de Commissie BBV beschouwt mutaties in kapitaallastenreserves sowieso als structurele reservemutaties. Aanvullend beschouwt Zuidplas ook de mutaties van de reserve Afvalstoffenheffing en de reserve Vastgoed als structureel. De reserve Afvalstoffenheffing muteert jaarlijks. Soms is er sprake van onttrekking, soms dotatie. Ook het saldo van het gesloten systeem in de Jaarrekening wordt gemuteerd met de reserve, zodat er sprake blijft van een gesloten systeem. Omdat dit jaarlijks terugkomt, beschouwen wij de mutaties als structureel. Mutaties in de reserve





Vastgoed beschouwen wij ook als structureel. Deze reserve wordt gevoed door verkoopopbrengsten van panden die soms plaatsvinden. Deze middelen worden vervolgens gebruikt om jaarlijks kosten te dekken van ongeveer gelijke omvang. Dit betreft kosten voor onder andere advisering over bouwkosten en periodieke taxaties.

Incidentele baten en lasten in de andere begrotingswijzigingen

Zoals aangegeven, bevatten de drie begrotingswijzigingen aanvullend op de primitieve begroting ook enkele incidentele baten en lasten. Deze beïnvloeden ook het “totaalpakket” van het structurele saldo van de begroting. Hieronder wordt eerst weergegeven wat het totaal saldo van de begrotingswijzigingen is, zonder correctie incidentele baten en lasten. Daarna worden de incidentele baten en lasten van deze begrotingswijzigingen nog toegelicht.

Begrotingssaldo diverse begrotingswijzigingen * € 1.000	2023	2024	2025	2026
Beginstand begrotingssaldo	1.819	3.797	4.546	-1.914
Mutaties primitieve begroting	-994	-813	-180	351
Saldo primitieve begroting	825	2.984	4.366	-1.563
1. Mutaties Najaarsnota 2022 meerjarig	151	-768	-1.079	-1.304
Saldo na Najaarsnota 2022	976	2.216	3.287	-2.867
2. Mutaties collegeprogramma	-1.257	-1.619	-1.686	-1.515
Saldo na nieuw beleid/ collegeprogramma	-281	332	1.296	-4.567
3. Mutaties Septembercirculaire 2022	281	-505	-985	498
Saldo na Septembercirculaire 2022	0	-173	311	-4.069
Bepalen structureel saldo:				
Incidenteel saldo primitieve begroting	145	-92	1.513	-
Incidenteel saldo Najaarsnota 2022	-214	-	-	-
Incidenteel saldo nieuw beleid/ collegeprogramma	77	-	-	-
Incidenteel saldo Septembercirculaire 2022	-	-	-	-
Totaal incidentele saldi	8	-92	1.513	-
Structureel begrotingssaldo	8	-265	1.824	-4.069





Najaarsnota 2022 incidentele baten en lasten	2023	2024	2025	2026
Overzicht incidentele lasten				
Doorontwikkeling onafhankelijke clientondersteuning	176	-	-	-
Nationaal programma onderwijs bijstelling	-88	-	-	-
Implementatie aanbesteding pers.-/salarissysteem	150	-	-	-
Hybride werken	60	-	-	-
Totaal incidentele lasten in de programma's	298	-	-	-
Incidentele lasten toevoegingen aan reserves				
Geen	-	-	-	-
Totaal incidentele toevoegingen aan reserves	-	-	-	-
Totaal incidentele lasten	298	-	-	-
Overzicht incidentele baten	2023	2024	2025	2026
Nationaal programma onderwijs bijstelling	-88	-	-	-
Totaal incidentele baten in programma's	-88	-	-	-
Incidentele baten onttrekkingen aan reserves				
Algemene reserve: onttrekken taskforce vluchtelingen (dotatie in 2022)	600	-	-	-
Totaal incidentele baten onttrekkingen reserves	600	-	-	-
Totaal incidentele baten	512	-	-	-
Saldo incidentele baten en lasten	-214	-	-	-





Nieuw beleid/ collegeprogramma incidentele baten en lasten	2023	2024	2025	2026
Overzicht incidentele lasten				
Evalueren en herijken transitievisie warmte	70			
Realisatie laadvoorziening gemeentelijke parkeervoorzieningen	30	-	-	-
Opstellen beleidskader circulariteit bouwopgaven en openbare ruimte	40			
Uitvoering nulmeting en plan van aanpak circulaire inkoop	40			
Onderzoek en nulmeting 3x30x300	40			
Nulmeting biodiversiteit	50	-	-	-
Opstellen woonzorgvisie	50			
Digitalisering data rondom wonen	40			
Opstellen overzicht top 13 verkeersveiligheidsknelpunten	50			
Opstellen mobiliteitsvisie	150			
Onderzoek mobiliteits HUB's	25			
Verkennen samenwerking ondernemers bedrijventerreinen en gemeente	40			
Haalbaarheidsonderzoek verplaatsingsregelingen	50			
Totaal incidentele lasten in de programma's	675	-	-	-
Incidentele lasten toevoegingen aan reserves				
Geen	-	-	-	-
Totaal incidentele toevoegingen aan reserves	-	-	-	-
Totaal incidentele lasten	675	-	-	-
Overzicht incidentele baten				
Geen	-	-	-	-
Totaal incidentele baten in programma's	-	-	-	-
Incidentele baten onttrekkingen aan reserves				
Dekking mobiliteitsvisie uit reserve bovenwijkse voorzieningen	150	-	-	-
Inzet algemene reserve	448			
Totaal incidentele baten onttrekkingen reserves	598	-	-	-
Totaal incidentele baten	598	-	-	-
Saldo incidentele baten en lasten	77	-	-	-

Toelichting op incidentele baten en lasten in andere begrotingswijzigingen

Hieronder geven wij een motivering per post waarom deze "incidenteel" is en waarmee deze dus voldoet aan de 3 criteria a) aard van de post, b) onvoorwaardelijke einddatum, c) materieel (> € 25.000). Voor dit laatste geldt overigens dat dit bij alle posten het geval is, dus dit zal niet meer per onderdeel verantwoord worden.





Incidentele baten en lasten Najaarsnota 2022

Doorontwikkeling onafhankelijke cliëntontwikkeling

Dit betreft de uitvoering van een “koplopertraject” dat duurt van 2021 tot en met 2023. Hiervoor zijn incidentele middelen van het Rijk ontvangen. Het Rijk geeft aan dat de middelen incidenteel van aard zijn (criterium 1). Er zijn geen plannen voor continuering waardoor dit af zal lopen (criterium 2).

Nationaal programma onderwijs (zowel baten als lasten)

Dit betreft een bijstelling van het incidentele budget. Alle gemeenten hebben incidentele middelen gekregen uit het Nationaal programma onderwijs bedoeld voor herstel en ontwikkeling van het onderwijs tijdens en na corona. De middelen zijn incidenteel van aard; er zijn geen aanwijzingen dat deze structureel gaan worden (criterium 1). De middelen mogen in enkele jaren besteed worden. Er is een duidelijke einddatum voor ogen: uiterlijk 2025 (criterium 2).

Implementatie aanbesteding personeels- en salarissysteem

Deze aanbesteding vindt incidenteel plaats. Naar verwachting zal een volgende aanbesteding pas over lange tijd weer plaatsvinden (langer dan 5 jaar), omdat wijziging van een personeels- en salarissysteem een ingrijpend en complexe situatie is. Daarmee is dit incidenteel van aard (criterium 1). Tevens is er een duidelijke tijdsafbakening: begeleiding van de aanbesteding staat gepland in 2023 en daarna niet meer (criterium 2).

Hybride werken

Vanwege gecombineerd fysiek en digitaal vergaderen, wat sinds de corona crisis steeds vaker gebeurt, zijn er aanpassingen in het gemeentehuis nodig. De aanpassingen zijn eenmalig (criterium 1). De uitgaven staan gepland in 2023, daarna niet meer (criterium 2).

Incidentele baten en lasten Nieuw beleid/ collegeprogramma

Evalueren en herijken transitievisie Warmte

Dit betreft het evalueren van de huidige transitievisie Warmte die in 2021 is vastgesteld. Dit is een eenmalig project die in het licht van de huidige wordt uitgevoerd (criterium 1). De uitgaven staan in 2023 gepland, daarna niet meer (criterium 2).

Realisatie laadvoorzieningen gemeentelijke parkeervoorzieningen

Er worden eenmalig laadvoorzieningen voor elektrische auto's toegevoegd voor de gemeentelijke parkeervoorzieningen. De kosten zijn eenmalig van aard, er zijn geen plannen om periodiek palen toe te voegen (criterium 1). De uitgaven staan gepland in 2023, daarna niet meer (criterium 2).

Plan en nulmeting circulariteit

Er wordt een plan gemaakt om circulariteit te vergroten, en tevens een nulmeting gedaan. Deze onderzoekskosten zijn eenmalig van aard (criterium 1). De uitgaven staan gepland in 2023 en zijn daarmee afgebakend in de tijd (criterium 2).



*Opstellen beleidskader circulariteit rondom bouwopgaven en openbare ruimte*

Dit betreft een onderzoek om na te gaan welke stappen onze gemeente moet nemen om tot circulair bouwen te komen. Het beleid is in 2019 vastgesteld en dient geconcretiseerd te worden. Gezien hier specifieke expertise voor nodig is, zal dit onderzoek door een externe partij worden uitgevoerd. De actie is eenmalig (criterium 1) en vindt in 2023 plaats (criterium 2).

Uitvoering nulmeting en plan van aanpak duurzame inkoop

Dit onderzoek volgt uit het tekenen van het convenant maatschappelijk duurzaam inkopen. Het onderzoek zal zich richten op een nulmeting (hoe doen we het nu?) en het in kaart brengen van acties om nog duurzamer in te kopen. Gezien hier specifieke expertise voor nodig is, zal dit onderzoek door een externe partij worden uitgevoerd. De actie is eenmalig (criterium 1) en vindt in 2023 plaats (criterium 2).

Onderzoek en nulmeting 3x30x300

Dit betreft een onderzoek naar de huidige stand van de 3x30x300-regel (=iedereen zou minimaal 3 bomen moeten kunnen zien vanuit huis, iedere wijk moet voor minimaal 30% uit bladerdek bestaan en niemand zou verder dan 300 meter van een park of groene ruimte moeten wonen). De actie is eenmalig (criterium 1) en vindt in 2023 plaats (criterium 2).

Nulmeting biodiversiteit

Dit onderzoek zal zich richten op de huidige staat van de biodiversiteit. De is een eenmalig onderzoek (criterium 1) en vindt in 2023 plaats (criterium 2).

Opstellen woonzorgvisie

Gemeenten worden verplicht een woonzorgvisie op te stellen. In een woonzorgvisie voor aandachtsgroepen en ouderen moet aangegeven worden wat er nodig is om voldoende huisvesting en maatschappelijke ondersteuning te bieden en de juiste zorg te regelen. De is eenmalige verplichting vanuit het Rijk (criterium 1). Uitvoering vindt in 2023 plaats (criterium 2).

Digitalisering data rondom wonen

Dit is een eenmalig project om een dashboard in te richten waarbij gebruik wordt gemaakt van diverse openbare en lokale bronnen om realtime inzicht te krijgen in de woningvoorraad en – behoefte van Zuidplas. De actie is eenmalig (criterium 1) en vindt in 2023 plaats (criterium 2).

Opstellen overzicht top 13 verkeersveiligheidsknelpunten

Dit betreft een eenmalige analyse naar aanleiding van het eerder uitgevoerd onderzoek naar verkeersveiligheid. Daaruit is een aantal verkeersveiligheidsrisico's naar voren gekomen. De 13 grootste risico's worden nader uitgewerkt. De actie is eenmalig (criterium 1) en vindt in 2023 plaats (criterium 2).



*Opstellen mobiliteitsvisie*

Voor de bouw van het Middengebied/Vijfde Dorp dient een mobiliteitsvisie te worden opgesteld. Dit is een eenmalige actie (criterium 1) die in 2023 plaatsvindt (criterium 2). Dekking voor het opstellen van deze visie is uit de bovenwijkse voorzieningen.

Dekking mobiliteitsvisie uit bovenwijkse voorziening

Voor de bouw van het Middengebied/Vijfde Dorp dient een mobiliteitsvisie te worden opgesteld. Dit is een eenmalige actie (criterium 1) die in 2023 plaatsvindt (criterium 2). Dekking voor het opstellen van deze visie is uit de bovenwijkse voorzieningen.

Onderzoek mobiliteits-HUB's

Onderzoek naar waar een hub voor verschillende vervoerswijzen en –voorzieningen het beste te realiseren is. De actie is eenmalig (criterium 1) en vindt in 2023 plaats (criterium 2).

Verkennen samenwerking ondernemers bedrijventerreinen en gemeente

Dit betreft een verkenning naar mogelijkheden voor samenwerking tussen ondernemers en gemeente. De actie is eenmalig (criterium 1) en vindt in 2023 plaats (criterium 2). Er is geen plan om dit periodiek te laten terugkomen.

Haalbaarheidsonderzoek verplaatsingsregelingen

Dit betreft een onderzoek naar de haalbaarheid van verplaatsing van bedrijven naar andere locaties. De actie is eenmalig (criterium 1) en vindt in 2023 plaats (criterium 2). Er is geen plan om dit periodiek te laten terugkomen.





Bijlage 5 Kerngegevens en bestuursstructuur

Kerngegevens

Sociale structuur	Werkelijk 1-1-2020	Werkelijk 1-1-2021	Werkelijk 1-1-2022	Raming 1-1-2023
Totaal aantal inwoners	43.883	45.161	45.790	47.003

Fysieke structuur	Werkelijk 1-1-2020	Werkelijk 1-1-2021	Werkelijk 1-1-2022	Raming 1-1-2023
Oppervlakte gemeente in ha excl. binnenwater	5.816	5.802	5.802	5.802
Binnenwater in ha ¹	589	603	603	603
Aantal woningen ²	18.031	18.566	18.687	19.021
Lengte van de wegen in km	246	250	252	252
Lengte van de fiets- en wandelpaden in km	97	97	98	98
Lengte van de waterwegen in km	103	104	103	104
Lengte van het rioolstelsel in km	444	447	481	482

Bestuursstructuur

Gemeenteraad

De gemeente Zuidplas wordt bestuurd door de gemeenteraad, die eenmaal in de 4 jaar door stemgerechtigde inwoners wordt gekozen. De gemeenteraad bestaat momenteel uit 29 raadsleden.

De gemeenteraadsverkiezingen van 16 maart 2022 leverde de volgende zetelverdeling op:

CU/SGP	6 zetels
VVD	6 zetels
CDA	4 zetels
D66	4 zetels
NEZ	4 zetels
PvdA/GL	2 zetels
SP	2 zetels
Groep Pouwels	1 zetel

¹ Onder andere door nieuwbouwwijken is de oppervlakte aan binnenwater licht gestegen

² Bij de registratie van het aantal woningen is de gemeentelijke basisadministratie gebouwen (BAG) de bron. Ook het CBS houdt statistieken bij over het aantal woningen per gemeente. Het CBS hanteert als bron de BAG. Jaarcijfers van het CBS kunnen enigszins afwijken van de jaarcijfers in het gemeentelijk jaarverslag omdat het CBS op een ander moment de broncijfers publiceert





De gemeenteraad vergadert volgens een tevoren opgesteld vergaderschema. De griffier ondersteunt en adviseert (het presidium van) de gemeenteraad.

Raadscommissies

De gemeenteraad wordt ondersteund door een aantal Programmacommissies, te weten:

- Programmacommissie Ruimte
In deze commissie passeren allerlei ruimtelijke onderwerpen de revue, onder meer onder meer bestemmingsplannen, zienswijzen en de nota van zienswijzen aan de orde.
- Programmacommissie Samenleving
In deze commissie komen documenten die betrekking hebben op samenlevingsonderwerpen aan de orde (denk aan diverse onderwerpen sociaal domein, sport e.d.).
- Programmacommissie Bestuur en Middelen
De taken van deze commissie bestaan onder andere uit behandeling en advisering over bestuurlijke en financiële aangelegenheden.
- Programmacommissie Verbonden Partijen
Door middel van deze programmacommissie kan de gemeenteraad meer invulling geven aan zijn kaderstellende en controlerende rol richting verbonden partijen.
- Auditcommissie

Deze commissie is anders van karakter dan de andere programmacommissies die politiek zijn. De auditcommissie geeft de gemeenteraad technische adviezen met betrekking tot de financiën, zoals de jaarstukken en andere documenten uit de p&c-cyclus. Ook onderhoudt deze commissie de contacten met de accountant.





Bijlage 6 Toelichting op de verschillen per programma

In deze bijlage geven wij weer wat de verklaringen zijn voor verschillen in de begroting tussen het jaar 2022 en het jaar 2023, zowel wat betreft baten als lasten. Voor het jaar 2022 zijn de cijfers zoals vastgesteld bij de Zomernota 2022 (incl. Meicirculaire 2022) het uitgangspunt.

De tabellen moeten als volgt gelezen worden:

- Als er bij lasten een positief bedrag staat, betekent dit dat de lasten op het product in 2023 lager zijn dan in 2022.
- Als er bij baten een positief bedrag staat, betekent dit dat de baten op het product in 2023 hoger zijn dan in 2022.

Op de verschillende programma's zijn tabellen te vinden met totalen per programma.

Programma 1 Bestuur en organisatie

Bestuur en organisatie		bedragen x € 1.000		
Mutaties beleid	lasten	baten	reserves	Saldo
Saldo begroting 2023				
Bestuur, organisatie en participatie	-137	-1		-138
Overige	-137	-1		-138
Dienstverlening	-139	-60		-199
Leges afdrachten en opbrengsten	28	-60		-32
Doorbelaste ICT kosten	-70			-70
Doorbelaste personeelskosten	-90			-90
Verkiezingen	-5			-5
Overige	-2			-2
Veiligheid	-51	-		-51
Begroting Veiligheidsregio Hollands Midden	-81	-		-81
Controle toegangsbewijzen Corona	32	-32		-
Doorbelaste personeelskosten	38	-		38
Overige	-41	32		-8
Toelichting op de mutatie in het programma				-388

Het begrotingsresultaat 2023 valt ten opzichte van de begroting 2022 na wijziging € 388.000 voordeliger uit. Per product worden hieronder de oorzaken toegelicht.



**Bestuur en organisatie**

Het verschil betreft o.a. budget voor inwerkprogramma voor de nieuwe raad.

Dienstverlening

Het verschil betreft actualisatie van leges, doorbelasting ICT etc.

Veiligheid

Begroting Veiligheidsregio Hollands Midden

De toepassing van prijsindexatie voor 2023 conform het advies van de FKGR leidt tot een hogere last van € 81.000.

Controle toegangsbewijzen corona

Het Rijk heeft middelen beschikbaar gesteld voor de controle van toegangsbewijzen door horeca en sportorganisaties. Dit heeft geleid tot een incidentele aanpassing van zowel de lasten als de baten van € 32.000.

Doorbelaste personeelskosten

Betreft wijzigingen in de doorbelasting van personeelskosten.



**Programma 2 Sociaal Domein**

Programma 2 Sociaal domein		bedragen x € 1.000		
Mutaties beleid	lasten	baten	reserves	Saldo
Saldo begroting 2023				
Algemeen sociaal domein	1.174	-1.215		-41
Incidenteel Lokale inclusie Agenda (VN-verdrag Handicap)	62	-		62
Uitvoeringskosten Jeugd en Wmo	-101	-		-101
Toegang Sociaal Domein	-94	-		-94
Indexering Uitvoeringskosten GR IJsselgemeenten	-95	-		-95
Doorontwikkeling onafhankelijke clientondersteuning	227	-		227
Noodopvang Oekraïense Ontheemden	1.200	-1.200		-
Doorbelaste personeelskosten	-23	-15		-38
Overig	-2	-		-2
Werk en inkomen	1.700	-1.418		282
Inzet 5e steunpakket corona bijzondere bijstand	48	-		48
Armoede coronagelden	56			56
Wet Inburgering Nieuwkomers	315	-315		-
Bijstelling begroting GR Promen	31			31
Participatiebudget, werkdeel	168			168
Energietoeslag	800	-800		-
Leefgeld GOO en POO	300	-300		-
Overig	-17	-3		-20
Jeugd	515	-17		499
Geëscaleerde zorg maatwerk jeugd	35	-		35
Individuele voorzieningen in Natura Jeugd SD	469			469
Doorbelaste personeelskosten	35	-17		18
Overig	-24	-		-24
Maatschappelijke ondersteuning	641	-387		254
Beschermd / beschut wonen	472	-300		172
Besparing begeleiding Jeugd en Wmo	39	-		39
Wijk GGD'er	68	-50		18
Doorbelaste personeelskosten	77	-37		40
Overig	-16	0		-16
Volksgezondheid	92	-28		64
Bijstelling begroting GR RDOG	-151			-151
lokaal gezondheidsbeleid, coronamiddelen	193			193
Lokaal preventieakkoord	27			27
Overig	23	-28		-5
Toelichting op de mutatie in het programma				1.058





Het begrotingsresultaat 2023 valt ten opzichte van de begroting 2022 na wijziging € 1.058.000 voordeliger uit. Per product worden hieronder de oorzaken toegelicht.

Algemeen sociaal domein

Incidenteel Lokale inclusie Agenda (VN-verdrag Handicap)

In 2021 is voor het opstellen van de Lokale inclusie Agenda incidenteel budget beschikbaar gesteld voor personele inzet en de ontwikkeling van enkele apps.

Uitvoeringskosten Jeugd en Wmo

Toewerken naar een robuustere samenwerking in de regio door met name versterking van de organisatie met 6 fte (zomernota 22). De colleges van betrokken gemeenten zijn unaniem van mening dat dit programma noodzakelijk is. De bijdrage voor 2022 betrof een half jaar, de bijdrage voor 2023 is voor een heel jaar.

Toegang Sociaal Domein

Het betreft de indexering begroting stichting ZO! met € 176.000 conform het advies van de FKGR, alsmede door incidentele middelen voor vroegsignalering, € 88.000 voordelig.

Indexering Uitvoeringskosten GR IJsselgemeenten

De toepassing van prijsindexatie voor 2023 conform het advies van de FKGR leidt tot een hogere last van € 95.000

Doorontwikkeling onafhankelijke cliëntondersteuning

Voor het koploperstraject zijn in 2022 incidenteel Rijksgelden beschikbaar gesteld voor de doorontwikkeling van de functie van onafhankelijke cliëntondersteuning.

Noodopvang Oekraïense Ontheemden

Om de opvang voor vluchtelingen uit de Oekraïne mogelijk te maken is de voormalige Rabobank-locatie geschikt gemaakt. Daarnaast betreft het incidentele uitgaven 2022 voor bed, bad, brood, nutsvoorzieningen, beveiliging et cetera. Vooruitlopend op de beschikking van het Rijk is hiervoor in de Zomernota 2022 voorshands € 1.200.000 opgenomen.

Doorbelaste personeelskosten

Betreft wijzigingen in de doorbelasting van personeelskosten

Werk en Inkomen

Inzet 5e steunpakket corona bijzondere bijstand

Het betreft enerzijds een aanpassing van de raming van uitgaven door de GR IJsselgemeente, en anderzijds door een aanpassing van de geraamde BUIG-middelen van het Rijk op basis van de laatst bekende beschikking.



**Armoede coronagelden**

Het Rijk heeft in 2022 incidentele corona middelen beschikbaar gesteld.

Wet Inburgering Nieuwkomers

In 2022 zijn de middelen in relatie tot de nieuwe Wet Inburgering 2021 via specifieke uitkeringen beschikbaar gesteld, onder andere voor voorzieningen aan inburgeringsplichtigen ter beschikking te stellen, zoals leerroutes, module arbeidsmarkt en participatie, participatieverklaring, maatschappelijk begeleiding en inzet van tolken.

Bijstelling begroting GR Promen

Op basis van het ondernemingsplan dalen de kosten door een verlaging van de personele lasten in het kader van de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) en door een verwacht lage inkomensvoordeel (LIV).

Participatiebudget, werkdeel

Betreft een bezuiniging uit het herstelplan 3.0 van € 90.000 en incidentele coronamiddelen van € 78.000.

Energietoeslag

Het Rijk heeft in 2022 eenmalig middelen beschikbaar gesteld om minimahuishoudens te compenseren voor de gestegen energiekosten.

Leefgeld GOO en POO

Naast het beschikbaar stellen van een tijdelijk onderkomen heeft het Rijk incidentele middelen beschikbaar gesteld waarmee een toelage voor voedsel en voor kleding en andere persoonlijke uitgaven aan alle ontheemden uit de Oekraïne verstrekt. Daarbij wordt onderscheid gemaakt in Gemeentelijke Opvang Oekraïners (GOO) en Particuliere Opvang Oekraïners (POO). Omdat Zuidplas voedsel in natura verstrekt voor ontheemden in de GOO, wordt aan hen alleen de bijdrage voor de overige kosten ter beschikking gesteld. Voor de ontheemden in de particuliere opvang wordt ook een wooncomponent beschikbaar gesteld.

Jeugd**Geëscaleerde zorg maatwerk jeugd**

In 2021 is eenmalig € 35.000 overgeheveld naar 2022 voor caseloadverlaging voor gecertificeerde instellingen. In overleg met de regio Zuidwest is besproken dat de W. Schikker Groep pas in 2022 een beroep op dit incidentele budget doet.

Individuele voorzieningen in Natura Jeugd SD

In 2021 is een oplopende besparing voor begeleiding Jeugd en Wmo en data gestuurd werken in het SD in de begroting verwerkt. Ten opzichte van 2022 is de besparing € 163.000 hoger. Tevens is met ingang van 2022 een bezuiniging opgenomen die de gemeente als tegenprestatie dient te realiseren conform afspraken tussen Rijk en VNG. De hoogte van deze ambitie ligt in 2023 € 300.000 hoger dan in 2022.

Maatschappelijke ondersteuning**Incidenteel budget Beschermd wonen.**

In 2021 is incidenteel € 172.000 beschikbaar voor het realiseren van Short Stay. Dat budget is overgeheveld naar 2022.





Op basis van incidentele voordelen uit de Compensatieregeling Beschermd wonen is in 2022 incidenteel € 300.000 in 2022 ontvangen. Dit is een afwijking op zowel de baten als de lasten.

Taakstelling begeleiding Jeugd en Wmo

In 2021 is een oplopende taakstelling voor begeleiding Jeugd en Wmo in het SD in de begroting verwerkt. Ten opzichte van 2022 is de taakstelling € 40.000 hoger.

Wijk GGD'er

In 2022 is een wijk-GGD'er ingezet. Door het inzetten van een wijk-GGD'er wordt er een brug geslagen tussen het sociaal-, zorg- en veiligheidsdomein, organisaties en hulpbehoevende. Bij een positief resultaat zal worden overwogen de inzet voort te zetten.

Doorbelaste personeelskosten

Betreft wijzigingen in de doorbelasting van personeelskosten.

Volksgezondheid

Bijstelling begroting GR RDOG

Het betreft de indexering van de begroting van de RDOG met € 151.000 conform het advies van de FKGR.

Lokaal gezondheidsbeleid, coronamiddelen

In 2022 zijn incidentele middelen beschikbaar gesteld om de effecten van corona op te kunnen vangen.

Lokaal preventieakkoord

In 2022 zijn incidenteel Rijksmiddelen voor het opstellen van een lokaal preventieakkoord beschikbaar gesteld.



**Programma 3 Maatschappelijk Domein**

Programma 3 Maatschappelijk domein		bedragen x € 1.000		
Mutaties beleid	lasten	baten	reserves	Saldo
Saldo begroting 2023				
Sport	396	-162		234
Kapitaalslasten	171	-		171
Haalbaarheidsonderzoeken	41	-		41
Lokaal sportakkoord	158	-158		-
Doorbelaste personeelskosten	51			51
Onderhoudskosten	30			30
Subsidies	-34			-34
Dotatie voorzieningen	-27			-27
Overig	6	-4		2
Onderwijs	477	-63		414
Verplaatsingskosten Koningskwartier	1.011	-		1.011
Kapitaalslasten	-687	-		-687
Onderwijsachterstandenbeleid	97	-97		-
Huurlasten/-opbrengsten noodlokalen	49	40		89
Overig	7	-6		1
Cultuur	203	-4		199
Uitvoeringsregeling Subsidie Steunmaatregelen	257	-		257
Coronacrisis				
Bijdrage GR Streekarchief	-34			-34
Subsidies	-30			-30
Overig	10	-4		6
Toelichting op de mutatie in het programma				847

Sport*Kapitaallasten*

In 2022 is een aantal investeringen (deels) doorgeschoven naar 2023. Deze genereren pas vanaf 2024 kapitaallasten.

Haalbaarheidsonderzoeken

De haalbaarheidsonderzoeken zijn in 2022 incidenteel begroot.

Lokaal sportakkoord

Voor de Sport ontvangen we van het Rijk SPUK bijdragen. In 2022 heeft een afrekening plaatsgevonden. Deze verloopt budgettair neutraal.



*Doorbelaste personeelskosten*

Doorbelaste kosten vanuit de kostenverdeelstaat. Bij de doorbelasting van personeelskosten aan de producten zijn herverdelingseffecten opgetreden.

Onderhoudskosten

Jaarlijks wordt de staat van onderhoud beoordeeld. Op basis van deze beoordeling is het onderhoudsbudget bijgesteld.

Subsidies

Door indexatie vallen de subsidies hoger uit.

Dotatie voorzieningen

Door het jaarlijks opnieuw kwantificeren van de voorzieningen is een hogere dotatie voorzien.

Onderwijs*Verplaatsingskosten Koningskwartier*

In 2022 zijn de verplaatsingskosten voor het Koningskwartier incidenteel geraamd € 1.011.000.

Kapitaallasten

In 2022 is een aantal investeringen beschikbaar gesteld (met name voor het IHP). Deze genereren in 2023 hogere kapitaallasten.

Onderwijsachterstandenbeleid

In 2022 werden hogere lasten en baten geraamd voor het Onderwijsachterstandenbeleid € 97.023 (budgettair neutraal).

Huurlasten/-opbrengsten noodlokalen

Het betreffen hier lagere huurlasten en hogere huuropbrengsten noodlokalen in 2023.

Cultuur*Uitvoeringsregeling subsidie steunmaatregelen coronacrisis*

In 2022 is de uitvoeringsregeling subsidie steunmaatregelen coronacrisis opgenomen in de begroting. In 2023 is hier geen sprake meer van.

Bijdrage GR Streekarchief

Het betreft hier een hogere bijdrage aan het Streekarchief.

Subsidies

Door indexatie vallen de subsidies hoger uit.





Programma 4 Ruimtelijk Beleid en ontwikkeling

Ruimtelijk Beleid en ontwikkeling		bedragen x € 1.000		
Mutaties beleid	lasten	baten	reserves	Saldo
Saldo begroting 2023				
Ruimtelijke ordening en vergunningverlening	1.521	-1.368		154
Omgevingsdienst Midden Holland milieutaken	-149			-149
Ongediertebestrijding	50			
Bijdrage bovenwijkse voorzieningen	-545			-545
Programma Duurzaamheid	554			554
Afwikkeling project Restveen (Zomernota 2022)	63	-63		-
Versterking van vitale dorpen (GREX)	873	-491		382
Incidenteel budget inlopen achterstanden (najaarsnota 2021)	429			429
Bijdrage overeenkomsten ruimtelijk plannen (bovenwijkse)		-103		-103
Doorbelaste personeelskosten, goederen en diensten	-450			-450
Kostenverhaal projecten	693	-711		-18
Overige verschillen	3			3
Wonen	124	24		148
Omgevingsdienst Midden Holland BWT taken	-56	19		-37
Kapitaallasten	-30			-30
Omgevingswet	196			196
Saldo doorbelaste personeelskosten				-
Overige verschillen	14	5		19
Economie	102	1		102
Doorbelaste personeelskosten	102			102
Overige verschillen		1		1
Gebiedsontwikkeling	-4.523	3.790		-734
Grondexploitaties	2.423	10.856		13.279
Mutatie boekwaarde onderhandenwerk	-7.824	-5.455		-13.279
Resultaatsneming grondexploitaties	28	-846		-818
Facilitaire grondexploitaties	766	-766		-
Saldo doorbelaste personeelskosten	60			60
Overige verschillen	24	1		25
Toelichting op de mutatie in het programma				-329





Ruimtelijke ordening en vergunningverlening

Omgevingsdienst Midden Holland milieutaken

Door het indexeren van de tarieven en het actualiseren van de benodigde uitvoeringstaken vallen de kosten in 2023 hoger uit.

Ongediertebestrijding

In de zomernota 2022 is eenmalig € 50.000 beschikbaar gesteld voor het bestrijden van de uitheemse mierensoort draaigatje.

Bijdrage bovenwijkse voorzieningen

De raad heeft in het voorstel voor Perspectief Ruimtelijke Ontwikkeling 2022 incidentele budgetten voor bovenwijkse voorzieningen in 2022 (€ 230.000) en 2023 (€ 775.000) beschikbaar gesteld met dekking de onttrekking aan de bestemmingsreserve investeringsfonds PRO

Duurzaamheid

Ter uitvoering en een impuls aan de duurzaamheidsprojecten en –beleidstaken te geven zijn in 2022 eenmalige budgetten beschikbaar gesteld. Deze zijn in 2023 weggefallen.

Afwikkeling project Restveen (Zomernota 2022)

De uitgaven voor het project Restveen in transitie in 2022 zijn begroot op € 63.000 met een gelijke subsidie van de provincie. In 2023 staan geen bedragen in de begroting.

Versterking van vitale dorpen (GREX)

De raad heeft in het voorstel voor Perspectief Ruimtelijke Ontwikkeling 2022 incidentele budgetten voor de versterking vitale dorpen (€ 387.500) in 2022 en (€ 200.000) in 2023 én voor landschappelijk Zuidplas (€ 194.000) in 2022 beschikbaar gesteld met dekking de onttrekking aan de bestemmingsreserve investeringsfonds PRO

Incidenteel budget inlopen achterstanden (najaarsnota 2021)

Naar aanleiding van het amendement van de raad bij de najaarsnota 2021 is in de jaarrekening 2021 uit het rekeningresultaat 2021 bestemd voor het inlopen van achterstanden ruimtelijke aanvragen

Bijdrage overeenkomsten ruimtelijke plannen (bovenwijkse)

De bijdrage van derden voor bovenwijkse voorzieningen is in 2023 lager (PRO2022)

Kostenverhaal projecten

PRO2022 geeft inzicht in de projecten 2022 waarvoor kostenverhaal geldt.

Wonen

Omgevingsdienst Midden Holland BWT-taken

Door het indexeren van de tarieven en het actualiseren van de benodigde uitvoeringstaken vallen de kosten in 2023 hoger uit.



*Omgevingswet*

Ter voorbereiding op de invoering van de Omgevingswet zijn 2 incidentele budget beschikbaar gesteld. Deze zijn reeds besteed.

Gebiedsontwikkeling*Grondexploitaties en mutatie boekwaarde onderhanden werk*

Met het vaststellen van het PRO 2022 zijn de budgetten voor de jaren 2022 t/m 2025 voor de grondexploitaties geactualiseerd. In 2023 dalen de lasten en de baten.

Resultaatsneming grondexploitaties

In 2023 wordt per saldo € 818.000 minder resultaatneming (bijstelling verliesvoorzieningen en (tussentijdse) winstnemingen) verwacht.

Facilitaire grondexploitaties

De verwachte lasten en baten voor het faciliteren van grondexploitaties zijn in het PRO 2022 bijgesteld. In 2023 worden minder lasten en minder baten verwacht.





Programma 5 Fysieke omgeving

Fysieke omgeving	bedragen x € 1.000		
Mutaties beleid	lasten	baten	Saldo
Saldo begroting 2023		reserves	
Beheer buitenruimte	305	-	305
Mutatie IBOR voorziening (bijstellen IBOR-plan 2022-2025)	-55		-55
Hogere afschrijvingslasten	-21		-21
Aanpassing rente op investeringen van 1,1% naar 1,3%	-138		-138
Verkeer	78		78
Onderhoud groen	105		105
Doorbelaste personeelskosten, goederen en diensten	247		247
Nog te verdelen projectkosten IBOR/GREX	99		99
Overige verschillen	-10		-10
Afval, riolering en begraven	-685	1.134	449
Opbrengst rioolheffing, volume stijging en indexering tarief		228	228
Dagelijks onderhoud riolering	-118		-118
Mutatie voorziening riolering	-374	154	-220
Opbrengst afvalstoffenheffing, volume stijging en indexering		728	728
Inzameling afval	-143		-143
Doorbelaste personeelskosten riolering	105		105
Doorbelaste personeelskosten afval	-155		-155
Overige verschillen		24	24
Vastgoed	-328	154	-174
Doorbelaste personeelskosten	-40		-40
Hogere afschrijvingslasten	-207		-207
Aanpassing rente op investeringen van 1,1% naar 1,3%	-105		-105
Verhoging huuropbrengsten	-	154	154
Overige verschillen	24		24
Toelichting op de mutatie in het programma			581



**Beheer buitenruimte/ Vastgoed***Aanpassing rente*

De rente is basis van de geactualiseerde liquiditeitsbehoefte en de stijgende renteprijzen herzien en van 1,1% naar 1,3% bijgesteld.

Verkeer

Het voordeel van 78.000 ontstaat doordat de incidentele budgetten van Mobiliteitsmanagement A20 en het budget van Treinhalte Gouweknoop door een langere doorlooptijd het budget in 2021 niet volledig besteed was. Bij de jaarrekening 2021 is restbudget naar 2022 doorgeschoven.

Onderhoud groen

Het verschil wordt door een aantal posten veroorzaakt, te weten; - Schade als gevolg van voorjaarsstorm in 2021 € 85.000 - Areaaluitbreiding groen - € 46.000 - Bijstellen IBOR-plan Zomernota 2021 € 46.000 - Incidenteel inzetten Coronagelden € 20.000.

Hogere afschrijflasten vastgoed

Door een aantal lopende investeringen, o.a. MFC op Moer en dorpshuis Swanla, nemen de afschrijflasten ingaande 2023 toe.

Afval, riolering en begraven*Opbrengsten en exploitatielasten afval en riolering*

Voor het vaststellen van de tarieven afvalstoffenheffing en rioolheffing wordt uitgegaan dat de opbrengen toereikend zijn om de totale kosten te dekken. Om hieraan te kunnen voldoen zijn de tarieven in 2023 met 2,4% indexeert en is het verwachte aantal nieuwe huishoudens in de begroting meegenomen. Dit maakt dat de opbrengsten en de exploitatielasten in 2023 hoger uitvallen.





Financiële Producten

Financiële producten	bedragen x € 1.000		
Mutaties beleid	lasten	baten	reserves
Saldo begroting 2023			Saldo
Algemene dekkingsmiddelen	-357	386	29
Meicirculaire 2022		3.290	3.290
Zomernota'22 (Startnota, opschalingskorting, herverdeling)		302	302
Septemercirculaire 2021		-1.342	-1.342
In 2022 Winstuitkering Gouwepark, in 2023 niet meer		-1.942	-1.942
Stelpost prijs & stelpost groei (Meicirculaire 2022)	-1.685		-1.685
Reserveringen Meicirculaire 2022 (Energietoeslag, RES e.d.)	1.648		
Bijstelling rente (Zomernota 2022)	-543		
Overig	223	78	
Overhead	1.665	-56	1.609
Concernplan budget in 2022, niet in 2023 (Begr.21, Jr21)	1.047		1.047
Ziekteverzuim gerelateerd aan corona (Zomernota 21)	250		250
Bezuiniging clustermanager minder (Herstelplan Begr.22)	100		100
Rechtmatigheidsverantwoording (Budgetoverheveling 2021)	50		
Overig	218	-56	162
Vennootschapsbelasting	-	-	-
Onvoorzien	-	-	-
Mutaties reserves	4.247	-7.251	-3.005
Zie specificatie bijlage 2 reserves en voorzieningen			-3.005
Toelichting op de mutatie in het programma			-1.366

Algemene dekkingsmiddelen

De verschillen tussen 2022 en 2023 worden aan de batenkant vooral veroorzaakt door mutaties bij de algemene uitkering. Verder was er in 2022 een winstuitkering van Gouwepark, maar in 2023 niet meer. Aan de lastenkant zijn de grootste verklaringen: begroting voor stelposten prijs & groei, reserveringen uit de Meicirculaire 2022 en bijstelling van rente.

Overhead

De verschillen tussen 2022 en 2023 zijn met name te verklaren doordat er in 2022 incidentele budgetten zijn, die er in 2023 niet meer zijn. Dit betreft het budget voor het concernplan, voor ziekteverzuim gerelateerd aan corona en voor de rechtmatigheidsverantwoording. Ook is er een bezuiniging vanaf 2023 doordat er met 1 clustermanager minder gewerkt voor vanaf dat jaar.





Bijlage 7 Begroting per taakveld

		Begroting 2023		Begroting 2024		Begroting 2025		Begroting 2026	
Taakveld BBV	Omschrijving taakveld BBV	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten
Bestuur en ondersteuning									
0.1	Bestuur	-	2.491	-	2.491	-	2.491	-	2.491
0.10	Mutaties reserves	3.873	2.540	1.497	2.043	1.570	2.888	1.400	345
0.2	Burgerzaken	361	1.248	701	1.402	686	1.398	686	1.398
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	1.018	1.734	1.017	1.717	1.015	1.668	1.015	1.661
0.4	Overhead	350	13.883	350	13.828	350	13.678	350	13.342
0.5	Treasury	285	-1	268	235	252	192	252	349
0.61	OZB woningen	7.558	615	7.761	615	7.828	615	7.828	615
0.62	OZB niet-woningen	3.597	-	3.695	-	3.728	-	3.728	-
0.63	Parkeerbelasting	-	-	-	-	-	-	-	-
0.64	Belastingen overig	163	32	163	32	163	32	163	32
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	71.163	60	72.741	55	73.627	49	67.589	49
0.8	Overige baten en lasten	-	1.800	-	1.821	-	1.821	-	1.821
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal Bestuur en ondersteuning		88.368	24.400	88.192	24.237	89.218	24.831	83.010	22.103
Veiligheid									
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	-	2.715	-	2.714	-	2.712	-	2.711
1.2	Openbare orde en veiligheid	10	1.924	10	1.922	10	1.921	10	1.921
Totaal Veiligheid		10	4.639	10	4.636	10	4.633	10	4.632
Verkeer en vervoer									
2.1	Verkeer en vervoer	222	7.015	222	7.239	225	7.669	225	8.135
2.2	Parkeren	40	98	40	98	40	96	40	96
2.3	Recreatieve havens	-	-	-	-	-	-	-	-
2.4	Economische havens en waterwegen	-	111	-	111	-	111	-	110
2.5	Openbaar vervoer	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal Verkeer en vervoer		262	7.224	262	7.448	265	7.875	265	8.341
Economie									
3.1	Economische ontwikkeling	-	200	-	200	-	200	-	200
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-	-	-	-	-	-	-	-
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	28	18	28	18	28	18	28	18
3.4	Economische promotie	399	-	399	-	399	-	399	-
Totaal Economie		427	218	427	218	427	218	427	218
Onderwijs									
4.1	Openbaar basisonderwijs	-	-	-	-	-	-	-	-
4.2	Onderwijshuisvesting	257	2.780	260	2.788	263	2.707	263	2.683
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	832	2.508	525	2.201	525	2.201	525	2.201
Totaal Onderwijs		1.089	5.288	785	4.989	788	4.909	788	4.884



Sport, cultuur en recreatie									
5.1	Sportbeleid en activering	23	151	23	151	23	151	23	151
5.2	Sportaccommodaties	1.076	4.186	1.076	4.155	1.076	4.127	1.076	4.140
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	62	351	62	351	62	351	62	351
5.4	Musea	-	298	-	313	-	313	-	313
5.5	Cultureel erfgoed	5	22	5	22	5	22	5	22
5.6	Media	-	676	-	676	-	676	-	676
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	20	4.709	20	4.709	20	4.719	20	4.834
Totaal Sport, cultuur en recreatie		1.185	10.393	1.185	10.378	1.185	10.360	1.185	10.488
Sociaal domein									
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	13	770	13	866	13	860	13	860
6.11	Samenkracht en burgerparticipatie	-	-	-	-	-	-	-	-
6.2	Wijkteams	-	7.322	-	6.615	-	6.555	-	6.555
6.3	Inkomensregelingen	8.836	11.241	8.836	11.241	8.836	11.241	8.836	11.241
6.4	Begeleide participatie	-	1.842	-	1.742	-	1.642	-	1.542
6.5	Arbeidsparticipatie	-	647	-	647	-	647	-	647
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	161	1.599	161	1.599	161	1.599	161	1.599
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	-	507	-	507	-	507	-	507
6.71a	Maatwerkdienstverlening 18+	-	3.075	-	3.075	-	3.075	-	3.075
6.71b	Maatwerkdienstverlening 18+	-	1.731	-	1.731	-	1.731	-	1.731
6.71c	Maatwerkdienstverlening 18+	-	759	-	759	-	759	-	759
6.71d	Maatwerkdienstverlening 18+	-	-	-	-	-	-	-	-
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	-	289	-	289	-	289	-	289
6.72a	Maatwerkdienstverlening 18-	-	1.623	-	1.514	-	1.314	-	1.314
6.72b	Maatwerkdienstverlening 18-	-	2.204	-	2.196	-	2.196	-	2.196
6.72c	Maatwerkdienstverlening 18-	-	1.232	-	1.229	-	1.229	-	1.229
6.72d	Maatwerkdienstverlening 18-	-	161	-	161	-	161	-	161
6.73a	Maatwerkdienstverlening 18-	-	885	-	882	-	882	-	882
6.73b	Maatwerkdienstverlening 18-	-	615	-	612	-	612	-	612
6.73c	Maatwerkdienstverlening 18-	-	358	-	357	-	357	-	357
6.74a	Maatwerkdienstverlening 18-	-	2.318	-	2.310	-	2.310	-	2.310
6.74b	Maatwerkdienstverlening 18-	-	1.655	-	1.649	-	1.649	-	1.649
6.74c	Maatwerkdienstverlening 18-	-	309	-	307	-	307	-	307
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	-	74	-	74	-	74	-	74
6.81a	Geëscaleerde zorg 18+	0	0	0	0	0	0	0	0
6.81b	Geëscaleerde zorg 18+	-	-	-	-	-	-	-	-
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	-	48	-	48	-	48	-	48
6.82a	Geëscaleerde zorg 18-	-	1.223	-	1.223	-	1.223	-	1.223
6.82b	Geëscaleerde zorg 18-	-	64	-	64	-	64	-	64
Totaal Sociaal domein		9.010	42.551	9.010	41.697	9.010	41.331	9.010	41.231





Volksgezondheid en milieu									
7.1	Volksgezondheid	-	2.036	-	2.036	-	2.036	-	2.035
7.2	Riolering	4.836	3.838	4.870	3.865	4.921	3.905	5.028	4.000
7.3	Afval	6.569	5.115	6.977	5.568	7.346	5.749	7.861	5.751
7.4	Milieubeheer	-	1.992	-	1.992	-	1.792	-	1.792
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	543	828	543	824	543	821	543	829
Totaal Volksgezondheid en milieu		11.948	13.809	12.390	14.285	12.810	14.303	13.432	14.407
Volkshuisvesting, ruimtelijke ontwikkeling en stedelijke vernieuwing									
8.1	Ruimtelijke ordening	1.189	3.410	660	1.993	1.563	1.571	35	1.555
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	21.287	20.824	14.526	13.395	9.801	9.492	5.436	6.115
8.3	Wonen en bouwen	2.017	3.210	2.017	3.205	2.017	3.204	2.017	3.203
Totaal VHROSV		24.493	27.444	17.203	18.593	13.381	14.266	7.488	10.873
Totaal saldo baten en lasten per taakveld		136.791	135.966	129.463	126.479	127.092	122.726	115.614	117.177
Saldo programmabegroting			825		2.984		4.366		-1.563





Bijlage 8 Inzicht in de stelposten prijs, groei en loon

In het onderstaande overzicht is aangegeven wat de financiële stand van zaken is van deze stelposten. Meer informatie over het doel van deze stelposten is te vinden in de financieel technische uitgangspunten van de Zomernota 2022.

Stelpost prijs	2023	2024	2025	2026
Meicirculaire 2022	1.400	1.400	1.400	1.400
Indexatie VNG contributie (begr. 2023)	-32	-32	-32	-32
Indexatie college & raad (begr. 2023)	-87	-87	-87	-87
Indexatie subsidie	-70	-70	-70	-70
Indexatie ICT	-104	-104	-104	-104
Indexatie verzekeringen	-42	-42	-42	-42
Totaal	1.065	1.065	1.065	1.065

Stelpost groei	2023	2024	2025	2026
Meicirculaire 2022	285	285	285	285
Totaal	285	285	285	285

Stelpost loon	2023	2024	2025	2026
Meicirculaire 2022	550	550	550	550
Nog geen bestedingen	-	-	-	-
Totaal	550	550	550	550

Besluiten andere begrotingswijzigingen dan primitieve begroting

Voor de volledigheid wordt opgemerkt dat er in de andere begrotingswijzigingen die gerelateerd zijn aan de begroting ook een aantal wijzigingen in de stelposten voorgesteld worden. Dit betreft een aanvulling van de stelpost prijs, die het college verstandig acht vanwege de huidige erg hoge inflatie en de mogelijke impact op de kosten van de gemeente. En verder inzet van de huidige stelpost groei als dekking voor groei gerelateerde kosten van het collegeprogramma, maar ook weer aanvulling vanuit de septembercirculaire 2022.





Stelpost prijs	2023	2024	2025	2026
Stand primitieve begroting 2023	1.065	1.065	1.065	1.065
Aanvulling septembercirculaire 2022	1.100	1.100	1.100	1.100
Totaal	2.165	2.165	2.165	2.165

Stelpost groei	2023	2024	2025	2026
Stand primitieve begroting 2023	285	285	285	285
Aanvulling septembercirculaire 2022	445	445	445	445
Dekking collegeprogramma	-285	-285	-285	-285
Amendement 3 - Visie op onderwijs	-70	-	-	-
Totaal	375	445	445	445

Totaal 3 stelposten	2023	2024	2025	2026
Stelpost prijs	2.165	2.165	2.165	2.165
Stelpost loon	550	550	550	550
Stelpost groei	375	445	445	445
Totaal	3.090	3.160	3.160	3.160

